

Codul lui Dan Brown

SALA DE
LECTURA

GRATUIT

ASIBAN SA
ASIGURARE - REASIGURARE

ALMANAH 2006

FLACĂRA

E bine ca peste ani
să te bucuri de liniște.

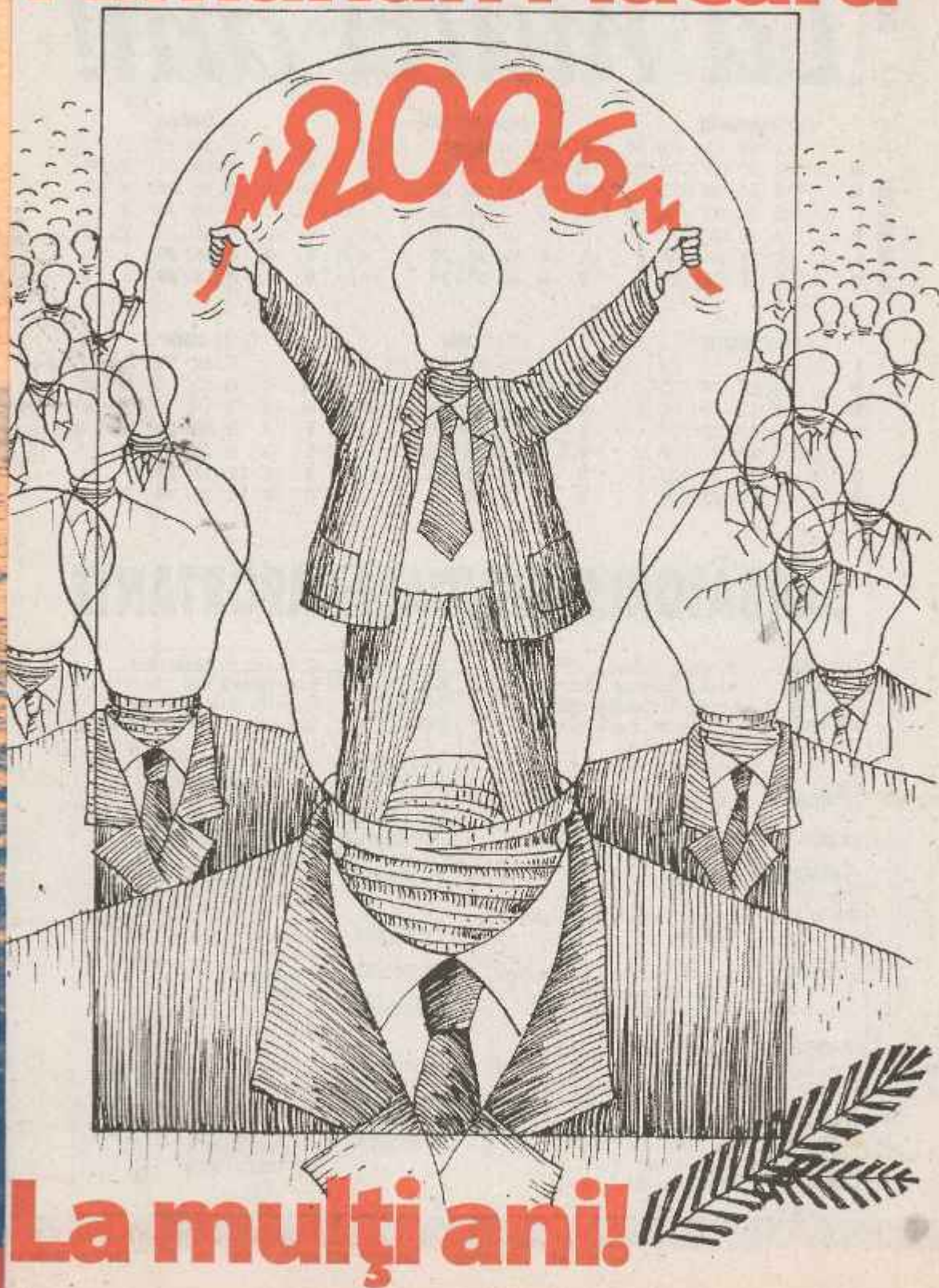
Leul înaripat te ocrotește.

Generali Asigurări - asigurări de viață.

Beneficiind de experiența acumulată în peste 170 de ani de activitate, cu 60.000 de angajați în 50 de țări, Generali este unul dintre primele grupuri financiare și de asigurări din lume. Și în România, Generali Asigurări își consacră toate eforturile pentru a îți oferi cele mai bune soluții de asigurare de viață.

Almanah Flacăra

La mulți ani!

La mulți ani!

IANUARIE							FEBRUARIE							MARTIE						
L	2	9	16	23	30		L	6	13	20	27			L	6	13	20	27		
M	3	10	17	24	31		M	7	14	21	28			M	7	14	21	28		
M	4	11	18	25			M	1	8	15	22			M	1	8	15	22	29	
J	5	12	19	26			J	2	9	16	23			J	2	9	16	23	30	
V	6	13	20	27			V	3	10	17	24			V	3	10	17	24	31	
S	7	14	21	28			S	4	11	18	25			S	4	11	18	25		
D	1	8	15	22	29		D	5	12	19	26			D	5	12	19	26		

APRILIE							MAI							IUNIE						
L	3	10	17	24			L	1	8	15	22	29		L	5	12	19	26		
M	4	11	18	25			M	2	9	16	23	30		M	6	13	20	27		
M	5	12	19	26			M	3	10	17	24	31		M	7	14	21	28		
J	6	13	20	27			J	4	11	18	25			J	1	8	15	22	29	
V	7	14	21	28			V	5	12	19	26			V	2	9	16	23	30	
S	1	8	15	22	29		S	6	13	20	27			S	3	10	17	24		
D	2	9	16	23	30		D	7	14	21	28			D	4	11	18	25		

SĂRBĂTORI RELIGIOASE IMPORTANTE

1 IANUARIE	Sf. Vasile cel Mare	20 IULIE	Sf. Prooroc Ilie Tesviteanul
6 IANUARIE	Botezul Domnului – Boboteaza	6 AUGUST	Schimbarea la Față
7 IANUARIE	Soborul Sf. Ioan Botezătorul	15 AUGUST	Adormirea Maicii Domnului
30 IANUARIE	Sf. Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur	29 AUGUST	Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul
2 FEBRUARIE	Întâmpinarea Domnului	8 SEPTEMBRIE	Nașterea Maicii Domnului
9 MARTIE	Sfinții 40 Mucenici din Sevastia (Moșii de iarnă)	14 SEPTEMBRIE	Înălțarea Sfintei Cruci
25 MARTIE	Buna-Vestire	14 OCTOMBRIE	Sf. Cuvioasă Parascheva
16 APRILIE	Intrarea Domnului în Ierusalim – Florile	26 OCTOMBRIE	Sf. Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir
23 APRILIE	Învierea Domnului – Sfințele Paști	27 OCTOMBRIE	Cuv. Dimitrie cel Nou din Basarabi
28 APRILIE	Sf. Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de biruință	8 NOIEMBRIE	Soborul Sf. Arhangheli Mihail și Gavril
21 MAI	Sf. Constantin și Elena	21 NOIEMBRIE	Intrarea în Biserică a Maicii Domnului
1 Iunie	Înălțarea Domnului	30 NOIEMBRIE	Sf. Apostol Andrei cel Întâi Chemat – Ocrotitorul României
11 Iunie	Rusaliile	6 DECEMBRIE	Sf. Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei
12 Iunie	Sfânta Treime	25 DECEMBRIE	Nașterea Domnului – Crăciunul
29 Iunie	Sf. Apostoli Petru și Pavel	26 DECEMBRIE	Soborul Maicii Domnului
		27 DECEMBRIE	Sf. Întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan

La mulți ani!

ALMANAH
FLACĂRA
2006

IULIE

L	3	10	17	24	31
M	4	11	18	25	
M	5	12	19	26	
J	6	13	20	27	
V	7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29
D	2	9	16	23	30

AUGUST					
L		7	14	21	28
M	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
J	3	10	17	24	31
V	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	
D	6	13	20	27	

SEPTEMBRIE					
L		4	11	18	25
M		5	12	19	26
M		6	13	20	27
J		7	14	21	28
V	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30
D	3	10	17	24	

OCTOMBRIE

L	2	9	16	23	30
M	3	10	17	24	31
M	4	11	18	25	
J	5	12	19	26	
V	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	
D	1	8	15	22	29

NOIEMBRIE					
L		6	13	20	27
M		7	14	21	28
M	1	8	15	22	29
J	2	9	16	23	30
V	3	10	17	24	
S	4	11	18	25	
D	5	12	19	26	

DECEMBRIE					
L		4	11	18	25
M		5	12	19	26
M		6	13	20	27
J		7	14	21	28
V	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30
D	3	10	17	24	31

CALENDAR PERPETUU

(A) ANI												(B) LUNI												(C) ZILE											
1801-1900				1901-2000				2001-2010				I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D	D	1	8	15	22	29	36					
01	29	57	85		25	53	81		09	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2	1	2	9	16	23	30	37							
02	30	58	86		26	54	82		10	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3	4	3	10	17	24	31								
03	31	59	87		27	55	83		11	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4	5	4	11	18	25	32								
04	32	60	88		28	56	84		12	0	3	4	0	2	5	0	3	6	1	4	8	1	5	12	19	26	33								
05	33	61	89	01	29	57	85		13	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0	6	13	20	27	34									
06	34	62	90	02	30	58	86		14	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1	7	14	21	28	35									
07	35	63	91	03	31	59	87		15	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2														
08	36	64	92	04	32	60	88		16	5	1	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4														
09	37	65	93	05	33	61	89		17	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5														
10	38	66	94	06	34	62	90		18	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6														
11	39	67	95	07	35	63	91		19	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0														
12	40	68	96	08	36	64	92		20	3	6	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2														
13	41	69	97	09	37	65	93		21	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3														
14	42	70	98	10	38	66	94		22	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4														
15	43	71	99	11	39	67	95		23	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5														
16	44	72		12	40	68	96		24	1	4	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0														
17	45	73		13	41	69	97		25	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1														
18	46	74		14	42	70	98		26	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2														
19	47	75		15	43	71	99		27	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3														
20	48	76		16	44	72	00		28	6	2	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5														
21	49	77	00	17	45	73		01	29	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6														
22	50	78		18	46	74		02	30	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0														
23	51	79		19	47	75		03	31	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1														
24	52	80		20	48	76		04	32	4	0	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3														
25	53	81		21	49	77		05	33	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4														
26	54	82		22	50	78		06	34	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5														
27	55	83		23	51	79		07	35	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6														
28	56	84		24	52	80		08	36	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0														

Ce zi era
9 octombrie
1958?

Căutați în (A) anul și
continuați pe același
rând până la coloana
lunii (B).

Adăugați cifra pe
care o găsiți acolo la
numărul zilei, deci
3+9=12.

Căutați în (C) în fața
numărului 12 și veți
găsi ziua de joi.

**Ce zi era
9 octombrie
1958?**

Căutați în (A) anul și
continuați pe același
rând până la coloana
lunii (B).

Adăugați cifra pe
care o găsiți acolo la
numărul zilei, deci
 $3+9=12$.

Căutați în (C) în fața
numărului 12 și veți
găsi ziua de joi.

CODUL LUI DA VINCI

Cum vi se pare cartea?	9
Ar fi putut un român să o scrie?	25
Greșeli în cascadă	27
Bârfe pe forum	29
Întrebări și răspunsuri	31
Manuscrisele de la Marea Moartă	35
1 milion de euro pentru Rao	39
Cu Brown la psiholog	41
Opinii ale clericilor	43
Cine este Dan Brown?	47
Cine a fost Leonardo da Vinci	49
Adevărul despre Maria Magdalena	55
Religie vs. știință?	59
Dan Brown contra NASA	60
Sandra și Dan	63

DOCUMENTARE

Evenimentele anului 2005	19
--------------------------	----

REPORTAJE

Români pe urmele lui Ulise	69
Plânge pădurea amazoniană	73
Pinguinii Imperiali	79
Crâmpel de viață la țară	81
Ziariști în linia întâi	85
Lumina Sfântului Mormânt	89
Palma și, trabajo no	93
Răpirea Europei	95

SĂNĂTATE

Relațiile de cuplu	97
Aromoterapie	118
Terapia prin culori	135

VIP

Analia Sellis	111
Katharine Hepburn	134
Olivia Steer	149

UTILE

Despre deodorante în opt puncte	83
PC pentru vârsta a treia	99
Investitorii privesc spre viitor	101
Capitalul de risc	103
Tendențele modei	115
Stil de viață	128
Rețete culinare	145

INEDIT

NASA nu mai are loc pe Lună	131
Cum să vă dresați pisica	137

CULTURĂ

Broadway s-a mutat la București	139
Meloman de festival	141

SPORT

Omul din spatele succeselor lui Ilie Năstase	147
Retrospectiva anului 2005	161

DIVERTISMENT

Enigmistică, integrale, careuri, jocuri	163
---	-----

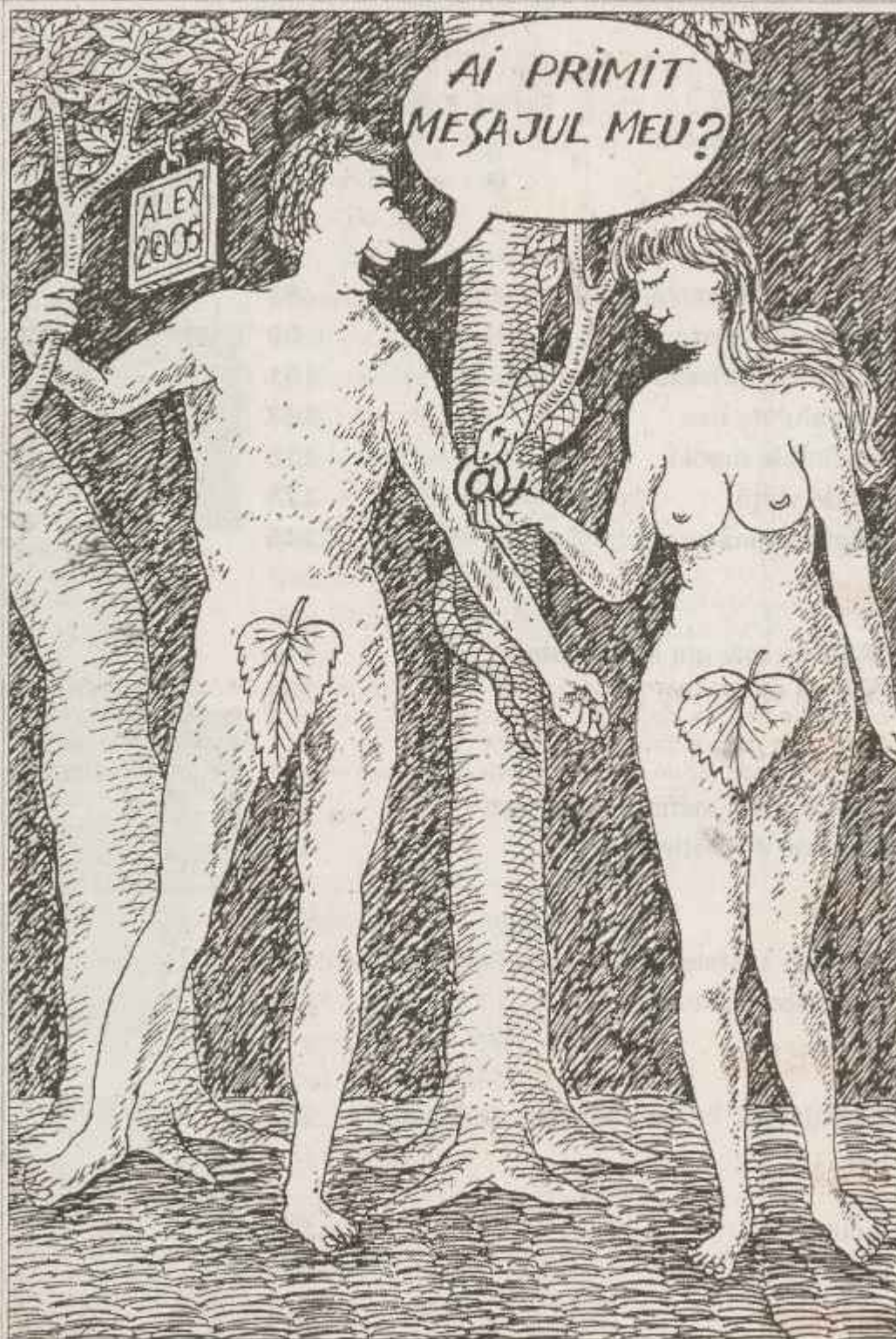
PROZĂ

Jocul	105
D'al fine al capo	120

HOROSCOPI

189

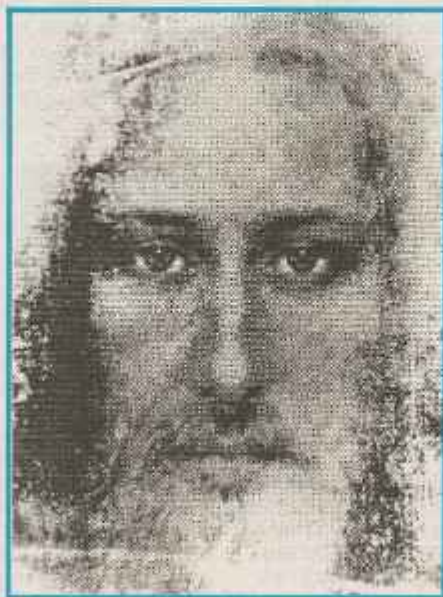

desen de Aurel Ștefan Alexandrescu

Ce părere aveți despre Codul lui Da Vinci?

anchetă realizată de Alice-Claudia Gherman, Gă. Iova, Raluca Șeinoiu, Dana Zarojanu, Tudor Călin Zarojanu

În romanul *Codul lui Da Vinci*, Dan Brown lansează o serie de afirmații spectaculoase: Iisus Hristos ar fi fost căsătorit cu Maria Magdalena, pe care intenționa s-o lase în fruntea viitoarei Biserici creștine. Mai mult, ar fi avut împreună și o fată, existând astfel, până azi, descendenți direcți ai lui Iisus. Ca să împiedice impunerea femeilor în fruntea ierarhiilor bisericești, atât Sf. Petru, cât și papalitatea, ar fi făcut tot posibilul pentru a o marginaliza pe Maria Magdalena și a ține ascuns faptul că Sfântul Graal ar fi fost chiar trupul ei, purtând copilul lui Iisus. Cartea a stârnit previzibile valuri. Destul de mari ca să merite o discuție serioasă. Este motivul pentru care, în premieră, *Almanahul Flacăra* are o secțiune tematică, dedicată tocmai romanului lui Dan Brown. În cadrul acestei secțiuni, tradiționala noastră anchetă printre personalități a lansat următoarele întrebări: Cum vi se par toate cele de mai sus? Ar fi oare posibil? Și, dacă da, cu ce implicații? Pe de altă parte, este teoria lui Dan Brown – și nu numai a lui – una prea îndrăzneată, poate chiar o blasfemie, sau e normal să ne punem orice fel de întrebări și să construim orice fel de „istorii alternative”, chiar dacă vizează biografia Fiului lui Dumnezeu?

Ovidiu Nahok: Este foarte posibil să mai existe documente și relicve care, fie nu au fost descoperite încă, fie sunt ținute secrete. Întotdeauna în diverse etape ale istoriei se pot afla lucruri

noi despre oameni și fapte întâmplate în trecut. Cu atât mai mult atrag atenția informațiile despre cel mai important și interesant personaj al istoriei: Iisus. Dar cred că în acest demers nu trebuie pornit de la această carte, care este o ficțiune, un roman polițist scris în stil cinematografic, ceea ce îl face atât de atrăgător. E un roman modern scris pentru oamenii care nu au timp să citească și caută să înglobeze cât mai multă informație pe unitate de timp. Există filme documentare în care au fost aduse argumente serioase cu privire la existența unor documente care aduc noi mărturii pe acest subiect. Este foarte important să se facă diferența între cele două demersuri: cel al ficțiunii, al romanului și cel al cercetărilor despre viața și personalitatea lui Iisus.

Gianina Corondan: Deși toată lumea în jurul meu o citea și chiar am făcut-o cadou, până acum am refuzat să o citesc pentru că este un best-seller construit pe principii comerciale. Cu încărcătura mea istorică, cred că există în acest roman, precum și în toate teoriile care încearcă să umanizeze pe Iisus până la mizerie, un fond de blasfemie. Pe de altă parte, e de înțeles dorința omului de a căuta apropierea de o factură mai puternică între sine și divinitate. Eu am altă credință. Cred altfel, sunt tributară dictonului: „Crede și nu cerceta” și poate din cauza asta nu vreau să mă încarc cu acest mod de a scomoni. E foarte ușor să te streconi printre informații și date, asta cred că face Dan Brown, e ca un prestidigitator sau ca un hoț de la alba-neagra care te duce mereu pe alte piste, îți înălțuie mintea în fel și chip și îți arată neagra unde e alba. O dovadă că mărturiile referitoare la Iisus sunt bine așezate constă în faptul că cercetătorii, și despre acest subiect au apărut multe articole și documentare, au arătat că nu există dovezi care să ateste faptele puse de Dan Brown pe seama Mariei Magdalena și, cu atât mai puțin, dovezi referitoare la căsătoria ei cu Iisus sau a unor posibili urmași ai lor. După ce va trece moda, probabil că o să o citesc și eu pentru că nu poți să combați ceva fără să cunoști, dar cred că este multă făcătură menită să atragă mințile mai puțin antrenate.

Mircea Răduț: Nu am citit această carte, dar cred că se pot formula teorii despre viața și istoria lui Iisus dacă se păstrează anumite limite

care să nu le depășească pe cele ale bunului simț. Orice demers este posibil și devine cu atât mai plauzibil dacă se aduc și argumente convingătoare. Pe de altă parte, există nenumărate opere de artă care, deși au un fundament fragil, s-au dovedit a fi minunate.

Dan Goanță: Pe mine nu m-a atras această carte pentru că mi se pare evazionistă în sensul căutării unor subiecte în trecut atâta timp cât există suficient de multe lucruri de scris despre ziua de azi. În cazul meu poate fi și o deformare dată de profesia mea de jurnalist, care mă face să mă simt aproape de cărțile despre lumea în care trăim. Subiectul este interesant pentru toți aceia care preferă să se retragă în evazionism fie pentru că nu li se oferă acea „marfă literară” pe care o așteaptă, fie pentru că simt pur și simplu nevoia să iasă în afara din lumea în care trăiesc.

Elena Măruț: Nu am citit cartea pentru că pe mine nu mă interesează viața lui Iisus, ci învățura lui. După Vechiul Testament, care înseamnă „dinte pentru dinte”, Iisus vine să ne învețe lecția iubirii. Practic, nu are importanță dacă detaliile vieții lui Iisus sunt altele decât cele prezentate de Biblie și, probabil că sunt altele, pentru că importanța lui Iisus pentru omenire este dată de dimensiunea spirituală pe care el o oferă existenței noastre. Eu, și sunt convinsă că nu sunt singura, lăș iubii la fel de mult pe Iisus, chiar dacă ar fi avut orice fel de experiențe și oricâte amante, pentru că valoarea lui stă în ceea ce a spus și nu în ceea ce a făcut. Cred că se poate vorbi oricât de mult despre viața lui și cred că se poate spune orice fără să-l atingă. Blasfemiile nu pot afecta ceea ce El ne-a lăsat atâta timp cât El nu a fost afectat de tot ceea ce s-a spus în vremea când trăia. El a avut o misiune pe care și-a îndeplinit-o.

Sabina Foti: Dat fiind faptul că este vorba despre o ficțiune, nici nu mi-am pus problema să o citesc în altă cheie. Mi se pare un roman cu suspans, bine scris. Nu iau în considerare chestiunile de ordin științific, pentru că dacă vreau să mă interesez despre așa ceva, mă uit într-un manual de istorie. Mie, romanul mi se pare O.K. Cât despre discuțiile stârnite de el, acestea sunt bineînțeles interesante. Nu e important că au plecat de la o carte, ci că pot determina dezbateri asupra unor subiecte foarte importante: sexualitatea lui Iisus – asupra căreia, de altfel, nu este singura abordare, primul secol de feminism și altele. Sigur, există și punctul de vedere snob, al celor care spun „Că! Așa ceva citesc doar coafezele” – dar nu este adevărat.

Nicolas Manolescu:

În materie de istorie și de întâmplări, de la verosimil la neverosimil totul mi se pare posibil. Absolut nimic nu este exclus, și să vă spun de ce: una este puterea lui Dumnezeu și alta puterea reprezentanților Lui. E la fel precum cu Parlamentul una e poporul și alta „aleșii”. Întotdeauna există o conjunctură, care nu trebuie ignorată. Biserica Catolică se face exponentul dorinței de a fi un lider mondial în toată istoria creștinismului. Când a apărut un sămbure de mare performanță, a căutat să-l înăbușe. Dar și Biserica e tot supusă Atotputemicului, la fel ca fiecare dintre noi, chiar dacă este și emisarul Lui. Oricum, noi niciodată nu știm istoria reală!

Cristian Greșcu:

Consider cartea un foarte bun exercițiu de imaginație și de relaxare intelectuală. Cred că numai dogmaticii se pot supăra, pentru că Dumnezeu e în noi, deci și Fiul Lui e în noi – așa văd eu lucrurile. Chiar și această carte a fost scrisă și a apărut

cu voia Lui! Bravo lui Dan Brown că știe să facă asemenea speculații și să obțină un succes de piață. De altfel, am înțeles că și celelalte cărți ale lui sunt interesante și au succes, încât abia aștept să le citesc.

Patru Răchete:

Așa-s romanele? În sfârșit, m-am maturizat: îmi spun și eu părerea despre o carte pe care n-am citit-o! Și mă întreb dacă nu ar fi bine să devin critic literar. Sau, și mai bine, autor de succes, fiindcă aud (citesc) din prezentarea oferită de editură că *Codul lui Da Vinci* (aș putea evita cacofonia, dar nu vreau), „este una dintre acele cărți pe care toți autorii doresc să le scrie și toți editorii să le publice.” Rețeta este la îndemână oricui, asta s-ar putea să fie adevărat. Îți alegi un nume cunoscut, de care a auzit orice coafeză din orice țară. Apoi înșălezi o intrigă poltistă, care să prindă la toți cei care nu au timp să întârzie pe pagină și așteaptă cu saliva pe buze sau pe barbă să treacă la pagina următoare. Plimbi personajul prin orașe mari și ținuturi exotice la care au visat toți sedentarii. Puțin amor, cât să-ți vină chef să umbli noaptea pe filmele cu XXX. Și mister, cât să-ți pună omul întrebarea „o fi sau n-o fi”, după care să-și răspundă: „trebuie să fie, că dacă n-ar fi nu s-ar povesti!” Și cred că mai trebuie să-ți dai și intelectualului partea feului, adică să lași impresia că te-ai documentat, ai posibilitatea să faci aluzii culturale și să transcrii un citat. Doamnelor, domnișoarelor și domnilor, *Codul lui Da Vinci* este ceva care nu se există! Nu este un roman, în cluda succesului celor câteva sute de pagini adunate între niște coperte care îi dau formă de carte. Nu avem de-a face cu un roman, ci cu o fabrică de bani falși. De unde știu, din moment ce n-am citit nici un rând din acest

hocus-pocus? Din ce-am citit, de-a lungul unei vieți, despre literatură. Și despre religie. Și despre creștinism. Și despre viața artiștilor. Aud că în această strânsătură de foi a lui Dan Brown este vorba despre Iisus Hristos, care n-ar fi cum știu creștinii de pretutindeni și de veacuri, ci altceva. Că Iisus nu e chiar Iisus. Și m-am lămurit: Shakespeare nu este autorul pieselor de teatru cunoscute, ci l-a subtilizat manuscrisele soacra-sei; Platon era surdo-mut, Mahomed era femeie, Napoleon Bonaparte era cal, iar Cleopatra o slujnică din Maramureș. Citiți și brodați pe seama *Codului lui Da Vinci* de Dan Brown! Veți dormi liniștiți apoi, dar veți trăi într-o mare confuzie. Fiindcă Iisus sau este fiul lui Dumnezeu sau nu este nimic. Adică ar fi un fel de copil din flori al unuia care și-a propus să facă orice și să ajungă cunoscut. Dar eu îmi amintesc de mulți șarlatani care au vrut să devină celebri cu orice preț. Și poate au și ajuns, dar eu le-am uitat numele.

Mihaela Crăciun:

O operă de ficțiune, un roman: bun sau prost. Sincer, eu aleg a doua variantă, asta poate și pentru că nu mai am timp de romane, mai ale cele cu iz de conspirație. Am admirat și eu celebra frescă a lui Leonardo, pictată în urmă cu 500 de ani. Nu cred că marele Leonardo ar fi vrut să ne dezvăluie un secret și se știe că și Michelangelo era contestat în lumea clericilor. Nu m-am putut gândi nici o clipă la ideea vehiculată de Brown în carte: Ioan, cel mai tânăr dintre apostoli, n-ar fi el, ci Maria Magdalena, soția lui Iisus, prima dintre apostoli. Oricum, este o discuție inutilă, nu avem o carte de istorie, ci un roman. Toată valva creată după apariția cărții, a promovat-o și mai mult. Amestecă fapte reale cu ficțiunea, fără nici o bază. Este o armă de luptă a ateilor. Sunt supozitii total anti-creștine, care pun la îndoială ADEVĂRUL. Chiar dacă promite veridicitatea faptelor istorice, Brown are multe date inexacte și confuzii. Este adevărat că Maria Magdalena a avut un rol foarte important în Biserica creștină primară, deoarece ea a fost martora învierii. Restul sunt speculații care au la bază faptul că în *Evanghelii* nu există informația certă că Iisus nu a fost căsătorit. Cred că putem fi capabili să distingem elementele de ficțiune de cele reale: Da, cartea este, cum spune editorul, „o operă de ficțiune”, dar nu o dată accesibilă cu asemenea gogomării. Și mă gândesc la tinerii care nu știu religie. În nici o scriere așa-zis „interzisă” nu se spune că Maria Magdalena ar fi fost căsătorită cu Iisus. „Frăția” pe care o dă drept autentică Brown nu are, nici ea, nici un temel istoric. Cred că autorul are simpatii masonice și că pentru credinciosul de rând ideile lui nu au nici o relevanță, nu-l schimbă credința. Cred că teoria lui Brown poate fi considerată și prea îndrăzneată, și blasfemie, depinde din ce unghi te raportezi.

Stela Giurgeanu: Vorbind de baza acestui roman, singurul merit pe care îl are Dan Brown este acela de a fi găsit o metodă comercială de răspândire în masă a unor documente și a unor teorii existente deja de foarte multă vreme – principalul fiind chiar centrul acestui roman, pictura lui Leonardo da Vinci. În ceea ce mă privește sunt, de asemenea, adepta acestor teorii. Cum Biblia a fost dintr-un început doar un mijloc de manipulare și de depărtare a omului de spirit și de adevărată credință, ascunderea unor adevăruri este mai mult decât posibilă, este ceva deja dovedit. Ideea blasfemiei devine, așadar, nefondată. Blasfemia este o defăimare a ceea ce este considerat sfânt. Or, cum îl defăimezi pe Iisus spunând că Iisus a iubit? Dacă vorbim de adevăratele sensuri ale învățăturilor Lui (atât cât s-a putut citi printre rânduri), nu putem gândi a fi o blasfemie posibilitatea ca Iisus să fi fost căsătorit și să fi avut urmași. Lăsând la o parte faptul că Biserica Creștină și-a întemeiat puterea furând „drepturile de autor” de la credința iudaică și că, profitând de ocazie, și l-a însușit conducător pe Fiul Domnului, ea l-a îndepărtat pe Iisus de oameni, ridicându-l mult prea sus pentru ca omul de rând să-l mai poată ajunge, transformându-l în ceva la fel de intangibil ca însuși Dumnezeu. Adevărată blasfemie a fost tocmai confiscarea sentimentului de iubire, conferindu-i valoare doar în „sens biblic”, ciuntirea lui de partea umană și asocierea iubirii fizice cu păcatul, negarea faptului că, deși de esență divină, Iisus a fost om, cu toate trăirile umane. Dacă ne referim la consecințe în cazul veridicității acestor teorii, ele ar trebui să fie doar benefice: deschiderea orizontului de înțelegere al oamenilor și dezbătrarea de tabu-uri. Altfel s-ar ajunge doar la o absurditate de genul „păi, dacă Iisus a cunoscut iubirea intimă, atunci eu nu mai cred o lotă din ce a spus”, ceea ce ar însemna automat că religia pe care unii o cred credință, credință care ar trebui să fie în iubire, dar se scutură de ură la ideea unui Iisus uman, s-ar dovedi a fi doar un ritual mecanic impus de Biserică. Și poate că ar trebui să înțelegem, până la urmă, că Iisus a încercat de fapt să-și salveze semenii nu de „păcatul original”, ci de întunecimea unui *Vechi Testament* plin de violență și ură, printr-un *Nou Testament* plin de iubire și de compasiune.

Mircea Kivu: Problema fiind deosebit de serioasă, pentru a răspunde cu deplină responsabilitate am efectuat un sondaj de opinie. Sondajul s-a desfășurat în perioada 35-36 septembrie, pe un eșantion de 1.356 persoane, selectate aleator stratificat dintre mine și fratele surorii mele. Răspunsurile obținute au fost următoarele:

Întrebarea 1:
Da, e posibil.....34,56%
E sigur, dar improbabil.....34,55%

Uaau!.....18,30%
Nu înțeleg, dar ce-ai zice de o cafea?.....4,16%
Nu știu, nu mă bag.....8,43%

Întrebarea 2:
E bine.....38,12%
Nu e bine.....43,45%
Trăian Băsescu.....51,23%

Dan Pavel: Romanul *Codul*

Da Vinci (aceasta este traducerea corectă a titlului din limba engleză, *The Da Vinci Code*, nu *Codul lui Da Vinci*) a fost citit în cheie dogmatic-religioasă, iar nu drept ceea ce este, adică un thriller și o carte de ficțiune. Ce s-ar întâmpla dacă am citi basmele copiilor sau marile romane ale umanității (de pildă, *Doctor Faustus*, de Thomas Mann) altfel decât în cheie ficțională? Ar fi un dezastru dublu, estetic și etic. Nu ne-ar sta bine acum să procedăm precum leziunii din Evul Mediu sau precum serviciile de cenzură totalitară (comuniste sau naziste) din epoca modernă și să considerăm un text de ficțiune drept o blasfemie. Autorul de ficțiune (de fapt, orice autor), la fel precum ziaristul sau alegătorul și alesul, beneficiază de două libertăți absolute: libertatea de gândire și libertatea de expresie. Prin urmare, se pot construi „istorii alternative” în legătură cu orice. De ce nu se revoltă dogmaticii religioși în legătură cu texte care nu sunt ficționale, de pildă ultimele teorii cu privire la „nașterea Universului”, care îi elimină implicit sau explicit pe Dumnezeu din Cosmos, considerat o „ipoteză” inutilă? Sau de ce nu am auzit pe nimeni care să răspundă cercetărilor din filosofia analitică, în care se spune că termenul metafizic de „Dumnezeu” este lipsit atât de semnificație, cât și de sens, deci nu trebuie luat în considerare? Pentru că oamenii nu le înțeleg și pentru că – spre deosebire de autorul unui roman polițist, precum *Codul Da Vinci* – asemenea teorii „științifice” nu sunt accesibile și nu se bucură de un succes comparabil. Doar credința celor slabi poate fi zdruncinată de asemenea „istorii alternative”. Chiar dacă ar fi adevărate, ele nu pot afecta cu nimic raporturile cu Dumnezeu, ci doar monopolul exercitat, de câteva milenii, de Biserică asupra dogmelor reprezentării vieții personajelor din *Noul Testament*. Din reacția supradimensionată față de această ficțiune deducem cât de puternic este misoginismul ierarhiei ecleziastice și profane care a transformat femeia într-un personaj marginal în religiile monoteiste.

Daniela Nane: *Codul lui Da Vinci* e un roman bine scris, ușor de lectură și agreabil ca subiect. Ideile îndrăznețe pe

care le enunță sunt parte din frumusețea jocului, din construcția comercială a cărții. Mie nu-mi displace ideea că Iisus ar fi putut fi căsătorit, lucru perfect plauzibil atâta timp cât rebinii aveau nu una, ci chiar mai multe soții. Dar am respins organic afirmația conform căreia el n-ar avea origine divină. Dacă Dan Brown ar dori să joace rolul unei furnici și ar coborî în mijlocul lor, și-ar adapta traiul conform obiceiurilor din mușuroi. Iisus a avut trup uman, a mâncat și a băut ca oamenii, s-a îmbrăcat și a trăit ca ei, dar, în același timp, a remodelat relația pământenilor cu Dumnezeu, îndeplinind misiunea cu care a venit pe Pământ.

Ioan Bogdan Leffler: „Surprize” previzibile. Marele succes internațional al lui Dan Brown cu *Codul lui Da Vinci* (sau *Codul Da Vinci - The Da Vinci Code*) pune mai multe feluri de probleme. Cea a „mistificărilor” la care autorul supune *Biblia* e doar una dintre ele - și cea mai simplă, întrucât, în ordine literară vorbind, nici nu există, de multă vreme se tot scriu poeme, proze, piese de teatru pe teme mitologice, cu oricâte „abateri” și nu contează cât de „grave”. În zona de grație a esteticului, eminemamente laică, deși poate admite și forme diverse de „mistică”, nimic nu e interzis, totul e permis! Deci și reluarea temelor biblice, și deturmarea lor, și „fichionile contrafactuale” cu pomire de la „cartea cârților”, ca de la orice altceva. O a doua problemă pe care o pune *Codul Da Vinci* e cea a rețetei. Romanul e departe de a fi non-conformist. Autorul nu face decât să preia și să reutilizeze o serie de clișee ale prozei și filmului de consum din ultimii ani: mari simboluri, dar simplificate pe înțelegerea publicului mediu, puținică mistică, nițel ezoterism și ceva răsturnări spectaculoase sau scandaloase de situație, cât să se aprindă discuțiile, controversile. Și o a treia problemă: calitatea efectivă a cărții. Succesul său comercial se datorează - firește - în primul rând promovării excepționale, cu mari investiții, în maniera în care lucrează marile concernuri care aruncă în piață produsele de cel mai larg consum. Citești cartea și treci mai departe. Din ea va rămâne fenomenul comercial, „global”, mediatic...

Tudor Călin Zoroianu: Subiectul principal este, firește, posibil - căci nimic nu este cu adevărat imposibil - dar extrem de improbabil, și asta dintr-un motiv atât de simplu încât e greu de crezut că nu „l-a dat prin gând” autorului: două treimi din populația globului nu se află, totuși, în „jurisdicția” Bisericii creștine. Acest lucru este valabil inclusiv și în special în zonele de unde provin Evangheliile, fie ele canonice sau apocrife, și era cu atât mai adevărat în primul

secol după Hristos. Or, cum ar fi putut abia înfrîngerea papalitate să impună ce texte sunt sau nu făcute publice, sunt păstrate sau distruse, într-un teritoriu pe care nu-l stăpânea în nici un fel? În condițiile astea - incontestabile - nu poate fi nesemnificativ faptul că nu s-a păstrat nici un colțșor de manuscris în care eventuala căsătorie a lui Iisus cu Maria Magdalena (nemaivorbind de restul alegatilor lui Brown și ale altor autori) să fie menționată **explicit**. Că doar nu era ceva de rușine! Pe de altă parte, nu cred că o posibilă relație matrimonială a lui Iisus ar schimba ceva, oricât de puțin, din mesajul creștinismului. Așa cum este prezentat în Evangheliile canonice, Iisus **avea** și însușirile cele mai firești ale unui om: el are momentele Sale de teamă (în Grădina Ghetsimani) și de revoltă (pe cruce), suferă, sângerează, moare. Ce ar adăuga sau ar scădea din această imagine confirmarea unei căsătorii?

Adrian Cioroianu: Una dintre cele mai tulburătoare întrebări, în istorie, este ce s-ar fi întâmplat **DACĂ**, de exemplu, Cleopatra ar fi avut un nas cărnă - poate că nu ar fi fost atât de cuceritoare în raport cu romanii care au cunoscut-o, poate că nu ar mai fi născut patimile pe care le știm etc. Care ar fi fost soarta lui Antoniu? Care ar fi fost soarta Imperiului Roman? Este ceea ce se cheamă *Istorie Contrafactuală* (sau *Istoria lui Dacă...*), un joc de un farmec aparte, care este cuceritor în sine și cu totul sterp pentru disciplina Istoriei. La fel și cu cartea lui Dan Brown. Plecând de la o supoziție care este relativ veche - cea a unei soții a lui Iisus -, scriitorul inventează un story de calibrul, în care cititorului îi sunt furnizate interpretări cu diferite grade de credibilitate. În opinia mea, este pur și simplu o chestiune care privește măiestria scriitorului. Nici nu contează ce este adevărat și ce nu - contează că romanul, ca roman de aventuri, este bine construit. Nici o clipă nu mi-am pus problema dacă tot ceea ce spune Brown este adevărat sau nu. Nici nu am senzația că asta ar schimba viitorul nostru. Din păcate, laicizarea accentuată a lumii occidentale contemporane nu are legătură cu acest roman. Așadar, Brown este un autor inteligent și citit care s-a decis să câștige bani de pe urma unora dintre temerile noastre și chiar a reușit!

Mihail Gălbănuș: Nu e o blasfemie, e o ficțiune. Dar pe mine m-ar interesa punctul de vedere al unui ezoterist asupra problemei - sau/și al unui inițiat. Ce ar răspunde, bunăoară, Iisus Hristos, chestionat asupra speței. Cum ar răspunde Hristos? Ei, uite, așa bine: noi vorbim despre Hristos ca despre un om viu, nu-i așa? Asta-i esența credinței noastre: Hristos este viu, cel care a trecut prin moarte și după trei zile a înviat, a coborât în infern (câți au făcut asta, poate, în afară de Orfeu?) și l-a slobozit din robie pe părinții noștri, Adam și Eva - (iar acum

este viu, stă de-a dreapta Tatălui. Și el, Hristos cel viu, nu poate răspunde? Ba bine că da, zic eu. Cu gura preotului, a profetului, a poetului sau – chiar vorba poetului! – cu gura infantei. Iar punctul de vedere al unui inițiat autentic ar fi următorul: ar trebui să ia în considerare istoria Cupei Graalului. Ce a fost Cupa Graalului înainte de a fi Cupa Graalului? Știm? Păi avem cel puțin un izvor. Înainte de a fi Cupa Graalului, potrivit „a fost” un nestemat. Și nu al oricărui. El a încăput pe mai multe mâini înainte de a ajunge în cea a lui Iisus, în noaptea fatidică & ritualică a Cinei cea de taină, care are, atenție, un corresponsent în transcresc. În transcendent. Măna, cutitul, noaptea, se întâlnesc ca să taie pasărea. Nestemata cu pricina este, nici mai mult nici mai puțin, un smarald. Știm, deci, specia de piatră prețioasă căreia cupa aparține. Și nu smaraldul oricui. Ci acela care a căzut de pe fruntea lui Lucifer în timpul revoltei, atunci când el a căzut, a fost aruncat din cer de trupele Arhanghelului Mihail. Mi-chă-El = Cel ca Dumnezeu. Să nu uităm nici faptul că Lucifer este identificat, uneori, pe drept ori pe nedrept, cu Luceafărul, care, nu-i așa, este o gemă, o diademă, o camee a nopții, cea mai strălucitoare stea de pe cerul vizibil pământeniilor. Să nu uităm nici că Arhanghelul Mihail este cel de un rang cu împăratul Lucifer. Și, iarăși, că, în anumite surse, eretice firește, Hristos era-este considerat Mezinul Fiului al lui Dumnezeu. Dar, ce ar spune un ezoterist? Ar spune că, prin misiunea sa, Hristos este Răscumpărătorul pietrei și Răscumpărătorul Celui Rău, Răscumpărătorul Celui Păcătos. Trufia l-a pierdut pe Lucifer, Umiliția a salvat lumea prin Hristos. Unul născut, iar nu făcut. Vine Hristos să îl răscumpească pe Lucifer? Neîndoios, și pe Lucifer. Dacă Lucifer vrea. Chestiune de libertate, de liber arbitru. Vrea Lucifer? Păi, asta-i chiar întrebarea lumii. Dacă Lucifer ar voi, lumea noastră s-ar sfârși. Cel puțin ca sens. Zice filosoful creștin. Sensul progresului presupune depășirea unor impedimente. Charisma creștină zice că și Lucifer poate fi salvat, cu condiția să renunțe la mândrie. Dar, prin excelență, Lucifer este cel care nu renunță la trufie. Asta este și definiția Răului irevocabil. O altă întrebare este, însă, iarăși, interesantă: poate fi Cupa Graalului un pântec de femeie? Păi, neîndoios poate fi un pântec de femeie, dacă prin pântec s-a căzut. Păcatul originar presupune un șarpe și un pântec de femeie. Iarăși, Lucifer, *nomen odios*! Deși, ca să fim dreți, păcatul originar presupune și o voință de bărbat, slabă și pervertită, un discepmământ imperfect. Liber arbitru, nu? Toate revin în același cerc. Dacă toate din *Codul Da Vinci* pot fi adevărat/verosimile? Temete de ce scrii, s-ar putea să se întâmple Cuvântul, spune Nichita Stănescu – și nu de la el cetire! – poate atrage realitatea. Pentru că El, Cuvântul, este Adevărul. Nu cinstim în Hristos Logosul? La început a fost Cuvântul – și Cuvântul era Dumnezeu...

Pavel Săpăruț: Dacă ar fi apărut o carte în care mi s-ar fi spus că Iisus este extraterestru, aș fi privit-o cu mai mult interes, pentru că mi s-ar fi părut mai verosimil ca El să fi fost implantat în dimensiunea

umanității noastre precare, decât să accepte această hermeneutică de doi bani în care pântecul Mariei Magdalena, soția lui Iisus, este considerat Sfântul Graal. Cred că pot exista documente necercetate (cine poate ști ce se ascunde în biblioteca Vaticanului sau prin alte colțoare ale lumii!), dar mai ales cred că pot să existe interpretări care să modifice ceea ce am învățat noi despre Iisus. Însă această carte, la fel ca și filmul lui Mel Gibson, vrea să facă din Iisus unul de-al nostru, redus la unitatea noastră de măsură, și apasă excesiv pe latura lui umană, când El, de fapt, se detașează tocmai prin investitura divină. Referitor la această latură spirituală, cartea nu aduce nimic care să modifice imaginea pe care noi o aveam despre Iisus. Nu e o carte cu substrat spiritual, ci doar cu o pretenție hermeneutică spectaculoasă și senzațională. Despre Iisus vorbește ca despre cineva care experimentează un scenariu la dimensiunile așteptărilor noastre. Și, la fel ca și filmul lui Mel Gibson, este formă de exprimare monofizită (în teologie, monofizismul este un curent care recunoaște doar natura divină a lui Iisus), dar monofizismul său este răsturnat, pentru că aici accentul se pune pe latura Lui umană. Nici ea dimensiune poliștă nu este acceptabilă, atâta timp cât ține cu tot dinadinsul să modifice o percepție spirituală revelată și să reconstruiască existența lui Iisus. Prefer să citesc clasicii literaturii poliște: Agatha Christie, Stevenson ș.a. sau, la alt nivel, Chesterton, Borges, Umberto Eco, a căror epică poliștă este fabuloasă. Cartea lui Dan Brown e un produs comercial din specia Coelho, dar mai spectaculos ca filosofie și ca țintă. Ca literatură nu poate fi citită, e doar o formă de flatare a așteptărilor kitsch de tip abisal, metafizic. O formă de kitsch amplu, cu o respirație mistico-istorică.

Cristina Stamate: Nu pot să vă dau, în privința subiectului cărții lui Dan Brown, *Codul lui Da Vinci*, decât o părere absolut ageamie. Nu pot să emit judecăți de valoare și puncte de vedere asupra acestei cărți fiindcă nu am reușit să citesc respectiva carte. Știu doar că romanul lui Dan Brown este genul de carte care se citește singură. Cunoșc în mare subiectul, nu știu cât contează adevărul pentru acea carte, dar a reușit într-adevăr să trezească o emulație – se știe că orice subiect controversat stârnește interesul. Eu vă pot spune doar atât: sunt oameni care fac mai mult pentru celebritate decât pentru orice altceva și uite că Dan Brown a reușit să obțină celebritatea.

Dan Turturică: Trebuie făcută o distincție încă de la început între ceea ce are valoare literară și ceea ce este adevăr. Romanul lui Brown este o carte care se citește ușor, aparține genului *thriller*, ceea ce mie nu-mi prea place, dar aceia care adoră acest gen literar trebuie să o citească neapărat. Cartea nu are valoare științifică, nu spune cine știe ce mari adevăruri, în sensul în care o astfel de carte să poată fi considerată o lucrare de doctorat. Este mai mult o ficțiune și mai puțin prezintă informații riguroase, științifice. Celor care sunt interesați de acest subiect le recomand să urmărească pe *Discovery* tot ceea ce se spune despre acest subiect. Eu unul îmi asum punctul de vedere de pe *Discovery*, nu sunt istoric, nici teolog, dar îmi asum punctul de vedere de la *Discovery*, care mi se pare unul foarte documentat și temeinic făcut. Acolo sunt foarte bine prezentate lucrurile, fiecare cu gradul său de adevăr.

Monica Anghel: Abia am început să citesc romanul lui Dan Brown, *Codul lui Da Vinci*. Cred însă că din punctul de vedere al unui bun creștin, chiar dacă citești cartea aceasta îți poți păstra orientarea religioasă indiferent de ceea ce se spune în această carte sau în orice altă carte cu un subiect controversat. Nu reprezintă decât o carte citită în plus și nimic mai mult. Fiecare are libertatea să spună ceea ce dorește, dar pe un om echilibrat nu-l poate schimba această carte și este bine să fie așa. Dacă nu am mai crede în nimic, nu am mai fi oameni. Nu sunt cea mai în măsură să judec această carte, dar nu voi renunța la orientarea mea religioasă. Religia cred că a fost făcută pentru oameni cu scopul de a-i reține de la ură, crimă, preacurvie, dacă nu ar fi religia atunci ar fi dificil să punem stăvilă defectelor omenești. Dacă nu avem frică de legile țării, măcar de legile lui Dumnezeu trebuie să avem frică. Oamenii se ordonează și se echilibrează în urma unor legi. Sunt puțini oameni responsabili care să-și asume valorile morale fără de Dumnezeu, dar sunt destul de mulți oameni care, însă, cred în Dumnezeu, ceea ce este foarte bine, numai așa se pune stăvilă răului.

Radu Cazacu: Nu am citit cartea lui Dan Brown. Nu am astfel de preocupări. Nu citesc așa ceva și nici nu o voi citi!

Briana Caragea: Nu am citit cartea lui Dan Brown, fiindcă o consider o carte la modă, pentru snobi, s-au făcut atât de multe reportaje pe *Discovery* și *National Geographic* încât pur și simplu nu mai are sens să discutăm subiectul. Mie mi se

pare în mare parte verosimilă ideea lui Dan Brown, extraordinar de bine documentată, din ceea ce am văzut în reportajele de pe cele două canale de televiziune deja amintite. De ce nu mi se pare că astfel se redă rolul biblic femeii, cred că femeia a fost mult mai importantă ca apostol, nu a fost Maria Magdalena femeia care a anunțat vestea învierii lui Iisus? Nu sunt femei care pot să predice cuvântul lui Iisus? Cunoșc femei preotese la protestanți, iar noi continuăm să rămânem șocați de acest lucru. Mergem în continuare pe babilisme din acestea, gen nu intri în biserică dacă ești la menstruație... Cartea lui Brown trebuie luată ca atare, unele analogii mi se par verosimile, în 2.000 de ani au fost multe lucruri care s-au pierdut ori s-au deformat. Nu cred că romanul *Codul lui Da Vinci* neagă originea divină a lui Iisus, ci pune mai degrabă într-o lumină mai bună femeile și prezența sângelui de origine divină în oameni. Dan Brown nu șterge nimic din originea divină a lui Iisus fiindcă altfel și-ar nega propria carte. Pentru cine este fundamentalist creștin nu poate accepta toate acestea, dar pentru cel cu o minte deschisă, lucrurile se văd altfel, de ce nu?!

Florian Pittiș: Nu conosc documentele ascunse la Vatican sau nu am informații despre faptul că le-ar fi găsit anumiți indivizi precum Dan Brown, astfel încât să dau crezare cărții lui. Am citit cartea, nu are caracterul unei lucrări științifice și deci sunt simple supoziții în romanul *Codul lui Da Vinci*. E ca și cum un regizor s-ar prezenta ca un mare vizionar. Dacă așa fi un reprezentant al Bisericii, desigur că mi-aș apăra cu înverșunare credința, dar să nu uităm că tot Biserica l-a determinat pe Galileo Galilei să retracteze ideile sale științifice.

Benone Simulescu: Nu am citit cartea, deși știu puțin subiectul acesteia. Suntem într-o perioadă a lucrurilor anapoda, lumea este angrenată într-un joc în care îi place să exagereze lucrurile. Ceea ce se întâmplă și în muzică – vedeți, lăutarii cântă acum despre inundații, au așteptat la colț ca să se mai întâmple ceva și să aibă despre ce cânta – trăim într-o lume un pic cu susul în jos. *Codul lui Da Vinci* mi se pare o blasfemie, s-au inversat valorile morale, suntem într-o continuă transformare, o efervescență în căutarea noului, se inventează tot felul de lucruri la care nici nu te gândeai. Totul e anapoda!

Marcel Pavet: Nu am citit cartea lui Dan Brown. Mă deapășește.

Dan Teodorescu: Nu mă pot pronunța asupra a ceea ce nu am citit.

Mircea Diaconu: Nu îmi place să citesc cărțile la modă, pe care le devorează coafezele numai pentru că sunt niște cărți la modă. Sunt alte cărți mult mai interesante de citit, și în plus am tot timpul să citesc romanul lui Dan Brown, după ce trece valul. Eu am auzit tot felul de discuții în jurul subiectului din acest roman. În clipa când un simplu creștin începe să facă o poezie din viața lui Iisus Hristos și să se îndoaie, în clipa aceea se năruie totul. Contează atât de puțin ceea ce se comentează pe diferite canale tv, nu mă interesează ce se ascunde sub cearșafuri. Romanul **nu cred că este o blasfemie**, bi mai degrabă o afacere bună și atât!

Monica Davidescu: Sincer? Nu-mi place să-mi exprim părerea doar așa de dragul de a avea o părere. Cartea lui Dan Brown mi se pare interesantă pentru că ridică semne de întrebare și anume de ce femeia a fost exclusă din religie. Că găsește sau nu un răspuns, asta este o altă poveste. E o întrebare pertinentă ce ce

femeia a fost exclusă de la conducerea bisericii. Cred că femeia este cea care duce specia mai departe și aduce pe lume omul. Aici cred că e marele semn de întrebare!

Ion Cezar: Este un subiect complex asupra căruia nu mă pot pronunța. Conform dogmei bisericești, atât cât știu eu că înseamnă noțiunile de dogmă și de blasfemie, cred că romanul lui Dan Brown este într-adevăr o blasfemie.

Marius Bodochi: Am citit cartea și mi se pare o cursă înșasă oamenilor tocmai pentru ai ajuta să-și cunoască credința adevărată din ei. Unii, din păcate, au luat toate afirmațiile din acest roman drept reale, ceea ce poate omori credința din om. Nu cred că informațiile vehiculate în acest roman sunt posibile,

sunt reale, ar fi fost până acum zeci de mii de cărți pe această temă. Cred că până la urmă *Codul lui Da Vinci* este nu atât o blasfemie cât mai degrabă este o glumă, altfel nu ar fi citit-o cineva.

George Ivașcu: Evident, *Codul lui Da Vinci* este o carte speculativă. Sigur a fost scrisă pe niște baze regăsite în realitate, de pildă diversele locații din roman, dar asta nu înseamnă că totul e real în povestea lui Dan Brown, rămâne totuși o ficțiune. Totul este posibil la nivel simbolic, sunt și lucruri bine documentate și codificate... În măsura în care se poate dovedi că este ficțiune și nu realitate, romanul trebuie tratat ca atare. Nu cred că este însă o blasfemie, rolul femeii în societate nu poate fi considerat astfel, chiar dacă o fi fiind ea din coasta lui Adam, secolul nostru a dovedit că femeia îi este egală bărbatului.

Lucian Măndruță: Cred că romanul lui Dan Brown e prost, da' bun. E prost pentru că nu explorează implicațiile abisale ale poveștii cu Iisus. E bun, pentru că te ține și se vinde. Dincolo de asta, are o mare calitate: dovedește toleranța societății creștine, care are puterea și libertatea de a-și pune în discuție zeii. De ai cobori pe pământ. De ai pune să faci show, sau sex, sau copii. Zeii prea respectați dau naștere la societăți în care respectul – și nu libertatea – devine valoarea fundamentală. Și știu ele, societățile alea, la cine mă refer, da? Într-o notă personală, aș fi preferat ca Iisus să fi avut copii, tot așa cum și eu aș vrea să las în urmă nepoți și nu cărți sfinte. Mi se pare mai firesc și mai modest. **P.S.** Nu există subiect tabu, ci doar idiotii care umblă cu cuvântul ăsta în gură.

Sorin Preda: Aș fi revoltat dacă subiectul aflat în discuție nu m-ar face să zămbesc. Nu mă revolt, deci, din două principii majore. Primul: cartea în discuție este un produs comercial, merit să scoată bani din piatră seacă. Al doilea:

identific, ca fundal, o ideologie anticreștină, prezentată sub o glazură plăcută la gust (personaje puternice, stil fluent, dialoguri atractive, acțiune și suspans). Toată discuția (preluată cumva și din simulacru de anchetă prezentat la Discovery) are un defect capital: e lipsită de obiect. Hristos nu poate fi prezentat (indiferent de subiectul acestei prezentări) exclusiv ca un om. Dacă facem acest lucru ne îndepărtăm iremediabil de Evanghelii, de adevăr, de dialog. În realitate, avem de-a face cu un adevăr spus pe jumătate. Bobul de adevăr îl constituie textul evanghelic însuși: Iisus este și om și Dumnezeu. Acest paradox a generat destule dispute crâncene de-a lungul timpului: de la arrianism (Hristos este doar Dumnezeu) până la monofizism (o singură fire dumnezeiască). Nu mai insistăm. Avem de-a face cu un etem sofism: „Ce a fost Hristos pe cruce? Om sau Dumnezeu?”, sau: „Dacă

Dumnezeu este atotputernic, poate el face o piatră pe care să nu fie în stare să o ridice? Nu contest dreptul unuia sau altuia de a lua în discuție originea lui Hristos. Nu vâd, însă, rostul. Ce sens are să-l considerăm pe Hristos un simplu om, un profet (cum fac musulmanii), un extraterestru (cum fac radiesteziștii), un impostor (talmudiștii fundamentaliști), un inițiat rătăcit un timp pe plaiurile tibetane...? Mă deranjează multe în această carte și nu în ultimul rând succesul de public, știut fiind că adevărul aparține celor puțini. În cartea lui Brown bănuiesc o lipsă de inițiere (au fost mai multe Marii; care dintre ele a stat la cruce?, care dintre ele a mers la momânt?). Bănuiesc, și mai mult, o intenție de mistificare, câtă vreme o proiecție artistică, tabloul lui Da Vinci, devine probă decisivă în această pseudoficțiune istorică, religioasă și doctrinară.

Andrei Gheorghe: Artiști pun întrebări, nu dau răspunsuri; dacă ar da răspunsuri ar fi ingineri și nu intelectuali. Acuma nu că Dan Brown ar fi un mare artist, dar în același timp mi se pare amuzant să privești *Codul lui Da Vinci* fie ca pe o

operă de artă, fie ca pe o carte inițiativă. Iar pentru iubitori de conspirații, cetățeni nesiguri pe care îi privesc cu milă: le sugerez să se gândească la faptul că un deținător de informație, de orice gen ar fi aceasta, dotat cu o minimă capacitate de a înșala, le va putea oricând prezenta istorii alternative pe care el oricând le vor putea citi ca adevărul probabile. Cu alte cuvinte, e doar o carte, un *bestseller*, un *thriller* scris stângace, bazat pe o idee excelentă și având o mare capacitate de a putea fi transpus ușor pe marile ecrane: o rețetă de mare succes. Apropo, dacă vorbim de *bestseller*, care e cel mai tare *bestseller* al tuturor timpurilor? Biblia. Și care este cel mai tare *bestseller* dintre toate cărțile inițiatice? Tot Biblia. De ce? Că are acțiune, suspans, narațiuni, personaje bine construite, drame, crime, violuri, aventuri și descoperiri. E haios Dan Brown, dar mai mișto e *Cântarea Cântărilor*.

Cristi Puiu: N-am citit cartea, pentru că nu pot citi cărți pe care nu le pot lua în serios. La 18 ani, funcționa chestia asta. Știu despre ce este vorba, fiindcă am

văzut documentare pe diverse canale de televiziune, la un moment dat chiar nu mai scăpam. Dar știu că lumea citește. Nu mi se pare că e o blasfemie, ci o speculație. Dacă e ceva pozitiv în genul ăsta de demers, e faptul că te face să îți pui creierul în mișcare și certifică faptul că noi, oamenii, suntem definiți de curiozitate, scepticism și atunci mi se pare că e bine. Dar numai din punctul acesta de vedere. Mi se pare cam infantilă chestia asta. E bine că oamenii cercetează problema din

toate perspectivele, dar singura concluzie la care se poate ajunge e că totul e relativ, un loc comun de altfel. Avem dreptul să ne punem tot felul de întrebări. Nu cred că, dacă suntem făcuți după chipul și asemănarea Domnului, nu trebuie să ne punem întrebări. Nu e un păcat în a ne pune întrebări. *Codul* nu pune în pericol credința în Dumnezeu, ci o întărește. Autorul merge cu speculația până la un punct, după care se oprește. Dacă ar merge mai departe, ea s-ar invalida. Dar o teorie de genul ăsta poate funcționa până la 18 ani, dacă mai târziu iei în brațe un construct mental de genul acesta, riști să te rătăcești.

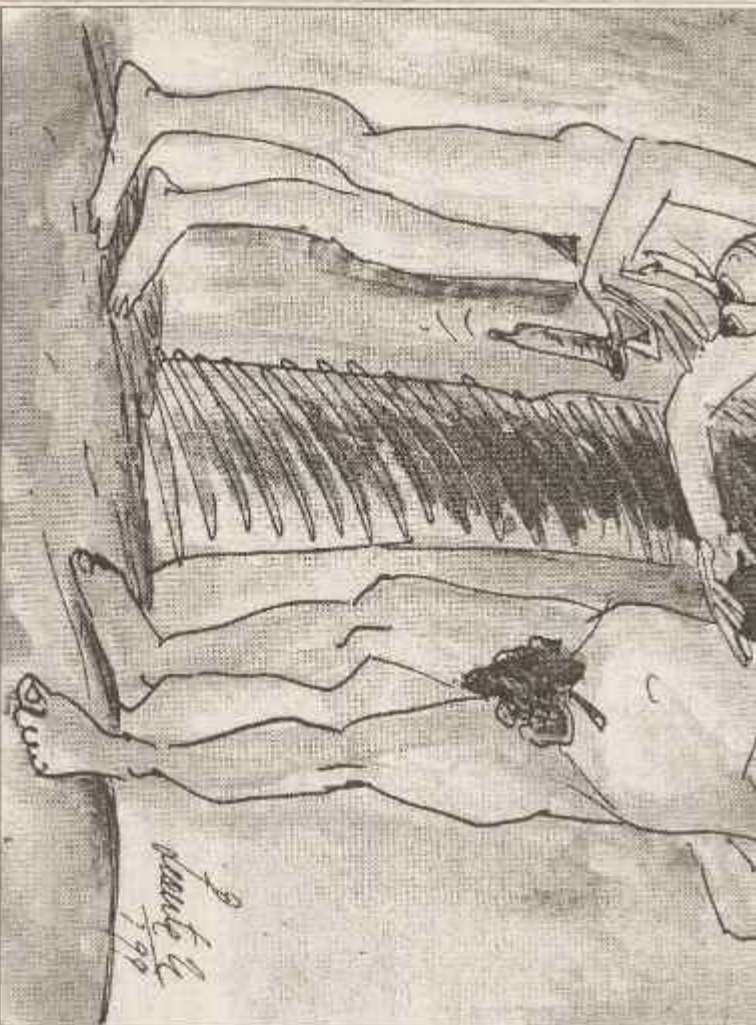
Diana Munteanu: N-am apucat să citesc cartea, dar vreau neapărat să o citesc, fiindcă mi-a spus o prietenă că e o carte tare și eu am încredere în prietena mea. Nu îmi povesti nimic, că nu îmi place să mi se povestească nimic și prin urmare nu pot spune nimic.

Cătălin Mosoia: Romanul este o lucrare de ficțiune care te îndeamnă să mergi cu lectura din ce în ce mai repede. Realul se îmbină cu imaginarul iar prin problematica abordată autorul lansează de fapt o invitație către o mai profundă cercetare atât din perspectiva religioasă, cât și științifică. Aceasta presupune un dialog între știință și religie, sau mai degrabă, între științe și religii. În toată lumea se discută din ce în ce mai des în ultimul timp despre necesitatea unui asemenea dialog, iar la București a avut loc de curând chiar un congres internațional pe această temă. Cred că întrebările nu fac rău nimănui. Ele depind de construcția fiecăruia dintre cei înșetați de rezolvarea unei chestiuni. De cele mai multe ori, răspunsurile pe marginea acestui subiect depășesc nivelul de cunoștințe și de înțelegere. Aldoma unui fruct crud, răspunsurile au nevoie de timp pentru a se coace. E o mare calitate să ai puterea să recunoști că nu poți răspunde la unele întrebări, din necunoștință. *Codul lui Da Vinci* este un roman de ficțiune, la fel ca și *Harry Potter*, numai că se adresează adulților.

Radu Moraru: Am citit cartea și mi-a plăcut. E un roman polițist plăcut, dar toate speculațiile făcute de Dan Brown acolo trebuie privite cu destulă reținere. Nu mă pronunț dacă speculațiile sunt plauzibile, dar am înțeles ce a vrut el acolo: a făcut niște speculații și a ajuns să scrie un roman. Eu l-am citit în

avion, am zburat până în State și l-am citit. Tema a mai existat, e incitantă, au mai încercat și alții înainte, dar nu le-a reușit, probabil nu au avut marketingul necesar ca să transforme încercările lor în succese. Însă, de data asta, omul a știut să scrie, a fost promovat și l-a lăsat. Bravo lui!

desen de Leonie Năstase

Evenimentele anului 2005

Ianuarie

Palatul Victoria a fost goit: cei plecați odată cu pierderea puterii au luat mobila, calculatoarele etc., iar telefoanele au fost decuplate ● Incendiu la Operetă ● O româncă naște gemeni la 1,5 luni diferență ● Ion Iliescu solicită drept de acces ocazional la Scroviștea ● Un scafandru englez moare pe epava Rostock, în cursul operațiunilor de

degajare a canalului ● Pianistul Radu Lupu concertează la Buckingham, la aniversarea a 25 de ani de când Prințul Charles patronază *Royal Philharmonic Orchestra* ● Sandra Bullock donează un milion de dolari sinistratilor din Asia (tsunami); similar a procedat după 11 septembrie 2001 ● Interviu incendiar al lui Traian Băsescu în *Adevărul*: anticipate imediate, „ca să scăpăm de soluția imorală numită PUR”, schimbarea președinților Camerelor, dovedirea fraudării alegerilor, „nu e rău dacă împing Guvernul de la spate”, PNL și PD ar trebui să fuzioneze ● Comisia de Etică și Arbitraj din TVR confirmă cenzura semnalată de redactorul Alexandru Costache; măsurile vor fi nesemnificative ● 35 de demisii la *Evenimentul zilei* ● SIE îl redă gradul de general-locotenent lui Ion Pacepa; urmează pensia și averea ● Michael Schumacher donează 10 milioane de dolari pentru Asia ● Mahmoud Abbas este noul președinte al Autorității Palestiniene, după moartea lui Yasser Arafat ● Descoperiri la Guvern și Președinție: proiectul *Dracula* (3 milioane de dolari strânși) nu mai are nici un document; Iliescu a decorat 46.000 de oameni în 4 ani ● 14 filiale PSD cer reforma profundă a partidului ● Recalcularea

pensilor înseamnă un efort bugetar de 7.056 miliarde de lei ● Charles Graner este condamnat la 10 ani de detenție în scandalul închisorii *Abu Ghraib* ● Corneliu Ruse, ex-deputat PD, moare și omoară alți doi oameni într-un accident rutier ● Adriana Iliescu naște o fetiță, la 67 de ani, sub tratamentul dr. Bogdan Marinescu ● Airbus lansează A380, care poate transporta 840 de persoane ● Sorin Roșca Stănescu vinde acțiunile de la Ziua și cumpără *Gardianul* ● Debarcări și numiri de secretari de stat ● În noul mandat al lui Bush, secretar de stat este Condoleezza Rice ● Mișcarea Mantale este noul prefect de București; manechin în studenție, ex-USD (1996-2002), consilier CGMB de la USD, a făcut un clip publicitar în 2000, e doctor în drept ● Chestorul Virgil Ardelean, șeful DGRI, fosta „doi și un sfert”, a cerut, în 2003, dar PNA nu a aprobat, interceptarea telefoanelor de la *Mediafax* și *AM Press*, către care un angajat (Constantin Duvac) „urma să vândă secrete” ● Sorin Vigor (PUR) demisionează de la conducerea ANC după ce părțile principale ale acesteia au trecut în subordinea MF ● Contractele încredințate de instituții de stat fără licitație în 2004 au însumat peste 7 miliarde de euro ● Vânătoarea lui Ion Țiriac: 185 de mistreți uciși, dintre care 23 de către Adrian Năstase ● Bilanțul tsunami-ului din Asia: 280.000 de morți ● Mischic este reținut de poliție, Iacubov este acuzat oficial ● Accident feroviar la Los Angeles: 11 morți, 200 răniți, din cauza unui sinucigaș nehotărât care și-a lăsat jeep-ul pe șine ● Victor Ponta critică dur PSD, care reacționează ● Conform Academiei Catavencu, CV Tudor îl procura „fete” lui Eugen Barbu, inclusiv minore ● Octavian Belu recunoaște că a primit 3.000 de euro de la Oana Petrovșchi, pentru turneele din 9 luni, conform unei „cutume” (pentru că la turneele private antrenorii nu sunt plătiți) ● Mari manifestări în Cracovia la 60 de ani de la eliberarea Auschwitz-ului; participă șefi de stat, inclusiv Băsescu ● Sondaj IMAS: DA 66% ● Valeriu Stoica îl acuză pe Țiriac pe că ar vrea puterea absolută ● Alegeri în Irak: prezentă la vot 70%, față de 10% estimat, în ciuda amenințărilor (unele puse în practică).

Februarie

Rezervă record la BNR: 11,2 miliarde de euro ● Zurab Ivania, premierul Georgiei, moare în urma unei intoxicații cu gaze ● PNȚCD devine PPCD ● Euro-parlamentarii Oostlander și Nicholson declară că au fost urmăriți de serviciile secrete românești – nu numai în România ● Gușă, Șandru și Pavelescu demisionază din PD după ce Biroul Permanent Național a recomandat excluderea lor ● Președintele critică guvernul că n-a inclus corupția la criminalitatea economică ● Se decide creșterea impozitului pe dobânzi și a celui pe câștiguri bursiere de la 1 la 10% ● Șilți câștigă alegerile din Irak cu un total de 48,1% ● Atentat la Beirut: mor ex-premierul Rafic Hariri (mare om de afaceri), doi ex-ministri, 8 alții, sute de răniți; reacții anti-Siria ● Gheorghe

Dobre demite șefii de la Drumuri Naționale, Registrul Auto și Autoritatea Rutieră ● Mari fluctuații pe piața valutară; creditele în lei devin favorite ● Candidatul PSD la Primăria Capitalei va fi Vanghelie ● După Chișinău, Londra și Moscova, Traian Băsescu va merge la Washington ● Contractul cu EADS va fi renegociat ● Presa zice că Năstase a intervenit în dosarul I.I. Țiriac, procurorul general recunoaște că tatăl „a forțat nota” ● Ioana Vlas: „Să-mi dați maximum de pedeapsă, cu agravanță de prostie!” ● NASA a descoperit dovezi indirecte de vătăre pe Marte ● Monica Macovei cere anchetarea procurorului din cazul I.I. Țiriac, Gheorghe Muscalu ● Scandalul „piscinei” de la Cameră (care a costat 13,7 miliarde de lei) ● 125 de morți și 130 de răniți în cel mai grav atentat sinucigaș, la Hilla, în Irak ● Clint Eastwood este marele câștigător al Oscar-urilor ● Guvernul Libanului demisionează, poporul e în stradă, răscăla anti-siriană, în urma atentatului din 14 februarie: Siria va accepta să-și retragă armata ● Iliescu îl face „prostănac” (în lipsă) pe Gecană, care reacționează spunând că acesta „a ajuns la vârsta biologică la care nu mai știe ce spune” ● Traian Băsescu cere oficialilor europeni să nu mai spună că România e coruptă dacă nu dau exemple; unii reacționează, spunând că nu e treaba lor; Joseph Borell Fortilles, președintele PE: „PE nu e nici agenție de detectivi, nici poliție” ● Cea mai mare investiție în media: SBS cumpără Prima TV, Kiss FM și Radio Star pentru 30 milioane de euro ● Mihai Răzvan Ungureanu recheamă ambasadorii.

Martie

● Iacubov arestat, că și ex-directorul RAFQ, Găureanu ● Monica Macovei îl demite pe Dan Gheorghe de la conducerea SIPA ● AVAS obține blocarea conturilor a 215 de ex-șefi ai unor firme cu datorii (250 milioane de dolari) ● România bate Belarus în Cupa Davis și se califică în sferturi după 22 de ani ● INSOMAR: DA 56% ● MF: impozite mai mari recoltate în primele două luni, față de 2004, în ciuda cotei unice de 16% ● Decese: Sergiu Comissiona, Ligia Naum ● Alegerile din Moldova sunt câștigate de comuniști (46%); Roșca (PPCD 9%) susține că membrii Blocului Moldova Democrată (28%) vor vota cu comuniștii pentru președinte, Blocul reacționează contestând rezultatele ● Mihai Răzvan Ungureanu pensionează 19 ambasadori, 10 șefi de misiune, 5 consuli generali, 17 diplomați, 23 de funcționari din ambasade ● Din greșeală, forțele americane ucid în Irak un bulgar și un italian – ultimul, erou național, care salvase ostatici, printre care și o ziaristă ● Dolarul ajunge sub 27.000 de lei ● CV Tudor demisionează și PRM devine PPRM ● Scandalul românilor întorși din drum în Spania ● Gușă & Co fondează Partidul Inițiativa Națională ● Vodafone cumpără pachetul majoritar de la Connex contra 2/3 din toate privatizările românești, acum are 99,1%, restul fiind al lui Copos ● UE amână deschiderea negocierilor cu Croația pentru că nu a fost predat generalul Ante Gotovina, despre care Zagrebul spune că nu știe unde e, dar are afișe de erou pe șosele ● Italia și Bulgaria își anunță retragerea din Irak până la sfârșitul anului ● Zvonuri de scandal la Adevărul, CTP vs. Ana Maria Tinu; raportul Freedom House nominalizează Adevărul ca un ziar de fa care au plecat oameni (la Cotidianul) pentru că li s-au oprit anchete făcute: Liviu Avram, unul dintre cei doi, confirmă ● Gana Petrovski renunță la procesul vs. Bitang-Belu: se pare că ARDAE, sponsorul FRG, l-a dat circa 100.000 de euro ● Bitang dă afară de la lot patru gimnaste (inclusiv Cătălina Ponor), pentru că s-au îngreșat, cu două săptămâni înainte de Europene ● FMI acceptă deficitul de 0,7%, se pare că în urma discuțiilor cu Băsescu și Stoloian ● Coaliția bate palma pe modificarea regulamentului Camerei, care va permite revocarea președintelui ● Decese: Sergiu Cuneșcu (82 de ani, chiar de ziua lui), Adrian Marino (84) ● Reacții din toate părțile scenei politice împotriva noilor formulare de

declarare a averilor în detaliu: o să știe hoții ce și unde să caute • Scandalul de la Adevărul la ampoare: CTP spune că e mâna lui Hrebencu • „Revoluția lalelelor” în Kirgizstan: după alegeri, manifestații, bătăi, președintele Askar Akajev demisionează și fuge, opoziția îl pune președinte interimar pe președintele Parlamentului și va organiza noi alegeri • Manifestații și în Bielorusia: „Jos Lukașenko!” • Papa nu reușește să spună *Urbi et orbi* de Paște • Trei ziaristi români sunt răpiți în Irak: Eduard Ovidiu Ohanesian (*România liberă*), Marie Jeanne Ion și operatorul Sorin Dumitru Mișcoci (*Prima TV*); Marie Jeanne e fiica lui Vasile Ion, senator PSD și fost prefect de Buzău; cu ei se află Mohamed Munaf, partenerul controversatului Omar Hayssam, sirian, membru PSD; coincidență(?): în aceeași zi Băsescu s-a aflat în Irak și Afganistan iar Geoană în Qatar la o reuniune, în weekend, Al Jazeera a transmis meciul România-Olanda • Un nou seism, 8,7 grade pe scara Richter, în largul insulei Sumatra, 2.000 de morți • Dinu Patriciu și stafful Petromidia sunt urmăriți penal de Parchet • Guvernul anunță că autostrada Bechtel nu se va face decât după cealaltă: BEI nu mai participă • Ministerul Mediului reziliază contractele de concesiune a plajelor, pentru proastă gestiune • Papa în stare gravă: 41,5 grade, infecție urinară; ultima împărtășanie (a mai primit-o după ce a fost împușcat) • Legea declarațiilor de avere este măcelărită în Senat de toate partidele • Terri Schiavo, femeia în moarte clinică de 15 ani, moare la două săptămâni după decuplarea de la aparate.

Aprilie

Creșteri de prețuri: gaze +20%, electricitate +6,5%, energie termică +20%, carburanți +1.600-1.700 lei/litru • Moare Papa Ioan Paul al II-lea • Adrian Videanu câștigă Primăria din primul tur • Traian Băsescu îi eliberează din funcție pe Gioni Popescu (adjunctul de la SRI) și Ghergut (ex-președinte BEC), prin pensionare • Omar Hayssam arestat, la fel și un frate din Bagdad al lui Munaf; cascadă de zvonuri că ziaristii ar fi fost eliberați • Gregorian Bivolaru este arestat în Suedia • Decese: Prințul Rainieri, Saul Bellow • Președinte kurd în Irak: Jalal Talabani • Eroii stenogramelor sunt audiați de PNA; Solcanu și Dorneanu nu neagă

autenticitatea; oficial se insistă că PSD nu-și înregistrează ședințele • Salonul de invenții de la Genova: românii obțin 7 premii speciale, 12 de aur (printre care colivia antisismică a lui Mircea Manolescu), 12 de argint, 7 de bronz – din 32 prezentate • Parlamentul European votează semnarea tratatului de aderare cu România și Bulgaria • Victor Iușcenko la București • Cardinalul german Joseph Ratzinger devine Papa Benedict al XVI-lea • În dosarul 13-15 Iunie sunt cercetați Iliescu, Roman, Cozma, Voiculescu, Iosif, Stănculescu, Cico Dumitrescu, Bebe Ivanovici și Adrian Sărbu, care, ca șef de cabinet al lui Roman, ar fi făcut rost de trenuri • Magistratii confirmă dispariția de probe din dosarul I.I. Țiac • Descoperire epocală la Oxyrhynchus (Egipt): papirusuri cu fragmente din Sofocle, Euripide și Hesiod; găsite acum 100 de ani, descifrate abia acum • Mircea Geoană este ales președinte al PSD • Potop în Banat, fără precedent de decenii • La Chișinău, Băsescu și Iușcenko cer Rusiei retragerea din Moldova și Georgia • Irak: un elicopter civil doborât, 11 morți (8 americani, 3 bulgari, dintre care unul a supraviețuit, a fost pus să se ridice, să meargă și a fost mitraliat – totul filmat și difuzat de teroriști) • Speologii ucraineni ajung la cota -2.080 m în peștera Krubera, Caucaz, Georgia • Catastrofă feroviară în Japonia (Amagasaki): un tren intră într-un bloc: 57 morți, 441 răniți.

Mai

Cotidianul: peste 90% dintre contractele de proiectare a digurilor care au cedat în Banat au fost atribuite de Constantin Ilie firmei soției lui • Traian Băsescu a renunțat la suviță • Doina Cornea susține că Eugen Uricaru a fost turnător, sub numele de cod „Udrea” • Andrei Pleșu demisionează de la Cotroceni • Record mondial: 27,4 milioane de dolari pentru o sculptură: *Pasărea în spațiu*, de Brâncuși (*Christie's*, NY); recordul anterior (18 milioane) era deținut tot de Brâncuși • *Data Media*: DA 51%, PSD 22%; alegeri anticipate 33,6%, nu 36,5% • Donald Herbert, pompier american, își revine după zece ani de comă profundă, consecutivă unui accident de muncă, vorbește cu familia, se interesează ce s-a mai întâmplat • PUR devine Partidul Conservator • Tomadă la Movilița, inundații în 12 județe • Cota unică după 4 luni: -1% colectări la impozitul pe venit, +21% venituri populație; +40% încasări TVA; +33% accize • Partidul European Socialist primește PSD cu drepturi depline • Ostașii români din Irak sunt eliberați, dar Munaf rămâne în Irak, în ancheta americanilor; scenariile se diversifică • Demisii din PSD: Talpeș, Dorel Popa – ex-primar Arad, și Mihai Mălaimare • În urma concursului, noul director al TNB este Ion Ceramitu • *Moartea diui Lăzărescu*, de Cristi Puiu, cucerește *Marele premiu* la secțiunea *Un certain regard* de la Cannes • Alegeri prezidențiale în Iran: 1.014 candidați, dintre care Consiliul Gardienilor Constituției selectează șase • În audiență la Cotroceni, Ion Talpeș amenință cu dezvăluiri anti-Iliescu, anti-Rus etc. • ICCJ: total 51 ani pentru

5/6 inculpați în dosarul revoluției de la Cluj • Liverpool câștigă UEFA Champions League la penaltii după 0:3 la pauză cu Milan (gol Maldini în minutul 1) • Dinu Patriciu este reținut vreme de 40 de ore, după 18 ore de audieri la Parchet • Cei trei mari producători de ciment: Lafarge, Holcim și Carpatciment, sunt amendați cu un total de 28,5 milioane de euro de către Consiliul Concurenței, pentru practici concertate de stabilire a prețului • Munaf și Hayssam sunt inculpați pentru terorism • Deces Liviu Tudan • Francezii spun NU Constituției (54,87%); au aprobat-o (degeaba) 9 state, dar nu prin referendum • Vadim revine, PPRM redevine PRM; CVT îi dă afară pe Ciuntu și Stancu • Tăriceanu declară că e de acord cu fuziunea PD-PNL • Iskandarani și cei trei complici sunt puși în libertate • 52 de ani de închisoare pentru devalizatorii SC Electrica SA • Magnatul rus Hodorkovski este condamnat la 9 ani de închisoare.

Iunie

România ratează calificarea la CM Germania după 0:2 în Olanda • Traian Băsescu prezintă filmul răpirii și al negocierilor • Sechelariu & Co, reținuți pentru o zi în arestul Parchetului • Daniela Veronica Gușă Drăgan, fiica generalului Ștefan Gușă, a devenit președinte cu puteri depline la firmele soțului ei nonagenar miliardar în dolari Iosif Constantin Drăgan. Modificările în firme au început

în 2003, anul în care presa a semnalat dispariția din viața publică a lui Drăgan • Ion Iliescu este învinuit în dosarul mineriadei • Logan face furori în Franța: 1.843 comenzi în prima zi de la lansare • Grevă generală CFR • Florence Aubenas este eliberată: românii dezvăluie că au fost în același subsol (și cu mulți alții) • Valentin Nicolau demisionează de la conducerea TVR • Apar documente din

care reiese că, în 13-15 iunie, Iliescu a cerut intervenția armatei, cu baionetele puse • Miron Cozma este eliberat pe viciu de procedură (revocarea gratierii); discurs flamboiant anticomunist, anti-Iliescu, anti-Măgureanu, Roman, Constantinescu etc. și pro-Monica Macovei • Parlamentul demite conducerea SRR și SRTV • Premierul francez multumește României și în special lui Băsescu pentru eliberarea Florenței; ex-ministrul de Externe confirmă că a fost împreună cu românii • Michael Jackson este achitat în toate cele 10 capete de acuzare • CURS: Băsescu 71% (+10), DA 50% (-1) • Guvernul își asumă răspunderea pe Legile proprietății și ale justiției • Sechelariu este rearestat, deși plănseese rugând judecătorii să nu • S.G. Vântu condamnat la doi ani cu executare (cu recurs) în cazul BID • Este eliberat și australianul Douglas Wood, printr-o acțiune militară irakiano-americană • Blaga incriminează trei chestori-șefi și pe secretarul de stat Toma Zaharia în dosarul EADS • Luare de ostatici într-o școală din Cambodgia; forțele de ordine asaltează școala, teroriștii execută o fetiță de 5 ani, restul scapă • Explozie în Colentina la o fabrică de pantofi: 2 morți, mulți răniți, case distruse • Cazul călugăriței crucificate la Tanacu; Irina Cornici, 23 de ani, moare după un „tratament” la care a fost supusă de către călugărul Daniel Petru Corogeanu și patru măicuțe • Evenimentul zilei publică un reportaj-anchetă din care ar rezulta că Monica Macovei s-ar fi îmbătat pe litoral; ziarul își va cere scuze și îi va sancționa pe toți cei implicați în apariția articolului • Coppola vine la București în prospeccțiune pentru un film după Mircea Eliade • Andrei Pleșu și Paul Grigoriu se retrag de pe lista de propuneri pentru CA TVR și SRR • Ionuț Popescu: TVA ar putea deveni 21-22% de la 1 ianuarie; vîl discuții • După ce a renunțat la COR, la FOR, ba chiar și la Banca lui, Țiriac anunță că se va stabili la Monte Carlo • De ziua lui, Năstase se plimbă prin Parlament cu bicicleta dăruită de Oprescu • În Irak, filipinezul Roberto Tarongoy este eliberat după 234 de zile, dar despre americanul Roy Hallums (răpit în aceeași zi) nu se mai știe nimic • Stană Angheliescu, consilier de stat la Cotroceni, demisionează după ce bărbat-su e prins în fraudă fiscală (țigări) • Preotul din Tanacu și cele patru măicuțe sunt arestați • Un incendiu distruge clubul Bamboo din Capitală, loc frecventat de VIP-uri • Boc devine președinte al unui PD devenit popular • Ex-comuniștii au 31% la alegerile din Bulgaria, Simeon 20%, un partid extremist 8% • vot „încrucișat” în Parlament: PSD cu PNL pentru noile CA ale TVR, SRR; PD se pronunță pentru intermit; rezultat: Consiliul în care Alianța are o majoritate fragilă, respectiv nu are majoritate • Tornadă la Brezoaiele, Dâmbovița • Medicul Ioan Lascăr anunță că victima lui Ciomu a beneficiat de transplant • Raportul Helsinki pe 2004: PSD a reușit să controleze aproape totul • PPE aprobă de principiu cererile PD și PC • Rectificarea bugetară îngheață lefurile a 1 milion de bugetari • Conform Cotidianului, Augustin Buzura era un apropiat al Securității, cu numele de cod „Gusti”.

Iulie

Se lansează leul greu • Intră în vigoare noul Cod al muncii • Scumpiri gaze, electricitate etc. • Inundații în tot sudul țării • Iahb-al-Sherif, noul ambasador al Egiptului în Irak, este răpit în Bagdad și va fi executat • **INSOMAR**: DA 53,5% (+5%), 58% îl consideră pe Iliescu vinovat de mineriade • Se descoperă că au cedat 100 de baraje și diguri (100) concesionate și cu lacurile transformate în iazuri de pește • Curtea Constituțională blochează reforma în justiție pentru acele articole care implicau scurtarea mandatului unor judecători, în urma concursurilor pe post • 7 Iulie: explozii la metroul londonez și într-un autobuz, 52 de morți, o mie de răniți; la Londra are loc reuniunea G8 • Tăriceanu anunță demisia Guvernului • Munaf declară că Hrebenciuc i-ar fi cerut lui Hayssam un milion de dolari ca să-l scape de justiție • Scandalul MTS Leasing: sute de români păcăliți • Iliescu cere ca premierul să nu demisioneze, că sunt inundații; Băsescu îl cheamă pe toți la Cotroceni pentru mediere; Tăriceanu se mai gândește • Bulibăseală în Parlament, modificările reformei Justiției trec (cu votul DĂI) în forma inacceptabilă, drept care Tăriceanu reiterează demisia • Deces Harald Alexandrescu • Guvernul Tăriceanu emite 200 de ordonanțe într-o zi • Atentat într-un microbuz la Kuşadası, morți și răniți • Tăriceanu nu mai demisionează • Băsescu promulgă legile reformei Justiției • 21 Iulie: tentativă de „copie la indigo” la Londra (3 bombe la metrou, una în autobuz), fără victime • **CURS**: DA 45%, PSD 30%; cel mai apreciat ministru: Mona; cel mai rău: Cîntează • Atentate la Sharm-el-Sheik: 88 morți, 200 răniți, 35 arestați, se pare că pakistanezi, atentat și la Istanbul • Un suspect este ucid la Londra, apoi reiese că n-avea nici o legătură • Lance Armstrong câștigă a șaptea oară Turul Franței • Ielena Ișinbaieva devine prima femeie din lume care trece 5 m la prăjină • Deputatul Constantin Niță a decontat 492 de zile de cazare într-un an • Din 10.000 miliarde de lei pentru amenajarea râurilor Criș, Someș și Tisa, 9.234 au fost lucrări fictive, supraevaluate și încredințate direct; alt „vinovat” este deversarea de numeguș în apă • Tăriceanu primește și votul de încredere al partidului; unul dintre opozanți, Mona Muscă, demisionează și de la MCC și din funcția de vicepreședinte PNL • După lansarea lui *Discovery* se găsește un fascicul de material antitermice desprins din navetă; se decide suspendarea programului navetelor (abia reluat) • Evaziunea fiscală a devenit infracțiune • Moment istoric: IRA depune armele! Va continua să lupte pentru independența Irlandei de Nord, dar numai pe căi pașnice (declară Sinn Féin, aripa politică a IRA) • Preotul și măicuțele de la Tanacu sunt eliberați din viciu de procedură • Englezii îl prind pe toți cei patru din 21 Iulie; creierul este considerat a fi Haroon Rashid Aswat, gardă de corp a lui Bin Laden, arestat în Zambia • Deces

Regele Fahd al Arabiei Saudite (84); avere 20 miliarde de dolari • Luptă Tăriceanu-Ionuț Popescu pe „ordonanța Tractorul”.

August

Traian Băsescu susține că unii miniștri ar fi „sub influența grupurilor de interese” • Monica Macovei cere CSM revocarea unor procurori; Ion Amariei se cere singur la pensie • Serie neagră a aviației: un Airbus 340 aparținând companiei Air France ratează aterizarea la Toronto, avionul se rupe în două și la foc, dar nu există nici un rănit; un avion cîrriot cade lângă Atena: 121 de morți prin depresurizare urmată de congelare; un Boeing 737-200 al companiei peruane Tans, cu 100 de persoane la bord, cade în apropiere de orașul amazonian Pucallpa: 20 de supraviețuitori • Adrian Severin susține că Băsescu „manipulează suferințele poporului român”, din cauza faptului că ar fi tătar, și îl compară cu Napoleon, Hitler și Stalin • Prima reparație cosmică a unei navete: se scoate cu mâna (!) fâșis despărțitoare a două plăcuțe antitermice, ieșită în afară la decolare • Euro ajunge la 34.592 lei vechi, comparabil cu valoarea din decembrie 2002 • Dan Ioan Popescu este chemat la Comisia de control a averilor din cadrul ICCJ (care există din 1999, dar n-a fost sesizată niciodată) • Valurile 4 și 5 de inundații • Evacuarea de către evrei a Fâșiei Gaza și a unor colonii din Cisiordania • Românca Luminița Solcan îl ucide pe fratele Roger la Taizé • Băsescu versus SRS: m-a amenințat – ba nui • Munaf versus Hayssam: vroia să-l răpească pe Vasile Ion – a mai organizat și alte răpiri • Iliescu iese la atac în PSD: „la ticăloșii vați solidarizat, să mă dați jos”, dar împotriva puterii... • Taifulul Katrina lovește catastrofal SUA, în special zona New Orleans • Decese: Antonie Plămădeală (79, mitropolitul Ardealului), Radu Anton Roman (57) • Intră în vigoare noi norme de acordare a creditelor, prin care BNR urmărește limitarea riscului, dar și avantajarea creditelor în lei • **IMAS**: Alianța 50%, PSD 30,2% • Aproape 1.000 de morți într-un pelerinaj șilit la Bagdad; cauza: panică • Interviu în *Cotidianul*: Miron Mitrea se consideră un paria în PSD pentru că a recunoscut autenticitatea stenogramelor.

Septembrie

Deces Alexandru Paleologu (86) • În New Orleans hoții trag cu pistolul în elicopterele poliției • Conform *României libere*, averea lui Dan Ioan Popescu se ridică la 15 milioane de euro, plus conturi în bănci, bijuterii și obiecte de artă • Urmare a deselor creșteri de prețuri, Traian Băsescu cere Consiliului Concurenței să verifice piața de produse petroliere • PSD a găsit soluția să împiedice debaterile la noile regulamente, implicit schimbarea președinților Camerelor: inundarea Senatului și a Camerei Deputaților cu moțiuni simple • Premieră: FIFA decide rejucarea meciului de baraj dintre Uzbekistan și Bahrein, din preliminariile CM 2006 (1-0 pe teren), din cauza unei grave greșeli a arbitrilor • În SUA, Băsescu declară că dorește schimbarea Constituției pentru ca România să aibă un parlament unicameral • Daniel Morar este noul procuror general al PNA • Val de atentate sinucigașe la Bagdad: peste 120 de morți și 200 de răniți • 15 septembrie, cea mai frumoasă zi a fotbalului românesc: *Valerenga-Steaua* 0:3, *Feyenoord-Rapid* 1:1, *Dinamo-Everton* 5:1; toate cele trei se vor califica în grupele UEFA • Fostul ministru PSD al Justiției, Rodica Stănoiu, a semnat ordinul de numire ca notar public pe numele Manelei Mitrea, soția deputatului PSD Miron Mitrea, deși fusese atenționată că, pentru a obține numirea, doamna Mitrea era obligată să dea examen • Florence Aubenas și Traian Băsescu la nunta lui Mișcoci, la Sibiu • Creștin-democrații conduși de Angela Merkel obțin 35,2% din voturi, față de 34,3% social-democrații; după lungi negocieri, se ajunge la o mare coaliție, iar A.M. devine prima femeie cancelar al Germaniei • PNA este transformat în Departamentul Național Anticorupție, din cadrul Parchetului General • Al șaselea val de inundații face ravagii pe litoral • În primele 7 luni ale anului, sumele trimise acasă de către românii plecați în străinătate s-au ridicat la 1,9 miliarde de euro • Ucraina suspendă lucrările la Canalul Bistroe • Băsescu cere petroliștilor să vină cu soluții de limitare a prețurilor • Voronin zice la Iași: „mergem cu România!” • Miron Cozma (alături de alți cinci lideri sindicali de atunci) este condamnat la 10 ani de închisoare pentru mineriada de la Costești.

Octombrie

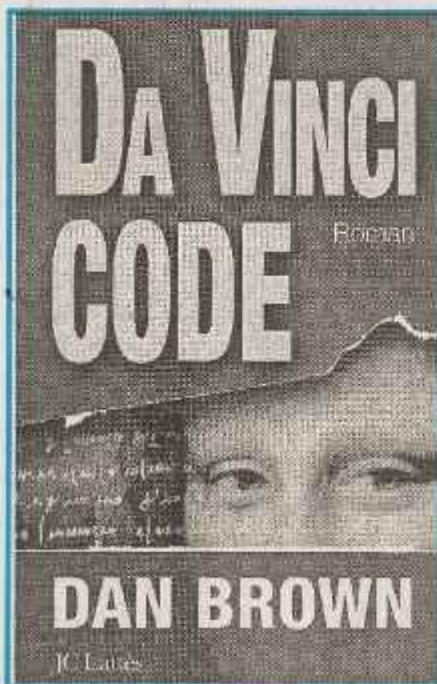
(pană la intrarea Almanahului în tipar)

Al șaptelea val de inundații lovește Capitala • IRSOP: DA 43%, Gallup: DA 52% • La Craiova, Băsescu zice că PSD („sunt documente”) se luptă să nu intrăm în UE, drept care PSD nu se duce la Cotroceni la consultări și anunță că a rupt relațiile până își cere scuze • Triplu atentat sinucigaș în Bali • Ion Țiriac ar fi ajuns la 1 miliard de euro, prin jocul acțiunilor • Pe rolul Curții de Apel București se află o plângere a MJ prin care Rodica Stănoiu este dată în judecată pentru că, pe când conducea ministerul, a obținut aprobarea de a primi pensie de magistrat, deși nu îndeplinea condițiile • Turcia începe negocierile de aderare • Dobânzile la creditele în lei scad spectaculos • Mihaela Rădulescu inițiază acțiunea *Vedete pentru sinistrați* • Virusul de gripă aviară este identificat în România (Ceamurlia de Jos, în Deltă) • Ion Iliescu la Suceava: „Avem și noi o boală în țara asta, alternanța la Putere” • Alegeri în Polonia: înfrângerea umilitoare a Alianței Stângii Democratice • Un fost pușcaș marin american care a lucrat în serviciul lui Al Gore și apoi al lui Dick Cheney este arestat pentru spionaj • Alt fost pușcaș marin publică *Ucide, ucide*, în care acuză crimele SUA în Irak • Primul caz de legitimă apărare judecat după noul Cod Penal: soțul creatoarei de modă Romanita Iovan surprinde și ucide un hoț în locuința familiei • Cutremur de 7,6 grade în Pakistan și India, peste 50.000 de morți • Naveta *Soluz* îi aduce cu bine pe membrii celei de-a 11-a misiuni de pe Stația spațială internațională și pe cel de-al treilea turist spațial, americanul Greg Olsen • Mihai Covaliu devine, în premieră, campion mondial la sabie • Noul campion mondial al *Formulei 1* (și cel mai tânăr din istorie) este spaniolul Fernando Alonso • Mircea Miclea demisionează de la conducerea MEC pentru că nu ajunge bugetul (promisiuni electorale: 6% PIB, acum 3,5%) • China trimite doi oameni în spațiu, la bordul navei *Shenzhou VI* • Lupte violente în republica rusă Kabardino-Balkaria, din vecinătatea Ceceniei • Ioana Maria Vias este condamnată la 20 de ani de închisoare în dosarul FNI • Deputatul independent de Tulcea, Nati Melr (fost PRM), susține că a moștenit, de la o fostă rudă îndepărtată, nu mai puțin de două miliarde de dolari, dintre care ar fi și pus mâna pe 86 de milioane • Ministrul sirian de Interne, Ghazi Kanaan, s-a sinucis • ANAF pune sechestru pe averea lui Gigi Becali, apoi pe cea a lui Ioan Nicolaie • Puterea și opoziția cad la pace cu Regulamentele: se votează repede, dar se așteaptă 25 de zile până la eventuala sesizare a Curții Constituționale • Începe procesul lui Saddam Hussein • Guvernul aprobă lista MF cu peste 200 de firme suspectate de finanțarea actelor de terorism • O nouă teorie propovăduiește moartea Internetului și explozia rețelilor private, supravegheate, în bandă largă (broadband, BT) • *Transparency International*: România pe ultimul loc din Europa în lupta contra corupției, cu nota 3.

Ar fi reușit un autor român să scrie *Codul lui Da Vinci?*

Text: George Arion

Amân puțin răspunsul la această întrebare și vă propun să vă imaginați următorul scenariu: la Palatul Parlamentului român se desfășoară o ședință solemnă. Participă șeful statului, Președinții celor două Camere, senatori, deputați, premierul, miniștri, câțiva ambasađori străini, ziariști și alții. În timpul ședinței, un avion deturnat de către un comando terorist se prăbușește peste uriașul edificiu. Nimeni nu scapă cu viață din respectiva sală. În România se instalează haosul. Profitând de vidul de putere, unii dintre neprieteniile noștri se grăbesc să contribuie și mai mult la slăbirea țării. Dar ministrul Justiției, salvat miraculos fiindcă se afla într-o vizită în străinătate, se întoarce acasă și, cu ajutorul unui grup format din eșaloanele inferioare ale conducerii, reușește să readucă normalitatea.

V-am povestit subiectul unui roman pe care îl am de multă vreme în cap, dar n-am să-l scriu niciodată. Nu din cauza criticilor literari care, în cel mai bun caz, ar zâmbi condescendenți, socotindu-l pe autor cu o imaginație dezlănțuită peste marginile frescului. Dintr-o cu totul altă pricină. Cartea a fost deja scrisă de către un autor celebru, Tom Clancy. Evident, în romanul lui, *Ordine prezidențiale*, avionul se prăbușește peste Congresul american și este o meditație asupra Puterii în lumea contemporană. Nimeni n-a râs de el, tirajul cărții a fost impresionant, iar vânzările au crescut și mai mult după septembrie 2001. Fiindcă – luați aminte! – Tom Clancy și-a publicat cartea în 1996! După cum eu însumi am scris romanul *Spioni în arșiță* care narează, cu doi ani înainte de atentatele de la Sharm El Sheik, despre incidente provocate de către terorism acolo. Deci: ar fi reușit un autor român să scrie *Codul lui Da Vinci*?

Amân din nou răspunsul și am să mă refer puțin la acest bestseller.

Un roman tradus în peste 40 de limbi... Vândut în 25 de milioane de exemplare... După care se va face un film cu Tom Hanks în rolul principal. Va avea, cu siguranță, încasări de vis. Dan Brown, autorul acestui bestseller, este un tip simpatic – cel puțin așa ne apare în fotografii – care l-a învățat o vreme engleza pe tinerii americani. Acum nu mai predă. A strâns destul bani ca să devină scriitor profesionist.

Vaticanul ne-a cerut imperativ: „Nu cumpărați această carte și nu o citiți!” Eu vă spun și-o citiți fără nici o teamă, chiar dacă n-o cumpărați ci o luați de la un prieten – oare vo înșurubă? – sau de la o bibliotecă – trebuie să vă înșurubați pe o lungă listă de așteptare. N-aveți cum să vă pierdeți credința. Chiar dacă o să vă confrunțați cu întrebări tulburătoare. A avut Iisus o fiică? I-a fost Maria Magdalena soție? A fugit aceasta pe teritoriul viitoarei Franțe după cumplitul lui martiriu? A născut ea acolo o copilă care e precursora unei dinastii regale? A înșurubat Leonardo da Vinci această poveste în *Cina cea de taină* și în alte lucrări ale sale? A fost el, ca de altfel și Newton, Botticelli, Mozart, Hugo, Debussy, Cocteau și multe alte personalități, păstrătorul unui secret teribil? A înșurubat Biserica să-l ascundă, pentru ca să nu-și piardă autoritatea?

Întrebări, întrebări, întrebări... Ele fac parte dintr-o rețetă care a avut succes ori de câte ori ingredientele au fost bine dozate. Așa au rezultat ficțiuni pline de tensiune, cum e și *Codul lui Da Vinci*. Nu v-aș putea de acest roman dacă n-aveți destul timp – singurul pericol care vă paște citindul e să vă lăsați toate treburile baltă. Are un număr multumitor de cadavre, de răpini, de evadări, de jafuri, de trădări, de loviri de teatru... E doborâta de date istorice, pentru a ne crea impresia de verosimil și a ne spori încordarea cu care urmărim acțiunea. Robert Langdon, profesor de simbolistică religioasă la Harvard, se pomenește, fără voia lui, în vârtejul unor întâmplări palpitante. E cam copt, toboș de carte, dar nu e aerian, așa că face față cu brio unor conspirații, hărțuiri, bătăi sau amenințări cu arma. Autorul îl poartă pe acest detectiv fără voie și cu mintea ascuțită prin păstrele valorii mai răvnite ca banii. Alături de o frumoasă reprezentantă a poliției franceze – adăos absolut necesar la rețetă – el e hăituit, somat să descifreze enigme, să spargă coduri, să descopere ce tălcuri se ascund în pânze celebre, statui, monumente, manuscrise. E încă un erou domoc să aștepte unde este Sfântul Graal, potirul din care a băut Iisus la *Cina cea de taină* și în care i s-ar fi strâns sângele după crucificare. Tot ceea ce i se întâmplă îl interesează convingerea că potirul e doar un simbol care ascunde ceva mult mai puternic. Fiecare îl poate înțelege așa cum crede de cuviință. Încercați și dumneavoastră. În orice caz, Vaticanul poate fi liniștit: oricâte tiraje ar mai cunoaște romanul lui Dan Brown, el nu va ajunge să concureze *Biblia*, cartea cea mai bine vândută din istorie. Socotit, totuși, chiar și de către cei mai înverșunați detractori ai săi, un excelent roman polițist.

Așadar, ar fi reușit un autor român să scrie *Codul lui Da Vinci*? Vă mai pun răbdarea la încercare. Din punct de vedere al talentului literar, Dan Brown poate fi oricând egalat sau depășit. Numai că îți mai trebuie și o documentare temeinică pentru a scrie ca a lui – e dispus autorul român să piardă doi-trei ani înainte de a se apuca să înceapă

o carte, scotocind prin bibliotecă după lucrări uneori greu accesibile, navigând zilnic, ore în șir, pe internet, vizionând o sumedenie de filme, discutând cu membri ai serviciilor secrete, ai poliției, care să-i furnizeze informații despre modul cum se conduce o anchetă și care sunt procedurile specifice, vizitând zeci de crașe de pe glob, pentru a se familiariza cu alte locuri unde să-și poarte eroii, vorbind cu oameni obișnuiți, notându-și ca un reporter frenetic comportamentul lor, modul cum se îmbracă și cum trăiesc? Are el curajul să atace subiecte gîngăse, unele socotite tabu, care pot să atragă anatema asupra lui? E pregătită literatura română să primească o astfel de carte? (Deschid o paranteză: unii comentatori m-au reproșat că în romanele mele acțiunea se mută dintr-un loc în altul; ce să mai zic de Dan Brown, care își poartă eroii prin SUA, Italia, Franța, Anglia sau de Tom Clancy care, în *Ordine prezidențială*, urmărește o acțiune derulată pe toate continentele?) Autorul român e mai mult preocupat de intimitatea sa, socotită mai importantă decât scena vastă a lumii. Blocul în care trăiește este centrul Universului, vecinii de palier sunt personajele pe care le descrie cu voluptate. Poate exagerez, însă nu sunt departe de adevăr. Dar sunt la noi cititori care să primească entuziaști o astfel de carte? În România s-au vândut într-un an 100.000 de exemplare din *Codul lui Da Vinci*; în SUA s-au vândut câte 100.000 pe săptămână. Avem critici literari care să poată discuta o realizare ca a lui Dan Brown și să atragă atenția asupra ei? Le-ar trebui repere în acest gen de literatură, dar, din păcate, nu prea mai avem critici literari importanți ca Ov. S. Crohmăniceanu, care era perfect familiarizat și cu literatura polițistă și cu cea *science-fiction* și nu rămânea cantonat în zona aflată sub tutela lui Sherlock Holmes și Hercule Poirot. Ce le spun criticilor noștri literari nume ca John Le Carré, Frederick Forsythe, John Grisham, David Baldacci, John Case, Carlo Lucarelli, William Diehl, Thomas Gifford, Robert Ludlum, Nelson DeMille? Mai nimic. Dă seama cineva despre aparițiile semnate de ei, care, din fericire, văd lumina tiparului și în limba română? Numai întâmplător și cu destulă malițiozitate. O carte ca *Melonul domnului comisar* a Daniei Zecca, o cercetătoare avizată în acest domeniu, este o rară avis. Ca de altfel și *Literatura și fascinația aventurii* a lui Horia Matei. Organizează cineva vreo dezbatere despre înfloritoare literatură polițistă și de spionaj, un companion de nădejde al cititorilor din secolul trecut, dar, se pare, și din secolul XX? Avem servicii de marketing care să facă rumoarea necesară în jurul unui roman marca Dan Brown și să-l transforme într-un best-seller mondial? Există editorul cu fler care să parleză pe o astfel de carte? O spun pe șleau: literatura română este complet nesincronizată cu acest gen de literatură care, prin alte părți, cunoaște succese eclatante.

Așa că răspunsul la întrebarea inițială îl știți și singuri.

În rest, ce să vă mai spun? Să citiți bine!

O cascadă de greșeli

text Tudor Călin Zarojanu

Așa cum era de așteptat, o organizație atât de puternică precum Opus Dei nu avea cum să nu răspundă alegațiilor, aluziilor și mai ales acuzațiilor din Codul lui Da Vinci. Replica oficială începe prin a sublinia caracterul de ficțiune al cărții – lucru pe care ar fi fost bine să-l ia mai mult în considerare toți criticii lui Brown, în paranteză fie spus. Mai mult, cu inteligență și subtilitate, conducerea Opus Dei salută interesul manifestat în jurul vieții lui Iisus și adresează cititorilor sugestia să consulte și sursele științifice și religioase...

Astfel, ei ar afla că:

1. Divinizarea lui Hristos nu a fost impusă de împăratul Constantin, în secolul al patrulea, ci s-a manifestat spontan, încă din primul veac, când, de altfel, a fost redactat Noul Testament, care îl are pe Iisus în centrul său.

2. Nu există călugări în Opus Dei. De altfel, dintre cei 85.000 de membri, 83.000 sunt laici, și doar 2.000 preoți.

3. Cu puține excepții, membrii ei nu practică mortificarea, deși aceasta este recomandată de către Biserică. De altfel, un *calice* (brâu aspru) nu poate provoca rănilor descrise în carte.

4. Opus Dei nu este sectă, nici cult, nu are doctrină sau practici proprii.

5. În sedilele instituției, femeile au acces prin aceeași intrare ca și bărbații, chiar dacă există – logic – aripi diferite pentru burlacii și burlacele care locuiesc acolo. Cuimea: aripa femeilor este cea aflată la fațada clădirii din Lexington Avenue, invers decât se descrie în carte!

6. În 1982, a devenit *prelatura* (și nu „biserică”) personală a Vaticanului (și nu a Papei). Este doar una dintre categoriile canonice în care Biserica împarte instituțiile cu caracter religios.

7. Fondatorul Opus Dei, St. Josemaría Escrivá, a fost canonizat la 27 de ani după moarte (și nu 20). Nu era o favoare suspectă: a fost prima personalitate care a fost tratată după noul Cod Canonic. Pentru comparație, Maica Tereza avea să fie beatificată după șase ani.

Alte erori ale cărții, semnalate de diverși autori:

1. Susține că mișcările planetei Venus descriu un pentagon – numai că acesta e neregulat. În plus, NU are nici o legătură cu Olimpiadele, care, de altfel, erau celebrate în onoarea lui Zeus, NU a Afroditei (Venus) și, cum toată lumea știe, au loc la patru, nu la opt ani o dată, iar inelele din simbolul grafic al J.O. simbolizau seturile de jocuri, fără nici o legătură cu celebrarea vreunui zeu.

2. Templierii NU au nici o implicare în construirea catedralelor gotice, deci NU aveau cum să strecoare simboluri în clădirile acestora.

3. Stăreția din Slon a fost înregistrată oficial în Franța anul 1956 și s-a manifestat public abia în 1962, încât e greu de crezut că Leonardo da Vinci, Isaac Newton sau Victor Hugo i-ar fi fost Mari Maestri.

4. Brown se referă în mod repetat la „Vatican”, chiar pentru perioadele în care rezidența Bisericii Catolice NU se afla acolo.

5. Susține că YHWH ar deriva din „Jehovah, uniunea fizică androgină dintre zeitatea masculină Jah și numele pre-ebraic pentru Eva, Havah”. În realitate, Jehovah este rescrierea din secolul al XV-lea pentru Yahweh, utilizând vocalele din Adonai („Domnul”).

6. Zeitățile feminine NU au dominat lumea precreștină, nici în Imperiul Roman, nici în Egipt, nici în zonele semitice, iar cultul elenizat al lui Isis nu includea sexul în ritualuri.

7. Cărțile de tarot NU au nici o legătură cu doctrina zeităților feminine. Ele au fost inventate în secolul al XV-lea și au primit asocieri oculte abia peste două veacuri. Faptul că ar exista o legătură între caro și pentagon a fost o deformare intenționată a ocultistului britanic A. E. Waite.

8. Identificarea dintre Maria Magdalena și prostituată a fost făcută, în mod eronat, de Papa Sf. Grigore cel Mare, în secolul al V-lea, și retractată de Vatican în 1969 – dar în Est creștinii au considerat întotdeauna că Maria Magdalena este „apostolul apostolilor” și că a murit în Efes.

9. NU „Machiavelicul” Papă Clement al V-lea a fost cel care a ordonat execuția Templierilor, ci Regele Filip cel Cinstit (I) al Franței. Execuțiile au avut loc doar la Paris, în alte câteva locuri din Franța și, se pare, în Cipru. De altfel, Clement al V-lea nu avea cum „să fe arunce cenușa în Tiber”, căci pe atunci sediul papalității era la Avignon...

10. „Piatra misterioasă” (simbolizând un falus) era asociată cu fertilitatea într-unul singur dintre cele peste o sută de confesiuni ale Templierilor. NU ritualurile sexuale heterosexuale, ci homosexualitatea (posibil reală) a fost capul de acuzare a acestora.

11. Maddna pe stânci NU a fost pictată pentru niște călugărițe, ci pentru o confrerie masculină laică. În nici una dintre versiunile ei NU se văd gesturile amenințătoare descrise de Brown.

12. Leonardo da Vinci NU a avut „sute de comenzi” din partea Vaticanului, ci una singură, pe care... n-a executat-o!

13. Biserica de nici o confesiune creștină NU susține că sexualitatea este ceva rău, de vreme ce celebrează căsătoria și botezul, două dintre cele șapte taine sfinte.

14. Biserica NU încearcă să marginalizeze femeia. Există numeroase scrieri sacre, epistole ale Papiilor, documente ale Bisericii etc. în care rolul femeii este considerat la adevărata lui valoare.

15. Brown identifică în mod abuziv Creștinismul cu Vaticanul (catolicismul).

16. Selecția celor patru Evanghelii canonice a fost făcută în zorii creștinismului, NU ulterior. Oricum, Evangheliile „gnostice” n-ar fi putut fi incluse pentru că nu sunt scrise de Apostoli sau ucenici ai acestora și, pe de altă parte, NU spun ceea ce zice Brown că ar spune.

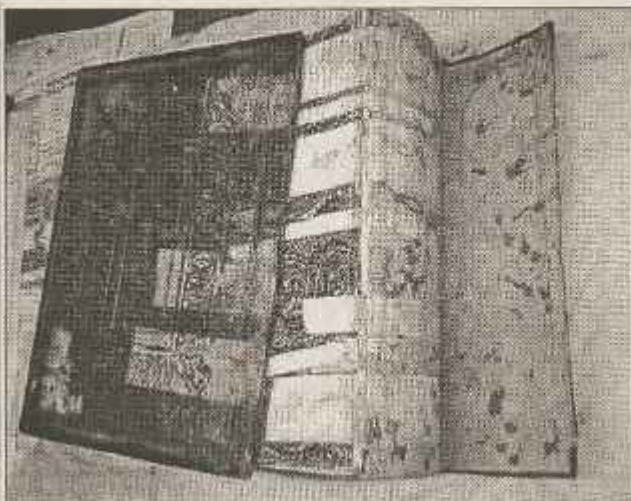
17. Cartea afirmă în mod eronat că ar exista un conflict între natura divină și cea umană a lui Iisus. În realitate, Biserica îl susține dubla natură.

18. NU este adevărat că, în 300 de ani, Biserica Catolică ar fi ars pe rug cinci milioane de femei. Estimările sunt de 30.000-50.000 de persoane pentru 400 de ani (1400-1800), dintre care cel puțin o cincime erau bărbați, în foarte multe cazuri modul de execuție NU a fost incinerarea și în destule situații NU catolicii erau inchișitorii.

19. NU merovingienii au fondat Parisul, ci, așa cum știe și-un școlar, galii, sub numele *Lutetia Parisiorum*, sat transformat în oraș de către romani.

20. Maria Magdalena este atât de „ostracizată” încât este sfântă atât în calendarul catolic, cât și în cel ortodox.

21. Numele marelui pictor era Leonardo, da Vinci fiind un patronimic. A te referi la el prin „da Vinci” este ca și cum l-ai pomeni pe Mântuitor prin „din Nazareth”.

Bârfe despre Codul lui Da Vinci pe buza site-ului

cules de Alice-Claudia Gherman

Silver

Codul lui Da Vinci dă apă la moară tendințelor feministe, hrănește, cu material religios aparent bine documentat, tendința unui întreg popor de luptătoare pentru drepturile femeii de a dovedi că femeia e punctul, originea, începutul tuturor lucrurilor și motorul acestora. Mai mult, interesant de menționat este faptul că, într-un reportaj realizat de *Discovery*, mi se pare, legat de această temă, *Codul... ficțiune sau realitate*, am văzut preotii intervievați care susțineau că e posibil ca Maria Magdalena să fi fost soția lui Iisus, că ea este personajul prezent în *Cina cea de taină* în stânga lui Iisus, fapt ce mă pune pe gânduri. Cunoaștem cu toții importanța elementului feminin în mitologie, totuși ipotezele emise de Dan Brown, deși au un palid substrat documentar, mi se par puțin forțate. Dincolo de toate acestea, *Codul...* rămâne o carte care se citește cu plăcere, care incită imaginația și dă aripi gândului spre cum ar fi fost dacă...

Yuki

Istoria creștinismului, așa cum o știm noi, s-ar putea să fie un fals, iar la Vatican ar trebui să se afle o papa, din moment ce Iisus i-a predat ștafeta Mariei Magdalena, și nu Sfântului Petru. Eu însă voiam să zic că de fapt acest lucru nici nu contează, că teoria aceasta se pierde în felul în care și-a scris Brown cartea. Oare chiar merită cartea cu pricina toate aceste polemici, comparații cu Eco etc. etc.? Ideea de bază a cărții lui Brown se pierde în scriitura lui Brown.

Rheya

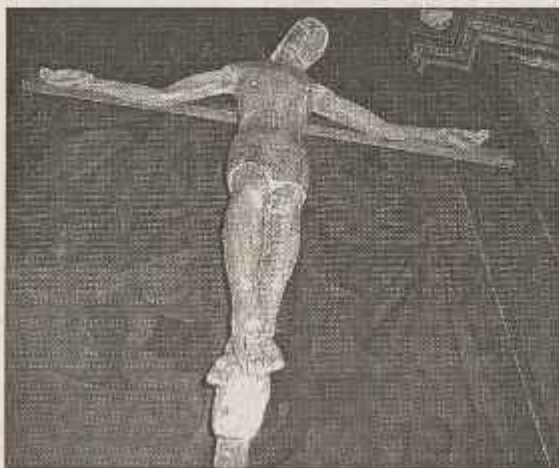
Pentru mine cartea a însemnat doar un roman interesant, plin de suspans, dar e prea mult ceea ce scrie Dan Brown... prea calomniază Biserica, din punctul meu de vedere. Într-adevăr, sunt multe întrebări cărora nu le găsim răspunsul, dar să ne amintim câte minuni au fost săvârșite și câte mai sunt încă, iar acestea nu pot avea decât un caracter divin. Or, în carte se precizează faptul că Iisus nu avea nimic divin, nu este considerat fiul lui Dumnezeu. Și, în plus, documentele prin care se confirmă relația cu Maria Magdalena și se deformează adevărul pe care omenirea îl știa puteau fi redactate de către oricine... De către un psihopat care dorea să-și inducă în eroare urmașii. Pentru mine cartea a fost drăguță, dar de la un capăt la altul ficțiune.

Pixelul

Nu știu dacă KGB-ul avea un amestec foarte mare în literatura de propagandă sovietică. Pur și simplu avea avantajele sporite dacă scriai așa ceva. Cel care a citit respectivele carticele din acea perioadă văd paralele cu cartea lui Brown. Categorie, Brown nu este marxist, însă este virulent la adresa creștinismului. Temele sunt comune: evangheliile apocrife, Iisus un simplu om, falsificarea creștinismului de către Biserică. Mai mult, o carte publicată inițial prin anii '60 de către un oarecare Amusin având ca subiect manuscrisele de la Marea Moartă poate fi văzută pe tarabe într-o nouă și proaspătă prezentare. În versiunea veche se bătea moneda pe asuprirea tănărului evreu de către clasa exploatare a rabinilor și a partidelor religioase (chestia cu asuprirea omului de către om e un hit al marxismului). N-am recitat cartea, dar sunt curios dacă pasajele virulente își mai păstrează locul sau autorul și-a remixat opera, așa, ca pentru anul 2005. De unde se vede că nimic nu e nou sub soare.

Cico

Codul lui Da Vinci este un roman plin de erori uimitoare, dar pe cea mai tare v-o zic eu: să știți că nici Graaful acela nu-l ascuns sub piramida inversată din Louvre, cum lasă de-nțeles la sfârșit! Ce ție și cu scriitorii ăștia, dom'le, că nu pot să fie preciși! Probabil că aceia mai în vârstă își amintesc de literatura sovietică publicată la Editura Politică, mult mai bine documentată în comparație cu fanteziile lui Dan Brown.

... dar nu e râsul vostru

Un tip ajunge la porțile Raiului, în fața lui Sf. Petru. Acesta îl întreabă:

- Ai făcut ceva deosebit în viața ta, pentru care să meriți intrarea în Rai?

- Da! Mergeam pe un drum în Dakota, când am dat peste un grup de motocicliști sataniști care mătrătau o tânără. M-am oprit, m-am dus la ei și le-am cerut s-o lase în pace! Nu m-au ascultat. Așa că l-am luat pe cel mai mare, i-am răsturnat motocicletă, i-am tras una în cap, i-am smuls cerceul din nas și i-am trântit la pământ. Apoi am tipat: „Inapoi, puștanilor, sau veți avea de-a face cu mine!”

Sf. Petru este impresionat de un așa curaj:

- Și când s-a întâmplat asta?

- Acum câteva minute...

Două blonde joacă golf. Una dintre ele trimite mingea direct într-un bărbat, care cade secerat la pământ, zvârcolindu-se de durere cu mâinile între picioare! Tipa fugе la el, își cere mii de scuze și-l roagă să-i permită să-l ajute, pentru că, întâmplător, este asistentă medicală. El acceptă gâfâind de durere. Ea îi dă mâinile ușor la o parte, îl îndepărtează cu mare grijă picioarele unuia de altul și începe să-l maseze delicat.

- Vă simțiți mai bine?, întreabă la un moment dat.

- Da, mult mai bine, geme bărbatul. Dar tot mă dor degetele de la mână în care m-ați lovit...

O blondă intră într-un magazin:

- Aveți ochelari?

- Pentru soare?

- Nu, nu, pentru mine!

O blondă își atacă patronul cu tupeu:

- Salariul meu nu este raportat la capacitățile mele!

- Știu, știu, dar nu te putem lăsa să mori de foame...

O pereche de tineri merge în vizită la un domn și o doamnă de vârstă a treia. Se așază la masă și bătrânul îi zice soției:

- Luceafărul meu, adu felul întâi!

Mai târziu:

- Frumoasa mea, ce avem la felul doi?

Apoi:

- Îngerul meu, ce ne-ai făcut pentru desert?

După masă femeile merg la bucătărie, iar bărbatul rămân singuri. Impresionat, tânărul îl întreabă pe bătrân:

- După atâția ani încă îi spunei cuvinte așa de frumoase!

Bătrânul șoptește:

- Să mor io dacă mai știu cum o cheamă!

- Ce câine frumos aveți!

- Da, e de rasă pură!

- Are și arbore genealogic?

- Al, nu, face pâștia din curte!

Ce poate ieși din relația dintre o femeie deșteaptă și un bărbat prost? O pensie alimentară.

A fost odată ca niciodată un tânăr care a întrebat o fată:

- Vrei să te căsătorești cu mine? Ea a răspuns:

- Nu! Și astfel, el a trăit fericit până la adânci bătrâneți.

O broască se urcă într-un copac. Ajunge în vârf și sare. Bufl! Se ridică amețită și se urcă din nou. Salt și... Bufl! Abia târându-se, se îndreaptă iar spre copac.

Groznică scenă este urmărită de doi vulturi. După o vreme, unul dintre ei spune:

- Oare să-i spunem că a fost înfiată?

Un preot într-un restaurant. Cheamă ospătarul:

- Fiule, balenă aveți?

- Nu, părinte!

- Dar cașalot?

- Nu, părinte!

- Rechin?

- Nu, părinte!

- Atunci dă-mi o costiță de porc afumată! Dumnezeu mi-e martor că am vrut să mănânc pește!

Tom Degețelul, Frumoasă din Pădurea Adormită și Quasimodo, prieteni buni, se decid să intre în Cartea Recordurilor. Se duc la comisie și intră pe rând. Iese Tom fericit:

- Gata! E oficial! Sunt cel mai mic om din lume! Intră Frumoasa și iese și ea radioasă:

- M-au înregistrat drept cea mai frumoasă femeie din lume! Și cea mai adormită!

Quasimodo stă cam mult la comisie și iese nervos foc:

- Cine naiba e Camilla Parker-Bowles!!!?

Soția, supărată că soțul își ia în fiecare zi de lucru acasă:

- Nu-ți ajunge cât muncești la serviciu?

- Dragă, dar mulți lucrează și acasă!

- Poate, dar n-or fi, ca tine, medici legiști...

Întrebări și răspunsuri în ENIGMA „CODULUI DA VINCI“

text Mihail Gălățanu

Rutea Sălas să omoare în Eglise Saint Sulpice? S-a supărat OPUS DEI pe autorul CODULUI DA VINCI? Se află, în spatele autorului Dan Brown, un colectiv de scribi care îi dictează ce să scrie? Care este rădăcina profundei adversități pe care o stârnește cartea în aproape toate mediile creștine? Toate aceste ipoteze/supoziții alimentează controversa fără de sfârșit iscată în jurul CODULUI DA VINCI.

CODUL DA VINCI este o carte care își propune, fără veleități literare, să ne introducă într-o convenție. Este sau nu periculoasă convenția lui Dan Brown? Iată întrebarea de bază, din care derivă toate celelalte pe care ne propunem să le punem.

Neîndoișor că, așa cum și vrea să treacă – adică drept o carte plină de mister – CODUL DA VINCI este un volum care închide, între paginile sale, multe **obscurități**. Unele dintre ele suscită semne de întrebare. Să lăsăm deoparte nerealizările artistice evidente ale cărții, de pildă **precaritatea personajelor**, care se strecoară prin narațiuni ca niște umbre – și să punctăm, pentru început, câteva **probități**.

1. De ce se duce profesorul Robert Langdon drept în gura lupului?

Este greu de explicat cum un om/bărbat/profesor experimentat/și nu tocmai lipsit de minte este cel care se îndreaptă exact spre creierul malefic al tuturor operațiunilor care se desfășoară în carte.

Mai mult, cartea precizează că profesorul îl cunoaște de mult timp, de aproape cincisprezece ani. Să nu îți dai seama în cincisprezece ani că ești în fața unui potențial criminal, unui maniac care manevrează en-gros destine de oameni?

2. Este istoria lumii un fals?

Cartea lui Dan Brown nu atacă doar **creștinismul** (pe care îl vom readuce în discuție ceva mai încolo),

ci și **istoria**. Istoria creștinismului, așa cum o știm noi, s-ar putea să fie un fals, iar la Vatican ar trebui să se afle, în mod efectiv, o **papesă**, din moment ce Iisus l-a predat ștafeta Mariei Magdalena, și nu Sfântului Petru... După Dan Brown, istoria Vaticanului ar trebui rescrisă, deopotrivă istoria Romei. La fel, istoria Bisericii Creștine. Iar nu în cele din urmă istoria Franței, pentru că pe tronul ei ar fi stat, conform acestei teorii, descendenții de sânge ai lui Hristos și ai Mariei Magdalena.

3. Cum de poate să ucidă Silas în Saint Sulpice?

Cred că, la această oră, sunt foarte numeroși românii care au vizitat Eglise Saint-Sulpice din Paris. Am fost, în nenumărate duminici și sâmbete, la biserica din centrul Parisului, la sud de Sena, pentru că era una dintre cele mai frecventate și mai apreciate construcții religioase din capitala franceză – și nu îmi pot închipui **CUM** poate fi ucis cineva acolo, pe timp de zi ori chiar pe timp de noapte.

În primul rând, biserica este foarte populară și, în consecință, foarte frecventată. E greu de crezut că o singură persoană poate deschide, în creierii nopții, la ora două, de una singură, o asemenea instituție. Sunt și nopți, speciale, destul de multe pe an, în care așezământul bisericesc este deschis, însă, păstrând proporțiile, e ca și cum te-ai apuca să proiectezi o crimă într-un muzeu. Luvrul

bunăoară. **Neverosimil.** Deși Silas este unul dintre cele mai **credibile** personaje din cartea lui Brown.

4. Propagandă anticreștină?

Se știe că KGB-ul avea un amestec foarte mare în literatura de propagandă sovietică, iar o discuție de pe un chat, un forum ținut pe un site, chiar menționa această referință explicită. Pur și simplu aveai avantaje sponte dacă scriai ceva **sugerat** de KGB. Cei care au citit cărțile inspirate de KGB au declarat că au văzut niște paralele cu cartea lui Brown. Categorie. Brown nu este **marxist**, însă este **virulent** la adresa **creștinismului**. Am găsit această afirmație într-un chat de pe net. Am auzit formulată și ipoteza, destul de credibilă, că în spatele lui Dan Brown s-ar afla nu doar o singură persoană, ci o **armată de persoane**. Dintre care unele aparținând unor **societăți secrete**. Altfel de unde **furia** anti OPUS DEI?

Dar **distrucția** exercitată asupra **mitului cristic** este evidentă. Primele ipoteze despre relația posibilă/potențială a lui Hristos cu Maria Magdalena circulau încă din anii '70 în Occident, dacă nu chiar mai devreme. Unele dintre izvoarele istorice privind această relație se sprijină pe exegeza manuscriselor de la Marea Moartă. Faptul era discutat în cercurile elitei ezoterice din România încă de acum cincisprezece ani când, după liberalizarea pieței de carte, apăruseră volume care comentau mult mai liber fenomenul religios.

În plus, credința că Iisus Hristos a murit răstignit pentru noi și a înviat a treia zi este chiar esența religiei creștine. Șarada propusă de Dan Brown buturează chiar temelii conceptuale a credinței creștine.

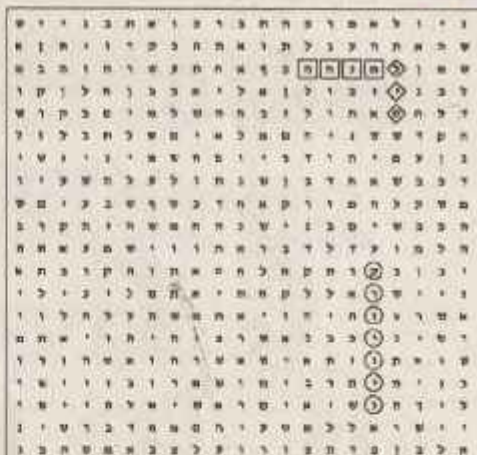
5. OPUS DEI

Pentru cei care nu știu, OPUS DEI chiar există. După înscăunare, OPUS DEI a primit o scrisoare de la noul papă, Benedict. Dovadă că relațiile între Sfântul Scaun de la Vatican și formațiunea OPUS DEI sunt chiar strânse. Dar se lungește o altă întrebare: de unde știa Dan Brown cui se dedesubturi ale OPUS DEI, care nu sunt deloc de notorietate, dacă nu ar fi avut pe cineva de la o societate **secretă** care să-i șoptească?

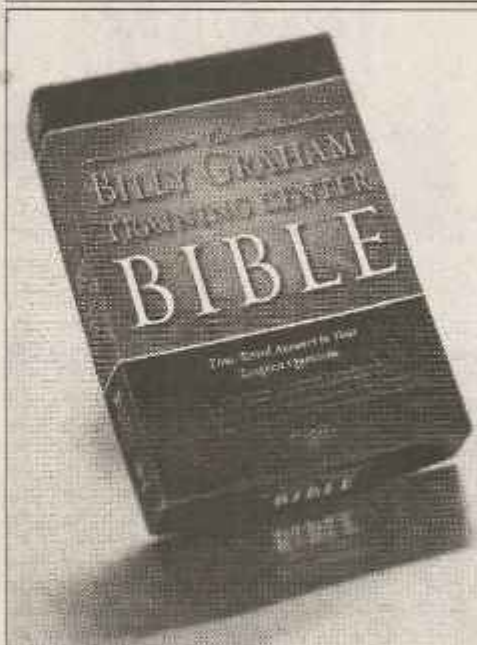
OPUS DEI (cu Aringarosa sau Silas) apare spre sfârșit ca victimă a manipulării. Deci, din toată afacerea, și OPUS DEI iese cu o imagine maculată. Pentru OPUS DEI, cartea lui Brown confecționează o imagine de instituție malefică, gata să manipuleze oamenii și credințele lor ca pe niște marionete, transformându-le în marionete.

6. Adevăratul, posibilul, potențialul Cod Da Vinci.

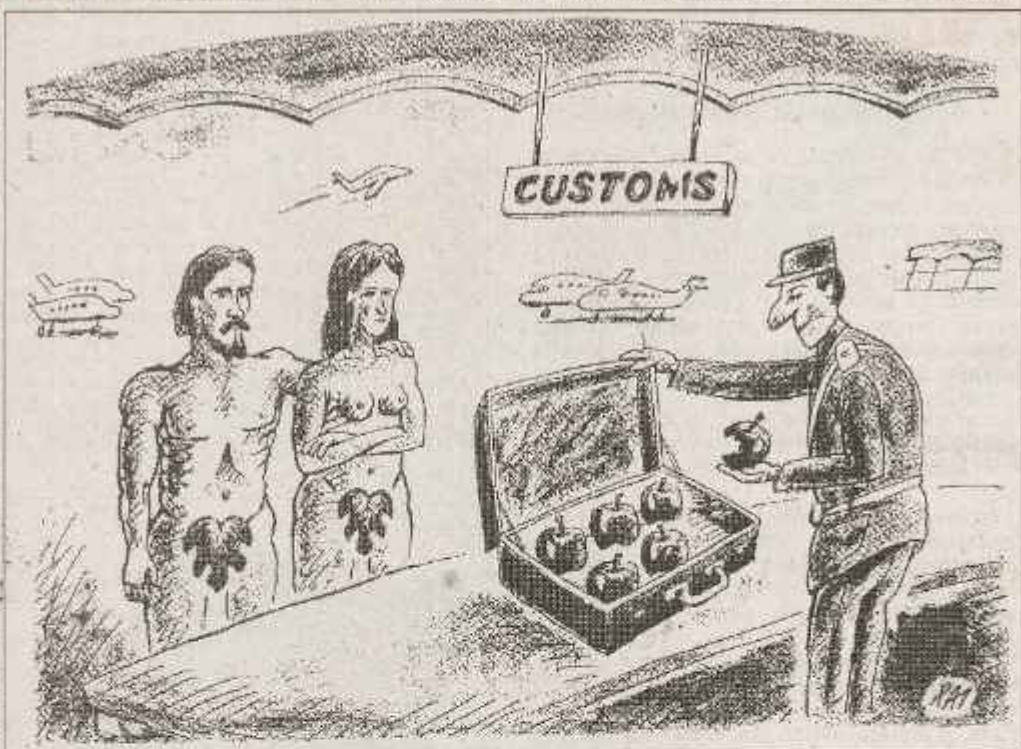
Există, **cu adevărat**, un **COD DA VINCI**? Un alt cod Da Vinci? Este sigur că personalitatea lui Da Vinci este una pe cât de fascinantă, pe atât de tenebroasă și contradictorie. Dar, oare, tot ce a făcut Da Vinci, chiar lucrurile susceptibile de ambiguitate,

NEW YORK GUIDED MISSILE

pot fi considerate parte a unui cod? De exemplu, faimoasa pictură a sa cu CINA CEA DE TAINĂ are o femeie în centru, alături de Iisus, sau e vorba doar de un ucenic **foarte tânăr**, imberb, după cum se știe că era apostolul Ioan Evanghelistul & Apocalipticul? Până unde merge speculația – și de unde începe adevărul, lăta ce este cel mai greu de dedus în cărțile lui Dan Brown. Există și o altă carte, foarte speculativă, scrisă de un jurnalist israelian, care susține existența unui **COD al BIBLIEI**. Este vorba, ca și în această lucrare a lui **Michael Drosnin** (care poartă numele chiar **CODUL BIBLIEI**), de un **COD** autentic – sau e doar invenția unei minți foarte înfierbântate?

desena de Iulian Pena-PAI și Leonte Năstase

Manuscrisele de la Marea Moartă

text: Liliana Petruș

Unele dintre manuscrisele biblice au supraviețuit până în zilele noastre, pe papirusuri și foile de pergament. Ele sunt păstrate în marile muzee și biblioteci ale lumii, fără să fie expuse marelui public, decât în ocazii absolut speciale. Motivul este că se poate de simplu: au o valoare inestimabilă, „mai prețioase decât mărgăritarele”, spun specialiștii, dar, în același timp, sunt extrem de fragile. Este și cazul manuscriselor de la Marea Moartă, considerate, în literatura de specialitate, „cea mai importantă descoperire arheologică din perioada interbelică”. „Spectacolul” controverselor pe marginea Codului lui Da Vinci a redeschis și discuțiile despre autenticitatea și interpretarea corectă a manuscriselor biblice, în general, și a manuscriselor de la Marea Moartă, în special.

Când cauți capre și găsești manuscrise de peste 2.000 de ani

Oricât s-ar strădui „industria” arheologică, prin șantiere din ce în ce mai sofisticate, se pare că marile descoperiri în domeniu rămân tot la voia hazardului. Și manuscrisele de la Marea Moartă au fost descoperite dintr-o întâmplare. În primăvara anului 1947, un beduin palestinian, Muhamad el Dib (Muhamad Lupul), își căuta caprele rătăcite printre stâncile din nordul Mării Moarte. De supărare, probabil, a aruncat o piatră într-o grotă din peretele stâncos pe lângă care tocmai trecea. Un zgomot de cioburi sparte l-a speriat și l-a pus pe fugă. A revenit a doua zi, cu unul dintre verii săi. Au intrat în grotă și au găsit, pe lângă cioburi, opt vase intacte, acoperite cu o țesătură de in, dintre care unul conținea trei suluri din pielea de capră, înfășurate în pânză. Beduinii n-au prea știut ce-i cu ele, așa că le-au predat unui anticar din Betleem. Acesta a constatat că scrierea de pe suluri este siriacă și a dat manuscrisele mănăstirii siriace Sf. Marcu, din Ierusalimul vechi.

Între timp, localnicii au mai descoperit și alte resturi de manuscrise. Spre toamnă, beduinii și anticarii încep să vândă astfel de „mărfuri” diferitelor instituții științifice din Ierusalim. Sursa părea inepuizabilă. Astfel, specialiștii au constatat că manuscrisele au o vechime de peste 2.000 de ani și că descifrarea lor este foarte importantă în elucidarea unor perioade obscure din istoria lui Israel, în special, și a culturii umane, în general. Drept urmare, s-a deschis un șantier arheologic în regiunea Qumran, iar savanții din domeniul au căutat noi manuscrise, în paralel cu descifrarea celor găsite deja.

După o primă clasificare, manuscrisele din desertul Mării Moarte au fost împărțite în trei grupe, atât după vechimea lor, cât și după proveniența

geografică:

- manuscrise provenind din grotile din regiunea Qumran datând din sec. II î.Hr. și I d. Hr.
- documentele de la Wadi Murabba'at, din partea sudică a deșertului Iudeii
- manuscrisele de la Khirbet-Mird, datând din timpul celei de a doua revolte iudaice.

Ce-a mai rămas dintr-o mare bibliotecă eseniană

Documentele descoperite la Qumran și în împrejurimile lui formează o colecție de manuscrise din piele, din foi de aramă sau papirus, majoritatea dintre ele fiind doar fragmente, uneori de dimensiuni foarte reduse. Numărul lor a ajuns la peste 40.000. Din punctul de vedere al conținutului, predomină cele cu caracter biblic, dar s-au găsit și manuscrise cu caracter organizatoric sau administrativ. Teologii susțin că între manuscrisele de la Marea Moartă se găsesc fragmente ale tuturor cărților Vechiului Testament, cu excepția cărții Esterii, Tobie și a Înțelepciunii lui Iisus Sirah. Multe dintre cărțile Vechiului Testament au fost copiate în mai multe exemplare, așa explicându-se faptul că la Qumran au fost descoperite 14 copii ale *Deuteronomului*, două copii ale cărții profetului Isaia, 10 ale *Psalmlor* și opt fragmente din *Proverbi mici*. Manuscrisele sunt scrise în nouă limbi și dialecte: ebraică veche (biblică), aramaică, palestiniană, neoebraică, greacă, latină, nabateică, aramaică târzie și arabă. Cei mai mulți dintre specialiști sunt de părere că aceste manuscrise reprezintă rămășițele unei vaste biblioteci, care a aparținut unei comunități religioase iudaice, stabilită pe coastele Mării Moarte, în Deșertul Iudeii. Această comunitate este identificată, aproape în unanimitate, cu misterioasa comunitate eseniană.

Una peste alta, descoperirea întâmplătoare a unui beduin care își pierduse caprele a iscat discuții pătimașe legate de cele mai controversate probleme din istoria religiilor: problema originii și a izvoarelor creștinismului. Pe măsura descifrării și studierii textelor, s-au conturat, în principal, trei direcții: cei care pledează în favoarea legăturii indisolubile dintre manuscrisele de la Qumran și literatura Noului Testament; clericii și teologii ortodocși care văd în interpretarea manuscriselor o subminare a tezei fundamentale a religiei creștine privind esența divină a lui Hristos și „unicitatea” revelației sale; adoptii așa-numitei orientări „liberale” sau „istorice” care se situează între celelalte două. „Creștinismul nu s-a născut din vid” este premisa de la care pornesc aceștia din urmă. Orientarea lor este limpede: ideologia creștină nu este originală, cum nu sunt originale nici organizarea socială și ritualurile comunității creștine primitive. Caracterul specific al creștinismului este dat de esența divină a întemeietorului său.

Informațiile furnizate de manuscrisele de la Marea Moartă ilustrează nu numai mediul istoric concret și atmosfera spirituală în care au luat naștere primele comunități creștine, dar aduc și unele date noi, cum ar fi cele referitoare la „învățătorul dreptății”, care nu este menționat în vreun alt izvor cunoscut. De asemenea, aceste manuscrise pun la dispoziția cercetătorilor izvoare autentice pentru studierea mișcărilor politice și ideologice din Siria, Palestina și Iudeea.

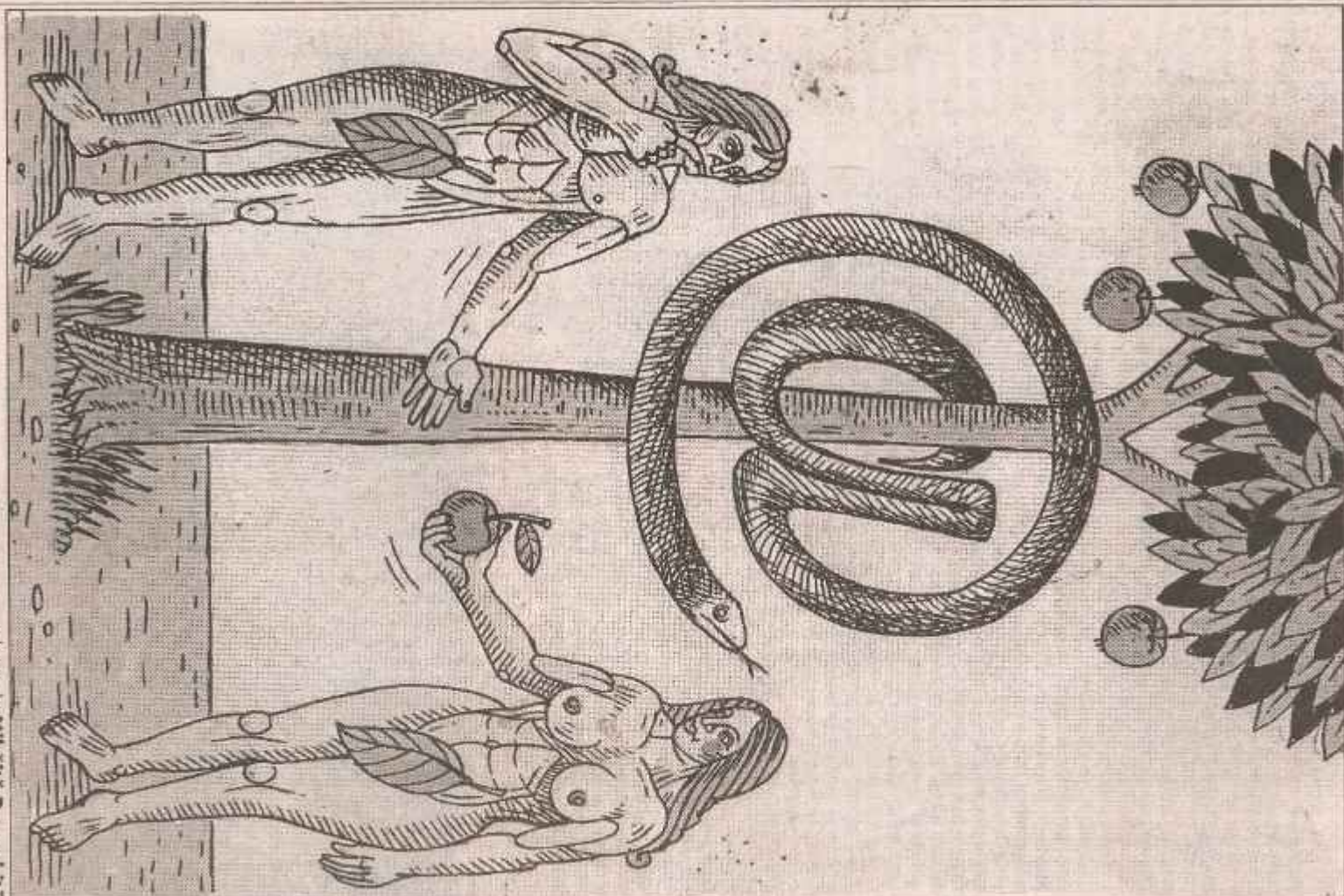
Dintre cele peste 40.000 de fragmente de manuscrise descoperite în regiunea Mării Moarte s-a publicat destul de puțin. Marea parte a manuscriselor se află încă în curs de descifrare și editare, ceea ce înseamnă că nu este exclus să apară date noi despre primele comunități creștine.

„Ei să practice cu toții adevărul”

Unul dintre cele mai importante manuscrise qumranene este *Manualul de disciplină*, găsit în grota 1Q. În fapt, cinci fâșii de piele, însumând doi metri lungime și 20 de centimetri lățime, care conțin un ansamblu de instrucțiuni și reguli privind disciplina ce trebuie să guverneze viața comunității, admiterea noilor membri sau excluderea celor

nedemni, reguli referitoare la cult etc. Un citat din acest manuscris oferă imaginea ideii de anima pe membrii comunității care au redactat manuscrisul: „Ei să practice cu toții adevărul și smerenia, dreptatea, dragostea binevoitoare și modestia purtării în toate căile lor...”

Codul lui Da Vinci = 1 milion de euro pentru Rao

interviul de Alice-Claudia Gherman

foto: arhiva Rao

S-a vândut în 12 milioane de exemplare și se află în topul celor mai citite cărți de un an și jumătate încoace. Este o poveste șocantă, iar seva ei se află în operele lui Da Vinci, cel puțin astăzi vrea Dan Brown să arate. Este un roman polițist, bine scris, care se citește ușor și te ține cu sufletul la gură până la sfârșit. Unii zic despre Codul lui Da Vinci că îți taie răsuflarea, prin subiectul abordat. Alții spun că este o blasfemie la adresa creștinătății. A stârnit controverse, a aprins imaginația și a adus o mulțime de bani editorilor care au avut îndrăzneala să publice Codul și, evident, autorului însuși, Ovidiu Enculescu, directorul editurii Rao, editura care a tipărit romanele lui Dan Brown în limba română, vorbește despre importanța tipăririi acestei cărți și în România.

- De ce ați publicat Codul lui Da Vinci?

- Sincer, cartea m-a atras atenția de la început. M-a plăcut și am intuit în ea un potențial deosebit. După cum am mai spus, Codul lui Da Vinci e o carte pe care orice editor ar vrea să o publice. Și această piață e una concurențială, în care contează viteza de reacție. Rao a pariat, și de această dată, pe un câștigător.

- Care au fost rezultatele acestei publicări? Cum au mers vânzările?

- Vânzările pentru această carte au fost spectaculoase, pot spune, peste așteptările noastre. În mai puțin de un an de la publicare, s-au vândut peste 100.000 de exemplare, cifră complet neobișnuită pentru piața românească, pentru care un tiraj de 5.000 de exemplare e unul bun... Această cifră ne furnizează o nouă dimensiune a pieței de carte românești, semnalul fiind extraordinar și pentru noi, dar și pentru toți ceilalți editori de carte.

- Cum a fost posibilă publicarea cărții lui Dan Brown care se bucura de un succes extraordinar în străinătate? Am dori o istorie a cumpărării drepturilor de publicare.

- Când am achiziționat drepturile de publicare pentru Dan Brown, Codul lui Da Vinci apăruse în Statele Unite abia de câteva luni și nu era încă fenomenul de masă care este astăzi. La târgurile de carte internaționale l-am cunoscut pe agentul literar al lui Dan Brown, pe care l-am contactat pentru a obține drepturile de publicare.

- Cum a primit publicul român cartea?
- Publicul român a reacționat extrem de bine la această carte, în deplină consonanță cu publicul mondial.

- Dar critica?
- Nici critica nu a primit-o rău. Nu ne așteptam ca la un bestseller internațional critica să reacționeze atât de obiectiv, comentatorii la noi fiind mai degrabă dispuși să demoleze succese decât să le aplaude. Însă, putem spune că au fost chiar și figuri ilustre, cum sunt Cristian Tudor Popescu sau Cristian Badilită, care au scris extrem de bine despre această carte.

- Ați mai publicat anterior cărți de Dan Brown?
- Da, primul roman publicat în România a fost *Îngeri și demoni*. Cartea a avut, până la apariția *Codului*, un succes de dimensiuni normale, *Codul* furnizându-i însă acel impuls care l-a făcut un best-seller.

- Cam ce categorie de public e interesată de carte și de ce?

- Eu cred că nu mai putem vorbi despre o categorie anume. Când discutăm la acest număr de exemplare vândute în mai puțin de un an, discutăm deja cam despre toate categoriile de public cumpărător de carte. Motivațiile pot fi, desigur, diferite, de la curiozitate la contagiune, la interes pentru subiect etc. Când discutăm însă de cifre de talia această discutăm despre toate categoriile de public din România.

- Cum merg vânzările la celelalte cărți ale lui Dan Brown - *Îngeri și demoni*, *Fortăreața digitală*, *Conspirația*?

- Foarte bine. Sper ca interesul publicului să rămână același pentru aceste cărți, care, deși au subiecte diferite, sunt scrise în același stil alert, cu suspans extrem de bine dozat.

- A fost nevoie să suplimentați tirajul pentru *Codul lui Da Vinci*?

- Nu am tipărit acest tiraj de la început! Nimeni nu are posibilitatea să tipărească un tiraj atât de mare, nu pentru o carte de ficțiune, oricum. Această cifră a fost obținută din tiraje succesive, tipărite conform cu cerințele pieței.

- Care a fost reacția clericilor români?

- Nu cunosc vreo reacție oficială a clerului din România la această carte. Știu de reacția Vaticanului, care a încercat să demonteze sistematic tezele cărții, nu știu însă dacă, în vreun fel, această reacție a fost urmată de o reacție a clerului din România.

- Cine v-a susținut în România să publicați cartea?

- Suntem o întreprindere privată, în genere, demersurile noastre de publicare a unei cărți nu sunt susținute decât de noi. Am colaborat extrem de bine cu tipografia, care ne-a sprijinit în demersurile noastre de repărire de fiecare dată, cu partenerii noștri de distribuție, cu clienții noștri fideli.

- Care este părerea dv. despre acest roman? Dar despre romanele lui Brown, în general?

- Cartea mi-a plăcut, la fel și celelalte cărți ale lui Dan Brown.

- Veți scoate o nouă ediție a cărții?

- Pe 1 noiembrie va fi disponibilă pe piață ediția ilustrată a *Codului lui Da Vinci*. Încă nu ne-am gândit la ediția de buzunar sau la o altă formă a acestei cărți.

- Credeți în Dumnezeu?

- Vom publica o carte cu memoriile *Papei Ioan Paul al II-lea* și nu sunt catolic. Cred că e cazul să răspund ca autorul *Codului*. Cartea e o ficțiune, un roman. La fel cum cărțile SF sunt ficțiuni. La fel cum *Evangelia după Iisus Hristos* a lui Saramago e o ficțiune.

- Ce alte bestseller-uri pregătește Rao pentru Târgul Gaudeamus din această toamnă?

- Extrem de multe. *Giulgiul din Torino*, o carte scrisă de doi autori cunoscuți publicului român, *Picknet și Prince*, *Memorie și identitate*, cartea *Papei Ioan Paul al II-lea*, *Povești neterminate*, o carte a lui Tolkien, extrem de așteptată, amintisem de *Codul lui Da Vinci* ilustrat, o enciclopedie extrem de interesantă cu 1.001 de filme de văzut într-o viață, o enciclopedie extrem de vastă. *Să înțelegem arhitectura*, nenumărate surprize pentru copii, de la beletristică la enciclopedii, sunt doar câteva la care mă pot gândi acum.

- Cu cât a ridicat *Codul lui Da Vinci* vânzările Rao?

- E simplu. Cu 100.000 x 349.000 lei, diminuat cu 50% (acestea sunt cheltuieli de difuzare), adică cu circa 35 de miliarde de lei vechi, sau 3,5 milioane de lei noi.

Cu Brown la psiholog

text Liliana Petrus

Cartea lui Dan Brown a stârnit și interesul psihologilor. Mai puțin pentru conținutul ei, cât pentru valurile de isterie pro și contra pe care le-a creat. Cu siguranță, un autor capabil să provoace o asemenea reacție în masă știe câte ceva despre „inconștientul colectiv”. În paginile lui există acel „ceva” care ne scoate din plictiseala cotidiană, ne face să regândim unele adevăruri „servite” ca fiind definitive și să ne întrebăm, pur și simplu: „Dar dacă a fost așa?” Despre toate acestea, am stat de vorbă cu psihologul Georgeta Ghinea.

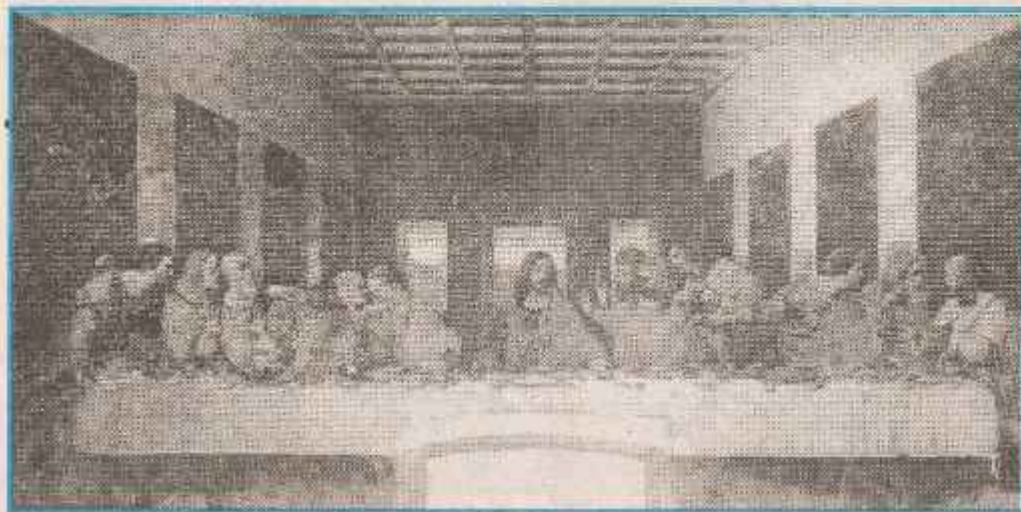
„Natura umană are o nevoie primordială de mistere care se cer dezlegate”

- Ați citit *Codul lui Da Vinci*?
- Bineînțeles!
- De ce bineînțeles?
- Pentru că, în timp, am auzit atâtea păreri pro și contra, încât a trebuit să citesc această carte, ca să-mi fac propria mea părere. La început, recunosc, am avut o rețineră, mi-am zis că e o modă, că trebuie să fie ceva foarte comercial acolo dacă a ocupat atâtia cititori. Apoi am hotărât că nu mă pot lămurii decât citind-o.
- Ca psiholog, ce ne-ați spune despre această carte?

- Poate fi citită, nu pierzi nimic, cu condiția să ai deja o credință personală, nu preluată, ca dogmă, și să fii o natură flexibilă. Cartea expune o idee, poți să crezi sau nu în ea. Este un roman, nu o lucrare științifică, prin urmare nu vorbim despre o realitate, ci despre o ficțiune. Mai mult, intră în categoria romanelor de aventură, cu intrigi, crime și urmărire. Se adresează, de fapt, capacității noastre de a avea fantezie, fără de care am trăi, cu siguranță, mai săracăcios și mai neinteresant.

- De ce credeți că a stârnit atâtea controverse și a „dislocat” un număr atât de mare de cititori?

- În primul rând, este ideea de imitație, pe care o avem mai mult sau mai puțin conștient. A citit-o X, hai să-o citească și eu, e la modă, se vorbește despre ea. Apoi, romanul a fost foarte bine promovat. Mulți l-au citit și pentru că a fost criticat destul

de dur. Știm, deja, că o reclamă agresivă sau proastă de-a dreptul o reținem mult mai ușor. Populația a fost incitată și de filmele documentare făcute pe această temă și, mai ales, de reacția Bisericii. Întotdeauna când o idee e foarte contestată apare și tentația lui „dar dacă o fi ceva?” Așa funcționează natura umană, are o nevoie primordială de mistere care se cer dezlegate.

- În construcția cărții, se vede că autorul „tîntește” spre aceste „slăbiciuni” ale psihologiei cititorului?

- Sigur că da. Brown a fost șmecher, ca să zic așa, redă povestea ca și când ar fi adevărată, chiar face apel la niște așa-zise documente care ar fi existat, dar Biserica le-a ascuns. Dacă luăm povestea ad-literam, da, chiar e subiect de mari controverse. Dar, repet, ne aflăm în fața unui roman, a unei ficțiuni. Autorul a folosit un truc, spre a se vinde, atîta tot. Și uite ce bine i-a reușit!

- Faptul că subiectul romanului ține de zona senzaționalului este, cu siguranță, unul dintre motivele succesului la public. De unde atracția aceasta a omului pentru senzațional?

- Oamenii nu se prea întreabă de ce se uită la știrile de la ora cinci. Se uită, pur și simplu. Au o

nevoie ancestrală de spectaculos, de ieșit din comun. Când se întreabă, deja se fereșc, realizează că e ceva facil. Avem în noi instinctul acesta de a gusta picanterii, de a participa la confruntări, de a ne pune semne de întrebare chiar și în legătură cu problemele banale ale existenței. Viața e prea monotona și simțim nevoia să o colorăm. Apoi, e și un fel de descărcare inconștientă a agresivității, a violenței pe care o avem cu toții în noi, fie că ne place sau nu să o recunoaștem. Și decât să lovim pe cineva pe stradă sau la birou, e preferabil să ne uităm la știrile despre crime, bătlă sau să citim povești cu subiecte de acest gen.

„Eu cred că Brown a vrut,
la urma urmei,
doar să ne facă să gândim”

- Subiectul ales de Brown este și de „larg interes”, ca să folosesc un clișeu. Într-un fel sau altul, religia ne privește pe toți...

- Tocmai vă spuneam că a fost șmecher, este genul de subiect care prinde sigur. De regulă, la noi, dar și aiurea, religia se servește „gata preparată”. E cea mai bună formulă de a lîngă pe om. Lucrurile sunt stabilite definitiv, nu trebuie să-ți mai bați capul, să-ți mai pui întrebări, să judeci singur. Trebuie doar să crezi ce ți se spune și „să trăiești cu frica lui Dumnezeu”. Normal că te încită ceva care vine cu o altă variantă, bine construită, în ideea că nu e bine să luăm totul de-a gata, că trebuie să ne folosim de libertatea de-a compara, de-a alege, de-a hotărî singuri în ce și cum să credem.

- În nebulia cotidiană, unii oameni spun, deseori, că nu se mai pot baza decât pe Dumnezeu. Pentru ei, doar în zona aceea lucrurile sunt clare, fixe, fără variante și interpretări. Citind această carte, care oferă o altă imagine pentru adevărurile biblice, oamenii despre care vorbeam pot fi destul de tulburați. Aveau și ei ceva sigur, aveau în ce să se sprijine, și acum vine Brown să le spună că nu e chiar așa...

- Sunt foarte mulți oameni care au nevoie să se aghereze de ceva sigur, să aibă o stabilitate emoțională. Sigur că ei pot fi bulversați de această carte, dacă nu au deschiderea necesară. Repet, este doar un roman. Credem povestea de acolo doar dacă vrem. Între două variante, sau câte or mai fi, o alegem pe aceea care ne place, care ni se potrivește. Suntem liberi să facem asta, ceea ce este înălțător. Eu cred că asta a vrut și Brown, la urma urmei, să ne facă să gândim, să stabilim noi care este varianta adevărată.

- Cui ați recomanda această carte?

- Totuor, cu precizarea că putem să credem sau să nu credem ce scrie acolo. Și mai ales persoanelor elitiste, care o refuză din start. Sigur că nu se poate pune între cărțile mari ale literaturii, nici pe departe. Dar are o idee interesantă, ne testează flexibilitatea, capacitatea de a opta între două sau mai multe variante, de a ne alege singuri credința. De ce să preluăm automat ce ni se dă? De ce să nu ne alegem singuri adevărurile?

„Un fel de reabilitare a femeii”

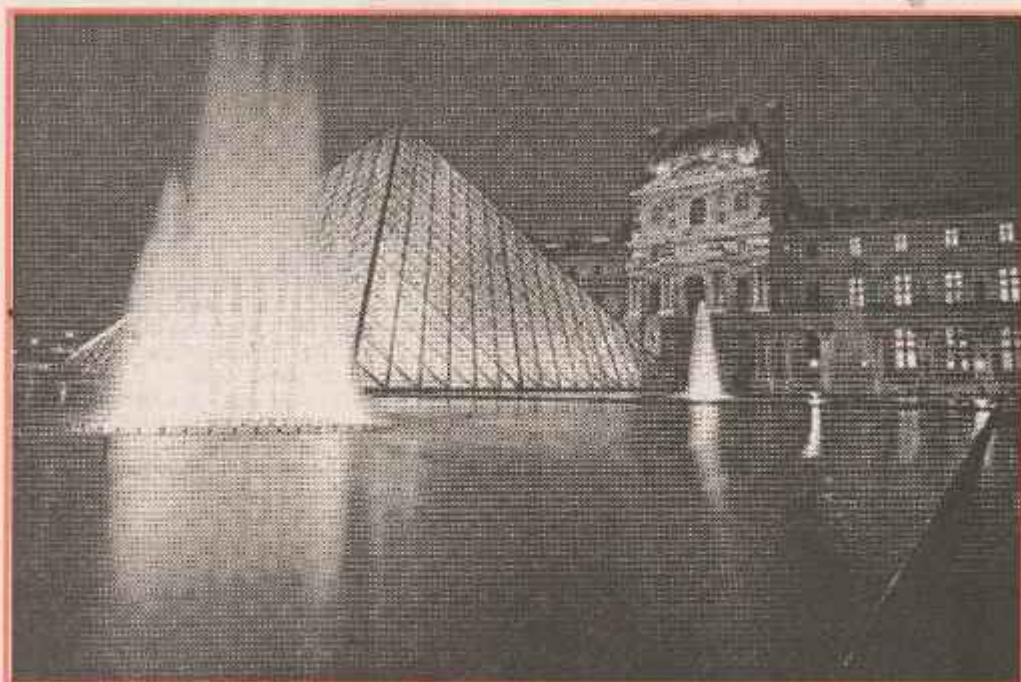
„Mi s-a părut interesantă ideea potrivit căreia în Cîna cea de taină unul dintre chipuri ar fi al Mariei Magdalena, chiar dacă Biserica susține că este al Sfîntului Ioan. Povestea cărții, în general, și acest detaliu, în special, eu le-am preluat ca un fel de reabilitare a femeii, care a fost întotdeauna marginalizată de Biserică, în lărarile ei avînd loc doar bărbații. Nu pot să spun că și cred această variantă, dar îmi place ideea.”

„Romanul lui Dan Brown nu este altceva decât ficțiune“

text Alice-Claudia Gherman

Codul lui Da Vinci a stârnit reacții pro și contra nu doar pe țărâni americane sau în Europa occidentală, ci și în România. Numai câte emisiuni s-au făcut pe diverse posturi de televiziune și câtă cerneală a curs în presă și tot nu a fost epuizat subiectul. La întrebări de genul: a fost oportună publicarea acestui roman în România, cât adevăr și fals cuprinde această carte, care este reacția clericilor vizavi de această carte, cum trebuie să primească persoanele credincioase romanul lui Brown, la toate aceste întrebări au încercat să răspundă reprezentanți ai diverselor culte din România.

Părintele Constantin Stoica, de la biroul de presă al Patriarhiei Române

„Codul lui Da Vinci este o ficțiune și trebuie tratat ca atare. Analizând ceea ce s-a întâmplat cu această carte putem trage concluzia că este vorba despre o rețetă tipică a succesului comercial: se face publicitate negativă și atunci devine bestseller. Din punct de vedere al unui preot ortodox, vreau să precizez faptul că numeroși ortodocși, care au citit cartea, au avut capacitatea de a discerne și au ajuns aproape singuri la concluzia că este vorba despre o ficțiune. Personal, nu cred că este nici prima, nici ultima carte de acest gen. De altfel, am remarcat în ultima perioadă de timp destule documentare în legătură cu acest roman pe *Discovery*, *National Geographic* etc., iar opiniile sunt dintre cele mai diferite, oricum este vorba de o ficțiune 100%. A fost oportunitate publicarea cărții în România? Trăim într-o societate de consum și literatură se adaptează regulilor. Din punctul de vedere al Bisericii, lucrurile sunt clare și nu cred că trebuie să acordăm prea multă atenție acestei cărți, ca și cum autorul, Dan Brown, ar fi descoperit după două mii de ani cine știe ce lucruri extraordinare. Potrivit învățăturilor Bisericii, istoriei bisericești, realitatea este cea din Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție. Ca să fiu onest, nu am citit cartea, ci mai mult am răsfoit-o, dintr-un interes profesional. Este o carte care îi atrage pe tineri, ei sunt foarte curioși, dar și cei mai ușor manipulabili. În Biserica Ortodoxă, activitatea misionar-pastorală a preotului în parohie este foarte importantă. Parohia este acea comunitate mică de credincioși, unde toate problemele care frământă, inclusiv cele legate de această carte, pot fi discutate. Nu pot să mă pronunț la nivelul întregii Biserici sau al celor peste 14.000 de parohii ortodoxe, însă știu că mulți colegi de-ai mei au primit întrebări legate de acest roman, dar în general din perspectiva ortodoxă lucrurile au fost clarificate fără prea mult efort.”

Daniel Zikeli, preot la Biserica Evanghelică C.A. Luterană din București

„Nu am citit cartea lui Dan Brown fiindcă nu m-a interesat subiectul, oricum temele abordate de către Dan Brown în cartea sa sunt vechi. Am avut enoriași care au citit cartea și și-au pus unele întrebări în legătură cu ea. În cartea lui Dan Brown se face referire la Evangheliile apocrife, la Ordinul Templier și la Sfântul Graal, iar scriitorul prezintă totul ca și cum el ar fi deținătorul adevărului, pe câtă vreme *Codul lui Da Vinci* este o ficțiune. Tema abordată de către scriitor nu este una nouă, așa cum a fost și cea cu Sfântul Graal. Eu le recomand enoriașilor mei să citească spre edificare *Codul spart al lui Da Vinci*, de James L. Garlow și Peter Jones, *Evanghelia după cei patru evangheliști* (Luca, Matei, Ioan și Marcu) sau să apeleze la un duhovnic, teolog ori un istoric pentru a lămurii problema. *Codul lui Da Vinci* nu trebuie luat altfel decât ca ficțiune.”

Părintele Tarciziu Șerban, de la Biserica catolică Sf. Maria (Bărăție)

„Dat fiind succesul de piață pe care *Codul lui Da Vinci* l-a avut în toate țările pe unde a ajuns, ar fi fost imposibil ca să nu fie tradusă și la noi. Ca și construcție, cartea lui Dan Brown este bine făcută și se citește ușor. În plus, subiectul cărții, care se desfășoară pe durata a 24 de ore, te antrenează, avem deci o carte polițistă deosebit de dinamică. Romanul, însă, ridică o serie de probleme care s-ar voi picanterii și care-i sporesc infinit mai mult succesul. Este vorba, după cum toată lumea știe, de acreditarea din partea lui Brown a ideii că Iisus Cristos ar fi fost căsătorit cu Maria Magdalena și că din această căsătorie ar fi rezultat o descendență care poate fi urmărită până în zilele noastre undeva în Franța. Pentru a argumenta această idee autorul modifică, mai întâi, legenda medievală a Sfântului Graal (*Le Saint Graal* - fr.) în cea a Sângelui Regal (*le sang real* - fr.), bineînțeles cel mesianic, pentru ca, mai apoi, să pună pe seama unei societăți secrete francmasonice grija de a salva acest mare adevăr de o societate prezentată ca fiind ocultă, *Opus Dei*. Să notăm în treacăt că, între apariția primei societăți (1099) și a celei de-a doua (1928) există un decalaj de timp pe care Brown nu se obosește să-l justifice. În plus, prin *Datele oferite* la pagina 9 (trad. românească) autorul lasă impresia că totul în carte este perfect istoric. Or, în privința lui Iisus autorul nu ține câtuși de puțin cont de scrierile specialiștilor în istorie sau în Biblie după cum nu ține cont de faptul că din nici un

document al secolului I d. Hr. cunoscut până astăzi nu rezultă o eventuală căsătorie cu Maria Magdalena, nici măcar din cele ale dușmanilor creștinismului. O astfel de ipoteză apare multe secole mai târziu. Revenind la oportunitatea de care mă întrebai, pot să vă spun că această carte a fost scrisă în încercarea de demitologizare și de dedogmatizare a religiilor tradiționale creștine. Cu alte cuvinte, se încearcă o anulare a fundamentelor credinței creștine bimilenare prin negarea indirectă a divinității lui Iisus Hristos. Ea va tulbura, cu siguranță, pe cei care nu au o suficientă formare religioasă. Persoanele cu un profund simț religios se simt lezate, agesate, nu însă și destabilizate."

Pastor Ion Buciuman, Biserica Adventistă de Ziua a VII-a

"Apariția cărții străine în limba română nu poate și nu trebuie evitată. Circulația liberă a ideilor este mai mult decât o nevoie, o realitate. Cărțile lui Dan Brown nu pot face excepție de la această regulă. Din perspectiva editorilor și a profitului comercial, apariția Codului lui Da Vinci

și în limba română este o afacere foarte bună, iar din perspectiva intereselor ideologice ale susținătorilor tipului de filosofie pe care această carte o reprezintă, folosul este imens. Nu este de mirare că, în plin centrul Bucureștiului, panourile publicitare plătite cu bani grei promovează producțiile lui Dan Brown în România și pe românește. Codul lui Da Vinci în limba română este o carte foarte provocatoare atât pentru susținătorii cât și pentru adversarii ideilor promovate în ea. Se ridică însă o singură întrebare: cine îi protejează pe consumatori neavizați? Așa cum reclama comercială poate produce daune semnificative utilizatorilor, atunci când este vorba despre produse industriale, același lucru se poate produce și în cazul produselor literare. Cartea amintită mai sus constituie un exemplu cât se poate de dureros. Afirmările abundente la adresa creștinismului, a Bisericii și mai ales a Bibliei, făcute cu o tehnică literară de înaltă clasă și de ultimă oră, nu pot decât să-l incite pe teolog, dar consumatorul neavizat este de-a dreptul aruncat în gol, fără parașută și fără nici un mijloc minim de salvare. Mincințel tinere și dornice de cunoaștere, dar în necunoștință de cauză, cartea în speță le face un deserviciu capital și le provoacă un rău ireparabil. Poate fi acesta un preț acceptabil al libertății de alegere? Este suficient ca un lucru să fie picant, pentru a fi bun și sănătos? Hotărât că nu! Dar nu trebuie să uităm că acesta este un roman bine vândut și nu poate și nu

trebuie considerat ca o lucrare științifică oricât de autentice sunt operele de artă și documentele la care se face trimitere. Cartea este o baletură adusă creștinismului, Bisericii și Bibliei. Aici este vorba despre un atac profesionist cu folosirea celor mai sofisticate și eficiente metode și echipamente. Fiecare lovitură este premeditată, foarte bine pregătită pentru a produce pagube cât mai mari adversarului (dacă religia creștină poate fi considerată adversarul cuiva). Partea cea mai întunecată a acestui război rafinat este prejudiciul adus autenticității și autorității morale a Bibliei. Sugestia că Biblia actuală este o producție dirijată de interesele Bisericii este unul dintre cele mai enorme neadevăruri care au fost spuse vreodată. Locul Bibliei și raportul cu Biserica este întotdeauna dinspre Biblie spre Biserică. Mai precis: Biserica este o emanație a Bibliei și nu invers. Încă de la începuturile ei, Biserica a recunoscut autoritatea *Sfintelor Scripturi* și a simțit datoria de a asculta, promova și apăra adevărul ei, iar dezvoltarea ulterioară a Bisericii este o lucrare directă a Cuvântului inspirat. A sugera inversarea rolurilor este un act deliberat subversiv și răutacios. Cu alte cuvinte: Biserica trebuie să facă după cum zice Biblia și nu Biblia să spună ce dorește Biserica.

Prevenția tinerilor? Prevenția este o activitate anterioară producerii unui fenomen, ori fenomenul Brown s-a produs deja. Acum trebuie să vedem cum se pot combate pagubele. Sunt de acord însă că metoda cea mai bună de a trata este aceea de a preveni. Pentru a evalua în mod corespunzător cartea lui Brown, și pentru a face alegerile de figură, tinerii – și nu numai ei – au nevoie de o educație religioasă autentică. Vreau să spun că este necesară o cunoaștere a Bibliei și a adevărurilor ei, dar mai ales a adevărului despre ea. Cunoașterea faptului că ea a fost atacată încă de la început de impostori, care au recurs la o mulțime de contrafaccen, ajută foarte bine la cunoașterea adevărului despre Biblie. În această lumină, prezentarea lucrărilor ieftine drept documente autentice nu mai poate fi considerată metodă științifică de cercetare și cunoaștere a adevărului. Această carte trebuie să fie considerată exact ceea ce este: un roman bine vândut, iar prețul pe care-l plătim este înșelăciunea, minciuna și înstrăinarea față de valorile creștine pe care le-am moștenit cu atâta sacrificiu și trudă."

Dr. ing. Jose Blum, consilier Federația Comunităților Evreiești din România

"Din punctul nostru de vedere nu ne putem implica în acest subiect. Tema din cartea lui Dan Brown, *Codul lui Da Vinci*, este una pur creștină și, prin urmare, nu avem de ce să ne implicăm noi în dezbaterile ei. La noi (în religia mozaică – i.e.) libertatea coreligionarilor este una absolută, nu putem interveni și interzice cuiva să citească o anumită carte, să se documenteze sau să-și exprime punctul de vedere asupra unui anumit subiect, indiferent la ce se referă acesta."

... dar nu e râsul vostru

Papa călătorește cu avionul. Stewardesa îl întreabă:

- Vă pot servi cu ceva?
- Da... poate... un pahar de gin.
- Imediat!
- Stați puțin, la ce altitudine zburăm?
- La aproximativ 9.000 de metri.
- Știți ce? Dați-mi numai un pahar cu apă! Sunt prea aproape de Șefu'.

Trei prietene stau de vorbă. Prima:

- Să vezi ce-am găsit în buzunarele lui bărbatu-meu: poze porno!

- Și ce-ai făcut cu ele?
- Le-am aruncat pe foc, bineînțeles!

A doua: - Asta nu-i nimic, eu l-am găsit în buzunare prezervative!

- Și le-ai aruncat pe foc?
- Ba nu! Le-am găurit și le-am pus la loc!

A treia prietenă leșină.

La școală. Învățătoarea:

- Ce avem noi de la un porc?

- Gigel:
- Carne!
- Bravo! Dar ce avem de la o găină?

- Maria:
- Ouă!
- Foarte bine! Și ce avem de la o vacă?

- Bulă:
- Teme pentru acasă...

Un canibal călătorește cu avionul. Stewardesa îl întreabă:

- Cu ce vă pot servi?
- Aduceți-mi lista pasagerilor.

Un ginecolog vrea să se reprofileze, auzind că ar câștiga mai bine ca mecanic auto. Învăță și se duce la un service să dea test de angajare. La rezultate, stupefact: nota 15! Se duce și-l întreabă pe mecanicul-șef:

- Cum se poate așa ceva?
- Hai să vedem: ți-am dat să desfășori carburatorul, l-ai deschis corect: 5 puncte. Te-am pus să-l închizi, l-ai închis corect: 5 puncte. Și ți-am mai dat 5 puncte de la mine pentru că ai făcut totul prin teava de eșapament!

Bulă, soldat la parașutiști. Primul salt. Sare, dar a uitat cum se deschide parașuta. În cădere, vede pe altul în aer, aproape de el și-l strigă:

- Cum se deschideeeeee?
- Nu știu, io sunt de la Distrigaaaaaz!

O mamă și fiica ei de 6 ani călătoreau cu un taxi. Fata vede pe stradă niște femei îmbrăcate provocator stând pe marginea străzii și uitându-se la fiecare mașină care trece.

- Mamă, întreabă fata, ce fac doamnele alea acolo?

- Își așteaptă soții să se întoarcă de la muncă, răspunde mama.

- Hai, cucoană, intervine taximetristul, că-s prostituate!

După câteva momente de liniște apăsătoare, fetița întreabă:

- Mamă, prostituatele au copii?
- Desigur, draga mea, de unde crezi că au apărut taximetristii?

Un jerpelit intră într-o bancă. La ghișeu, îi zice fetel:

- Vreau să depun niște rahați de bani în rahatul vostru de bancă!

- Domnule, noi nu permitem un asemenea vocabular! Îl chem pe șefu'!

- Care-i problema?, întreabă șefu'.

- I-am zis că vreau să depun niște rahați de bani în rahatul vostru de bancă!

- Despre ce sumă-i vorba?
- Un rahat de două milioane de dolari...
- Și câcâcioasa asta mică nu vrea să vă servească?

Într-un avion, piloții vorbesc în carlingă. Din nefericire, au uitat deschis microfonul spre pasageri. La un moment dat, zice unul dintre piloți:

- Ai văzut-o pe stewardesa aia nouă? După ce beau cafeaua asta mă duc și fac sex cu ea!

Auzind asta, stewardesa se înroșește și se îndreaptă grăbită spre carlingă să le spună piloților să închidă microfonul. Un pasager îi strigă:

- Lasă omul întâi să-și bea cafeaua!

Compartiment de tren.

- Ce ți-e cu tehnologia asta modernă, zice un călător. Am văzut un documentar italian pe Discovery, unde arăta că la șapte dimineata întră cireada de vite pe poarta abatorului și la șapte seara ies containerele cu conserve!

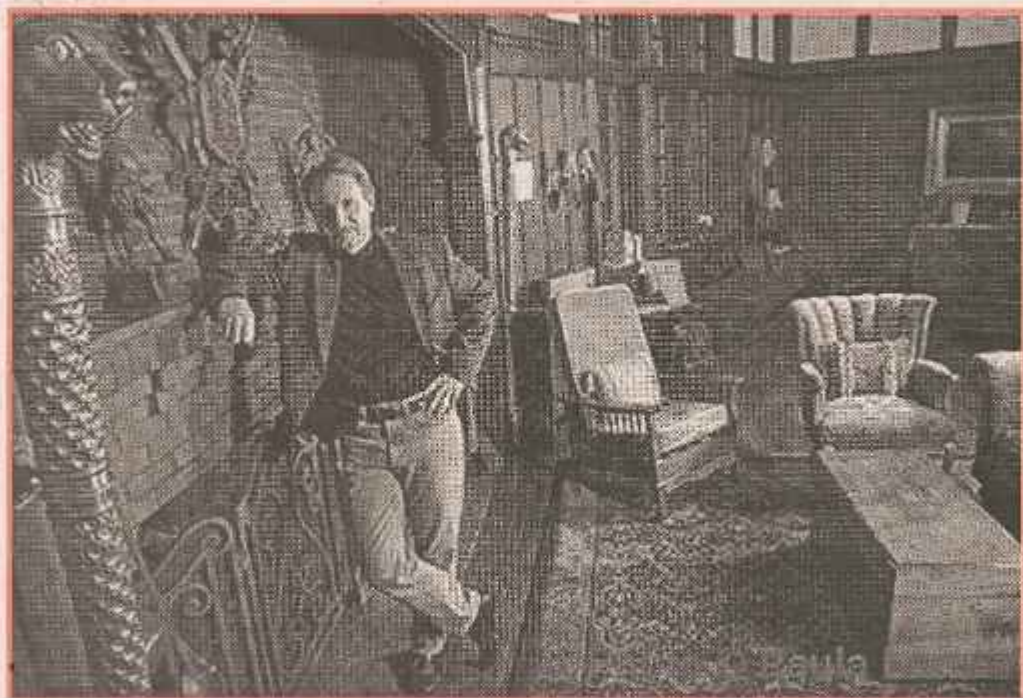
- Enei, dar în Japonia, zice al doilea, la șase dimineata întră pe poartă camionul cu nisip, iar la ora 13 iese vagonul cu microprocesoarele pe bază de siliciu!!

- Vax, zice Bulă, la noi în oraș la 9 au început să toarne fundația la fabrica de alcool industrial, iar pe la 10 toți erau beți morți!!!!

Lupta cu Biblia

text Dana Zarojanu

Cine este omul care a bulversat lumea întreagă, lansând și reușind să vândă în tiraje amețitoare teorii care mai de care mai stranie, dintre care unele nu îi aparțin, dar el a știut să le dezvolte? Cel mai cunoscut dintre invențiile sale, *Codul lui Da Vinci*, pare scris pentru a încerca să rivalizeze în audiență exact cartea pe care o contestă, cea mai vândută carte din istorie, cea mai importantă, *Biblia*. Nimic nu pare a fi întâmplător...

Dan Brown s-a născut (22 iunie 1964) și a crescut în Exeter, New Hampshire, a cărei Academie a absolvit-o în 1982, după Colegiul Amherst. Anul trecut, împreună cu frații săi, a donat pentru *Phillips Exeter Academy* 2,2 milioane de dolari, în onoarea tatălui lor, care a predat aici timp de 35 de ani. Profesor de matematică, tatăl lui Dan Brown este deținătorul unui Premiu Prezidențial pentru activitatea științifică, în vreme ce mama s-a afirmat în domeniul muzicii sacre. Astfel, viitorul scriitor crește în mijlocul unor discuții pe marginea relațiilor dintre știință și religie...

După absolvire s-a mutat în Los Angeles, unde

a urmat o modestă carieră de compozitor și muzician. Drept care a plecat la Sevilla, unde a studiat Istoria artei.

În 1993 s-a întors în New Hampshire, ca profesor de engleză la *Phillips Exeter Academy*. Doi ani mai târziu, împreună cu soția lui, Blythe, istoric de artă, a scris *187 bărbați de evitat: un ghid pentru femeile romantice frustrate*, iar în 1998, devenit scriitor full time, a publicat primul lui roman, *Fortăreața digitală*, care a ajuns repede nr. 1 național în vânzarea prin Internet. După *Îngeri și demoni* și *Punctul deceptiei*, a dat lovitură în martie 2003 cu *Codul lui Da Vinci*, din care s-au vândut 6.000 de exemplare

în prima zi. Până în prezent, cartea a ajuns la peste 19 milioane de exemplare vândute în întreaga lume! Este, oficial, cea mai rapidă vânzare din istorie în zona cărților pentru adulți, fiind depășită doar de *Harry Potter*, la secțiunea literatură pentru copii, și i-a adus lui Brown vreo 150 milioane de lire sterline. Romanul a intrat direct pe locul 1 în listele bestseller din *The New York Times*, *The Wall Street Journal*, *Publishers Weekly*, *San Francisco Chronicle* și apoi în toate celelalte publicații din Statele Unite.

Urmările nu s-au lăsat așteptate. *Time Magazine* l-a inclus în lista celor 100 de oameni cu cea mai mare influență în lume. A apărut la CNN, *The Today Show*, *National Public Radio*, *Voice of America*, în paginile din *Newsweek*, *Forbes*, *People*, *GQ*, *The New Yorker* etc. *Codul...* a fost interzis în Liban de către liderii religioși, dar a fost tradus în peste 40 de limbi. E gata și filmul, produs de Columbia Pictures, cu Tom Hanks în rolul profesorului Langdon. Succesul e asigurat a priori.

Temele lui Brown sunt cele clasice pentru un autor care urmărește să vândă cât mai mult:

secretele de stat, Agenția Națională de Securitate, misterele zborurilor spațiale, esoterismul, religia, excesele Bisericii, tehnologia clasificată. Curat *Dosarele X*, dar cu o documentare mult mai precară și o punere în scenă incomparabil mai stângace.

Între Shakespeare și Pantera roz

Un om poate fi cunoscut și indirect, prin gusturile lui. Iată ce citește și ce iubește Dan Brown, conform declarațiilor de pe site-ul personal.

Cărți preferate: *Oameni și soareci*, de John Steinbeck; *Gödel, Escher, Bach*, de Douglas Hofstadter (despre care mărturisește că l-a sărutat fascinant acel 3% pe care l-a înțeles!); *Cain și Abel*, de Jeffrey Archer; *Plum Island*, de Nelson DeMille; *The Bourne Identity Series*, de Robert Ludlum; *Mult zgornit pentru nimic*, de William Shakespeare („Am înțeles cât de amuzantă e piesa asta până n-am devenit profesor de engleză și a trebuit s-o citească”); *Wordplay: Ambigrame și reflecții asupra artei ambigramelor*, de John Langdon (de unde numele personajului favorit, probabil); *Cifruți, coduri și alte comunicații clandestine și criptice*, de Fred Wrixon; *Palatul Puzzie*, de James Bamford; *Elementele stilului*, de Strunk și White.

Filme: *Fantasia*, *La vita è bella*, *Annie Hall* și *Romeo și Julieta* (versiunea Zeffirelli), plus – pentru amuzament – seriile *Indiana Jones* și *Pantera roz*.

Muzică: Interpretul spaniol Franco de Vita, *The Gipsy Kings*, Sarah McLachlan și Deva Premal.

Ce carte i-ar plăcea să dăruiască/primească? Un exemplar din *Oxford English Dictionary*.

Ritualul scrisului: Începând cu patru dimineața, cu mici exerciții fizice la fiecare oră, măsurată de o clepsidră.

Ce-ar fi de adăugat? Că Evangheliile, Biblia în întregul ei, respectiv Biserica creștină, au reprezentat de-a lungul secolelor o atracție irezistibilă pentru cei înclinați spre demolarea miturilor. Că au rezistat cu bine tuturor atacurilor. Că nu orice critică sau interpretare este o blasfemie sau o aiureală. Dar, în același timp, simplul fapt că încerci să contrazici o idee consacrată de-a lungul a două milenii nu garantează inteligența și competența abordării. Chiar dacă îți aduce o mulțime de bani.

Leonardo superstar

text Dana Zarojanu

Vrând-nevrând, Leonardo da Vinci s-a trezit subiect de bestseller! Nu într-o carte despre excepționala lui artă, nici într-una dedicată uimitorilor lui cercetări științifice și tehnice, depășind cu mult epoca în care a trăit – ci într-un thriller cu pretenții de roman bazat, cum spun băieții de cartier. La aproape șase secole de la scripitoarea lui trecere prin această lume, Leonardo da Vinci avea nevoie de Dan Brown ca să-l facă faimos! Istoria știe uneori să fie sarcastică...

Avea o minte ageră, care l-a ajutat să facă importante descoperiri științifice – dar nu le-a publicat niciodată.

A fost un vegetarian iubitor de animale care disprețuia violența – dar a lucrat ca inginer militar, inventând avansate arme ucigăse.

Este considerat unul dintre cei mai mari pictori ai Renașterii – dar nu ne-au rămas de la el decât o mână de picturi.

Cu greu s-ar putea găsi o personalitate mai paradoxală.

S-a născut în 1452, într-un orășel deluros numit Vinci (așadar, da Vinci este un patronimic, precum

Delavrancea). În apropiere de Florența, ca fiu ilegal al lui Ser Piero, 25 de ani, notar de succes, și al Caterinei, țărăncă.

Orașul s-a schimbat foarte puțin de-a lungul secolelor: case din piatră, un castel, o biserică a cărei turn se vede de departe, ferme bogate, pomi fructiferi, mășini și viță de vie. Un mediu ideal pentru un băiețel curios, care studia insectele, animalele și păsările! Dragostea pentru natură și aceea pentru detalii aveau să se regăsească din plin în tablourile de mai târziu.

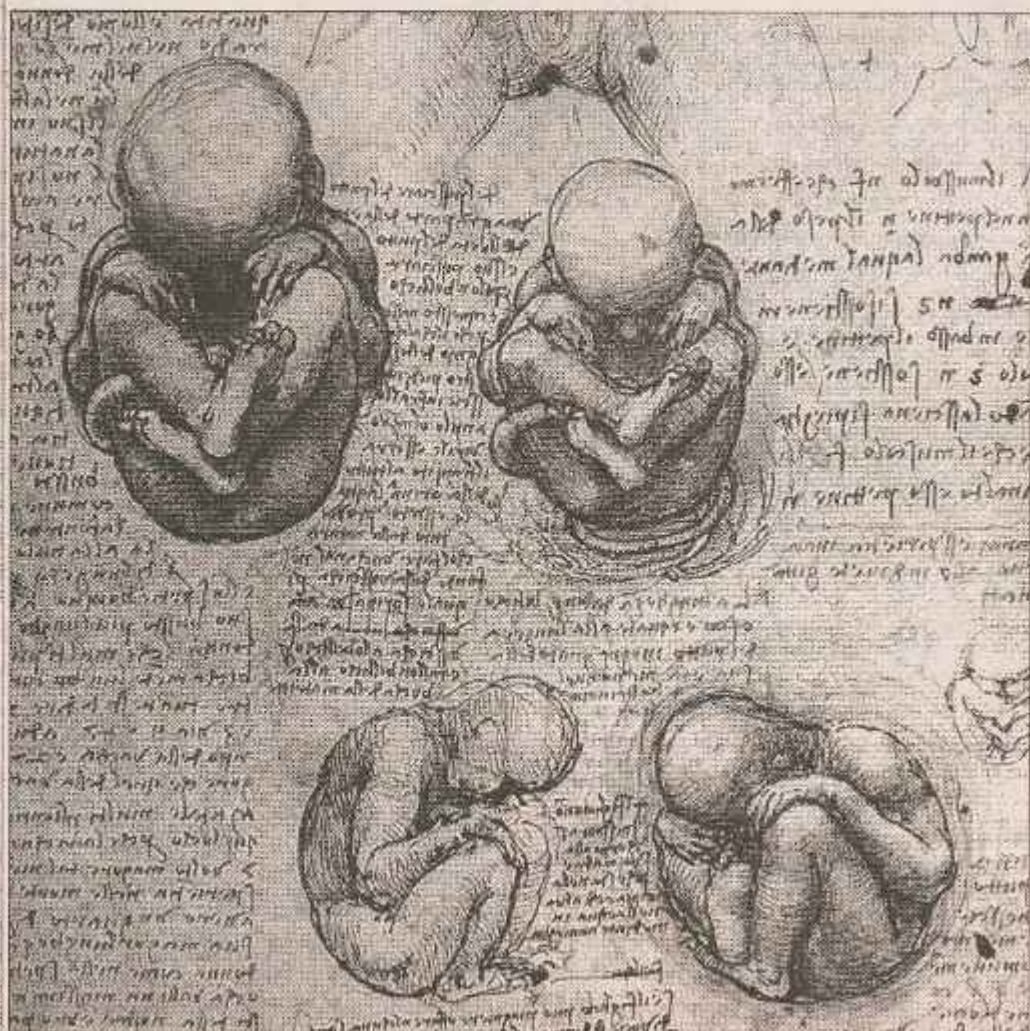
La 12 ani s-a stabilit la Florența, cu tatăl lui, care, înțelegându-i pasiunile, l-a dat ucenic în

atelierul lui Andrea del Verrocchio, artist de frunte al metropolei. Aici a învățat „bucătăria” picturii, dar și a sculpturii. Mai mult: Verrocchio era angajat de către bogații orașului să facă mobilă, instrumente muzicale și de navigație, clopote de bronz pentru catedrale – între multe altele. Leonardo observa, desena și nota tot ceea ce vedea în timpul liber, bătea străzile, tot cu caietul de schițe în mână.

La 21 de ani era deja un bun pictor (dar și un talentat muzician), încât Verrocchio i-a permis să ia parte la o lucrare importantă, reprezentând botezul lui Iisus. Legenda susține că, văzând feul delicat în care Leonardo își colorase îngrul „repartizat”, Verrocchio ar fi declarat că nu se mai atinge în veci de culori...

După încheierea uceniciei, a început să lucreze pentru guvernatorul Florenței, Lorenzo de Medici. Trebuia să picteze *Adorația magilor* în altarul unei biserici, dar n-a terminat-o, pentru că în 1483 s-a

mutat la Milano, după ce, un an mai devreme, îi scrisese o uimitoare scrisoare puternicului duce al Milanului, Ludovic Sforza: îi spunea că poate construi poduri rezistente, dar ușoare, noi arme, care și vase de război ce ar fi putut apăra orașul. Abia spre finalul misiei pomenea despre calitățile sale artistice, oferindu-se să realizeze statuia de bronz a unui cal, în onoarea tatălui ducelui. Impresionat, Sforza i-a oferit o poziție la curte. În această calitate, a organizat festivaluri și spectacole de teatru, desenând costumele și decorurile, a proiectat ziduri și canale de apărare, a pictat numeroase portrete. Și, nu în ultimul rând, a creat *Cina cea de taină*, terminată în 1498. Din nefericire, a folosit un amestec experimental de tempera și ulei, care a început să se degradeze imediat. A făcut și calul promis, înalt de opt metri (!) într-o variantă de ipsos. Dar n-a apucat să o toarne în bronz: în 1499 orașul a fost atacat de trupele franceze care au distrus modelul, folosindu-l drept... țintă de antrenament.

Între Florența și Milano, a ales să moară în Franța

Se consideră că peregrinările lui Leonardo au fost determinate de cauze politice. La acestea, însă, s-a adăugat și nevoia lui permanentă de a explora noi teritorii – la propriu și la figurat. Erau vremuri agitate – dar nu e mai puțin adevărat că și el era un spirit agitat.

În cei 17 ani petrecuți la Milano, Leonardo a revenit deseori la Florența, unde a lucrat la multe proiecte. În 1503, când cetatea florentină era în război cu Pisa, Leonardo a lucrat la un plan de deviere a râului Arno în afara cetății dușmane, dublat de blocarea drumului terestru. Nici una dintre măsuri n-a fost dusă la bun sfârșit, dar i-au adus artistului reputația de inginer talentat.

După război, a terminat de pictat *Gioconda* și a început să studieze zborul păsărilor, cu gândul de a crea un aparat de zbor. Lui Leonardo i se datorează primele schițe ale unui posibil elicopter.

În aceeași perioadă, a lucrat la proiectul unei uriașe fresce ilustrând victoria florentină în *Bătălia de la Anghiari*. N-a terminat însă decât o variantă pe carton, după care a plecat din nou la Milano, unde a rămas din 1506 până în 1514, an în care s-a stabilit la Roma, lucrând pentru Prințul Iulian Magnificul, fratele papei Leon al X-lea.

Iulian era fascinat de mecanică și Leonardo l-a construit numeroase jucării și mașinări. În aceeași perioadă a terminat o pictură cu Ioni Botezătorul tânăr.

Pasionat de anatomie, ar fi studiat cadavre, dar cum Biserica îi interzicea asta, s-a mulțumit cu animale. În același timp, a început să fie pasionat de optică și a încercat să construiască oglinzi de mari dimensiuni – probabil pentru un proiectat telescop.

A studiat și botanica, făcând observații asupra matricelor biologice prezente identic în organisme diferite.

După moartea lui Iulian Magnificul, a părăsit Italia pentru totdeauna, stabilindu-se în Franța, unde Francisc I l-a oferit poziția de „Prim pictor, arhitect și mecanic al Regelui”, cu un salariu indestulător, odată cu o confortabilă casă lângă reședința regală din Amboise, locuință în care îl vizita adesea, întârziind în lungi discuții.

În ultimii ani ai vieții, a încercat să-și facă „ordine în hârtii”, cu intenția probabilă a unor tratate științifice. N-a apucat să ajungă la o formă finală. A murit pe 2 mai 1519. Picturile și notițele lui au intrat în posesia unui prieten, Francesco de Meizi, care venise cu el în Franța.

A fost înmormântat în biserica palatului, dar ambele clădiri aveau să fie distruse de Revoluția franceză, astfel încât azi nu se știe unde se află mormântul marelui florentin (un alt detaliu ne-exploatat de Brown).

De la disecție la zbor

Inventarul preocupărilor lui Leonardo da Vinci este amețitor: pictură, sculptură, mecanică, muzică, teatru, medicină, anatomie, zoologie,

botanică, geologie, optică, aerodinamică, hidrodinamică, arme, mașini de război, fortificații, canale... Toate dominate de **OBSERVAȚIE** și **METODĂ**.

Ca inginer și arhitect al lui Cezar Borgia, fiu al Papei, a propus construirea unui pod peste Bosfor, în Istanbul. Cu aproape un secol înainte de Galileo Galilei, și-a bătut capul cu măsurătoarea exactă a timpului. A imaginat bicicleta, elicopterul și automobilul. A perfecționat macaraua și angrenajele mecanice. Obsedat de apă, pe care a studiat-o în toate formele de agregare, a imaginat metode de măsurare a umidității, un tun cu aburi (!), diverse sisteme de mori, mașini alimentate prin căderi de apă, încălziri plutitoare pentru mers pe apă (!), instrumente de respirat sub apă, dragoare pentru curățat canalele și porturile, torpile, dar și vapoare blindate cu dublă cocă.

În pictură a văzut un posibil limbaj universal, a studiat reprezentarea tridimensională prin tehnica numită clar-obscur, a perfecționat tehnica sfumato.

Moștenirea Leonardo da Vinci numără peste 650 de lucrări: picturi, desene, schițe, studii, manuscrise, proiecte. În acest inventar găsim studii ale mișcărilor animalelor, compoziții religioase,

studii anatomice și arhitecturale, caricaturi, proiecte pentru diverse aparate, inclusiv un aparat de distilat cu refrigerare continuă, mașină de fabricat sfoară, mașină de înălțat coloane...

Inginerul

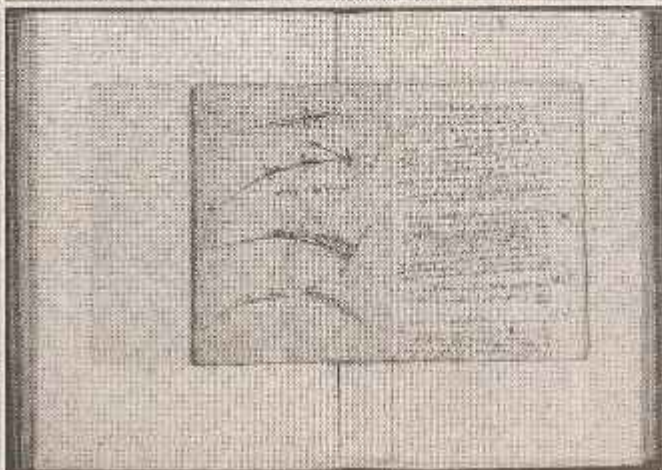
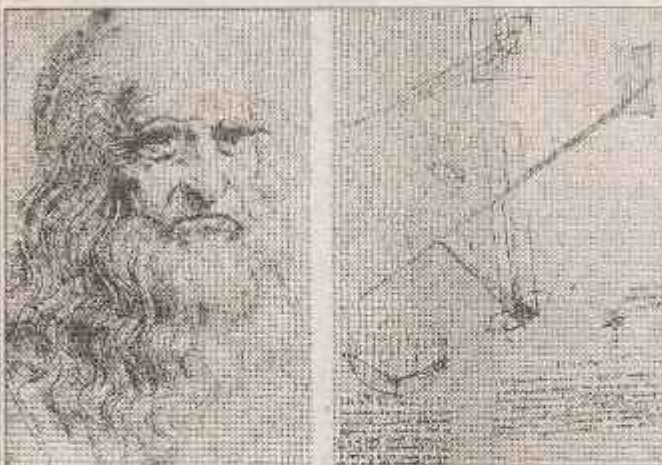
Fascinația pentru mașinării s-a născut încă din copilărie. Ca ucenic în studioul lui Andrea del Verrocchio, Leonardo a studiat și a folosit o multime de instalații. Existau destule în vremea lui și erau cam de vechi în ceea ce privește concepția. Până la el, nu-i mai venise de mult ideea culva să inventeze altele. Mai mult, Leonardo a avut ideea revoluționară de a combina mașinile în ansambluri polivalente. În plus, s-a apucat să pună pe hârtie explicații detaliate ale instalațiilor. Am putea spune că erau primele manuale tehnice și de utilizare! La peste o jumătate de mileniu distanță în timp, paginile lui pot fi ușor utilizate pentru a crea modele perfect funcționale.

Pictorul

Remarcabilul său spirit de observație și îndemânarea lui au permis să recreeze efectele pe care le vedea în natură și au conferit o viață specială portretelor lui. Numărul schițelor de detalii îl depășește de zeci de ori pe cel al tablourilor finite. Notele care însoțesc aceste schițe fac din Leonardo primul artist care a avut o abordare științifică a realității pe care o picta. *Mona Lisa* / *del Giocondo* și fresca *Cina cea de taină* sunt doar cele mai cunoscute opere ale sale, departe de a fi singurele care merită a fi date drept exemplu.

Stenograf

Leonardo scria utilizând o stenografie inventată de el. În plus, de cele mai multe ori scria de la dreapta la stânga, cu ajutorul unei oglinzi (Dan Brown ar fi putut exploata aceste ciudățenii pentru a susține că presupusul Mare Maestru al Stăreției Sionului se ferea de ochii indiscreți! Dar poate n-a avut răbdarea să-l citească până la capăt biografia...) Doar textele destinate lecturii altora erau scrise normal. În plus, Leonardo era stângaci, ceea ce – din superstiție – era rău privit în epocă.

FLACĂRA

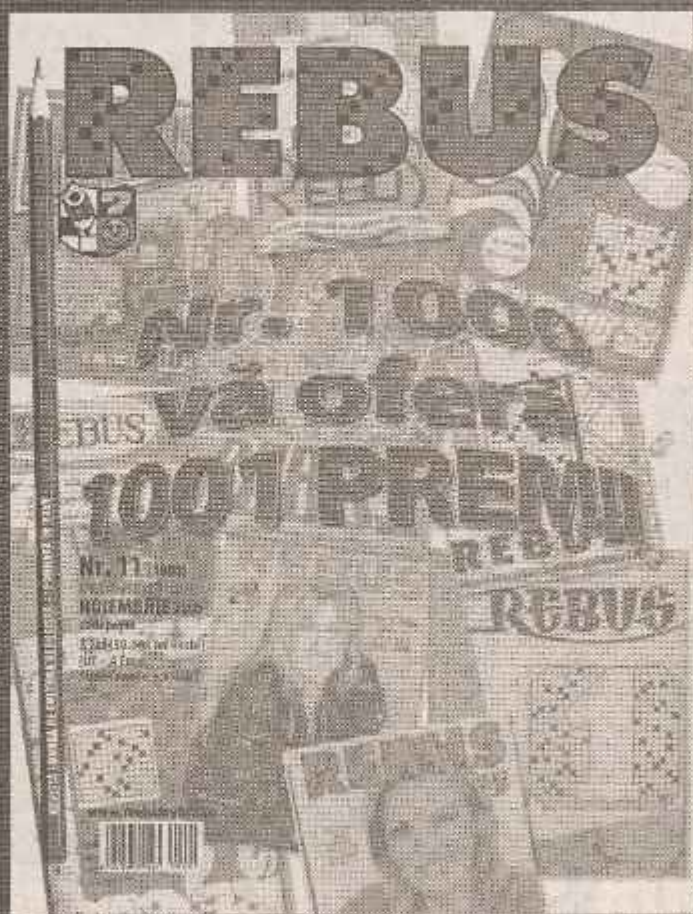
a început numărătoarea inversă...

din 2006 mai rămân
5 ani
până la **centenar**

REBUS

colecționează recorduri:

a ajuns la numărul **1000**
și împlinește **75 de ani**

Maria Magdalena

text: Dana Zorojanu

Maria Magdalena, al cărei nume provine foarte probabil de la cel al satului său natal: Magdala, o mică așezare pe țărmul de vest al Mării Galileei, s-a impus în memoria colectivă drept păcătoasa care se călește. Această percepție se bazează pe o scenă care apare în Evanghelia după Luca: atunci când Mântuitorul merge la masă la Simon fariseul, Maria, cunoscută ca prostituată, merge și ea acolo cu un vas de alabastru plin cu mir de mare preț și rămâne pentru o clipă în spatele Lui. Se călește pentru trecutul ei și plânge amar. Stropește picioarele oaspetelui cu lacrimile ei. Apoi, lăsând la o parte orice reținere, își desfăce părul lung și le șterge cu el. Iar la stăruit îi sărută picioarele și le șterge cu mir.

Simon este scandalizat și gândește că dacă omul acela ar fi cu adevărat proroc, ar ști ce fel de femeie îl atinge. Dar Iisus, citindu-i gândurile, îi spune parabola celor doi datornici, unul care datora o sumă mică, celălalt o sumă mare; creditorul le iartă datoria amândurora: „Care dintre ei îl va iubi mai mult?”, întreabă Iisus. Iar Simon răspunde fără șovăire: „Acela căruia l-a iertat mai mult”. În acest scenariu, păcatele Mariei Magdalena nu au alt rol decât de a arăta puterea credinței ei în Iisus și a iubirii față de El. Tot restul vieții, Maria Magdalena se va număra printre sfințele femei care-l umează pe Iisus, ștergându-L și ajutându-L din avutul lor. Misiunea ei se înțelege a fi una mult mai discretă și mai lipsită de strălucire decât cea a ucenicilor și a apostolilor.

Învierea și Maria Magdalena

Cea de a doua scenă în care apare Maria Magdalena, de data aceasta explicit, este aceea a învierii. Există două relatări oarecum contradictorii care redau acest moment: în prima, cea după Marcu și Matei, Maria Magdalena, Maria mama lui

Iacob și a lui Iosif și mama fiilor lui Zebedei privesc de departe la răstignire, iar Maria Magdalena și „cealaltă femeie” sunt de față și când Iosif din Arimateea așază în mormânt trupul lui Iisus; în cea de-a doua, *Evanghelia după Ioan*, este mult mai pregnant rolul celei care s-a convertit și care îl iubește atât de mult pe Iisus pentru că a iertat-o. Astfel, ea se duce în prima zi a săptămânii la mormânt, când încă nu s-a luminat bine de ziua. Vede că piatra a fost ridicată și aleargă să le dea de știre apostolilor despre învierea Domnului.

22 iulie

În linii mari, aceasta este povestea Mariei Magdalena, cunoscută și acceptată de creștinii de pretutindeni și din toate timpurile. Secolul al XX-lea a adus descoperirea mai multor documente (*Evangheliile*) apocrife, care au dat și dau mult de furcă cercetătorilor, dar au și aprins imaginația unor autori de scenarii. Astfel, Maria Magdalena devine unul dintre personajele centrale ale unei literaturi care reverberază în sufletul și mintea multor oameni. Celor mai frecvente întrebări referitoare la Maria din Magdala care, prin intermediul acestei literaturi, au ajuns să subjuge curiozitatea umană, istoricii și cercetătorii încearcă să le răspundă folosind doar acele informații care apar cu adevărat în sursele primare: *Evangheliile* canonice și cele apocrife.

Au fost Iisus și Maria Magdalena căsătoriți?

Este foarte greu de dat un răspuns concludent, pentru că nu există nici o sursă care să ateste acest fapt. Istoricii consideră că absența oricărui indiciu referitor la calitatea Mariei Magdalena de soție a lui Iisus este suficientă ca să demonstreze că acest lucru nu a fost real. Cercetările istorice arată că personajele sunt cunoscute prin calitatea lor cea mai importantă. Or, în acest caz, nu există dubiu că între atributul de soție a Mântuitorului și cea de băstinașă a satului Magdala, primul ar fi triumfat în mod categoric!

Ce spun documentele necanonice?

Creștinii secolelor al II-lea și al III-lea d.Hr., care predicau cunoașterea de sine ca forma cea mai profundă de dobândire a mântuirii, sunt cunoscuți sub numele de gnostici. *Evangheliile* de la Nag Hammadi, descoperite în 1947, sunt mărturia vizionii lor asupra creștinismului. Dintre acestea, *Evanghelia după Filip* face referințe la relația dintre Maria Magdalena și Mântuitor: „Erau trei persoane care stăteau lângă Domnul: mama Lui, Maria și sora ei și Magdalena, cea care a fost numită tovarăsa lui. Pe mama lui, pe sora ei și pe tovarăsa lui le chema Maria.”

Speculațiile care se fac pomind de la acest paragraf sunt legate de interpretarea cuvântului „tovarăș”, despre care istoricii spun că a fost împrumutat, în limba coptă, din grecescul *koinos*,

care înseamnă „tovarăș” sau „asociat”, și nicidecum soție.

Cel de-al doilea paragraf din acest manuscris care, din păcate, are mai multe găuri lăsând, în acest fel, loc speculațiilor, este: „*Tovarăsa lui (pauză) Maria Magdalena (pauză) mai mult decât (pauză) discipolii (pauză) ea (pauză) pe ea (pauză).*” Interpretarea dată de istorici se limitează la faptul că Hristos o sărută pe Maria Magdalena, neharzardându-se însă să facă alte presupuneri.

Pe de altă parte, specialiștii care au studiat în ansamblu aceste *Evangheliile* spun că ele prezintă o imagine a lui Iisus mult mai spiritualizată decât în textele canonice și că relația cu Maria Magdalena și chiar sărutul erau privite de primii creștini nu ca semn al unei iubiri romantice ci, ca o relație dintre Fiul lui Dumnezeu și Om, fie el bărbat sau femeie. Folosind acest cod, relația lui Iisus cu Maria din Magdala poate fi mai puternică decât aceea cu ucenicii săi, dar nu de altă sorginte.

Au avut copii?

Dacă au avut, nimeni nu poate ști. Nici măcar legende nu au existat în folclorul european care să pomenească în vreun fel despre acest subiect. Doar lumea contemporană a putut crea această speculație, care nu se bazează pe vreo sursă istorică, fie ea mai veche sau mai recentă.

A călătorit Maria Magdalena în Franța?

Singurele surse în acest sens sunt niște legende datând din secolul al XI-lea d.Hr. Șansele ca aceste indicii să poată conține adevărul fie și parțial sunt extrem de reduse, întrucât ele apar pentru prima dată după un mileniu de la momentul în care întâmplările ar fi avut loc. Ele par mai degrabă confecționate de Abația de la Vézelay, care în felul acesta dorea să consfințească faptul că relicvele pe care le deținea ar fi fost ale Mariei Magdalena. Toate aceste povești au cunoscut o progresie spectaculoasă în mitologia franceză, culminând în secolul al XIII-lea cu o competiție între Vézelay și o altă biserică, situată undeva în sudul Franței, care la rândul ei afirma că deține relicvele aceleiași Marie Magdalena. În concluzie, răspunsul este mai degrabă: nu, Maria Magdalena nu a pus niciodată piciorul pe pământul Franței.

A fost Maria Magdalena prostituată?

Aici istoricii par să fie mai fermi de la bun început: Maria Magdalena nu a fost o păcătoasă. Acest neadevăr despre reputația ei s-a construit în două feluri. În primul rând, printr-o extrapolare. Maria Magdalena a fost considerată una și aceeași persoană cu Maria din Betania, care, la rândul ei, a fost suprapusă cu păcătoasa anonimă din *Evanghelia după Luca*, despre care însă nu se spune exact dacă era o prostituată. Deci, dacă tot acest șir de extrapolări ar fi fost real, atunci Maria

Magdalena ar fi fost o prostituată, dar nu există în nici un text canonic sau apocrif vreo menționare a faptului că ea era depravată. În al doilea rând, această imagine are o origine și în Evul Mediu care interpretează automat eliberarea Mariei Magdalena de cei șapte demoni drept o ieșire din păcat, și nicidecum așa cum era ea percepută de mentalitatea ebraică, drept o vindecare de suferință.

De ce era numită „apostola apostolorum”, adică apostolul apostolilor?

Pentru că este prima persoană care, la momentul lui Iisus, primește îndrumări pe care trebuie să le facă cunoscute și apostolilor. Acest fapt o face, în sensul propriu, îndrumătoarea apostolilor cu privire la învierea Domnului.

Sunt rămășițele pământești ale Mariei Magdalena îngropate la Luvru?

Așa cum am mai precizat, au existat două biserici din Franța: Vézelay și St-Maxim-la-St-Baume, care au cerut să fie recunoscute ca deținătoare ale relicvelor Mariei Magdalena. Competiția dintre aceste două așezăminte a avut loc în Evul Mediu și avea o foarte dezvoltată latură comercial-turistică. Insa conflictele din timpul Revoluției Franceze au avut ca efect fărâmițarea acelor schelete pretinse a fi ale Mariei Magdalena, astfel încât astăzi se mai găsește doar un braț la Vézelay și un craniu în cealaltă biserică. Nu se poate ști unde se află restul osemintelor. Oricum, până acum nimeni nu a putut să demonstreze că rămășițele aparțin Mariei Magdalena.

Apare Maria Magdalena în Cîna cea de taină?

Artiștii insistă să spună că nu. Persoana din dreapta lui Iisus din tablou este, fără nici o îndoială, foarte feminină, dar bărbații tineri erau adesea efeminizați în portretele realizate de Leonardo și de alți artiști ai timpului. Despre Ioan întotdeauna s-a considerat că era foarte tânăr și imberb, așa că apare ca un personaj aproape androgin. Lucrarea surprinde Cîna în momentul care survine imediat după ce Iisus le revelează apostolilor că unul dintre ei îl va trăda. *Evangeliiile* spun că Petru îl captează atenția celui mai iubit dintre discipoli (prin tradiție acesta este Ioan), pentru a-l cere acestuia să îl întrebe pe Mântuitor cine va fi vinovatul. În lucrarea lui Leonardo se vede că Petru îi spune ceva persoanei din dreapta lui Iisus și se poate presupune că îi cere să adreseze această întrebare. Nu se poate preciza cu toată siguranța dacă Leonardo a intenționat sau nu să picteze o figură feminină în dreapta lui Iisus, dar nu trebuie uitat că această

lucrare a fost comandată de călugări! Dacă, doar pentru o clipă, aceștia ar fi avut cea mai vagă bănuială că Leonardo a pictat ceva atât de scandalos și de erotic pentru sala lor de mese, oare ar fi acceptat? Nu există nici un document care să demonstreze fie că lucrarea a fost respinsă, fie că s-a cerut să fie modificată. Toate acestea conduc la concluzia cea mai credibilă, că nu există nimic teribil sau neobișnuit în *Cîna cea de taină* a lui Leonardo Da Vinci.

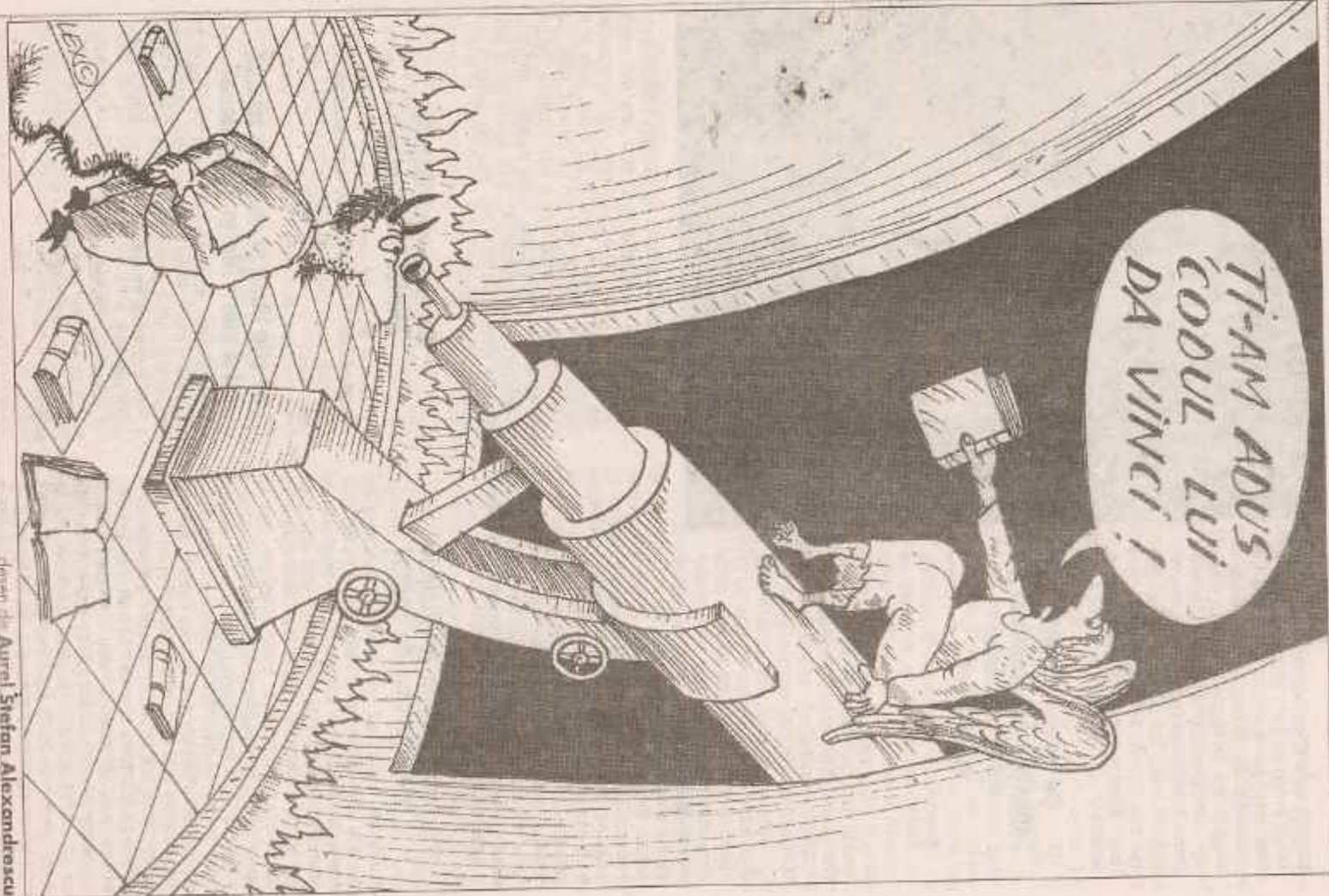
Se cunosc rădăcinile Mariei Magdalena?

Nu. În afară de unele legende franceze care susțin că există documente cu numele părinților ei, nu există nici o sursă istorică reală care să ateste acest lucru.

Se știe când și unde s-a născut și a murit Maria Magdalena?

Din păcate, nu se știe nici când s-a născut și nici când a murit. Primele legende cunoscute spun că și-ar fi petrecut ultimele sale clipe la Efes, unde a fost îngropată în apropierea mormântului celor șapte *adormiți*.

Legende franceze apărute mult mai târziu susțin că sfârșitul ei s-a petrecut undeva în sudul Franței și că rămășițele ei ar fi la biserica Sfântul Maxim.

Desen de Aurel Ștefan Alexandrescu

Religie versus știință?

(text) Tudor Călin Zorojanu

Oricâte defecte l-am găsi, cartea lui Dan Brown are cel puțin un merit incontestabil: lansează o discuție. O discuție extrem de interesantă, al cărei subiect nu avea cum să fie mai important, pentru că este vorba despre originile creștinismului – ba chiar, în mare măsură, despre originile lumii în care trăim.

Faptul că Brown spune o mulțime de prostii și țese o pânză epică plină de goluri – lertat fie oximoronul – nici nu mai contează: zeci de replici profund documentate au răspândit deja adevăruri care, altfel, rămăneau mai degrabă străine publicului larg. Și asta de ce? Pentru că Biserica nu a învățat (sau refuză) regulile elementare ale marketingului, în vreme ce Brown și alții ca el le practică într-o formă de-a dreptul sălbatică.

Astfel, printr-un superb paradox, o carte din teritoriul literaturii comerciale face un uriaș serviciu culturii și credinței. Intelectuali de rasă și teologi au avut nevoie de Dan Brown pentru ca, reacționând cu indignare, să-și arunce ideile pe piață (*horribile dictu*), și anume exact atunci când piața era pregătită să le absoarbă.

De ce este literatura de consum o condiție necesară (nu și suficientă, firește) pentru propagarea adevărului în tiraj de masă, de ce nu pot spiritele rafinate să facă rating fără a fi

provocate, fără a da replica unui iconoclast mediu, dar de succes – asta este o cu totul altă poveste, de discutat altă dată.

În același timp, deși este foarte departe de a se baza pe o cercetare riguroasă, cartea lui Dan Brown readuce în centrul atenției și un alt subiect: presupusa luptă dintre religie și știință. Strecurând undeva, la temelia sa, stâlpul de rezistență al lui „Crede și nu cerceta”, religia pare să fi definit, implicit, drept impropriu – dacă nu cumva chiar blasfemiatoarele – orice formă de scotocire întru aflarea a ceea ce există în spatele unor întâmplări.

La o cercetare mai profundă, însă, este limpede că îndemnul „Crede și nu cerceta” vizează natura divină a actelor lui Dumnezeu și stipulează primatul credinței asupra analizei: dacă ești cu adevărat credincios, existența unui miracol ar trebui să-ți fie suficientă și să nu ai nevoie de explicații prozaice. Ceea ce – după mintea mea – NU înseamnă că nu ai voie să le cauți.

În mod sigur – și, vail, tragic – nu acesta a fost punctul de vedere al Bisericii, secole de-a rândul. Evul Mediu a fost mănjit de sângele celor care au murit în chinuri pentru că au îndrăznit să cerceteze. Astăzi, însă, este mai mult decât evident că marile Biserici creștine au adoptat de mult o cu totul altă poziție, mult mai flexibilă și mai rațională.

Nici n-ar putea fi altfel, decât dacă preoții și ierarhii ar accepta să renunțe la telefoane, mașini și avioane, televizoare și calculatoare, frigidere, cup-toare cu microunde și toate celelalte realizări tehnologice, care au în spate enorm de multă cercetare! Nu este vorba despre nici o bagatelizare, căci aceste cercetări nu înseamnă doar înlocuirea unui tranzistor cu un circuit integrat sau a unei sărme mai groase cu una mai subțire – ci implică pătrunderea minții umane în zone în care științele exacte, religia și chiar filosofia sunt concurente, în ambele sensuri ale cuvântului. Lumea modernă a demonstrat, poate mai mult decât orice, că TOTUL ARE LEGĂTURĂ CU TOT. Interdisciplinaritatea a devenit cuvântul de ordine. Religia nu poate rămâne deoparte, pe post de observator.

Și de ce-ar face-o? Faptul că toate lucrurile sunt legate între ele contrazice cumva vreo învățătură

religioasă – din orice religie? Presupun că din contră! Extraordinara unitate a lumii este una dintre amprente cele mai convingătoare ale existenței lui Dumnezeu.

De altfel, toate lucrurile acestea se știau încă din Antichitate. Într-unul din *Dialogurile* sale, Plutarh vorbește despre un leu născut cu un singur corn. Speriat, proprietarul caprei consultă un înțelept și un preot. Primul îi explică fenomenul fiziologic prin care, uneori, coarnele se unifică în perioada prenatală. Al doilea găsește că e un semn divin, care anticipează un anumit eveniment politic în cetate (câștigă stânga alegerile dacă e cornul stâng!). Amândoi aveau dreptate, comentează Plutarh, pentru simplul motiv că știința și religia nu au același obiect de activitate: prima încearcă să răspundă la întrebarea „Cum?”, a doua la întrebarea „De ce?”

Și atunci, de unde lupta? Poate pentru că Biserica a văzut, la un moment dat, un pericol în știință în ceea ce privește autoritatea, credibilitatea sau chiar popularitatea. Reacția simetrică de respingere n-a avut loc practic niciodată – dacă acceptăm că „socialismul științific” n-are legătură cu știința. Nu prea au existat în istoria matematicii, fizicii, chimiei etc. personalități care să nege existența lui Dumnezeu. Chiar dacă au avut îndoieli, și le-au păstrat pentru sine și nu au încercat să se războiască în vreun fel cu teologia, iar toți marii oameni de știință contemporani sunt drept-credincioși, fără a vedea vreo contradicție în asta. În definitiv, dacă Dumnezeu a creat ÎNTEAGA lume, atunci a creat și constanta lui Plank, și centurile de radiații ale Pământului, și legăturile dintre ființele vii. A insista că există o contradicție profundă între creaționism și evoluționism devine tot mai greu de acceptat. Lumea evoluează sub ochii noștri, dispar speciile, probabil și apar, oricum se schimbă radical. Omul de azi este foarte diferit de cel de acum câteva secole – fizic, psihic, mental, sentimental, în orice fel. Apar insule și se ridică muntele Lumea nu este incremenită în proiect. Ea a fost creată de Dumnezeu într-un anumit moment, într-o anumită formă, care s-a schimbat profund, între timp – firește, tot datorită lui Dumnezeu. Care e problema?

Dan Brown contra NASA

text: Mihail Gălățanu

În aproape fiecare carte a sa apărută până acum (ascuțirea e valabilă cel puțin pentru cele traduse în românește!), Dan Brown își alege o țintă.

În ultima sa carte lansată pe piața românească, doar cu câteva luni înainte (a fost anunțată pentru mijlocul lunii septembrie, dar în librărie a apărut cel puțin cu o săptămână mai devreme, beneficiind și de o publicitate pe măsură – am observat încălțarea outdoor-ul special croit pentru Brown!), romancierul își alege o victimă sigură: NASA.

Conspirația, lată numele ultimei cărți semnate de Dan Brown și tradusă în limba română. Cum am primit-o cadou de ziua mea de la niște prieteni, m-am executat și am citit-o imediat, lăsând deoparte alte cărți care ar fi fost cu mult mai acătări, o carte a lui Mario Vargas Llosa și un volum despre Teodora, împărăteasa Bizanțului. Prietenii, întâi, trebuiau să primească satisfacție.

În *Conspirația*, tirurile se concentrează împotriva Agenției Spațiale Americane. Nu e prima dată când Dan Brown uzează de această tehnică. În *Codul lui Da Vinci*, se petrece același lucru. Numai că acolo, în centrul întregii scriitorului american se află Biserica, Iisus și mai ales mitul cristic. În *Conspirația*, Agenția Spațială Nord-Americană își ia o papară pentru că n-a reușit să detecteze viață în cosmos, deși a tocat banii contribuabilului american – și nu puțin. Și, totuși, mulțumirile lui Dan Brown se încreștă, în cuvântul din debutul cărții, și către Biroul de Relații Publice al NASA. Campania pe care o lansează Dan Brown este, deci, de fiecare dată, cu o componentă negativă. Distructivă. Trebuie să se ia de unul din granzii riturilor și societății contemporane, pentru a-și plasa asupra sa un tir ucigaș. Această contestare vehementă are rolul de a propulsa cartea. Cu ce se ocupa NASA în acest timp? Cu cea de-a 47-a aniversare.

Pe Marte, un vis prea îndepărtat

Cu fervoare aproape, Dan Brown reia toate marotele pe care le avansase NASA în ultimii ani: că în 10 ani va coloniza Marte, ceea ce nu s-a întâmplat, deși o amartizare s-a produs.

Ce mai intră în tirul lui Dan Brown? În alt rând, tehnologia prin satelit. Cei care observă Pământul și spațiul cosmic din satelit fac, în versiunea Brown, niște erori impardonabile. Una din ele vizează faptul că nu pot descoperi el primul falimosul meteorit presupus a fi căzut în Antarctica. Ulterior se vedește că el a fost doar un artefact, o confecție care făcea parte din *conspirație*. Pe urmă, la o conferință de presă, unul dintre cei mai străluciți oameni de știință ai NASA toarnă niște gogoși onoratei asistențe. Este vorba despre un manager al unei secțiuni din programele NASA (PODS), Chris Harper. Deisgur că, la Dan Brown e și multă ficțiune, dar, la un romancier, cine ar putea despărți faptele reale de ficțiune, fără să își prindă urechile?

Pus în fața evidențelor, în fața unei consilieri

(Gabrielle Ashe) a principalului candidat la Președinția Statelor Unite (senatorul Sedgewick Sexton), Harper recunoaște că unul dintre directorii adjuncți ai NASA (Lawrence Ekstrom) l-a determinat să dezinformeze opinia publică.

Minciuni, șantaj, presiuni și dezinformarea opiniei publice

Pe scurt, Harper, forțat cu ușa de Ekstrom, a convocat o conferință de presă în care a declarat că a descoperit o modalitate de rezolvare a problemelor pe care le avea aplicația software a PODS și EOS (Earth Observation System – Sistemul de Observare a Pământului). Și că acesta, contrar adevărului, urma să livreze date pertinente în câteva săptămâni.

Deci, minciuni, presiuni de tot felul, șantaj la anumite nivele superioare ale agenției spațiale, la care se adaugă – *finis coronat opus!* – dezinformarea opiniei publice.

Dar de ce a acceptat Harper să mintă? Și aici este o discuție: pentru că echipa sa – și, implicit, el însuși, făcuse o greșală grosolană în programarea sistemului de observare a Pământului, eroare care s-ar fi putut dovedi fatală și putea fi protejată doar prin minciună. Fără acea aplicație software, EOS și PODS deveneau cvasinutile – și ar fi trebuit să examineze manual imaginile fiecare centimetru pătrat din zona arctică în căutare de locuri cu probleme.

Bătălia pentru viitor

Unul dintre capitoarele cele mai tensionate este cel al cărui miez este o dezbateră crucială la CNN, care are ca subiect chiar, „NASA! Aici, a ataca subiectul aventurii spațiale echivalează cu a deschide Cutia Pandorei.

Protagonistii scenei sunt șeful consilierilor de la Casa Albă, Marjorie Teresh, și contracandidatul Sexton în persoană, senatorul care se contrapune Președintelui în exercițiu al Statelor Unite, Zachary Herney. Discursul de la Casa Albă susține păstrarea avantajului tehnic militar american asupra lumii, iar NASA face parte cu siguranță din această viziune. (Paranteză dublă & semnificativă: Dan Brown este întotdeauna *despre putere*.)

De cealaltă parte, *șalangerul* este vectorul contribuabilului american, care visează ca bugetul SUA să facă niște economii de miliarde de dolari. Pentru Casa Albă, spațiul cosmic reprezintă viitorul. Pentru senatorul Sexton, vocea contribuabilului, programul SETI – de căutare a inteligenței extraterestre – reprezintă un soi de absurdă vânătoare de comori, care se dovedește până la urmă extrem de costisitoare: înseamnă șiruri interminabile de antene satelit, tranșeever-uri, milioane de dolari în salariile unor oameni care stau în întuneric și ascultă benzi mai mult sau mai puțin goale, o stânjenitoare risipă de resurse. Nu m-ar mira să aflu, într-o zi, că, de fapt, romanul lui Dan Brown a fost finanțat de agențiile private care vor să exploreze spațiul, în ciuda monopolului pe care statul american l-a impus cercetărilor spațiale. Aproape că mă aștept la asta. Aș avea o singură întrebare: care a fost suma? ■

Sandra și Dan

text Dan Medeanu, eques

Sandra Brown și Dan Brown nu sunt un cuplu. Nici rude. Fac parte chiar din generații diferite. Dar au în comun îndemânarea de a transforma literatura în industrie. Cărțile lor sunt concepute, ca orice produs comercial, după rețete verificate, pe gustul publicului. A unui anumit public. Cel al Sandrei Brown este publicul telenovelelor: femei între două vârste, visând la o existență artificială colorată în roz. Publicul lui Dan Brown este cu precădere masculin: bărbați oșosi, apăsați de grijile cotidiene, de nesiguranță, care zac în fața televizorului cu floricelele și berea la îndemână, urmărind filme polițiste cu bătăi, multe bătăi, și urmăriri spectaculoase de mașini.

Ei sunt, de fapt, referenții soți ai împătimitelor de telenovele, fete de care se simt acum superiori și condescendenți, pentru că tocmai li s-a oferit un roman polițist (urmează filmul, firește, mai ușor de ingerat), cu o intrigă la fel de neverosimilă ca toate celelalte, dar condimentată cu parocari elemente de cultură, simbolistică și mistere medievale. Se simt deștepti. Acțiunea l-a purtat prin muzee și catedrale celebre, locuri în care n-au călcat vreodată, dar acum știu că a existat un pictor Leonardo da Vinci, știu numărul de aur, știu că roza vânturilor și însemnele de pe epoleți sunt simboluri antice, știu că există Prionia din Sion și *Opus Dei*, știu ce este Sfântul Graal și știu cu certitudine unde se află. Și

chiar dacă n-au înțeles pe deplin chestia aceea ciudată cu eternul feminin și ritualurile sexuale, bine că în final lucrurile se rezolvă, iar eroul principal scapă de acuzații și rămâne cu fata în brațe. Toată lumea e mulțumită.

Dacă rețeta e bună, plăcinta iese perfect. Și se vinde. Succesul cărții a fost atât de mare, încât Biserica (mă refer la cea catolică, bineînțeles) s-a simțit datoră să ia atitudine. Numeroși cercetători și-au dat și ei cu părerea și, după cum se vede, nici noi n-am putut să ignorăm disputa.

Istoric, lucrurile sunt greu de demonstrat. Există o teorie lansată în 1982 prin cunoscuta carte *The Holy Blood and the Grail* de Michael

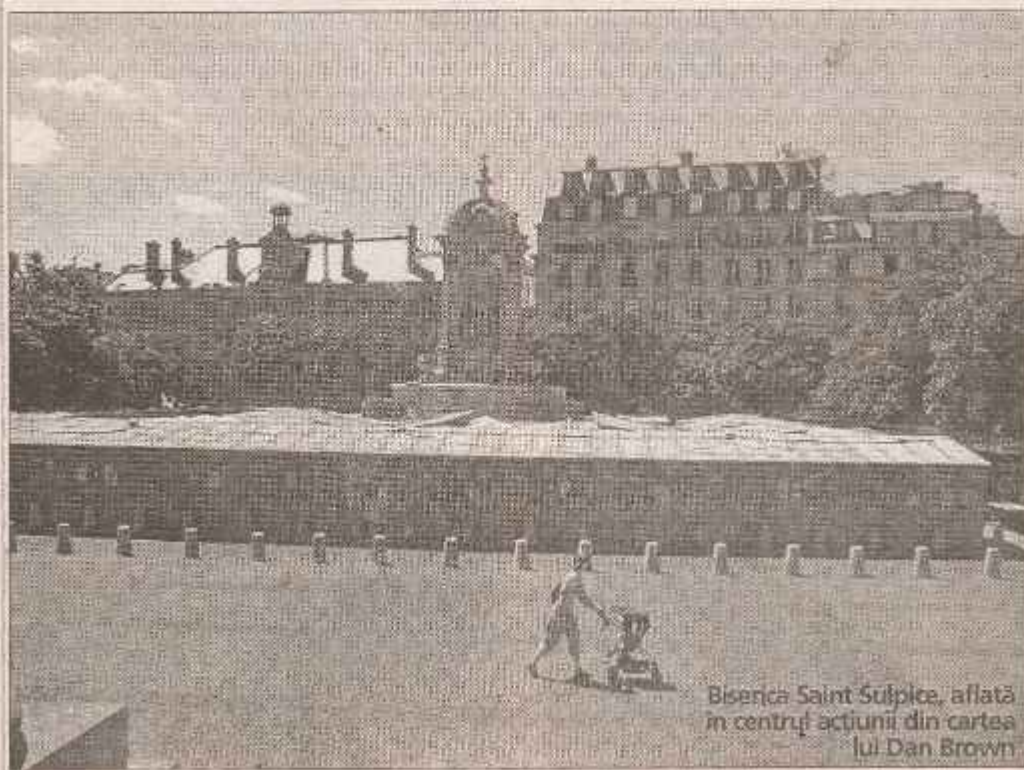
Baigent, Richard Leigh și Henry Lincoln, care susține că Iisus ar fi fost căsătorit cu Maria Magdalena. În Biblie nu se precizează nicăieri acest lucru, dar nici nu se spune că Mântuitorul ar fi fost burlac. Ceea ce se știe este că în epoca respectivă era un păcat să nu fi căsătorit și să nu procrezi, evreii având datoria să sporească „poporul ales”. Mai cu seamă în vremuri de restriște, Vaticanul înclină în prezent să considere posibil acest lucru, admitând chiar că e foarte probabil ca nunta din Caana Galileii să fi fost chiar nunta lui Iisus. Altfel, de ce ar fi fost de datoria Lui să asigure vinul pentru meseri? De asemenea, ce ar fi căutat Maria Magdalena la picioarele crucii în ziua supliciului? Firește era ca acolo să se afle numai mama și soția celui condamnat.

Vaticanul a lămurit și confuzia legată de statu-tul Mariei Magdalena. În Biblie se vorbește într-un paragraf despre o prostituată pocăită, iar în para-graful următor de Maria Magdalena, care ar fi fost vindecată de duhurile rele, adică de o boală. Deși este vizibil că e vorba de două femei diferite, în se-colul al V-lea Papa Grigore a decretat că e una și aceeași persoană, ceea ce a făcut ca în tradiția creștină să se perpetueze acest neadevăr. Maria Magdalena (după cei mai mulți cercetători ai tex-telor sfinte, soră cu Marta și Lazăr cei înviați) era, dimpotrivă, o femeie bogată, care n-ar fi fost nevoită să se prostitueze. Împreună cu alte femei, îl însoțea pe apostoli și toate îi hrăneau din „avutul lor”. Maria Magdalena se bucura de o atenție

deosebită, după cum aflăm din evangheliile gnos-tice, unde se spune că apostolii erau deranjați de faptul că Iisus o sâruta pe gură și avea încredere deplină în ea. În aceeași *Evanghelie gnostică după Filip* se afirmă: „Erau trei care mergeau pretutindeni cu Domnul: Maria, mama Lui, sora Lui și Magdalena, căreia i se spunea însoțitoarea Lui. Sora, mama și însoțitoarea Lui se numesc toate Maria. Și însoțitoarea Mântuitorului este Maria Magdalena”. Bogăția Mariei Magdalena e evidentă: „A uns trupul meu cu mir” – spune Iisus, iar în acea epocă mirul se importa din India, o porție costând cât câștiga un agricultor într-un an. Nici faptul că Maria Magdalena a fost prima care l-a văzut pe Iisus înviaț, chiar dacă nu l-a recunoscut și a crezut că este un grădinar, nu este nesemnificativ și atestă faptul că poate fi considerată unul dintre apostoli. Se presupune că Maria Magdalena era însărcinată în momentul crucificării și că după aceea, de teama persecuțiilor, s-a refugiat în sudul Franței, unde a născut o fetiță. Fetița s-a căsătorit ulterior cu un bărbat din familia Merovingienilor, familie care, considerându-se descendență directă din Iisus, mai emite pretenții și acum – oricât ar părea de necrezut – la tronul Franței.

Prisona din Sion, în jurul căreia se învârtă acțiunea din romanul lui Dan Brown, a ajuns în atenția publicului în 1982, după aproape 900 de ani de activitate secretă, tot prin studiul *The Holy Blood and the Grail*.

Creată în anul 1999, această organizație

Biserica Saint Sulpice, aflată în centrul acțiunii din cartea lui Dan Brown

controversată avea ca scop tocmai protejarea liniei de sânge a Merovingienilor. Numeroși cercetători consideră că Prioria din Sion s-a aflat încă de la început în umbra Ordinului Suprem Militar al Templului din Ierusalim, înființat în 1118 de nouă cavaleri francezi, conduși de Hugues de Payens, cu scopul declarat de a-l apăra pe pelerinii care vizitau Sfântul Mormânt. Lăsând la o parte faptul că în mod evident era nevoie de mai mult de nouă persoane pentru o asemenea misiune, prezența din umbră a unui sprijin se face simțită în imensele fonduri care le-au fost alocate templierilor de la început, în recunoașterea imediată din partea Papei, în onoruri și privilegii disproporționate de mari. Templierilor li s-a atribuit o întreagă aripă a palatului regal din Ierusalim, construită pe fundația vechiului Templu al lui Solomon. Vreme de șapte ani, cei nouă cavaleri n-au făcut altceva decât arheologie, săpând adânc în ruinele Templului. Faptul e demonstrat: în anul 1894, câțiva ofițeri ai armatei regale britanice, conduși de locotenentul Charles Wolson, au efectuat cercetări în condiții deosebit de grole în aceleași ruine și au descoperit câteva obiecte aruncate de templieri cu peste șapte secole înainte: o parte dintr-o sabie, un pînten, o bucată de sulită și o cruculiță templieră. Aceste obiecte se află în prezent în păstrarea lui Robert Brydon, arhivistul templier al Scoției. Templierii au săpat, an după an, tuneluri în stâncă, ajungând din ce în ce mai aproape de Sfânta Sfințelor, încăperea în care era păstrat *Chivotul Legii*. În octombrie 1126, ceva s-a oprit, poate moartea regelui Balowin al II-lea, sau poate găsiseră ceea ce căutau. Unii autori consideră că în posesia lor se află acum *Chivotul Legii*, care adăpostește *Tablele cu Cele Zece Porunci*.

În ceea ce privește Sfântul Graal, trebuie spus de la început că acesta reprezintă unul dintre cele mai frumoase mituri ale omenirii. Nu se știe dacă există cu adevărat, nici ce este, dar oamenii continuă să-l caute. În accepția generală, Sfântul Graal este cupa din care a băut Iisus la Cina cea de Taină și în care, mai târziu, când Mântuitorul era pe cruce, Iosif din Arimateea a strâns o parte din sângele Său, scurs după împunsăturile de lance ale soldaților romani. Dacă este așa, Sfântul Graal este de mare importanță în epoca actuală, în care există posibilitatea de a se stabili ADN-ul lui Iisus.

În afară de faptul că reprezintă cea mai valoroasă relictă a creștinătății.

După alți cercetători, potirul Sfântului Graal este chiar pântecul Mariei Magdalena purtând pruncul lui Iisus, adică sângele său viu. Personal, îmi place să cred că Sfântul Graal nu este un potir, ci o tîpsie, mai exact tîpsia cu capul Sfântului Ioan Botezătorul. Există în antichitate o credință puternică în puterile miraculoase ale capetelor tăiate aparținând înțelepților, care pot vindeca, pot prevedea viitorul și pot schimba soarta oamenilor. Numai așa se explică de ce o adolescentă ca Salomeea, căruia regele Irod i-a promis sub jurământ că pentru dansul ei îi dă orice își dorește – bani, palate, bijuterii, haine scumpe sau chiar jumătate din împărăție – a ales, la sfatul mamei sale, Irodiața, să ceară capul Sfântului Ioan. Era mai important decât orice avere. Putea orice. Cred, de asemenea, că „dansul celor șapte văluri”, care i-a luat mințile lui Irod și l-a determinat să facă promisiuni nesăbuite, nu era în nici un caz ceea ce astăzi numim striptease, chiar dacă vălurile se scoteau unul după altul, cu o încetineală studiată, ci un dans ritual, capabil să descătușeze energii și emoții surprinzătoare.

Egiptenii aveau capul lui Osiris, îngropat la Abydos, care prezicea prin preoți și asigura reînvierea. Evreii și grecii au folosit și ei numeroase capete-cracol.

„Cine deține capul Botezătorului conduce lumea”, a mărturisit un templier la celebrul proces din 1307-1314, încheiat cu arderea pe rug a Mareșului Maestru al Templului, Jacques de Molay, dar anchetatorii n-au dat nici o importanță frazei. De altfel, bisericile templiere sunt pline de sculpturi de capete, pe care unii le-au numit Baphomet și le-au atribuit înțelesuri diferite, de obicei eretice. Pe de altă parte, Biserica catolică are un puternic cult pentru moaștele capete fără corp ale unor sfinți: Ursula, Maria Magdalena, Albertus Magnus, Winifred, Maxim, Lucian, Vasile cel Mare, Euphemia ș.a. De remarcat că și pe celebrul Giulgiu de la Torino se vede o linie neagră, apăsată, care pare să despartă capul Mântuitorului de trup.

Dacă romanul lui Dan Brown are vreo valoare, aceasta constă în primul rând în discuțiile și controversele pe care le-a stârnit. Ca și în faptul că l-a determinat pe unii să mai intre și prin muzee. O agenție de voiaj organizează excursii prin locurile pomenite în carte, culminând cu Muzeul Louvre, unde grupurile compacte de nătărăi, în loc să privească tablourile, se zgălesc, prostite, la o banală piramidă de sticlă, sub care au aflat ei de la Dan Brown că s-ar ascunde ceva.

Oricum, discuțiile despre istoria creștinismului nu aveau nevoie de romanul acesta. Manuscrisele de la Nag Hammadi, ca și cele de la Qumram, descoperite în urmă cu vreo jumătate de secol, oferă destule motive de dispută. Încă o dată istoria se arată plină de mistere, secrete și înțelesuri neelucidate. Ceea ce îmi interesează o convingere mai veche: aceea că, în mult mai mare măsură decât viitorul, trecutul este imprevizibil.

... dar nu e râsul vostru

Cum găsește ciobanul o oale în vârf de munte?
Satisfăcătoare.

Într-un teatru un tip stătea întins pe trei scaune.
Plasatoarea vine la el și îi explică:

- Nu aveți voie să ocupați decât un singur loc...
Individul nici nu se mișcă.

- Domnule, insistă plasatoarea, vă rog să eliberați două locuri!

Nici o mișcare.

Plasatoarea îl cheamă pe director și îi explică situația. Directorul se adresează și el bărbatului:

- Domnule, vă rog frumos, eliberați două locuri!

Văzând că nu obține nici un răspuns, directorul îl cheamă pe polițist.

- Cum te numești, cetățene?

- Vășile, răspunde în sfârșit tipul, cu voce stinsă.

- Și de unde ești?

- De la balcon...

La Regela Arthur sosește un porumbel călător, cu un mesaj legat de picior. Arthur recunoaște sigiliul și spune:

- E de la cavalerul Lancelot!

Cei din jurul lui se înghesuie să vadă ce scrie, dar regele, după o lectură rapidă, dă din mână a lehamite și spune:

- E doar un beep, trebuie să-l sun eu înapoi.

Un tip intră să-și cumpere un pachet de țigări, pe care i se pare însă a vedea ceva nou. Citește în partea de jos: „Fumatul poate duce la impotență”. Panicată, întreabă:

- Nu mai aveți de alea cu canceri?

Waterloo. Dimineața marii bătălii. Napoleon se învârtă în cort ca un leu în cușcă. Până la urmă își întreabă aghiotantul:

- Care-i situația?

La care omul răspunde:

- Mais pourquoi, mon général, nous parlons en roumain?

Se întâlnesc doi prieteni. Unul are un ochi umflat.

- Ce-ai pățit?

- Nevastă-mea...

- Te-a pocnit nevastă-tai? De ce?

- Ei... că i-am zis „Tu”...

- Poftim? Da' ce, voi vorbiți cu „dumneavoastră”?

- Nu, nu, e vorba despre altceva... Mi s-a plâns că n-am mai făcut dragoste de o lună... Și i-am răspuns: „Tu!”

La o toaletă publică din State, unul lângă altul, Mohammad Ali și Adi Minune. Ali vede că Adi tot scutură din cap. Așa că îl întreabă cu compasiune:

- Și tu suferi de Parkinson?

- Nu, mănca-ți-aș, da' mă stropești în ureche!

De ce se leagănă Ray Charles din dreapta în stânga? Ca să se ferească de Stevie Wonder, care se leagănă din față în spate.

Psihiatrul:

- Povestește-mi totul în ordine cronologică.

Pacientul:

- La început am creat Cerul și Pământul... Pe urmă am început să am necazuri...

În plină lună de miere, tânăra soție se plânge mamei sale:

- Mamă, am avut o ceartă serioasă...

- Nu-ți fă griji, draga mea, se întâmplă în orice căsnicie.

- Uf! Mai liniștit! O.K., dar ce să fac cu cadavrul?

O mașină calcă un cocoș. Șoferul oprește și se îndreaptă spre gospodină:

- Voi face totul ca să nu simțiți pierderea!

- Bine. Vă rog să poftiți în curte. Găinile sunt nerăbdătoare!

Un eschimos și un geolog mergeau prin zăpadă. La un moment dat, apare un urs polar. Repede, eschimosul se apucă să-și pună schiurile.

Geologul îi spune:

- Oricum nu vei reuși să alergi mai repede decât ursul!

La care eschimosul răspunde:

- Important nu e să alerg mai repede decât ursul, ci decât tine.

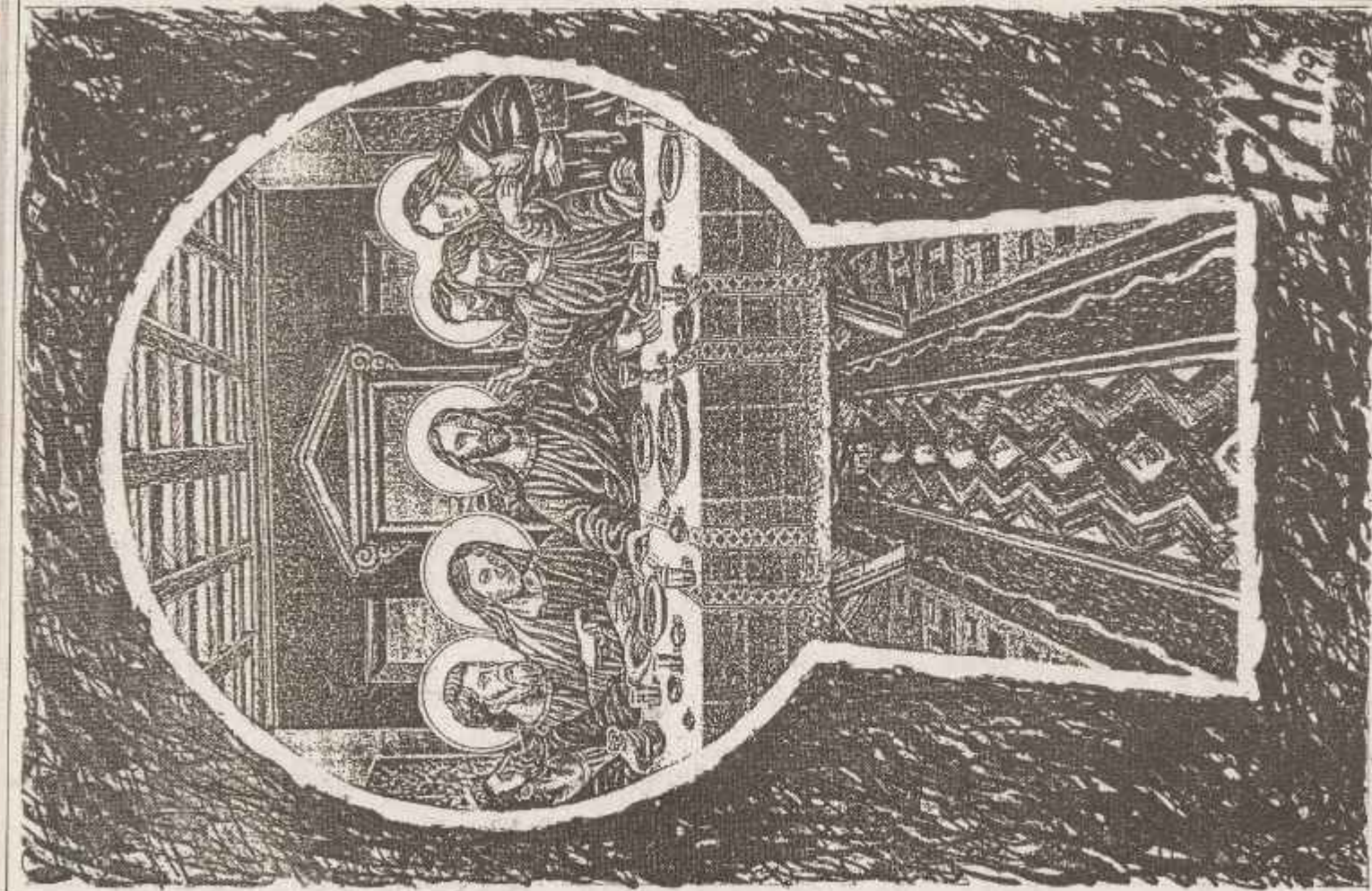
Pierdut căline rasa Rottweiler, mascul. Culoarea neagră. Găsitului - odihnească-se-n pace!

Un ardelean către altul:

- Am moștenit două nutril.

- Nutril?

- Nu trîi, mă, două!

... dar nu e râsul vostru

Un tip beat mort intră într-un bar și, după ce se izbește de câțiva clienți în drum spre teighea, se oprește în fața unei perechi și râgăie cutremurător.

Soțul, indignat, țipă la el:

- Cum îndrăznești să râgăi înaintea soției mele?

- Îmi cer scuze, răspunde bețivul, ciătînându-se. N-am știut că era rândul dumneaei...

Ce spune un șnur când se vede în oglindă?
„Ce șiret sunt...”

O blondă povestește altele:

- Acum o săptămână aud soneria și deschid. Un tânăr solid mă întreabă dacă bărbatu-meu este acasă. Eu îi răspund că nu. Atunci mă duce pe sus în dormitor și... A doua zi, la fel. A treia zi, tot așa. Și uite-așa, în fiecare zi, la aceeași oră, de o săptămână!

- Dumnezeu!

- Da, și eu sunt speriată: ce-o vrea ăsta de la soțul meu?

- În ultimul an tot primesc scrisori de amenințare și nu pot face nimic.

- De ce nu anunți Poliția?

- Crezi că mă ajută? Scrisorile sunt de la Finanțe...

- Acum sunt mâna dreaptă a șefului!

- Înseamnă că ai mult de lucru.

- Nu chiar. E stângaci.

- De ce bateți copilul?

- M-a făcut „porc gras”!

- Și credeți că prin bătaie slăbiți?

- Spune-mi, te rog, cine este blonda aceea sexy cu care te-ai salutat adineauri?

- E o doamnă cu care am început să am relații profesionale.

- În profesia ta sau a ei?

Între bărbați:

- Eu am întotdeauna ghinion!

- De ce?

- Păi, să vezi: ieri găseam un portmoneu. Mă uit în el, era gol! Astăzi găseam un costum de baie sexy pentru femei. Mă uit înăuntru, era gol!

Soțul își găsește nevasta cu unul în pat.

- Cine este acest individ?, strigă el furios.

- Ai dreptate, spune soția, întorcându-se revoltată spre celălalt: Cine ești, domnule, cum te numești și ce cauți aici?

- Sunt trei locuri unde aș vrea să fiu sărutată, susură tânărul acotrită către regizorul care îi face curte.

- Care? Întreabă el emoționat.

- Paris, Las Vegas și Rio de Janeiro!

- Câți copii aveți?

- Unsprezece!

- Doamnel!

- Da... Noroc că luna trecută am reușit în sfârșit să ne luăm televizor.

O blondă îi povestește unei prietene:

- Duminică la strand s-au luat niște nesimțiți de mine numai pentru că îmi purtam alurea costumul de baie!

- Cum adică?

- În mână....

- Domnule director, recunoșc că uneori dom cu capul pe birou, dar, vă jur, întotdeauna visez numai firma!

Un copil stă în fața unei uși și plânge de zor.

- Ce s-a întâmplat, micuțule?, întreabă un domn care trecea pe acolo.

- Nu pot să ajung la sonerie!

- Numai pentru atâtea lucru?

Și, ridicând copilul în brațe, îl ajută să apese pe buton. Când ajunge din nou jos, copilul țipă fericit:

- Și acum fugim!!

- Alo, gara? La ce oră pleacă trenul de Cluj?

- La 10.15.

- Aha! Dar cel de Suceava?

- La 10.20.

- Hm! Dar cel de Constanța?

- La 10.25. Dar ia ascultă, domnule, dumneata cu ce tren vrei să călătorești?

- Cu nici unul. Eu vreau să știu când pot să traversez calea ferată!

Puiul de melc se roagă de mama lui:

- Mamă, lasă-mă, te rog, să trec calea ferată!

- Acum nu se poate, dragă Eulgeraș. Vine un tren peste cinci ore.

Români pe urmele lui Ulise

text și foto Liliana Petruș

Din experiența personală, dar mai ales din povestirile „călătorilor profesioniști”, ca să zic așa, respectiv exploratori, ghizi de programe turistice sau misionari de religii diverse, am înțeles că orice călătorie în străinătate are o constantă. Găsești români oriunde te-ai duce, până și la capătul lumii. Ca și când chiar n-am mai încăpea în țara asta și cei mai „înghesuiți” merg cât văd cu ochii și se aciuiază în cele mai neașteptate locuri de sub soare. Am întâlnit români care locuiesc în Sahara sau în deșerturile Palestinei. Recent, autorii unei călătorii în jurul lumii au povestit, pentru revista *Flacăra*, despre „ai noștri din Patagonia”. Mai mult, exploratorul Teodor Negoită „i-a reperat” până și la Polul Nord. „Ce-i mâna pe ei în luptă” și de ce s-au stabilit în locuri atât de ciudate este subiectul asupra căruia am zăbovit împreună cu niște români din Corfu, o insulă pierdută în Marea Ionică.

Au plecat în vacanță, de vreo șapte ani

Am călătorit niște mii de kilometri, două zile și două nopți, când pe uscat, când pe mare, ca să ajungem „într-o legendă”. Adică în Corfu, cea mai misterioasă din „salba” de peste cinci mii de insule ale Greciei. În *Odiseea* lui Homer, locul acesta este descris ca fiind raiul pe pământ. Copleșit de frumusețea lui, Ulise a zăbovit în zonă câțiva ani. Și îl înțelegem, e greu să mai pleci tocmai când ai găsit paradisul. O mare de măsline, adică în jur de patru milioane de arbori, într-o altă mare, Ionică, răsfrățându-se spre țămuri dantelate, într-un albastru ireal de frumos. Risipă de soare, palmieri, chiparoși, portocali... Ei, bine, e puțin ciudat să ajungi într-un asemenea loc și primul „obiectiv turistic” în care te împiedici să fie un supermarket. Dar și mai ciudat este ca vânzătorul să-ți vorbească în românește. S-a dus naibii starea de *Odiseea*, înapoi la ale noastre, mai spre Bacău. Acolo s-a născut Ionel Gălbeniță, în urmă cu aproape 30 de ani. Ce l-a adus aici, într-un loc izolat, rupt de lumea lui prin mii de kilometri de pământ și de apă, prin mări și țări, dacă tot ne credeam într-o poveste, nici el nu știe exact. Bănuieste, doar, că își caută un rost în viață și că s-a întâmplat să facă „un popas” în Corfu.

A plecat din țară în 1996, în ideea că oriunde în altă parte o fi mai ușor de trăit. În Molcova lui nu i se lega nimic. Nu tu un loc de muncă, nici vorbă de casă, nici gând să ai cu ce-ți faci socotelile pentru viitor. I se pusese pata pe o carieră sportivă, așa că „a aterizat” la Atena, într-un club recomandat de antrenorii lui de judo din țară. După doi ani de antrenamente ca la carte, a avut „revelația” că nu asta e drumul lui. Derutat cum era, s-a mai și îndrăgostit. Da' rău de tot, de una de-a noastră. Ca să se limpezească, profesional și sentimental, a luat-o frumusețea pe Adina și au plecat într-o vacanță exotice. În Corfu, mai exact în stațiunea Kavos, că acolo auziseră ei că e ceva special. Și nici că s-au mai întors, de vreo șapte ani.

„Până ne-am obișnuit cu stilul englezilor de a se distra, era să ne îmbolnăvim de nervi”

Ionel susține că, deși nici aici nu sunt toate pe roze, tot le este suficient faptul că trăiesc liniștiți, fără grija zilei de mâine, și, cel mai important, într-un decor de vis, de primăvară până toamna târziu, care te face să te trezești dimineața zâmbind: „Ne-am găsit repede de lucru, că aici e puțină populație și cererea turistică e din ce în ce mai mare. Se construiesc hoteluri, pensiuni și taveme în draci, de în curând n-o să mai ai loc pe insulă. Ceea ce, evident, o să-i strice farmecul, cât de curând. Eu gestionez un supermarket iar Adina se ocupă de o agenție de turism. Se câștigă bine, peste o mie de euro pe lună, dar numai în sezon. Atunci e nebunia cu turiștii, în special englezii, iar noi trebuie să ne păstrăm rezerve și pentru iarnă. O perioadă absolut sinistă, când totul e pustiu, intrăm într-un fel de hibernare, da' ne și convine, că ne odihnim și avem timp pentru noi. Ne mai vedem, din când în când, cu niște prieteni de-al locului și asta e singura distracție. Locuincii sunt foarte puțini și fiecare cam stă pe la casa lui, ca să-și refacă forțele pentru sezon. Din aprilie până în noiembrie e, într-adevăr, nebunie curată. Până ne-am obișnuit cu stilul englezilor de a se distra, eja să ne îmbolnăvim de nervi. Astia nu au somn, stau pe străzi și în localuri

până dimineața, se îmbată și sparg tot ce le iese în cale, intră cu scuterele în vitrine, urlă că și când s-ar afla în podru. Și n-ai ce să le zici, clientul nostru – stăpânul nostru, asta e felul lor de a se simți bine în vacanță.

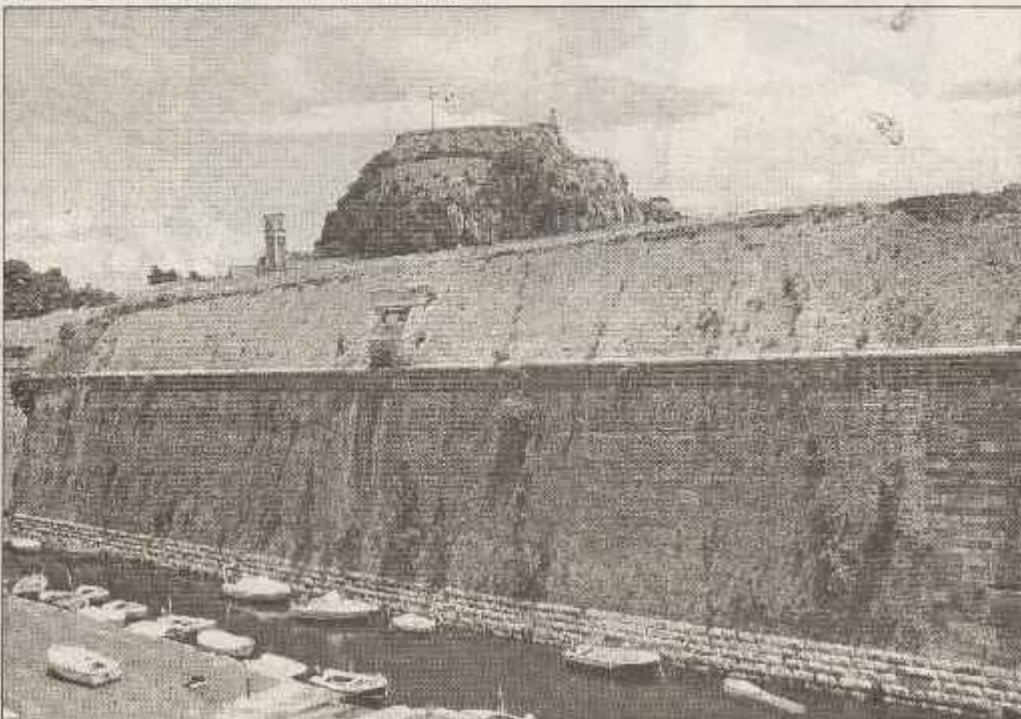
Fac sex pe stradă și în discotecă, în cluburi sau pe malul mării, unde îi apucă. Din când în când, iese câte un scandal monstruos. Anul trecut, după o bătaie de pomină, 70 de englezi au ajuns la spitalul de urgență din Kerkira, capitala insulei, iar alți o sută au fost îmbarcați într-un avion și trimiși la mama lor, acasă*.

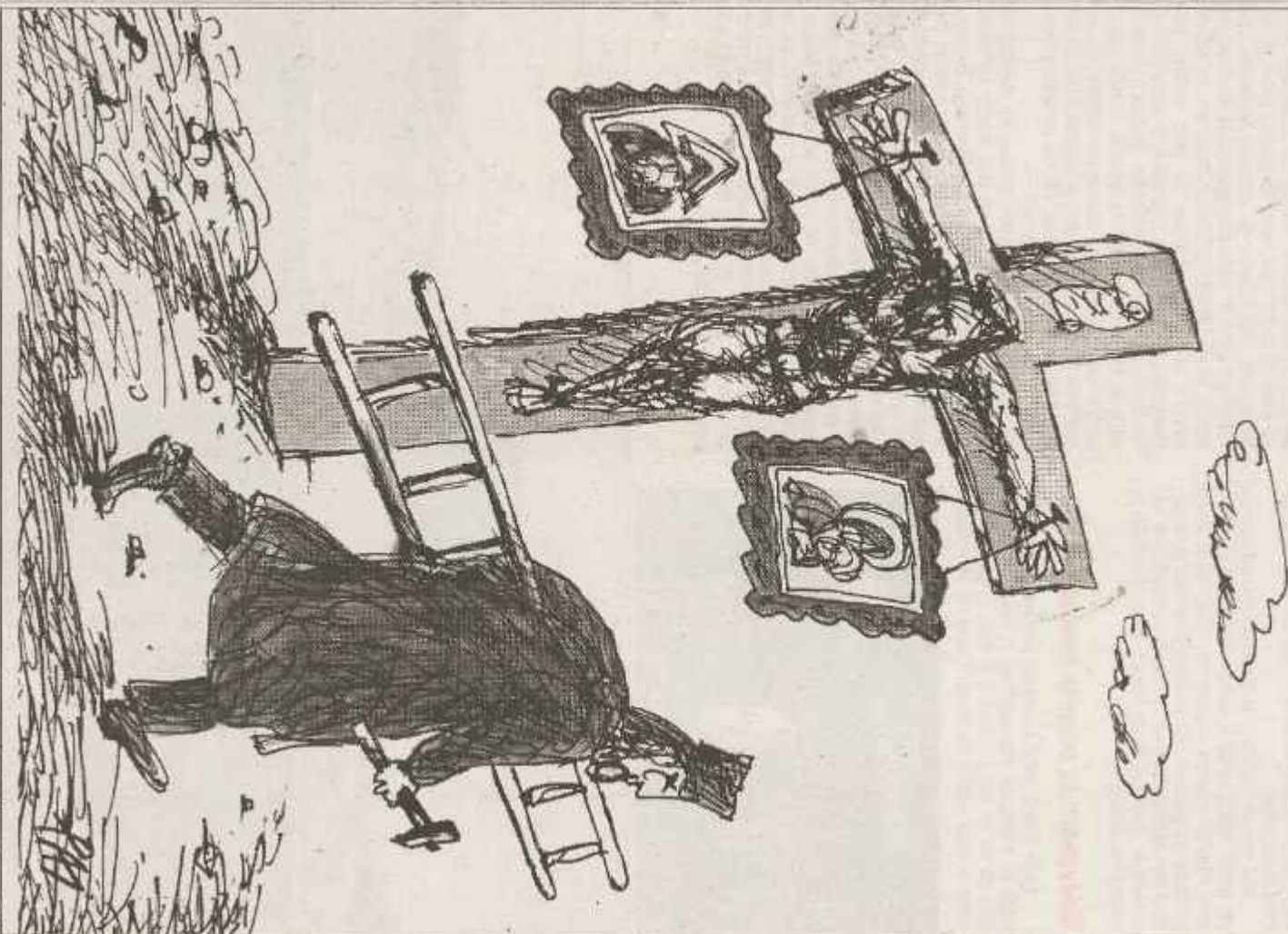
Bodyguard la propria nevastă

Chiar dacă este încântată de peisaj și visul vieții ei a fost să locuiască pe o insulă, Adina se jură că nu ar sta aici nici o zi fără Ionel. „Pentru mine e chiar dificil. Pe lângă faptul că sunt foarte

puține, grecoaicile pe pe insulă mai sunt și urâte, așa, ca femei, că altfel par de treabă. Drept umare, bărbații de aici parcă s turbăți, nu pot face un pas de una singură fără să fiu deranjată. O să vă vină să răceți, dar Ionel se poartă chiar ca un bodyguard. Mă aduce cu mașina la birou, mă însoțește până în fața calculatorului și tot de acolo mă ia, la sfârșitul programului. Dacă am nevoie de ceva ți sun, dacă trebuie să plec undeva mă însoțește. Mergem doar împreună la cumpărături, la taverna, la plajă, la spectacole. Știu că pare stresant și chiar este, dar credeți-mă, e mai sigur. Uneori simt și eu că mă enervează situația, că mă sufoc de atâta pază, dar asta e. Degeaba pot să mă plimb singură prin Suceava, cât îmi poștește inima, dacă acolo nu am ce mânca*.

Sotii Gălbeniță nu și-au propus să rămână în Corfu toată viața. Doar până și-or aduna suficienți bani cât să înceapă o afacere în România. Evident, s-au gândit la turism, că e domeniul la care se pricep cel mai bine. Dar și aici e o problemă care ține de veșnicul nostru prea scăzut nivel de trai. După părerea lor, românii nu-și permit să fie turiști adevărați. Că sunt prea săraci pentru asta. „Dintre o sută de turiști, mărturisește Ionel, pot să spun imediat care e român. Al nostru se uită la prețuri, mănâncă la o anume tavernă și mai mult de la supermarket, este suspicios la orice distracție mai ciudată pe care o vede în jurul lui. Englezul, nene, n-are nici o taină. Ei nu te întreabă niciodată cât costă ceva. Cumpără, pur și simplu!”

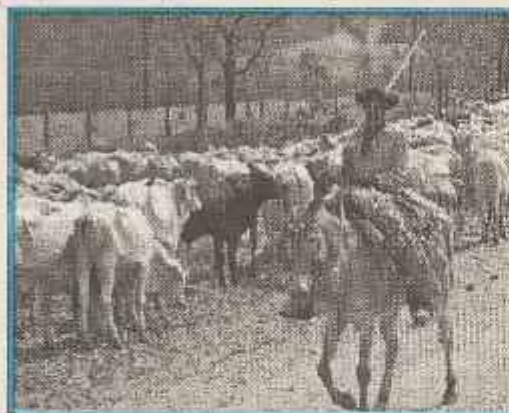
desen de Jullian Pena-Pai

Plânge Pădurea amazoniană

text: Alice-Claudia Gherman

foto: arhiva soților Kohnen

Ei nu sunt ca noi, să viseze la călătorii în ținuturi imaginare. Ei chiar călătoresc în țări cu vegetație, oameni, animale și peisaje fabuloase. Sunt Stela și Axel Kohnen, soții care au văzut aproape întreg continentul american – cel de Nord și cel de Sud. La momentul actual se află într-un voiaj pe Amazon, fiindcă aici, până acum, nu au mai fost. Impresii și imagini în exclusivitate pentru *Almanahul Flacăra*.

Copaci înfioriți, iarbă proaspăt răsărită după numeroasele ploii care au făcut să crească debitul râului Parana până ce malurile l-au fost acoperite. Cîrpitul păsărilor, glasul răgușit al tucanilor sau al papagalilor *Ara* te fac să simți că a venit primăvara.

Ați ghicit? Nu suntem în România, ci în emisfera sudică, adică undeva, imediat după granițe dintre Paraguay și Brazilia, acolo unde timpul și anotimpurile curg altfel, iar viața oamenilor se desfășoară după alte reguli decât cele cu care suntem obișnuiți. De aici și-au început, în această toamnă, călătoria spre Amazon soții Stela și Axel Kohnen. Traversarea frontierei, cel puțin din perspectivă paraguayana, a reprezentat o simplă formalitate, nu există nici un fel de control, iar după trecerea propriu-zisă a graniței, în Brazilia, familia Kohnen nu a fost obligată să dea scotească nimănui până nu a ajuns în primul oraș brazilian mai măricel, unde au trebuit să se prezinte autorităților. Odată rezolvate aspectele vamale, Stela și Axel s-au abătut de la șoseaua principală, oprindu-se la grota Lago Azul, pe malul râului Rio Bonito, apoi și-au început drumul lor lung către Culaba.

Se apropie anotimpul ploios, Stela și Axel Kohnen, doi temerari porniți în aventură de-a lungul fluviului Amazon, încearcă să recupereze timpul

pierdut spre a ajunge la țintă – parcul zoologic natural *Panantã*. Și drumul nu este ușor, când călătoresc într-o camionetă care trebuie să treacă peste 123 de poduri din lemn, care prea des nu sunt în perfectă stare. Pădurea defrișată și invazia turiștilor a făcut ca animalele să se retragă din fața *invadatorilor*. Este o călătorie lungă. Drumul cel mare, cel mai lung pe care îl facem prin Amazonia spre Culaba, Santarem, Manaus și apoi Venezuela. Cum pot să redau mai simplu o imagine a Amazoniei? Este o regiune de 3,3 milioane km² de junglă care asigură 50% din necesarul de oxigen al planetei. Această regiune aș spune că este un pătrat prin mijlocul căruia trece orizontal, de la est la vest, fluviul Amazon. Paralel cu el, *Transamazonica* face legătura între țările din est – Columbia, Ecuador, Peru și Oceanul Atlantic în vest.

Un alt drum, perpendicular cu acesta, de la sud la nord, se întinde între Paraguay și Venezuela. Noi venim din sud, din Paraguay către Culaba. Sunt exact 1.753 de km de infern, mai exact mii de gropi, praf, surpăr de teren, căldură îngrozitoare, mii de țânțari și furnicarul camioanelor care fac aprovizionarea ținuturilor îndepărtate. Inițial am înaintat cu 10 km/oră și mai sunt 950 km până la destinație – Santarem. Podurile făcute cândva din

bușteni fac dificilă trecerea camionetei noastre. În fiecare zi se strică ceva la mașină sau ne pică ceva. Într-o zi a căzut frigidul, în altă tancul de combustibil și de curând firele de curent", spune Stela, aflată în această expediție alături de soțul ei Axel. Dar soții Kohnen nu sunt la prima călătorie dificilă și un somn bun alungă griile și le ridică moralul, mai ales când îi așteaptă întâlnirea cu rezervația unor populații indigene. „Le-am văzut de departe colibe din bambus cu acoperișul din frunze de palmieri. Mi-am pregătit camera de filmat și bunurile necesare întâmpinării. M-am apropiat cu sfială. Și-a făcut apariția un tânăr zămbitor, cu părul lung și proaspăt bărbierit, purtând un tricou roșu cu inscripție mare – Coca-Cola. M-am rusinat să mai fac poze sau să încerc să îi ofer ceva. Am întrebat bălbăindu-mă, dacă acesta este drumul corect spre Santarem (iarăși o prostie, fiindcă e numai unul). De la acest tânăr am aflat că *indeos* pe care îl caut sunt de fapt de cealaltă parte a fluviului Amazon.

Triburile de sălbatici – câteva rămase – s-au retras în adâncul junglei și sunt de neatinș. Și tânărul a făcut parte dintr-unul din ele, dar cu 25 de ani în urmă au luat contact cu albi. De la albi bășinașii au luat gripa, ceea ce le-a adus multora pielea, boala fiind necunoscută pentru ei. Contactul cu așezămintele și orașele albilor le-a schimbat viața și le-a creat noi necesități – îmbrăcăminte, medicamentele și bunurile de consum ale albilor, pe de altă parte mulți indieni și-au pierdut identitatea. Unii s-au apucat să bea, alții să se ocupe de comerțul cu cherestea, ceea ce a însemnat jefuirea propriilor pământuri, păduri. Așa se explică de ce în călătoria noastră de zile în șir nu am întâlnit pe acest drum (*Transamazonia* – n.r.) vreun animal, o pasăre, șarpe, păianjen, nimic. Iar jungla, bătrâna Amazonie, se zărește undeva la orizont, de o parte și de alta a rutei. Tot ce vedem sunt flăcări, fum, camioane pline cu trunchiuri de copaci seculari, o Amazonie tristă, care plânge, și noi odată cu ea", povestesc cu adânc regret Stela și Axel Kohnen.

Defrișarea pădurii amazoniene se explică prin punerea în aplicare a unui proiect de exploatare și populare a Amazoniei început la mijlocul secolului trecut. Acest proiect a dus la distrugerea în masă a podosului verde, mii de hectare au fost arse, defrișate și astăzi în locul lor sunt culturi agricole ale crescătorilor de vite. Din nefericire, deși mulți dintre acești crescători de vite, pe care Stela și Axel i-au întâlnit în noua lor călătorie, deși sunt conștienți de efectele dezastruoase ale defrișărilor, de dispariția ultimelor triburi de indieni, nu pun în aplicare ceea ce gândesc și lupta pentru existență primează. Soții Kohnen au ajuns cu bine în micul oraș de pescari Santarem, situat pe malul Amazonului, la jumătatea distanței între Manaus și Atlantic. De aici ei își continuă călătoria spre Venezuela.

Guma cu bucluc

Considerat înainte de 1989 ca un nărav cosmopolit, întrucât era importat de la americani, obiectul de a mesteca gumă (*chewing-gum*) se dovedește și în zilele noastre a nu fi total folositor. Astfel, dr. Teodor Treistaru, directorul academic și președintele Uniunii Naționale a Asociațiilor Stomatologice, a recomandat recent, în cadrul unei conferințe de presă, ca guma de mestecat să fie folosită doar cel mult 15 minute după fiecare masă. Altfel, ea dăunează sănătății danturii și poate crea dependență. „Prin folosirea îndelungată a gumei de mestecat se dezvoltă prea mult maxilarele și aspectul estetic va avea de suferit, iar dinții se uzează mult mai repede decât în condiții normale”.

Culturi de celule adipose

Obezitatea se caracterizează printr-o creștere a numărului de celule adipose, printr-un conținut mai ridicat de lipide în celule sau prin prezența ambelor fenomene. Aceste procese sunt modulate de către factorii serici prezenți în sânge și ai căror mod de acțiune se evidențiază prin culturi de celule adipose în medii controlate, de laborator. O echipă de cercetători francezi a reușit să izoleze și să cultive o linie de pre-adipocite plecând de la țesuturile adipose epididimice ale șoarecilor neobezi și celor genetic obezi. Studiul acestei linii permite să se precizeze mecanismele care duc linia „obeză” la o diferențiere accelerată. Metoda va permite cunoașterea *in vitro* a factorilor care reglează înmulțirea și diferențierea celulelor adipose.

Gena depresiei nervoase

Acceptând teoria actuală privind transmiterea ereditară a unor boli mintale, cercetătorul dr. David E. Comings, de la **Centre National Medical City of Hope** din California, SUA, a identificat o substanță biologică responsabilă de transmiterea ereditară a psihozelor maniaco-depresive. Aceasta este o formă mutantă a unei proteine specifice a țesutului nervos, identificată în creierul sinucigașilor și al persoanelor atinse de psihoză sau alcoolism cronic. Cercetând coreea ereditară, ei a descoperit prezența unei proteine modificate prin mutație, diferită de proteinele normale, în unele molecule de acid percloric aflate în țesutul cerebral. Proteina, numită **cytosol**, era găsită normal în creierul unor persoane fără să se facă legătura între prezența sa și vârsta persoanei în momentul decesului, o eventuală toxicomanie și cauza morții. Transmiterea ereditară a acestei mutații pare confirmată de existența moleculei în creierul nou-născuților morți, neafiindu-se în nici un alt țesut. Examinând creierul a 276 de persoane decedate din cauza unor boli diferite care nu ating sistemul nervos, s-a constatat că indicele purtătorilor de moleculă mutantă era de circa 30%. Examinând creierul a 28 de sinucigași, s-a stabilit că 18 dintre aceștia erau purtători de molecule mutante numite **Pc 1 Duarte**. În acest grup, 64% erau purtători de molecule mutante incluzând pacienți diagnosticați ca suferind de psihoză maniaco-depresivă sau alcoolism cronic. Terminologia în acest domeniu este încă neprecisă. Pentru specialiștii din SUA, psihoza maniaco-depresivă este clasată printre tulburările de natură afectivă cum ar fi melancolia, reacțiile depressive și psihozele de senescență. Aceasta este o alternanță de stări maniacale (hiperactivitate, irascibilitate, instabilitate) și stări depresive (activitate și nivel afectiv slabe). Incidența acestei psihoze variază în funcție de țară, regiune și se pare că atinge 1% din populație. Riscul de îmbolnăvire crește dacă unul dintre ascendenți a fost bolnav. Totuși, dr. Comings afirmă că modul de transmitere nu este nici recesiv (asocierea a două gene, una fiind transmisă de tată, cealaltă de mamă), nici dominant (fiind suficientă o singură genă).

Epilepsia și carența în mangan

Medicul Yukio Tanaka, de la Spitalul **St. Mary** din Montreal, Canada, afirmă că există un raport între epilepsie și indicele de mangan din sânge. La

copiii epileptici raportul este de 6,5 micrograme mangan la un litru de sânge, comparativ cu 11-40 micrograme la copii normali.

Această insuficiență în mangan pare ereditară pentru că și mamele acestor copii sunt de asemenea bolnave. Interesant este faptul că și copiii suferinzi de convulsii au indicii de mangan foarte scăzuți - 8,5 micrograme.

Cercetările au relevat importanța prezentei metalelor rare asupra funcționării fiziologice și psihologice umane. Astfel, carenta în mangan la șoareci are efecte teratogene, adică provoacă nașterea unor pui bolnăvi de **ataxie neonatală** (incapacitate de coordonare a mișcărilor) și îi face vulnerabili la convulsii.

Aeroport artistic

La Madrid au intrat pe ultima sută de metri amenajările viitorului aeroport, **Barajas**, care va fi inaugurat pe 29 ianuarie 2006. Clădirea pare menită să ne aducă aminte că și arhitectura este o artă!

Din istoricul toaletei

Potrivit experților în domeniu (!), primul closet cu apă (**water-closet = W.C.**) din Europa a fost inventat în 1596 de John Harrington, fiul reginei Elisabeta I. Instalația funcționa pe baza unei sisteme echipată cu o valvă în partea de jos. În anul 1889, David Bostel a inventat fitorul permițând umplerea automată cu apă a rezervorului. Obiect de indispensabilă utilitate în locuințele noastre, W.C.-ul a constituit pentru japonezi o pistă inepuizabilă de a-și manifesta creativitatea tehnică. Astfel, firmele din Țara Soarelui Răsare, producătoare de instalații sanitare, au creat de exemplu un sistem care încălzește scaunul „tronului”. Compania de instalații sanitare **Toto** a imaginat un model care ridică automat capacul, activează un jet cu apă caldă pentru spălarea posteriorului și apoi usucă zona. Alte sisteme, mai sofisticate, îți iau tensiunea și efectuează analiza urinei, apoi trimit rezultatele prin Internet medicului de familie. Nici americanii nu au rămas datori la capitolul inventivitate. De pildă, dacă veți vizita restaurantul **Paradigm** din statul Philadelphia, veți avea surpriza să constatați că ușile toaletelor sunt transparente!

Dacă veți depăși, însă, reticenta normală în fața unei astfel de situații, temerile dv. vor dispărea întrucât, făcute din cristale lichide, după ce sunt încălțate pe dinăuntru ușile se înnegresc și devin opace. Nu au fost uitați nici copiii, pentru „stimularea” cărora o firmă americană a inventat o mini-toaletă care redă un cântecel de îndată ce „simte” că este udă.

Un copil deosebit

Una dintre cele mai istorice nașteri din întreaga istorie a umanității este cea produsă la data de 25 iulie 1978, la ora 11 și 47 de minute p.m. GMT. La spitalul **Oldham General** din Lancashire, Anglia, o englezoaică de 31 de ani, Lesley Brown, a adus pe lume prin cezariană primul copil conceput în afara uterului (**test tube baby** - copilul eprubetei). Copilul s-a numit Louise Brown și a cântărit 2,6 kg la naștere. Cu aceeași precizie a datării, a fost marcată și ziua concepției fetei în eprubetă - 10 noiembrie 1977.

Panglica portocalie salvatoare

Societatea americană **Rescue Technologies** a creat o panglică fluorescentă cu ajutorul căreia un om căzut în mare sau pierdut într-o regiune izolată poate fi depistat cu ușurință. De culoare portocalie, panglica (denumită **Pocket Rescue** - salvare de buzunar) este păstrată într-o gentușă sau într-un tub și se prezintă în două lungimi (7 sau 12 m) și are lățimi diferite. Ea poate fi reperată de la 2 km de către un avion care zboară la o altitudine de 500 m.

Imaginile: **Pompiliu L. Dumitrescu**

Parada pinguinilor regali

Text: Liliana Petrus

Când vine vorba de Australia, cuvintele cel mai des invocate sunt *contrast și multiculturalitate*. Un teritoriu fascinant, de peste șapte milioane de kilometri pătrați. Cea mai mare insulă a lumii, dar și cel mai mic continent. De fapt, o singură țară. Climă uscată, în nord e vară tot timpul. Fără ca asta să însemne lipsă de zăpadă, pe creștele munților, puțini dar fascinanți, ca peisaje, vegetație și faună. Peste 70% din suprafața continentului este aridă, impracticabilă pentru agricultură sau turism. Un fel de pustiu și atâtă tot. Prin compensație, țărmurile Australiei sunt o imagine a Paradisului pe pământ. Păduri tropicale, risipă de plante exotice, specii rare de animale, rezervații naturale, puzderie de stațiuni turistice și posibilități de agrement. Coasta de est, cea mai locuită, este un *cocktail* incredibil de nații și culturi. Mai mult decât în oricare loc de pe glob, aici s-au adunat toate rasele. Și trăiesc fără prejudecăți sau animozități, ca și când din această „amestecătură” ar fi ieșit, pur și simplu, un „produs nou”, de o calitate superioară. Dacă ajungeți în Australia, ceea ce vă dorim din toată inima, nu ratați rezervațiile naturale, pentru că sunt unice în lume. Între ele, cea mai spectaculoasă este Phillip Island. Aici, și numai aici, mii de turiști asistă, seară de seară, la un spectacol inedit: *Parada pinguinilor regali*.

Un show în care vedetele lipăie pe țămul oceanului

Phillip Island este situată în Oceanul Atlantic, la 140 km de orașul Melbourne. Faptul că se află doar la o aruncătură de băț față de o mare aglomerație urbană îi sporește farmecul și popularitatea. În doar o oră și un pic de mers cu mașina, treci urgent dintr-o extremă în alta: pieci dintr-un loc sufocat de clădiri, trafic, îmbulzeală și, până să te dăruiești, că le-ai lăsat în urmă, ai și ajuns într-o insulă, într-o rezervație naturală de peste 32 de hectare. Un loc pustiu, la prima vedere, atrăgător doar prin spectacolul naturii: plaje imense, spălate de Atlantic, mlaștini lăstate la locul lor, colonizate cu păsări paradisiace și plante ciudate, păduri tropicale, animale ne-măvăzute, dar nescherat de prietenoase. Într-o mică plimbare, dacă te dă afecțiunea afară din casă, poți să mângâi un câin, să dai binețe și, eventual, ceva de mâncare sau să „veghezi” somnul liniștit al unui coala. Animăluțele astea dorm aproape toată ziua, agățate prin pădurile de eucalipt, iar noaptea mănâncă, fără săt, doar frunze din „locuința” lor.

Cea mai mare atracție a insulei, însă, este Summerland Beach, respectiv teritoriul pinguinilor regali. Îi vezi în habitatul lor natural, le poți studia comportamentul și gesturile, îi poți atinge și nu te oprește nimeni să te fotografiezi în mijlocul lor. Dar asta nu e totul. Cu un simț turistic ieșit din comun, oficialitățile australiene au găsit și calea de-a implica aceste viețuitoare într-un show incredibil. Și, atenție, în cel mai natural mod cu putință, fără să le deranjeze „casa, masa, rasa”. Specialiștii au studiat, în detaliu, toate obiceiurile pinguinilor: unde și când dorm, cum și de ce ies în ocean, ce mănâncă și la ce ore... La finalul cercetării, s-a constatat, printre altele, că în fiecare seară, la apusul soarelui, colonia de animăluțe se întoarce din ocean, unde s-a ghituit cu pește, și lipăie pe plajă, mereu pe același drum, până la adăposturile nocturne dintre stâncile de pe țăm. Acestea fiind stabilite, oficialitățile din turism au aprobat urgent un proiect inedit, fără mari fonduri și bătaie de cap. Pur și simplu, s-a construit un fel de ponton, pe traseul urmat zilnic de aceste viețuitoare. Rezultatele sunt spectaculoase. Milioane de turiști vin în insulă, din toate colțurile lumii, pentru a asista la ceva unic: *Fairy penguins parade* (Parada pinguinilor regali). Imaginați-vă cum arată un „podium”, pe țămul oceanului, în asfințit de soare, pe care defilează mii de pinguini, cu gesturi și sunete amuzante! Un show de zile mari, cu atât mai emoționant cu cât este natural sută la sută.

„Intervenția omului este minimă și de foarte mult bun-simț”

Ne-am obișnuit, deja, cu faptul că românii „bântuie” prin cele mai neașteptate colțuri ale lumii. În căutarea unui acasă pe care nu-l găsesc aici sau doar din motive turistice și, mai rar, de afaceri. Așa că e normal să vorbim cu cineva care a fost în Phillip Island. Dacă tot a stat șase ani în Melbourne, Laura Gherman nu putea să rateze tocmai insula pinguinilor, „pentru care superlativul limbii române nici nu sunt de ajuns”. „Este programul turistic cel mai bine vândut în Melbourne, pentru că îți oferă, într-adevăr, ceva ieșit din comun. Se fac excursii de o zi, la prețuri în jur de 100 de dolari, cu mici reduceri pentru bătrâni și copii, sau sejururi de 10-12 zile, funcție de bugetul de timp al clientului. Eu am stat pe insulă două săptămâni, prin bunăvoința unei prietene, Amanda Russell, australiancă, psiholog în Melbourne. Mi-a dat cheile de la casa ei de vacanță și o hartă ca să mă descurc să ajung acolo. Zis și făcut, am luat o mașină. Drumul până la ocean nu este foarte spectaculos. Îmi aduc aminte că m-am amuzat foarte tare, la un moment dat, în ideea că am trecut printr-un oraș „italian”, în sensul că se numea San Remo. Apoi am traversat un pod sofisticat, ca arhitectură și amplasare, care se arcuiește peste ocean, legând continentul de Phillip Island. Pentru senzația avută când am ajuns pe insulă, nu prea am cuvinte. M-am blocat, pur și simplu, de atâta frumusețe și grandoare naturală. Intervenția omului este minimă și de foarte mult bun-simț. Casa de vacanță a Amandei este în localitatea Cowes, chiar pe plajă, dai cu nasul direct în ocean. Ai senzația de pustiu, de capătul lumii, pentru că între locuințe, în general, e o distanță destul de mare. Prima dată am

avut un sentiment straniu, noi nu suntem obișnuiți cu asta. Nu auzeam decât vuietul oceanului și tipătul pescărușilor. Nu vedeam țipenie de om. Dacă totuși trecea cineva pe plajă, se făcea că nu mă vede. Își muta privirea în altă parte. La ei e foarte important să respecte intimitatea unui om. După câteva zile, a început să-mi placă. M-am odihnit, m-am relaxat ca niciodată, m-am rupt de lume și de probleme. Două săptămâni într-o așa singurătate, fără radio, televizor și ziare, fără să vorbești cu nimeni, vă asigur că fac minuni. Bineînțeles că am vizitat împrejurimile și punctele de interes turistic, dar contactul cu oamenii a fost minim. Acolo e o atmosferă de vacanță, de „încărcat bateriile”, așa că fiecare își vede de treaba lui. Localitatea Cowes e un fel de Vama Veche, în variantă românească, dar, evident, mult mai curată, mai exotică, mai naturală. Cele mai multe dintre casele de vacanță sunt pe plajă, discrete, fără turnulețe și alte accesorii de un gust îndoielnic. Simpu și confortabil, câte o locuință din lemn sau cărămidă, mai mică sau mai mare, cu toate utilitățile, cât să te simți bine. În Australia, turismul dictează foarte multe lucruri. Faptul că-ei o reședință de vacanță într-o rezervă, într-un loc superb, are prețul lui. Casa și terenul aferent sunt proprietatea ta, dar asta nu înseamnă că poți să faci acolo ce vrei. Nu, natura trebuie protejată. O să vă dau și un exemplu. Una dintre ferestrele caselor în care stăteam era acoperită de ramurile unui copac, ceea ce bloca vederea spre ocean. I-am sugerat Amandei să taie acel arbore, că nici nu era nu știu ce, pentru că e păcat să pierzi peisajul. Prietena mea a râs și mi-a spus că n-are voie să renunțe nici la o creangă, dar de cum la un copac. Asta e legea lor, ai nevoie de nu știu câte aprobări ca să tai o creangă, și asta doar dacă ea deranjează rețeaua de electricitate sau confortul vecinului. Dacă te încurcă pe tine, să fii sănătos! În timp, am ajuns să apreciez această grijă exagerată a lor pentru natură. Cam la aceeași manieră se ocupă și de turism. Promovarea e chiar agresivă, dar dă rezultate. În localitatea cu pinguini, de pildă, sunt niște centre de informare și documentare de rămăi fără glas. Ți se spune totul, de la câte ore doarme foca, de pildă, până la ultimul

număr de telefon de care ai putea avea nevoie pe insulă. Apoi, toate magazinele de suveniruri sunt pline de obiecte tradiționale pe care stau inscripționate tot detaliile turistice: câni cu numele stațiunii, prosoape cu harta continentului, genti cu imagini din rezervația de pinguini etc. Și arta aborigenă e foarte bine reprezentată: bumeranguri, picturi pe pânză, muzică de-a lor. La ei totul, dar chiar totul, e reclamă pentru Australia. Și, din câte se vede, cu mare folos!

Din lumea animalelor

TEXT: Gheorghe Arion

Limba unui câine salvează piciorul stăpânului său de la amputare

Un britanic programat la operație pentru amputarea unui picior s-a făcut bine după ce câinele său i-a lins rănila, chiar și patru ore pe zi. Piciorul lui Mitch Bonham (45 de ani) era cangrenat, dar doctorii cred că animalul a simțit cu ajutorul mirosului că nu este în ordine ceva, iar prin linsul său a stimulat nervii, ajutând la oxigenarea țesuturilor.

Copil îngrijit de o cățea

O fetiță nou-născută, abandonată într-o pădure din Kenya, a fost salvată de o cățea care a pus-o alături de puii ei și a îngrijit-o. Stăpâna casei pe lângă care se pripășise cățeaua a fost alarmată de cei doi fii ai săi care susțineau că aud un plâns de copil în spatele curții, dar nu-și dădeau seama de unde provine. În cele din urmă, femeia a găsit bebelușul înfășurat în niște cărpe murdare și o pungă de plastic, alături de puii căței. „Am căutat peste tot și apoi am văzut cățeaua care-și proteja puii și un copil. Am luat bebelușul în brațe și l-am dus în casă”, a povestit femeia. Ea a spălat copilul, l-a înfășat în haine curate, l-a pus alcool pe ombilicul infectat, iar mai târziu a anunțat poliția și l-a dus la spital. După cât se pare, cățeaua a luat punga de plastic cu copilul din pădure, a traversat o șosea aglomerată și a trecut printr-un gard de sârmă pentru a ajunge la cușcușul ei. Fetița cântărea 3,3 kg, iar asistentele de la spital au botezat-o Angel. Doctorii au declarat că fetița a fost abandonată cu două zile înainte de a fi descoperită și au asigurat că starea ei este bună. Vestea despre fetița abandonată și salvată de un câine s-a răspândit rapid și sute de oameni au venit pentru a dona hănuțe.

Telefon pentru câine

Sud coreenii care vor să comunice cu „cel mai bun prieten al omului” o pot face prin intermediul unui nou serviciu oferit de operatorul de telefonie KTF. Compania promite să intercepteze dacă lătratul câinilor apelați de stăpân este fericit sau trist, contra unei taxe mai mult simbolice, de aproape un dolar per apel.

Câine dependent de drog

Un câine din Chile a devenit dependent de marijuana și consumă câteva frunze pe zi. Stăpâna lui, Angelica Fuentes, a primit un ghiveci cu marijuana de la un prieten și crede că boxerul Orlando își alină astfel durerile de stomac. Chiar dacă femeia mută planta de la locul ei, câinele o caută disperat până o găsește.

Grivei motociclist

Locuitorii dintr-un orașel chinez au rămas fără cuvinte când pe străzi și-a făcut apariția o motocicletă condusă de un dalmatian care, pe deasupra, mai purta și ochelari de soare. Proprietarul câinelui, care-și însoțește patrupelele peste tot în atașul motocicletelor, spune că dalmatianul poate șofa circa 200 de metri cu o viteză de până la 8 kilometri pe oră.

Cimpanzeul pictor

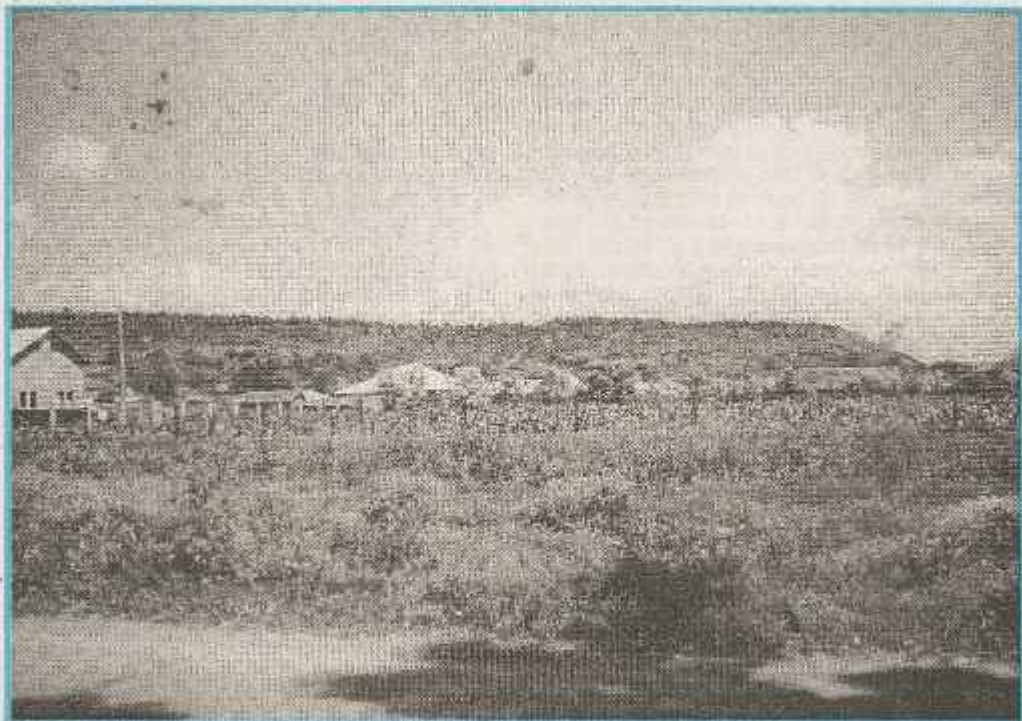
Casa de licitații Bonhams-Anglia a scos la licitație mai multe tablouri realizate de cimpanzeul Congo, eupranumit și „Cézanne-ul maimuțelor”. Este prima dată când picturi ale unei maimuțe se vând la o licitație, alături de lucrări ale unor autori consacrați. Congo a pictat 400 de tablouri, iar casa Bonhams speră să obțină peste 1.000 de euro pentru lucrări.

Crâmpiei de viață la țară

text și foto: Raluca Șeinoiu

Relieful, dar și amestecul de culturi fac din Dobrogea un ținut interesant, ce merită vizitat. Nu te plictisești niciodată străbătând acele locuri. Peștera este unul dintre multe sate dobrogene care au păstrat trăsăturile satelor tradiționale. Aici s-au găsit urme ale omului preistoric, iar omul modern încă se chinuie să își câștige existența din agricultură. Tehnologia de înalt nivel nu a prea ajuns aici, dar asta nu îi face nefericiți pe săteni. Bucuria lor vine de la lucruri mărunte. Ceea ce te încântă aici din prima clipă este liniștea și verdeața, ceea ce mi-a reamintit că veșnicia s-a născut la sat.

Ultima oprire a trenului înainte de Constanța este la Medgidia. Gara nu arată prea bine, dar trec peste aspectul exterior și mă urc repede într-un maxi-taxi pentru a ajunge la Peștera, destinația inițială. Mă urc și aștept să pornim. Desaturile urmate de văi acoperite de culturi de porumb, grâu, floarea soarelui sau viță de vie mi-au încântat privirea. De îndată ce am coborât, mi-am dat seama că am cam rupt legăturile cu civilizația, și asta nu neapărat pentru că nu mai aveam semnal pe mobil, ci pentru că acolo erau numai două străzi asfaltate, oamenii se deplasau mai mult cu căruța. Iar pe

fețele lor se citea truda depusă la munca pe câmp. Mașina m-a lăsat aproape de „centru”, lângă unul dintre chioșcurile unde oamenii poposesc vara să mai bea o bere. Câțiva deja se strânseseră și stăteau de vorbă la umbră. Deci, Poiana lui Ioan există! Mi-am început plimbarea pe ulițele care încă păstrează ceva din trăsăturile așezărilor rurale tradiționale. Și tot aici am avut senzația că oamenii se află într-o stare de încremenire în trecut, o situație în care au ajuns nu datorită voinței lor, ci din cauza sărăciei, dar și a lipsei de identitate și a delăsării.

Satul Peștera este așezat în podișul Cobadin, la sud-vest de Medgidia, cu zonă de câmp propice culturilor de cereale și cu dealuri formate de Valea Peșterii și Valea Caramaneca, afluenți intermitenți ai Dunării. Acestea sunt văi largi formate încă din perioada cuaternară. În ultimii 25 de ani aici s-au plantat foarte mulți salcâmi și au apărut plantații tinere pe soluri impropiu agricole. Mereaua satului s-a bucurat până nu demult de sistemul de irigații Vederoasa, distrus în prezent din cauză că stațiile și conductele au fost furate, fără să li pese cuiva. Asta în condițiile în care zona este bătută de secetă în perioada iulie-septembrie cu precădere, dar această stare se poate extinde și pe o perioadă mai lungă, de patru-cinci luni.

Satul s-a dezvoltat după Războiul de Independență în cea mai mare parte, când aici s-au oprit familii venite din Transilvania prin procesul de tranșumanță. Erau oameni din împrejurimile Sibiului sau din zona Făgărașului care i-au găsit pe aceste pământuri pe așa-numiți *colani* sosiți din zona Brăilei, agricultori hamici și pricepuți. Ardelenii au mai găsit și mulți turci dintre care unii doreau să plece în Turcia și își vindeau pământurile, numite pământuri *tapai*, adică suprafețe scutite de impozit pe o perioadă de 10 ani, o facilitare oferită de stat pentru a stimula popularea cu element românesc în Dobrogea. Aici au trăit mari proprietari de pământ ca Ioan Stoica (100 de hectare), Ioan Bozdog cu 70 de hectare, dar și moșieri ca Luca Oancea sau Ioan Popeia. Toți au fost expropriați în anii '46 sau '47.

În 1949 s-a format, în Peștera, Gospodăria colectivă în care, până în 1957, au fost „convinsi” să intre toți sătenii. Metoda persuasiunii a funcționat în puține cazuri. Pentru cei rămași pe dinafară s-a aplicat teoria luptei de clasă. Asta însemna că dacă refuzai înscrierea în colectiv, erai declarat chibabur și îți creștea impozitul cu 80% pe zi.

Numele satului vine de la o peșteră situată la una dintre intrări, existentă și în prezent, formată din nisipuri și gresii, săpată de ape încă din mezozoic. Se spune că, în anii '30, un arheolog de la Iași

a găsit înăuntru silexuri și pietre cioplite din perioada primitivă, de unde și presupunerea că a fost locuită. În această zonă de dealuri există nisipuri cu procente reduse de săruri fosfatice și este o carieră de unde se extrage calcar din perioada sarmatiană. Se pare că în această carieră se găsesc fosile de moluște și gasteropode. Peste straturile nisipoase se întind pe grosimi variabile zone de loess iar la suprafață se găsesc soluri brun-roșcate de pădure și cernoziomuri de diferite tipuri. În prezent cariera nu este exploatată decât pentru nevoile satului. În anii '60 geologul Chinac a examinat sărurile fosfatice de aici care s-au dovedit neexploatabile industrial.

După Revoluție mulți oameni născuți în sat, care locuiau la oraș la vremea aceea, s-au reîntors atrași, ca și străbunii lor, de mirajul pământului. Așadar, spiritul lui Moromete s-a păstrat în mințile și sufletele multora. Însă împărțirea suprafețelor după prima lege funciară l-a avantajat numai pe reprezentanții autorităților locale.

Pentru mulți săteni, prezentul se mărginește la treburile din gospodărie, la câteva ore de privit la televizor pe postul național, căci aici cablu nu există, și la câteva plimbări pe an la Medgidia. Chiar dacă la primărie flutură steagul NATO, asta are puțină importanță pentru ei. La fel stau lucrurile și în cazul intrării României în UE, puțin au habar că ar putea beneficia de programul SAPARD.

Am stat două zile, timp în care m-am plimbat, am vorbit cu oamenii și mi-am dat seama că s-ar putea face multe dacă ar fi ceva bunăvoință. Am aflat destule despre viața sătenilor și despre preocupările și trecutul lor într-o discuție cu unul dintre fiii satului, revenit să cultive pământul care odinioară a aparținut tatălui său. Când am stat aici, m-am simțit ca în vacanță, dar șederea mea nu a fost doar o excursie de două zile, ci un răstimp în care m-am îmbogățit spiritual, m-am odihnit și m-am înfruptat din bucatele grozave pregătite de gazda mea.

Despre deodorante în opt puncte

În epoca modernă, *deodorant* este probabil unul dintre cele mai utilizate cuvinte. Totuși, nu a fost mereu astfel. De exemplu, în *Dicționarul limbii române literare contemporane*, editat de Academia R.P.R. în 1957, vocabule ca *deodorant* și *deodorizant* nici nu figurau! Provenind din limba franceză, adjectivul *odorant* denumește un produs care răspândește un miros plăcut, parfumat. Iată și definiția pentru *deodorant* din *Mic dicționar enciclopedic*, apărut în 2005: „preparat cosmetic antiseptic, absorbant, astringent și inhibitor, care reduce sau elimină mirosul de transpirație”.

După cum ne-am convins cu toții, deodorantele ne conferă curățenie și prospețime. De aceea, cu cât vom ști mai multe despre acestea, cu atât le vom utiliza mai cu folos.

1. La ce servesc deodorantele?

La evitarea mirosului cauzat de transpirație. Fiind obiecte de igienă, utilizarea acestora trebuie completată în mod obligatoriu cu toaleta zilnică (apa și săpunul rămân indispensabile!). Denumite și *antiperspirante* sau *moderatoare de transpirație*, deodorantele limitează secreția de sudoare.

2. Este posibilă înlocuirea unui deodorant printr-o apă de toaletă?

O apă de toaletă, de colonie sau un parfum dau o notă de prospețime însă nu au nici o putere împotriva bacteriilor care produc mirosul neplăcut. Există riscul chiar ca apa dv. de toaletă să-și piardă din calitate în contact cu transpirația.

3. Ce se înțelege atunci când pe ambalaj scrie bactericid?

Sudoarea este incoloră, dar atunci când stagnează, intră în contact cu microorganismele bacteriene și devine dezagregabilă. Distrugând bacteriile, deodorantele elimină cauza mirosului.

4. Ce formă de prezentare este mai eficientă?

Sub formă de spray, stick, cu bilă (*roll-on*) sau cremă au aceeași eficiență. În textura cremoasă sunt mai bine tolerate de către persoanele cu pielea mai sensibilă în timp ce spray-urile sunt mai răcoritoare.

5. Poate fi aplicat un deodorant după o epilare la subsuori?

Ar fi mai bine să se evite acest procedeu. Epiderma iritată poate reacționa la un deodorant printr-o senzație de arsură deși până atunci îl tolera fără probleme.

6. Ce trebuie făcut în caz de transpirație excesivă?

Evitați consumarea de mâncăruri cu adaosuri excitante, beți multe lichide și folosiți un antiperspirant. Acest tip de produs reduce transpirația datorită prezenței în compoziția sa a unor săruri minerale și a unor substanțe active astringente.

7. Antiperspirantele prezintă vreun pericol?

Nicidecum. Emisia de transpirație pe care o blocați la nivelul subsuorilor și chiar al picioarelor se va elimina prin alte puncte ale corpului.

8. Poate fi utilizat același produs pentru subsuori ca și pentru picioare?

Deodorantele pentru picioare conțin substanțe active mai puternice decât cele pentru subsuori. Deși nu prezintă un pericol prea mare, pot irita totuși pielea.

Câteva sfaturi privind pielea

Pielea este o reflectare a echilibrului nostru interior. Pentru a avea un aspect frumos trebuie să o „hrănim” nu numai prin aplicarea unor creme ci, mai ales, printr-o alimentație adecvată. Sărurile minerale conținute în alimentele pe care le ingerăm sunt indispensabile pentru structura, rezistența și tonusul țesuturilor noastre. Dacă uneori aceste săruri lipsesc (într-o proporție oarecare), pielea va resimți deficiența și se va ridica sau se va înmuia.

- Pentru a întări fibrele cutanate și a regla schimbul celular avem nevoie de *calciu* și de *zinc* (prezente din abundență în stridii și în alge).

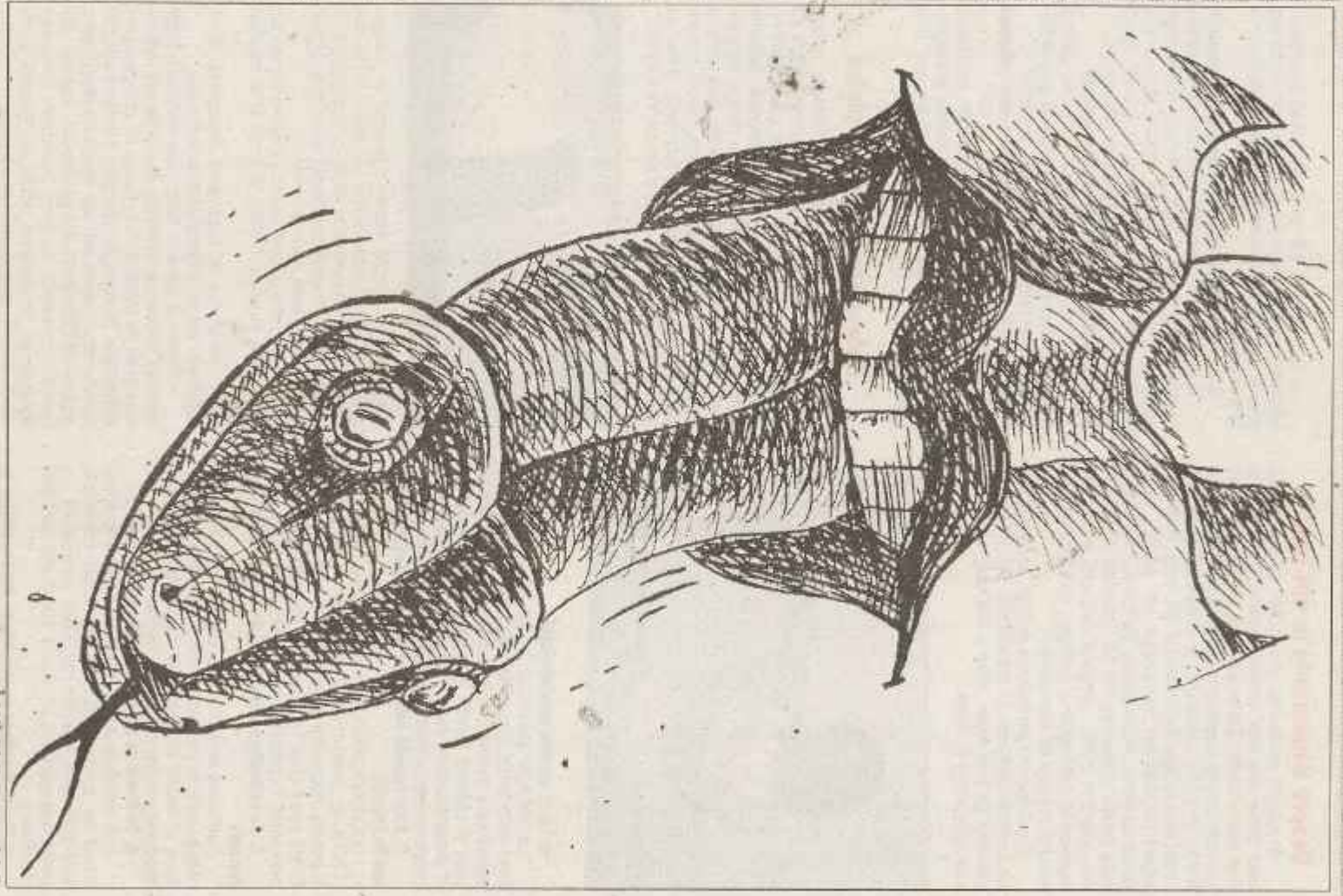
- Pentru a neutraliza radicalii liberi (care produc îmbătrânirea) este necesar *seleniul*.

- *Sulfur* este un aliat în lupta împotriva coșurilor de pe față și poate fi găsit în varză și în ridichile negre.

- *Manganul* și *magneziul* reprezintă două reglatoare ale secreției glandelor sebacee.

- Pentru a procura toate cele necesare organismului trebuie ca meniurile dv. să fie cât mai variate și să nu ezitați să faceți cure de complemente alimentare. Toamna, de exemplu, o cură de struguri (consumați ca atare sau sub formă de must) are o acțiune de detoxifiere a organismului. Atenție: diabeticii reprezintă singura excepție deoarece strugurii au un conținut ridicat de glucoză și de aceea trebuie consumați cu moderație.

Sfaturi: Pompiliu L. Dumitrescu

desain oleh Mithoijia Porumbija

Ziaristi în linia întâi

text Călin Hentea

foto Eugen Mihai, Petrică Mihalache, Cătălin Ovrăiu

În perioada comunistă, acțiunile sau contactele militarilor români în străinătate erau clasificate ca strict secrete. Dacă militarii polonezi – socialiști ca și noi – aveau căști albastre în Egipt sub steag ONU, nici un român nu și-l putea imagina în anii '70 pe Ceaușescu în mijlocul consilierilor militari români din Angola. Astăzi, peste 2.000 de militari români sunt desfășurați în comandamente și misiuni din cele mai fierbinți teatre de operații de pe glob, iar presa este și ea acolo, printre „băieții noștri”.

Habar nu aveau de-ai noștri

Participările militare românești la misiunile ONU de observare și monitorizare au început în aprilie 1991, imediat după primul război din Golful Persic, la granița dintre Irak/Kuweit, în misiunea UNIKOM, dar nu s-au bucurat nici pe departe de aceeași largă vizibilitate și generoasă mediatizare de care au avut parte batalioanele dislocate după doar câțiva ani – adesea cu mult fast și festivism bizantin – în cadrul unor operațiuni multinaționale sub steagul ONU, OSCE, NATO sau de Coaliție. Semiobscuritatea mediatică din acel an se poate explica atât prin efectivele mici angajate în respectivele misiuni – doar câțiva ofițeri – cât și prin lipsa de experiență a mass-media în teatre de război situate departe sau mai aproape de ograda natală. Spre exemplu, nici măcar reporterii ziarului *Adevărul*, care s-au aflat în teren în timpul conflictului transnistrean din 1992 și după terminarea acestuia, nu au știut de existența grupului de observatori militari români, desfășurați sub steag OSCE în zona de securitate instituită de o parte și de alta a Nistrului pentru dezamorsarea conflictului armat declanșat pentru separarea Transnistriei de Republica Moldova.

Peste zece ani, mai precis în mai 2003, atunci când presa internațională relatează cutremurătorul caz a doi observatori ONU din Congo care fuseseră uciși și apoi devorați în jungla congoleză de triburile de canibali, după ce solicitaseră insistent și fără nici un rezultat să fie evacuați din zona periculoasă, în mass-media românești nici nu s-a amintit de această dramă și cu atât mai puțin s-a știut că Armata Română avea nu mai puțin de 26 de ofițeri în acea zonă de risc maxim. La fel se poate spune

și despre ceilalți observatori militari români care activează în prezent în Georgia (din iulie 1999), în Coasta de Fildeş (din 2003) sau în Burundi (din ianuarie 2004), și despre a căror prestație meritorie, adesea plină de primejdii, riscuri endemice și privațiuni se cunoaște doar în cercurile militare de specialitate.

Primele clișee, primele festivisme

În timpul prezentei spitalului românesc în Mogadiscio, Somalia (iulie 1993-octombrie 1994) în cadrul misiunii UNOSOM II, s-au pus bazele parteneriatului dintre armată și mass-media românești la confluența intereselor naționale. Tot atunci au fost lansate pe piața mediatică clișeele de presă privind buna pregătire profesională și moralul mereu ridicat al militarilor români, despre eterna simpatie manifestată deschis de populația locală din zona de conflict și mesajul de pace al României lipsit de contribuția umanitară a trupelor române. Aceste sintagme au fost rulate atât în presă, cât și în comunicatele și interviurile oficiale până la uzura lor completă, fiind puse la naftalină abia după 11 septembrie 2001. Pentru prima dată Ministerul Apărării Naționale a organizat *pool-system-uri* de presă cu ziaristi români, după modelul folosit de americani în operațiunea *Desert Storm* în 1991. Reîntăriile de atunci ale jurnaliștilor români, fie ei militari sau civili, au păstrat o predominantă notă de jurnal de călătorie, dintr-o zonă exotic-periculoasă (Cornul Africii) intrată brusc în atenția opiniei publice internaționale, dar fără prea multe referințe sau comentarii politico-militare.

Cam la fel s-au petrecut lucrurile și în timpul participării militare românești la misiunea UNAVEM III din Angola (aproape 1.000 de militari ruși în serii de șase luni) derulată în perioada martie 1995-august 1998. Ziarele au acordat ample spații editoriale pentru interviuri și reportaje pe un ton laudativ-festiv, abundent pigmentate cu detalii ale decorului exotic ale aceluia teatru de operații angolez, complet necunoscut românilor. Paradoxal, dar comentariul cel mai pertinent despre neajunsurile misiunii, precum lipsa unui minim de materiale de reprezentare și protocol, numărul militarilor suspecti sau bolnavi de malarie, sifilis sau SIDA, despre permanenta amenințare a câmpurilor de mine, a venit în acea perioadă nu din presa civilă, ci de la redactorul emisiunii militare de televiziune *Pro Patria*.

Roadele patriotismului de presă

Pe fondul enormei mize de imagine și a distanței mici față de țară, cel puțin în primii doi ani de misiune, 1996-1998, toți ziariștii români care au dorit, au avut cel puțin o ocazie de a face o deplasare în contul armatei, la Zenica, în Bosnia. Geniștii români din Bosnia din trupele IFOR/SFOR au beneficiat – cel puțin până în momentul summitului de la Madrid din iulie 1997 – de un maximum de atenție și de o mediatizare pozitiv-emoțională extrem de intensă pe toate canalele media românești. Rezultatul acestei nemărturisite alianțe dintre armată și presă pentru susținerea primei angajări a forțelor militare românești într-o operație condusă de NATO – spre care toți românii priveau cu o exagerată speranță – a fost acela că dimensiunea mediatică a acestei operațiuni reflectată în sfera politică internă, dar și internațională, a

depășit-o cu mult pe cea strict militară. Acest fenomen a avut și un efect pervers, în rândul opiniei publice creându-se iluzia că drumul României spre intrarea în NATO ar trece direct prin Zenica. Treptat, interesul mass-media românești față de ceea ce făceau militarii români în Bosnia a scăzut dramatic, spre nivelul de ignorare totală, cu atât mai mult că nici presa internațională nu se mai interesa de zona balcanică.

Pe același trend al discursului jurnalistice definit de considerente patriotice s-a înscris și povestea celor 400 de militari din detașamentul românesc de infanterie dislocat timp de două luni și trei săptămâni în Albania, în *Cetatea de piatră* – Gjirrokaster, în perioada aprilie-iulie 1997. Interesul s-a datorat așteptărilor și tensiunilor politice interne create de cursa contra-cronometru spre NATO a României pentru a prinde trenul de Madrid al aderării, care au făcut ca această misiune să aibă parte de cea mai intensă și mai dramatică mediatizare de până în acel moment. Practic, nici un ziar sau canal de televiziune sau post de radio nu și-a putut permite să ignore acest eveniment și momentele sale principale. Tuturor li s-a părut firesc tonul de sprijin generos oferit de mass-media dâmbovitene pentru misiunea ROMDET Sfântu Gheorghe, care justifica locul pe prima pagină a ziarelor despre faptele militarilor români din Albania, chiar și sub titluri de senzație menite să asigure audiența informației respective. Cât despre realitatea acelei misiuni, ce puteau afla tinerii și entuziaștii ziariști români care au putut sta, pe 12 mai 1997, în câmpul „băieților noștri” din Gjirrokaster, doar... trei ore.

Ca ofițer de relații publice în statul major al ROMDET a trebuit să răspund la numeroase situații de criză mediatică, datorate mediului tensionat și mai ales incert în care se desfășura misiunea militarilor români, precum și imperfecțiilor și disfuncțiilor care persistau în sistemul de relații publice al instituției militare. Astfel am reușit să îi conving pe jurnaliștii din București despre falsitatea știrii transmisă de agenția de presă *Reuters* referitoare la cei 14 militari români morți în explozia de la un depozit de muniții al armatei albaneze situat, cei drept, în apropierea câmpului românesc din Gjirrokaster, sau despre absurditatea zvonului privind un rocambolesc furt de armament și muniție de către bandele albaneze din baza română printr-un tunel subteran.

Chiar dacă misiunea din Albania nu a adus – și nici nu o putea face – ceea ce spera întreaga societate românească din acea perioadă, adică invitarea României în NATO la summitul de la Madrid din iulie 1997, episodul albanez s-a dovedit extrem de util și benefic pe termen lung, atât prin considerabilul plus de competență profesională dobândit de participanții direcți și structurile de conducere implicate în operațiune, dar și prin maturizarea clasei politice și a întregii societăți românești pentru astfel de situații. Altfel spus, fără experiența albaneză din 1997, aventura afgană din 2002 și apoi cea irakiană din 2003 ar fi fost mult mai dificile, poate chiar dramatice.

Un dram de ingratitudine

O situație carecum paradoxală din punct de vedere mediatic au cunoscut-o militarii care din primăvara anului 2000 au plecat din ce în ce mai mult în misiune în Kosovo în cadrul KFOR: pe cât de intens și dramatic a fost abordat subiectul războiului din primăvara lui 1999 în Iugoslavia, pe atât de multă indiferență mediatică au cunoscut cei peste 200 de militari care erau dislocați în 2003. În contrast cu această situație, jandarmii români din Unitatea de poliție specială de la Ferizaj/Uroševac, ulterior la Pec/Peja, deși au intrat în teatru abia în martie 2002, au avut parte de o mediatizare mult mai largă, cu accente spectaculos-dramatice – mai ales pe posturile de televiziune particulare – decât contingentele armatei. În general, militarii români fie aceștia aflați pe funcții în comandamentul central al KFOR, sau cei din cadrul subunităților contingentelor italian, belgian sau grec, care la începutul anului 2003 depășeau ca număr efectivele avute în IFOR și SFOR în perioada 1996-1998, au avut parte de o recunoaștere mediatică românească mult mai subțire datorită mutării încă de la începutul anului 2002 a centrului de interes dinspre Balcani spre Afganistan, și apoi spre Irak.

În canoane internaționale

Spre deosebire de situația din urmă cu doi-sprezece ani, începând din iulie 2002, atunci când au plecat la Kandahar *Scorpionii roșii*, întreaga opinie publică românească a fost la curent cu activitățile, riscurile, realizările și starea militarilor români dislocați în Afganistan și apoi în Irak. S-a scris fără nici o inhibiție despre condițiile aspre de climă locală, riscurile cotidiene, sau chiar despre nevroze, motivațiile și gândurile adevărate ale militarilor români. În sfârșit, a fost abolită și ipocrizia de sorginte comunistă a nerecunoașterii firești a motivației predomi-

nant materiale pentru voluntariatul militarilor români în astfel de misiuni grele. Nu o dată comandantii unităților românești au intervenit în direct la emisiunile de știri sau talk-show-urile diferitelor canale de televiziune sau posturilor de radio în situații tensionate. Centrul de greutate al reportajelor presei s-a mutat de pe desueta povestire exotico-romantată a detaliilor decorului local și a ieșit din corul interviurilor sentimentalo-patriotice, trecând pe analiza lucidă a situației politico-militare locale și a implicațiilor subsecvente. Considerabilul spor de credibilitate, pertinență și impact al mass-media asupra societății românești (inclusiv asupra militarilor și familiilor acestora din țară) privind angajările militare românești la misiuni internaționale s-a datorat evidenței profesionalizării și maturizării a proaspătului corp al corespondenților de război români urmând canoanele internaționale ale meseriei. Cu toate acestea, la puțini români, chiar și unor oficiali cu rang înalt, le este clar cine sunt, cu ce se ocupă exact și de cine aparțin militarii români din Bosnia, Kosovo, Afganistan și Irak, care este specificul și miza politico-militară și strategică a fiecăreia dintre acestea, dar situația se poate regăsi în multe democrații occidentale: importantă la nivelul opiniei publice naționale este o percepție cât mai aproape de sensul real al fenomenului. Vechile metehne carpato-balcanice nu s-au vindecat întru totul. Astfel, cea mai mare parte a deplasărilor ziariștilor români în teatrele de operații din Irak și Afganistan s-au efectuat cu ocazia unor inspecții sau vizite ale unor înalți oficiali, care au descoperit, conform aceluiași canon occidental, că dă mereu foarte bine la imagine și capital politic o poză de grup în mijlocul „băleților noștri” în uniformă deșertică. În stare condiții, corespondentului român îi rămân șanse reduse pentru a realiza o anchetă sau o analiză mai amănunțită a situației, la fel cum greu se poate debarasa de balastul festivist și oficial al momentului.

Lumina Învierii, singura minune care se repetă în fiecare an și este accesibilă tuturor

de Liliana Petrus

La întrebarea „Credeti în minuni?“, probabil că foarte mulți dintre noi ar răspunde cu „Da!“. Sună mai frumos, dă mai bine la personalitate să ne furișăm, uneori, dincolo de limitele rațiunii. Când – sau dacă – se întâmplă, însă, căutăm cu disperare explicații logice. Oricât de frumos s-ar arăta, ceea ce nu înțelegem ne provoacă teamă. Luate, așa, la bani mărunți, miracolele sunt, totuși, puține. Și în nici un caz repetabile după ceas. Excepția care confirmă regula este Lumina Sfântă. După știința noastră, singura minune cu „dată fixă“, de peste 20 de veacuri. În fiecare an, în Sâmbăta Mare a Învierii, la Mormântul Mântuitorului din Ierusalim coboară, în mod suprafiresc, lumina cea necreată și sfântă. Oricâte pricini i-au căutat savanții și oricâte „măsurători“ se fac în zonă, de sute de ani, Lumina Învierii a rămas la rangul de minune. Cea mai mare din zilele noastre, spune Biserica Ortodoxă. Și cea mai accesibilă, am adăuga noi. O poate vedea oricine merge la Ierusalim, de Paște. Cu trăitul ei, însă, e ceva mai greu. Acolo ajung doar credincioșii.

Flacăra are o culoare stranie, galben-verzuie

Minunea Luminii se întâmplă întotdeauna în grotă Sfântului Mormânt, un fel de biserică mai mică în marea Biserică a Învierii, ridicată chiar pe stâncă unde a fost pus trupul lui Iisus după răstignire. Acolo l-am întâlnit, în timpul pelerinajului nostru pe Drumul Crucii, pe părintele Panteleimon, greco-catolic, un fel de paznic al Mormântului, marfor în fiecare an la „minunea Dumnezelască”. Părintele ne-a povestit, cu bunăvoință și răbdare, cum decurge Ritualul Luminii. Ne-a arătat și fotografiile și ne-a sfătuit să nu ne îndolm de amănuntele care nu pot fi explicate. Cum ar fi, de pildă, calitățile în mod specific supranaturale ale flăcării: „o culoare stranie, galben-verzuie, o temperatură blând-caldă și un caracter temporar inconsumabil”. Apoi, aparițiile, sunetele și senzațiile eludate din timpul ceremoniei: bubuituri de tunet, licăriri de fulgere, un val de fierbințeală printre credincioșii prezenți. După aceste „avertismente”, ghidul nostru în Biserică Învierii ne-a dat detalii despre toate etapele minunii.

Sfântul Mormânt este controlat încă din noaptea Vinerii Mari, după Prohod, de câțiva polițiști civili necreștini – un arab, un turc și o persoană din partea statului Israel. El verifică toate obiectele din interior, să nu albă vreo sursă de foc, verifică lespedea Sfântului Mormânt și controlează corporal pe arhierul greș care presară vată pe

Mormântul Domnului. Apoi se sting toate luminile și se pecetulește ușa cu două mari peceti, benzi de pânză albă cu ceară și sigilii la capete, în formă de X. Gardienii rămân de pază la ușa Mormântului până când se aprinde Sfânta Lumină.

Arabii se agată de pereții Mormântului, ca liliecii

Procesiunea pentru Vecernia Sămbetei Mari se formează la sediul Patriarhiei Ortodoxe. Toți slujitorii se îmbracă în odăjdii albe. La ora 9 dimineața, se pornește spre Biserica Sfântului Mormânt. Înainte merg patru „dragomani”, civili greci, în ținută specială, cu tolege metalice în mâini și cu Sfânta Cruce, care are în ea lemn din Crucea Mântuitorului. Apoi urmează cortegiul sutelor de slujitori și credincioși care străbat Drumul Crucii.

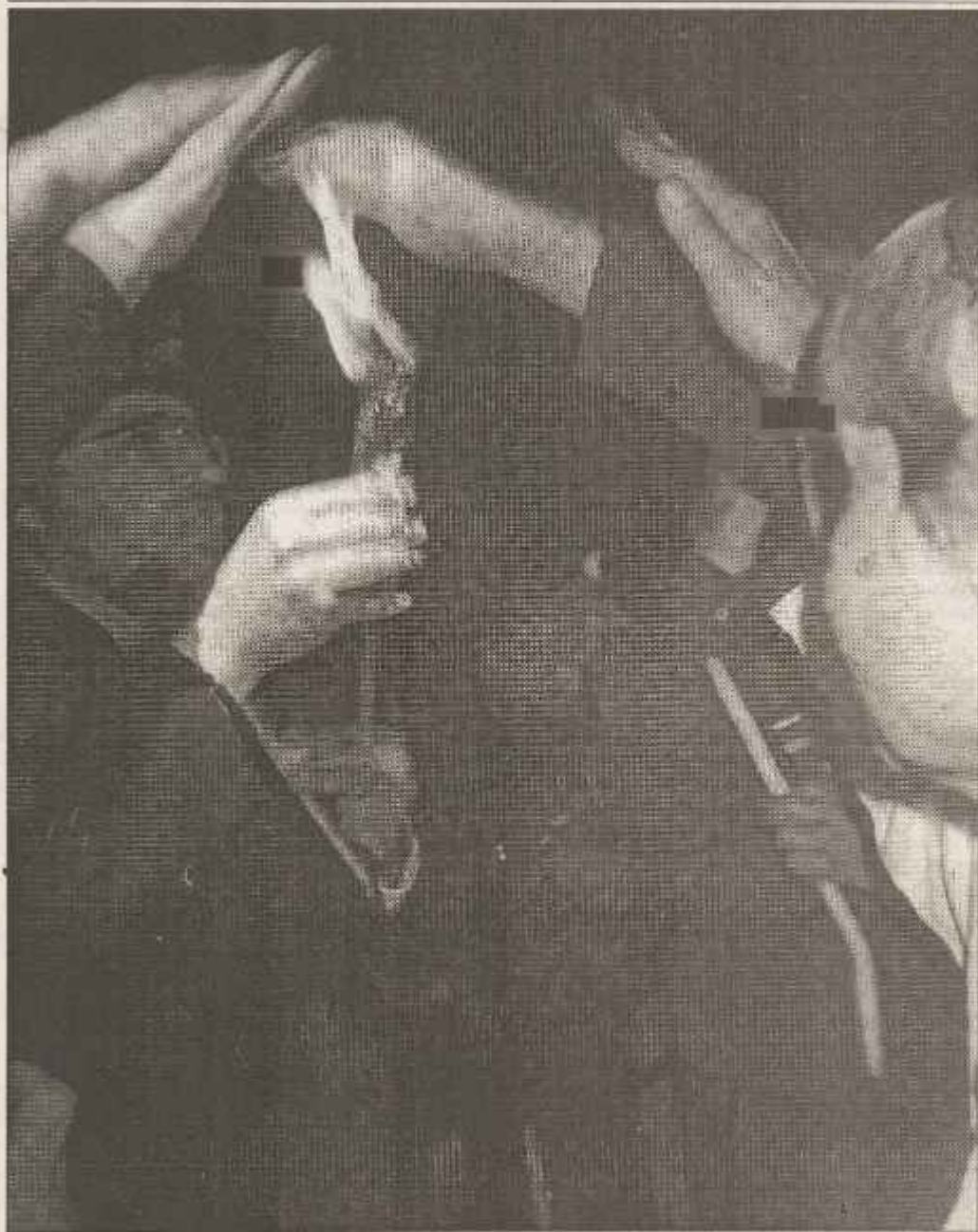
Ajunși în fața Bisericii, mulțimea înconjoară de trei ori Sfântul Mormânt, pe partea dreaptă, în sunetul clopotelor, cântând „Învieerea Ta, Hristoase, Mântuitorule, Îngerii o laudă în ceruri și pe noi, pe pământ, ne învrednicește cu inimă curată să Te slăvim”. La a treia ocolire se cântă imnul Vecerniei de la vohod – „Lumina lină a sfintei saive”. Apoi, Patriarhul și toți slujitorii se retrag în altarul bisericii ortodoxe de vizavi și stau în așteptare. Între timp, vin diferiți delegați oficiali, autorități locale și bisericești armene, catolice și copte. Mille de credincioși stau cu felinarele speciale în mâini să ducă acasă, în țara lor, Sfânta Lumină. Cei mai mulți, însă, țin câte un mănunchi de 33 de lumânări albe, legate între ele, pe care este imprimată icoana Învierii Domnului, ca să le aprindă la vreme. Acest mănunchi simbolizează numărul anilor pe care i-a trăit Mântuitorul pe pământ. Se face o tăcere mormântăie! Fiecare se roagă, fiecare așteaptă cu emoție Lumina divină, fiecare stă concentrat în sine însuși, cuprins de fiorul tainic al minunii.

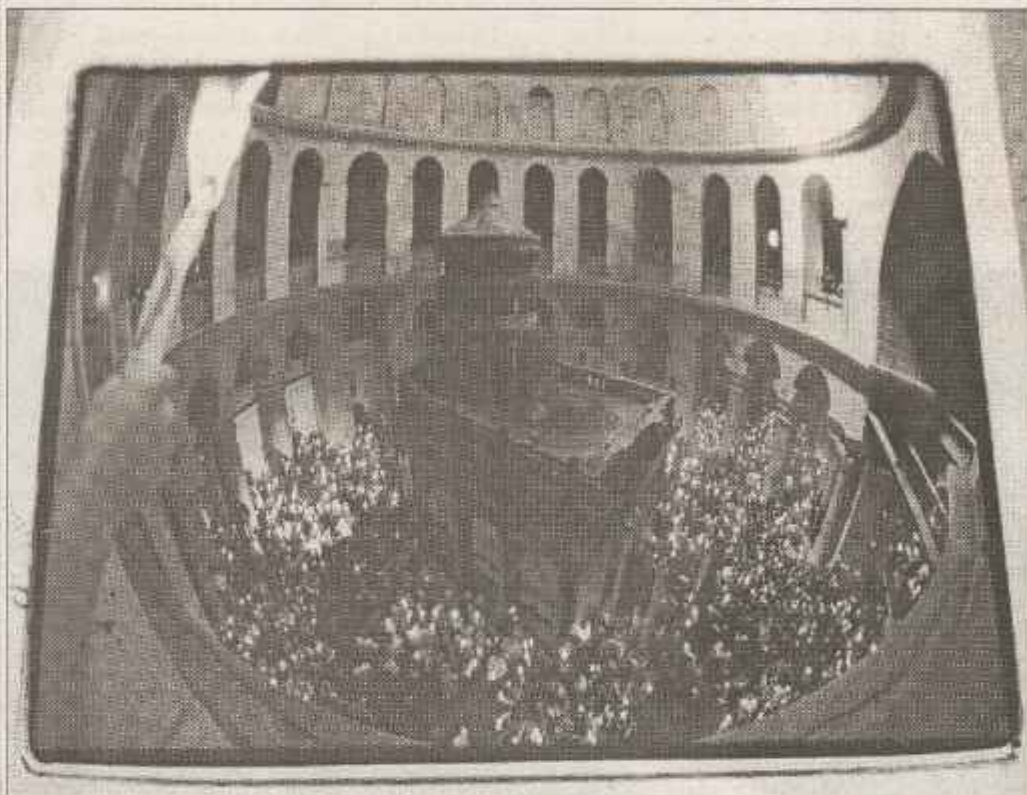
Pe la orele 11.30 vin de la Betleem câteva sute de arabi ortodocși să ia Sfânta Lumină. Ei sunt foarte evlavioși, dar și fanatici, în același timp. Înconjoară Sfântul Mormânt, se roagă aproape strigând, cu mâinile în sus, se urcă unii pe umerii altora, se agată de pereți, ca liliecii, și ridică brațele, cerând Lumina.

În jurul orei 12, Patriarhul se dezbracă de omofor, de sacos și de mitră și rămâne numai în stihar alb, cu epitrahil, mânecute și brâu. Apoi este condus de doi diaconi și de eclesiarhul Bisericii în fața Sfântului Mormânt. Aici, mai întâi este controlat peste tot de polițiști necreștini, în prezența reprezentanților oficiali armeni, catolici și copti, să nu albă vreo sursă de foc. După percheziție, Patriarhul desigilează ușa Sfântului Mormânt, prin ruperea pecetilor, și intră în prima încăpere, numită Capela Îngerului, însoțit, după tradiție, de un arab musulman, Diaconii și eclesiarhii rămân afară, la ușă. Ceara de la cele patru sigilii se adună într-o cupă de argint și se duce la altar, unde se păstrează până la Paștele anului următor.

Între timp, Patriarhul intră în a doua încăpere și îngenunchează în fața lespezi Sfântului Mormânt, iar musulmanul rămâne în Capela Îngerului și

Din dorința de-a „democratiza” acest rituaș, la un moment dat s-a hotărât ca Lumina Sfântă să fie primită, alternativ, și de reprezentanții altor religii. În mod miraculos, Dumnezeu nu a fost de acord cu asta. Părintele Daniel, de la Biserica românească din Ierusalim, își amintește cum credincioșii prezenti la înviere, în jurul Sfântului Mormânt, au înțepenit în fața acestei evidențe: „S-a hotărât că ar fi bine ca în anul acela Patriarhul amienilor să primească Lumina. S-a pregătit duhovnicește, cu post și rugăciune. Apoi a așteptat în Mormânt, în Noaptea învierii, coborârea Sfintei Lumini. Toată lumea era uimită și speriată. În același timp, că razele divine refuzau să coboară. După o tăcere prelungită, Patriarhul ortodox, aflat în exteriorul Mormântului, a strigat: *Mistos a înviat!* Atunci s-a crăpat stâlpul de la intrarea în Basilică și mâinile Patriarhului ortodox s-au aprins de lumină”.

supraveghează. Se sting toate lumânările, candelarele, luminile. În Biserică se așterne o tăcere desăvârșită. Emoția minunii îi cuprinde pe toți. Numai arabii, agățați peste tot, fac semne de implorare. Se zice că dacă nu vin arabii să se roage, întârzie venirea Sfintei Lumini. De la „în gând” și șoptite, rugăciunile devin aproape strigăte: „Doamne, dă-ne Lumina!”, „Să vină Lumina!”, „Trimite-ne din cer Lumina!”...

Flacăra nu arde, poate fi ținută în mâini

După 15-20 de minute, toată lumea observă o lumină puternică, precum o scânteie luminoasă de fulger, coborând în zig-zag, prin cupola mare a Bisericii. În mulțime se aud glasuri de emoție în toate limbile pământului. Dumnezeuasca scânteie coboară deasupra Capetei Sfântului Mormânt, ca un glob de lumină ce se sfărâmă în mici bucăți. Apoi intră înăuntru, ca o subțire rază de foc, coboară pe lespedea Mormântului și aprinde vata presărată deasupra. Minunea s-a săvârșit! O mare bucurie și trezire spirituală se întâmplă în inimile și în conștiințele tuturor.

Patriarhul adună cu mâinile vata aprinsă de o flacăra galben-verzuie, care, timp de câteva minute, nu arde. O pune în două cupe de aur, cu găuri, și iese în Capela Îngerului. Aici aprinde două buchete mari de câte 33 de lumânări, în prezența musulmanului, iar cupele aprinse le dă celor doi diaconi

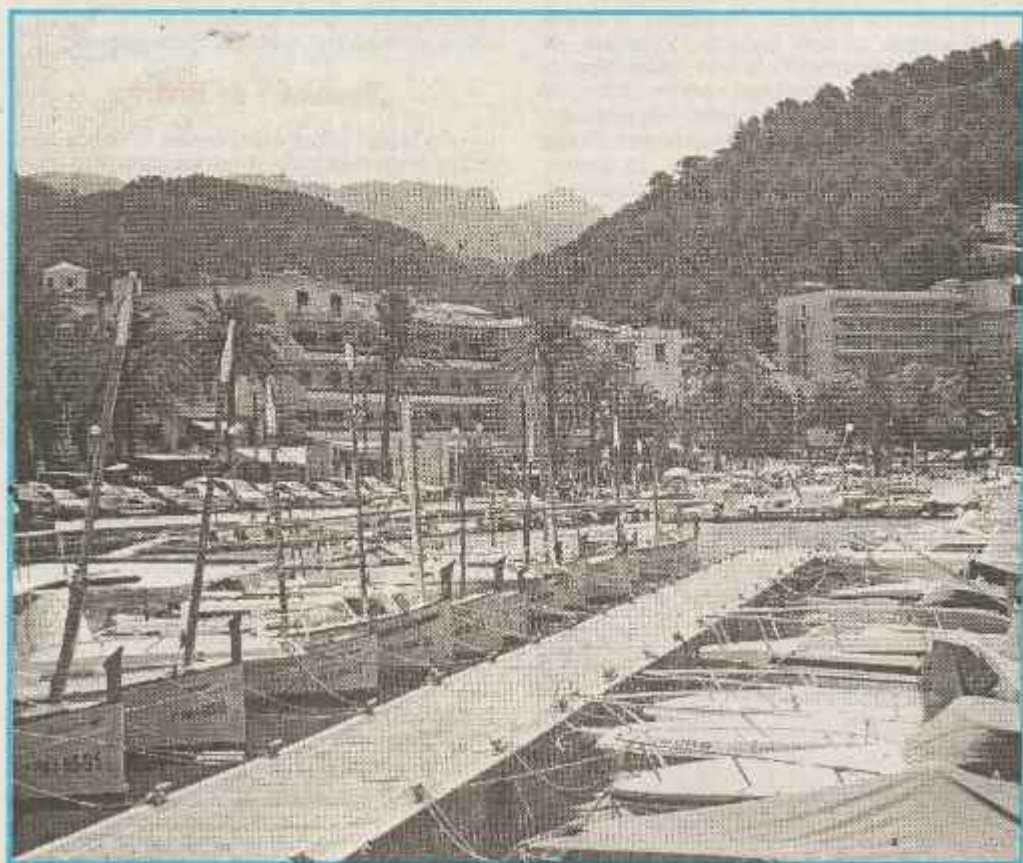
ortodocși, pe două ferestre mici. Aceștia duc o cupă la Sfântul Altar, iar a doua la Biserica Sfinților Împărați Constantin și Elena, de la Patriarhie. După aceea, Patriarhul iese în fața Sfântului Mormânt, cu două făclii aprinse, și strigă de trei ori: „Veniți de luați lumină!”

Minunea continuă. În clipa când Patriarhul iese, se aprind singure cele șase candelare ale ortodocșilor de deasupra, o parte dintre lumânările din sfeșnice și candelarele din altarul Bisericii Mari. În murmurul de uimire al mulțimii, doi diaconi îl iau pe Patriarh și îl duc în sfântul altar. În cel mult trei minute, toți credincioșii adunați aprind felinarele și buchetele de câte 33 de lumânări. Biserica devine o torță vie. Mulți se ating de flacăra cu fața, cu mâinile, cu hainele, pentru binecuvântare, fără a se arde. Abia după câteva minute flacăra arde în mod normal. Tot acum iau Sfânta Lumină, de la Patriarhul ortodox, catolicii, armenii și coptii și o duc în altarele lor, unde o păstrează tot anul. În finalul ritualului, Patriarhul ține o scurtă predică de mulțumire Mântuitorului și de întărire a credinței ortodoxe. Timp de două ore, prin fața Sfântului Mormânt se perindă zeci de mii de credincioși, cu Sfânta Lumină în mâini și cu căldura credinței în inimi. După-amiază, pe la trei, Vecernia și procesiunea Sfintei Lumini iau sfârșit. Pelerinii se întorc la gazdele lor, cu fețele luminate și cu făclii aprinse, spunând, fiecare în limba sa: „Slavă Ție, Mântuitorule, pentru această negrăită minune!”

Palma si, trabajo no

text și foto: Mihail Gălățanu

La Palma de Mallorca nici nu cred că te poți duce ca să muncești.
Cred că îți și stă munca în gât. E un loc numai al distracției.
Un imperiu al distracției. Un tărâm al exceselor. Al desfrâului.
Orice bărbat tânăr, între șaisprezece și nouăzeci de ani,
își poate găsi măcar o pereche de o noapte.
E un loc unde muncesc doar industria hotelieră,
restaurantele, ghizii și stripteuzele.
Pentru o clipă, am avut impresia că l-am văzut trecând, lângă plajă,
pe stradă, pe Tom Cruise, cu doi prieteni.
Erau veseli și au dispărut cu o miraculoasă viteză
într-o mașină decapotabilă, retro.
Pe plaja din Mallorca orice e posibil.

Fabrica de turiști

Palma de Mallorca nu este o destinație turistică, ci o uzină. O fabrică de turiști. La fiecare trei sau patru minute, mai cu seamă în perioadele aglomerate ale zilei, de pe aeroportul din apropiere sunt catapultati spre destinațiile de origine pasagerii unui avion. Traficul aerian intens dă impresia stringentă a unei bande rulante. Un du-te-vino impersonal. Pe la nouă și jumătate seara, dacă stai lenevind pe plajă, poți număra avioanele, unul după altul, lăsând stăje albe pe un cer albastru, ca sticla.

Seara îți poți petrece undeva la oricare dintre puburile din lungul plajei. Și când zici plajă, spui peste 20 de kilometri. Asta până ajungi în Palma, iar apoi, de cealaltă parte a golfului/orașului, încă alți 20-40 de kilometri.

Megapark, megadistracții

Cel mai cool loc, deși nu e cool, ci mai degrabă not, e MEGAPARK. E locul unde, după ce te bronzezi, vii să te tranchilizezi. Sau, dimpotrivă, să te agiți. Dansezi. Bei. Nemțoaice la pachet, dacă ești singur. Dacă nu, te alegi numai cu privirile. Ale tale sau ale lor. Bătăi cu spumă. *Die sprachen sie deutsch*: bete cât cuprinde. Și nu numai în limba cu pricina, ci aproape în orice limbă. Am băut și noi un rând, lichior, *guaranta y tres*, am urcat pe ring, dar nu ne-am dat prea mult în spectacol, în schimb ne-am amuzat, ca niște maimuțe răutăcioase, de nemțalăii dezbrăcați până la brâu, căcălindu-se cu halbele în dreapta și-n stânga, ca niște oficiali de slujbe bahice. De jur împrejurul Megapark-ului, numai prăvălii cu cremvurști și hamburgeri, plătind într-o mare de ketch-up și muștar. La pupitrul O-Zone cântând în limba română, dacă asta vă

puteți închipui mai ușor. Și nemțoaicele cântând: *Vrei să pleci, dar nu mă, nu mă iei/Nu mă, nu mă iei...*

Când sangria plouă cu găleata

Oricum, după ce nu le-ai iți pare rău, dar te consolezi cu o căldare de sangria. Da, da, ai auzit bine, în Palma de Mallorca, sangria se bea cu... găleata. Aș putea spune: plouă cu găleata. De sangria. Există o explicație: când se adună trei, patru sau zece prieteni, se pune ceva între ei: o căldare de plastic, plină cu sangria. Fiecare companion își primește pahul... și dă-i și sugel. Toți combat până se termină recipientul, bine răcit, cu fructe înăuntru, schimbate, proaspăt, de dimineață, după rețeta locală. Dar sunt și recipiente cumpărate de-a gata, seara, atunci, pe loc: o sticloantă cu trei litri de sangria se poate agăța contra a, invariabil, trei sau patru euro.

Ecranul urlaș de la Megapark începe să se vadă după lăsarea serii. Se poate zări, pe mai, de pe plajă, de la cinci sau șase kilometri distanță. E de cam cinci pe trei metri, dacă nu mai mult. Poți sta și în afară, cu sangria în brațe, și contempla dansul de pe mese, care e doar un prolog al risipei erotice care va urma. Sangria nu te ia prea ușor de cap, șapte grade, o doar un pic mai tare ca berea, — în fond, un vin cu parfum de Mediterana, în care încep citrice și, în special, portocale ca la balamuc.

„Spanioli” de Bistrița

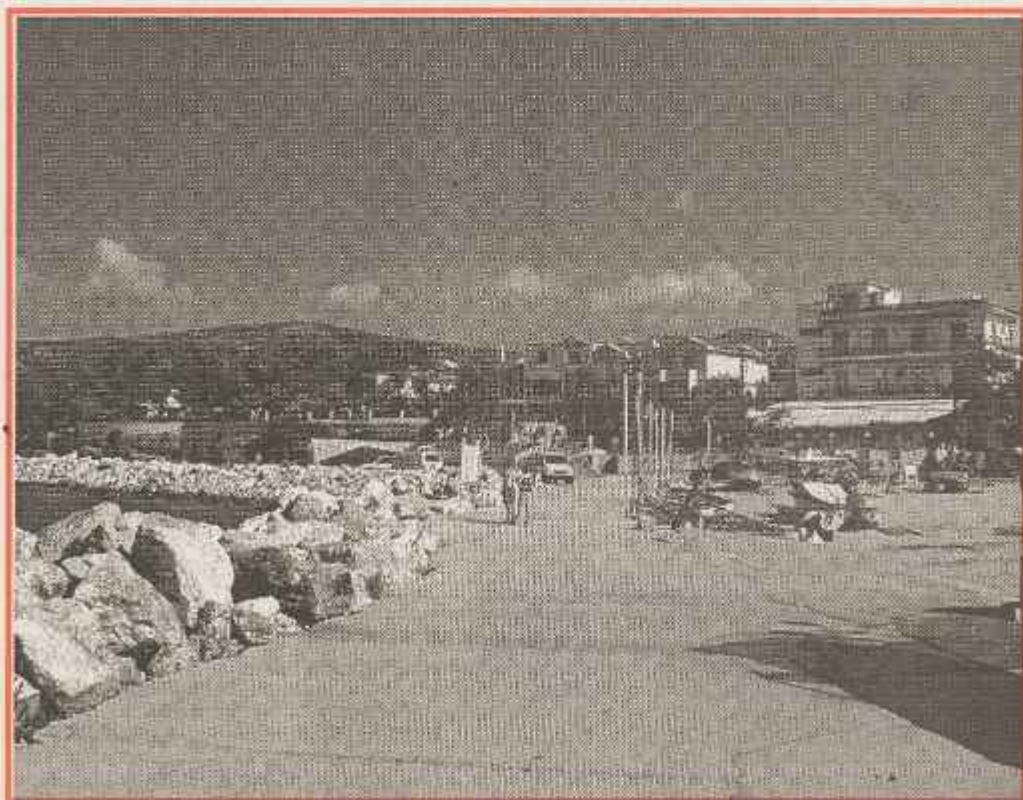
Am cunoscut mai mulți români în Palma. Unul dintre ei era chiar ghida noastră, care vorbea foarte bine spaniola — și locuia la același hotel cu noi. Mânca la bufetul suedez al unui hotel de trei stele care se afla pe aceeași stradă, la vreo cinci clădiri mai jos. Al doilea român cu care am făcut cunoștință era un bărbat brunet, de vreo douăzeci și șase de ani, de loc din Bistrița. Venise în Spania de acum vreo zece ani, avea deja permis de ședere. Între timp, aici se și căsătorise, în Spania. Ne-a spus povestea lui în timp ce ne-am întors cu avionul spre țară. L-am zărit abia în aeroport și atunci ne-am dat seama că vine împreună cu noi la București. Nu mai știa mare lucru despre ce e în țară, dar auzise de inundațiile care se abătuseră prin Banat și Moldova încă de prin mai. Lucra într-un club de noapte de prin stațiunile din preajma Mallorței, în extremitatea celeilaltă a golfului, dar locuia, împreună cu soția, în El Arenal. La început lucrase pe continent, tot în Spania, dar apoi i se ivise șansa să vină și rămână în Mallorca — și profitase de ea. Visul lui rămăsese tot la Bistrița: voia să mai strângă bani și să se întoarcă în țară, unde să-și facă o casuță și-o prăvălie proprie de negustor. Mai avea, însă, câțiva ani de muncit în Spania pentru asta. M-am rugat să-i țin pumnii și, de fapt, asta fac, în secret.

Răpirea Europei

text și foto: Mihail Gălățanu

**Ce e Thassos? Un loc sau un om? Un nume sau o legendă?
Pământ sau apă? Un golf sau un oraș?
Toate acestea la un loc – și încă un lucru pe deasupra: o poveste.
O poveste de vară, cu mare, Costas, Theologos
și multe alte minunății, pentru noi nemaivăzute.**

În flacăra unei iubiri pasionate, Zeus o răpește pe nimfa Europa. Europa nici nu-și dădea seama, la acea vreme, neocăpăt fiind, că va ajunge continent. De menționat că nici Europa asta nu era fiștecine, ci chiar fiică de împărat sau, mă rog, după caz, rege. Regele Feniciei. Carevasăzică prințesă. Pe rege îl cheama Aginorás. Și, firește, neîntârziat, a inițiat o expediție de recuperare a Europei. Au fost trimiși, în misiune de „recuperatori” (un fel de racketi ai timpului lor) chiar frații. Nu Marx, ci Kadmos și Thassos. Kadmos era fratele cel mare al Europei, iar pe cel mic îl cheama Thassos. El a ajuns nume și trup de insulă, fiind prefăcut într-un pământ încântător. Nume și trup. Insulă.

Kadmos a plecat în Boetia și a întemeiat acolo faimoasa cetate a Thebei, în care aveau să vină, apoi, prezicătorii ce îi vor duce bunul. Putemica Thebă, temuta Thebă. Gîngurii care a rămas să mai caute a fost Thassos care, în disperare de cauză, în urma eșecului, a rămas pe insula căreia i-a dat și numele.

Insula este atribuită, deopotrivă, și Demetrei. Numele întreg al acestei mici bucăți de pământ trimite la *Aethria* – pentru cerul său limpede, *Chrysi* – pentru minele de aur – și *Paradisul Demetrei* – pentru bogăția de fructe, pentru noi exotice.

După tradiție, Demetra chiar s-a născut aici și a fost învățată, de mic copil, arta agriculturii, asta în ciuda faptului că era o zeiță.

Aliki, comoara insulei, golful englez

Am ajuns să vedem pământul Thassos-ului plecând într-o după-amiază, cu un autocar, la agenția Europa Travel, din fața restaurantului. Cîna Teo Călmănescu, organizatorul, ne-a numărat, ca pe niște oi cumini și ascultătoare, eram toți – și ne-a lansat pe orbită, spre Kavala. Kavala e un fel de oraș, dar care devine invariabil pustiu între orele două și patru ale amiezii. Locuitorii fug din el ca sângele din obraji, se duc să la masa sau dorm, făcându-și siesta. Toată lumea se ascunde de

vie, uneori năprasnică, mai puțin noi, turiștii naivi și neexersați. Delicul galeriei e drumul cu ferry-boat-ii, din Kavala, spre insulă, înainte de plecare, plimbare obligatorie prin port, printre ruine de cetate medievală. Drumul, de numai o oră (aproximativ) cu ferry-ul este nebunia copiilor, care se apucă să hrănească o echipă de serviciu, flămîndă, compusă din vreo sută sau două de pescăruși homeless. Să faci turul insulei nu îți ia decît o zi. Foarte populare sunt motocicletele, ba chiar scuterele, deși ghizii turistici deconsiliază folosirea lor. Principiul motiv: pericolul unor accidente, deoarece aceia care se urcă pe scutere sunt neatenți sau au pierdut obișnuința circulației cu asemenea „motoare”.

Comoara insulei este Aliki. Un golf absolut miraculos, în care cel mai ușor ajungi (doar) cu vaporul. Apa e atât de limpede încît îți vezi niște albe ale unghiilor de la picioare înaintînd, ca niște animale fantomatice, pe prund. Este locul cel mai cosmopolit. Dai peste englezi, americani, nemți. Spre deosebire de alte stațiuni, rușii nu sunt prezenți. Golful nu e ticsit, dar e plin de taverna, așezate unele lângă altele, ca dinții într-o gură surzătoare.

Costas, portret de tavernă cuminte, cu pisici la pachet

Costas e patronul tavernei la care mîncăm în fiecare seară. Costas e aparte. De locuit, locuiește ca toți coliații, lama în Kavala, iar vara taverna înflorește. Este cea mai plină, întotdeauna, ne spune Gheorghe Iorgulescu, ghidul nostru. Pe o tăbliță scrie meniul: azi, fructe de mare, meniul fix costă 5 euro. Nu poți mîncă tot platoul care îți poposește în față. Luăm două platouri și ne sîturăm, după care tăiem bucățele mici de caracatiță prăjită, cu care hrănim cele două pisici ale locului (de fapt, sunt mai multe, dar la noi s-au arondat doar două bucăți feline). Costas e tînăr, surăde, dă meciuri de golf prin satelit, la televizorul cărciumii, pentru englezi nu foarte bogați, dar excentrici, care vor să-și satisfacă hobby-urile flegmatice.

Din cînd în cînd se mai poate vedea și altceva, atletism sau fotbal în dialect grecesc. Taverna se cheamă Irene, iar pe Gheorghe (Iorgulescu) îl poți vedea oricînd, cu o țigară între buze, făcându-și veacul la Costas. Acolo e nava-bază, acolo se fac instrucțiunile cu turiștii-boboci, acolo se cumpără biletele pentru excursiile opționale, tot acolo se dă loc de rendez-vous. Acolo, viața ți se scurge mai încet, la fel de încet ca sângele prin vine.

Relațiile de cuplu, ca și oamenii, se îmbolnăvesc și trebuie duse la doctor

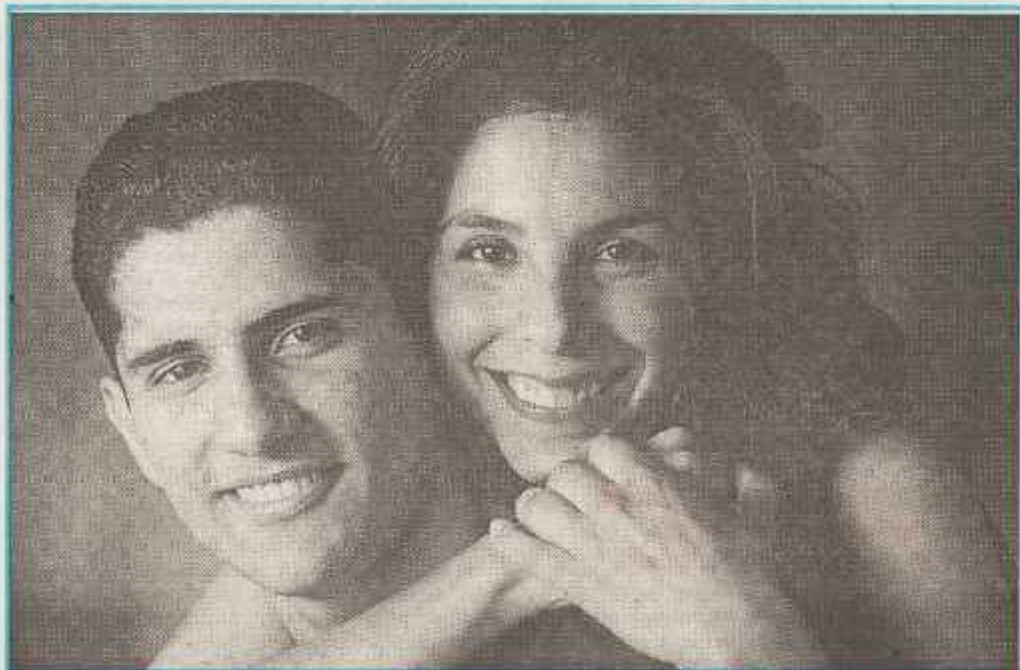
de Liliana Petrus

Nevoile oamenilor, indiferent de sex, s-au diversificat și s-au complicat peste măsură. Faptul că sunt prea multe oferte și prea puține șansele noastre de a le avea pe toate, produce, în timp, o acumulare de stres din ce în ce mai greu de controlat. Suntem nervoși, frustrați, nu mai avem înțelegere pentru omul de lângă noi, nu mai avem răbdare să-l ascultăm.

Venim în cuplu încărcăți cu emoții negative pe care suntem tentați să le descărcăm tocmai pe partener, el fiindu-ne cel mai aproape.

Ba chiar ajungem să credem că el este vinovat pentru nefericirea noastră. Și-atunci, de regulă, apelăm la soluția cea mai simplă. Căutăm în altă parte ceea ce ne lipsește, ignorând faptul că soluția este în noi.

Urmează adulterul, scandalurile, divorțul. Deși, la prima vedere, s-ar părea că acestea sunt motivele destrămării unui cuplu, psihologii susțin că avem de-a face doar cu niște consecințe dramatice ale faptului că am neglijat prea mult timp „bolile cuplului”.

„Cuplul seamănă cu un cor-don, apreciază psihologul Geor-geta Ghinea, iar fiecare dintre par-teneri deține un capăt al lui. Dacă doar unul din aceste capete tinde spre adevăr și armonie, observăm că procesul este inegal. Pare inechitabil ca doar unul să depună un efort spre schimbare și vindecare. Iar capătul care rămâne inert, stagnează sau se îmbolnăvește și mai rău. De aceea este preferabilă terapia în doi, când ambii parteneri doresc și speră într-o continuare a relației chiar și atunci când problema e resimțită mai acut doar de unul dintre ei. De regulă, de ea”.

„Cuplul constituie un organism viu, care-și dobândește propria personalitate în conformitate cu așteptările, dorințele și comportamentele partenerilor care-l compun”, susțin psihologii. Așa stând lucrurile, atunci când acest organism se îmbolnăvește și nu mai funcționează conform așteptărilor, ambele părți ar trebui să se prezinte la „consultație” pentru a se descoperi cauzele „boli” și pentru a se proceda la demersul vindecării în doi. „Comportamentele nedorite se insinuează subtil, pe nesimțite, în unele cazuri, sau apar ca un trasnet, constituind șocuri electrice, în altele. Așadar, cauzele pot fi diverse, de intensități diferite și consecințe asemenea. De aceea este indicat ca și cuplul, la fel ca orice organism, atunci când îl doare ceva, să meargă la doctor. De data aceasta, la psiholog. Psihologul îi poate ajuta pe cei doi să descopere cauzele împreună și, tot împreună, să caute celea spre rezolvare, spre depășirea crizelor de tot felul, care pot apărea într-o relație”, ne stătuiește psihologul Georgeta Ghinea, de la cabi-netul de consiliere psihologică G&G Psychotherapy.

Din păcate, la noi nu se întâmplă tot așa timp-ul. De ce? Primul motiv și cel mai important ar fi lipsa de informare adecvată a populației în legătură cu beneficiile acestei forme de terapie în doi. Rolul psihologului în România nu este încă în întregime cunoscut, și asta pentru că o gaură neagră a rămas în istoria psihologiei de la noi, atunci când „tovarășa” a interzis această profesie pe motiv că putea să-l ajute pe om să se cunoască pe sine și să-și cunoască drepturile. Pomind cu acest han-dicap, profesia de psiholog abia de anul trecut a fost recunoscută legal, adică și-a putut constitui în baza legii propriul Colegiu al Psihologilor.

„Bărbatul, de regulă, neagă problemele de cuplu, se prefacă că ele nu există”

Al doilea motiv ține de diferențele structurale dintre natura femeii și cea a bărbatului, diferențe accentuate cultural, nu numai la noi, ci peste tot în lume. Așa se face că femeia este cea care resimte

cel mai dureros problemele de cuplu și, în con-secință, tot ea se adresează cu precădere psiho-logului atunci când ceva nu mai merge într-o relație. Georgeta Ghinea ne asigură că vindecarea cuplului se face doar în doi. „De cele mai multe ori – să nu vă mirel – chiar soții sau prietenii lor le îndrumă spre terapie, în speranța că psihologul va rezolva problema, inclusiv pe a lor. Dar nu se întâmplă întotdeauna așa, pentru că vindecarea în totalitate și, mai ales, în profunzime, nu se poate face decât din ambele sensuri și nu doar dintr-unul. Revenind la diferențele fundamentale ale femeii de bărbat, acesta din urmă, conform unei prejudecăți perpe-tuate de-a lungul secolelor, este perceput ca „stălpul familiei” și, în consecință, el trebuie mena-jat. Știm cu toții că astăzi acest lucru nu mai este valabil, cum poate nu a fost niciodată. Femeia, deși mai sensibilă structural – mai slabă, așadar – prestează la fel ca bărbatul, ba chiar mai mult, con-tinuând să „țină și casă”, conform aceleiași prejudecăți. Câți dintre noi s-au gândit la o lege a femeii, în care ea să aibă o carte de muncă, în funcția de soție, mamă și gospodină, din care să rezulte un salariu lunar. Dacă lucrurile ar sta așa, nici o femeie nu s-ar mai simți vinovată că n-are o slujbă, atunci când soțul ei îl reproșează că nu aduce bani în casă, minimalizând-o. Pe de altă parte, bărbatul nu se prezintă la terapie, pentru că purtând pe umeri această responsabilitate de stălp al familiei, ajunge să creadă că **trebuie** să fie puter-nic, conform acestui statut. Obligația culturală, cum spuneam, că trebuie să-și întrețină familia, l-a făcut pe bărbat să-și închidă ochii la problemele lui nu le poate rezolva nimeni altcineva decât el. Din această cauză el își neagă problemele de cuplu, se prefacă, pur și simplu, că ele nu există, deși parten-erul devine nemulțumit”.

Într-o terapie de cuplu, partenerii ajung să afle împreună ce s-a stricat în relația lor și cum poate fi reparată, încearcă să se cunoască mai bine, să se înțeleagă reciproc. Toleranța și îngăduința se învață în cazul de față, prin tehnici speciale de comunicare.

Plus 65 pe www

Text **Giani Grădinaru**

Site-urile Web au avut o evoluție covârșitoare pe măsură ce tehnologia s-a îmbunătățit, iar acest lucru a făcut posibile mai multe realizări. În ultimii ani s-au văzut noi concepte de design care au revoluționat concepțiile despre Web. Pentru mulți oameni, Internet-ul a devenit un stil de viață datorită facilităților sale multiple.

Pentru cei care creează site-uri Web și care comunică prin Internet este foarte important să înțeleagă că nu toate persoanele au aceleași aptitudini și abilități și, de aceea, trebuie să se adapteze la cerințele consumatorilor încă atunci când este vorba de noile tehnologii.

Din ce în ce mai mulți adulți de vârstă a treia sunt puși la curent cu beneficiile oferite de tehnologie. Studiile demografice arată că după baby-boom-ul de după cel de-al doilea război mondial, toate țările lumii vor înregistra o tendință de îmbătrânire a populației, fapt care implică schimbări majore în politicile de marketing dar și în comunicații.

În comparație cu alte grupe de etate, vârstnicii petrec mai multe ore în fața calculatorului, motiv pentru care standardele impuse în design și acceptate de segmentul populației tinere nu satisfac în aceeași măsură necesitățile populației trecute de această vârstă.

Designerii pot realiza o mulțime de lucruri care

pot face accesibile site-urile Web pentru utilizatorii de toate vârstele, cu condiția ca necesitățile celor de vârstă a treia să fie înțelese.

Problema cea mai des întâlnită, pe măsura înaintării în vârstă, este legată de vedere. De la vârsta de 65 de ani, majoritatea persoanelor și-au pierdut cel puțin una dintre abilitățile de vedere, cum sunt concentrarea, distingerea culorilor, descompunerea imaginii și adaptarea la schimbarea luminozității. Ca rezultat al procesului natural de îmbătrânire, defectele de vedere obișnuite, cum sunt încetșoșarea văzului sau cataractele, reduc gradul de lumină care trece prin ochi. Îngălbenirea lentilei produce imagini care la o persoană de vârstă a treia apar ca și cum s-ar uita printr-un voal galben.

Marca majoritate a oamenilor au deficiențe în perceperea culorilor ceea ce duce la o vedere vagă. Ca rezultat al acestui fapt, două culori care pentru un individ cu percepție normală apar foarte diferite,

pot fi greu de distins una de cealaltă la un individ cu probleme de vedere. Combinațiile de culori cum ar fi maro cu verde sau bronz cu gri nu sunt o alegere bună.

Odată cu înaintarea în vârstă apar și alte efecte negative, cum ar fi cele legate de auz, și prin urmare multe sunt considerentele care ar trebui luate în calcul dacă se dorește ca un site Web să atingă o audiență globală. Pentru mulți oameni de vârstă a treia, Web-ul este o experiență cu totul nouă și, prin urmare, designerii trebuie să pună în prim-plan claritatea. Persoanele care abia pătrund în tainele Internet-ului nu au asistat la evoluția designului pe pagini Web, motiv pentru care pot fi mai degrabă frustrați decât impresionați de un site și, de regulă, nici nu știu să navigheze prin acesta. Această constatare conduce la ideea că grafica unei pagini Web trebuie să fie clară, lizibilă și să ofere informația căutată. Rezultatul va fi dat de vizitatori fideli, interesați de pagina respectivă.

Aspectele principale legate de realizarea unui site cu interes sporit pentru persoanele la care ne-am referit până acum, ar fi: aranjarea paginii, stilul, culorile, contrastul, fonturile, utilizarea generală și cunoștințele oferite.

Aranjarea paginii. Arile largi cu spații albe și blocuri mici cu text sporesc posibilitatea de citire, ușurând acest proces, făcând ca pagina să pară „curată” și mai ușor de navigat. Totodată, trebuie să se țină cont de faptul că paginile mai largi pot însemna o navigare mai îndelungată. Aspectul paginii și interfața acesteia să se mențină de la o pagină la alta, să fie similare, iar elementele importante, care ajută la navigare, să-și păstreze plasamentul în linia generală, evitându-se astfel confuziile și creându-se imaginea și identitatea companiei respective. Subiectele principale trebuie despărțite în pagini scurte și succinte care să conțină informații cuprinse în cel mult două ecrane.

Stilul. Folosirea temelor pentru background sau a textului suprapus peste imagini duc la o mai dificilă înțelegere a celor ce o vizitează, deoarece anumite lucruri distrag atenția și ideea principală se pierde. De asemenea, mulți utilizatori sunt în dificultate sau chiar în imposibilitate de a înțelege textul respectiv și chiar dacă imaginile din background sunt discrete, ele pot îngreuna citirea și înțelegerea textului din pagină. Umbrele din text pot cauza o mai dificilă descriere a textului. Fontul trebuie ales în așa fel încât să ajute la lizibilitate, și se recomandă utilizarea unui singur tip de font. Culorile stridente riscă să ducă la pete aparente și să obosească ochiul.

Culorile. Pentru ca acestea să fie folosite eficient, trebuie avute în vedere trei caracteristici: nuanța, luminozitatea și saturația. Nuanța permite identificarea culorilor de bază, luminozitatea reprezintă diferența dintre lumina care apare pe o anumită suprafață în comparație cu alte suprafețe din apropiere iar saturația este măsura intensității unei culori. Trebuie să fie alese culori cu diferențe din toate cele trei puncte de vedere. Ținând cont că persoanele avute în discuție își pierd abilitatea și ușurința de a detecta luminozitatea e bine să se

folosească diferențele de luminozitate exagerate între culoarea de deasupra și cea de pe background. Din aceeași considerente e bine să se evite combinațiile de albastru și galben sau roșu și verde.

Contrastul. Contrastul maxim fiind între alb și negru, folosirea oricărei culori mai închisă decât alb și mai deschisă decât negru reduce contrastul amintit, iar combinația dintre culori devine automat mai greu de descifrat.

Fonturile. Fonturile mai mari sunt mai ușor de descifrat și, de citit. Dimensiunea ideală pentru fonturi este de 12 sau 14 puncte pentru majoritatea persoanelor adulte și bătrâne, însă pentru persoanele cu vedere parțială cerința este ca fonturile să fie ceva mai mari, chiar peste 16 puncte. Distanța dintre rânduri este bine să fie de 1,5 sau 2 linii deoarece scade oboseala ochilor și ajută la o mai mare claritate.

Utilizarea generală. Datarea paginii în momentul realizării unei modificări sau editări permite înștiințarea vizitatorilor despre valabilitatea adresei respective, despre informații necesare dorite de ei și, de asemenea, sporește încrederea acestora în site-ul respectiv. Dacă paginile sunt modificate frecvent, este bine să fie menționat acest lucru prin folosirea cuvântului „NOU” cât și prin datare. Arhivele trebuie organizate și păstrate după anumite criterii, însă cel mai important lucru este verificarea conținutului paginilor precum și a timpului alocat efectuării unui download folosind mai multe tipuri de modem-uri.

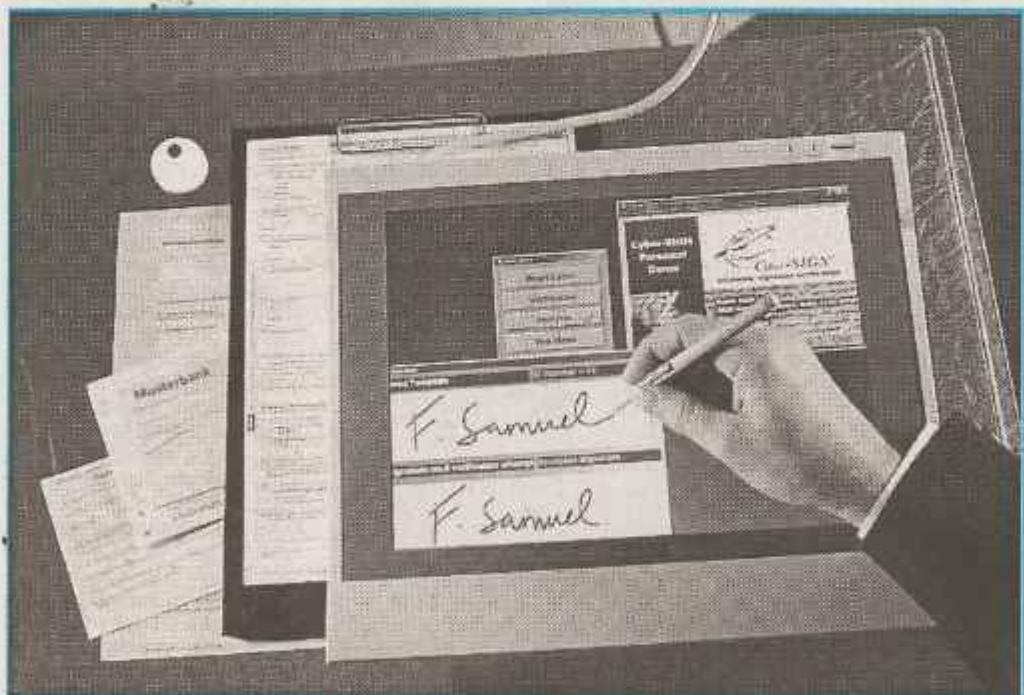
Educarea utilizatorului. Utilizatorii de computere din categoria de vârstă analizată sunt adesea timorați de multiplele opțiuni oferite de interfață dar și de utilizarea soft-ului. Este bine ca utilizatorii să fie ajutați, punându-le la dispoziție legături, materiale sau documente care să le explice câteva lucruri esențiale: redimensionarea cursorului, setarea preferințelor pentru culorile din pagină, pentru fonturi sau background, redimensionarea icon-urilor și a fonturilor, diminuarea și evitarea oboselei ochilor.

Aceste considerații pot sensibiliza proiectanții de pagini Web, prin orientarea către un segment de piață din ce în ce mai important rezultat în urma procesului de îmbătrânire demografică ce caracterizează și România ultimilor ani. Nu numai designul în sine este important ci și conținutul reclamelor: trebuie ținut seama de produsele pe care o persoană de vârstă a treia este tentată să le cumpere, nivelul veniturilor, făcându-se distincție între cei care încă lucrează și cei pensionați, ale căror posibilități de satisfacere a nevoilor sunt mult mai limitate. În general, bătrânii sunt insensibili la reclamă, conservatori și nostalgici, motiv pentru care accentul trebuie pus pe conținutul în sine al reclamelor și nu pe factorul persuasiv. Prin urmare, designul paginilor Web nu reprezintă doar o problemă de estetică sau de simplă transmitere a informațiilor, ci un proces în care marketingul este implicat în mod esențial.

Investitorii privesc spre viitor

text: Giani Grădinaru

În România, reglementările de natură juridică și financiară sunt relativ complexe și aflate într-un proces de continuă schimbare. Din acest motiv, în afară de analiza internă efectuată de investitori, ei apelează masiv și la consultanță externă pentru a efectua analiza de detaliu a societăților vizate. În cele mai multe cazuri, înainte de încheierea tranzacției, se impune ca studiile financiare, juridice, cele legate de protecția mediului înconjurător, precum și studiile tehnice, de marketing, să ducă la concluzii favorabile deciziei de a investi.

În abordarea evaluării unei firme, analistul pornește de la performanțele financiare înregistrate în trecut. Desigur, cu cât societatea demonstrează un istoric de profitabilitate și de creștere, cu atât ea devine mai atractivă pentru investitori. Realitatea este că, înainte de orice, investitorii privesc spre viitor. Din acest punct de vedere, datele contabile istorice reprezintă doar un indicator în vederea

continuării analizei.

O serie de societăți, aflate în trecut în proprietatea statului, au moștenit poziții monopoliste sau dominante pe piața internă, precum și volume impresionante de export, în special în țările fostului CAER. Majoritatea acestor societăți au fost nevoite să-și reducă impresionant volumul de activitate, numărul salariaților și baza de clienți.

Puține societăți din această categorie au reușit să supraviețuiască. Chiar și pentru acelea care au reușit acest lucru, am remarcat că, pentru echipele de conducere, satisfacerea cerințelor înalte ale investitorilor vestici s-a realizat întotdeauna cu dificultate.

Desigur, se poate spune că aici apare problema apartenenței unei părți a acestor manageri români la vechile mentalități și stiluri de conducere. Noi, însă, considerăm că trebuie avut în vedere că majoritatea acestor societăți au traversat deja faze dureroase de restructurare, în condiții de recesiune prelungită.

Pentru aceste societăți, parcurgerea procesului de transformare în continuare în vederea realizării unei creșteri este o sarcină dificilă pentru orice manager.

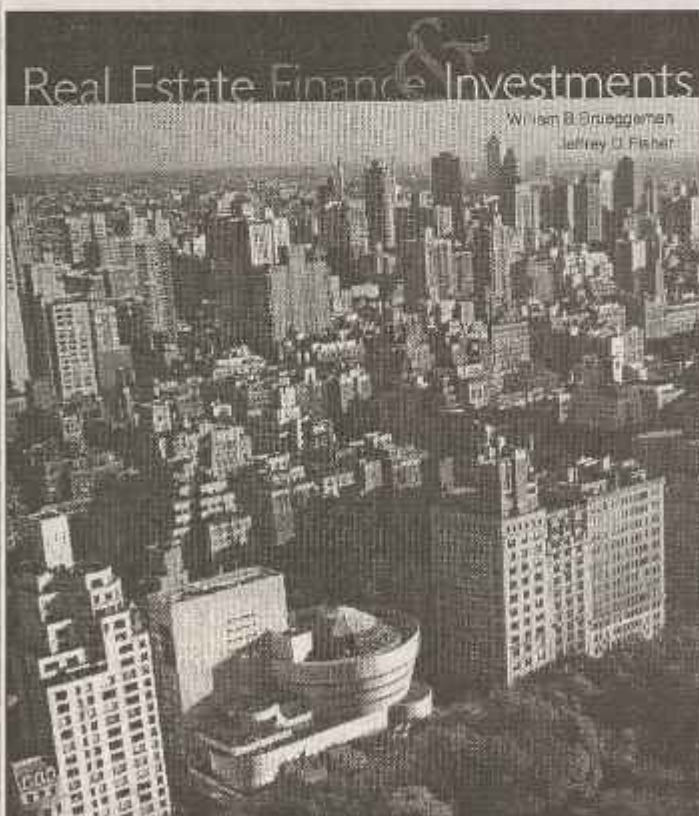
Performanța financiară a unei firme este dată cu prioritate de întinderea orizontului de planificare, de eficiența personalului și de mărimea firmei, cu condiția ca procesul de creștere să parcurgă în mod distinct dezvoltarea acestor trei dimensiuni. Cu alte cuvinte, nu are sens ca firma să treacă la dezvoltarea gradului de instituționalizare atâta timp cât nu s-a confirmat că orientările strategice sunt adecvate. Mai departe, creșterea nivelului de activitate este firesc să se realizeze pe baza unei structuri organizatorice capabilă să permită aplicarea strategiilor.

Performanțele de ansamblu ale societății sunt legate intens de realizarea cifrei de afaceri. Nivelul vânzărilor este analizat în cele mai multe cazuri, dar impactul său poate fi mai semnificativ în condițiile în care nu există suficientă siguranță în privința realizării volumului fizic de vânzări sau a prețurilor planificate. Desigur, dacă firma este caracterizată printr-un grad relativ ridicat de variabilitate a costurilor, riscul privind volumul este mai puțin semnificativ.

În cazul riscului valutar se analizează abaterile între devalizarea monedei naționale și evoluția ratei inflației. Societățile care importă bunuri într-o proporție ridicată din costurile totale, sau acelea care exportă produse finite pot fi afectate de dezechilibrele care se înregistrează între cei doi parametri macroeconomici.

Performanțele salariațelor sunt determinate de regulă sub forma impactului deviațiilor costurilor salariale față de cele planificate, asupra proiecțiilor financiare. Această analiză devine din ce în ce mai importantă cu cât activitatea societății este mai intensivă din punctul de vedere al forței de muncă (solicită manoperă relativ ridicată pe unitatea de produs). Tendința firească a acționarilor este de a crește gradul de înzestrare tehnică, în măsura în care se dispune de cash pentru finanțarea programelor de investiții în mijloace fixe. Cu toate acestea, sunt sectoare de activitate unde posibilitățile de creștere a gradului de mecanizare și automatizare, în condiții de eficiență economică, rămân în continuare limitate. Avem aici în vedere în special industria textilă, confecțiile, anumite activități în cadrul industriei sticlei și porțelanului și în general orice activitate economică în care costurile salariale prezintă o pondere importantă în totalul costurilor.

Un alt element care afectează proiecțiile financiare este costul materiilor prime. Spre exemplu, am avut experiențe cu mai multe societăți românești, legate de necesitatea alinieri treptate la standardele și legislația Uniunii Europene. În esență, aceste firme urmau să treacă de la furnizorii de materii prime care ofereau prețuri relativ scăzute, la furnizorii vestici, într-unul din aceste cazuri, prețurile materiilor prime s-a dublat ca urmare a acestor schimbări de furnizori. Din fericire, această schimbare de furnizori a fost prevăzută și societatea a reușit să ia din timp măsurile necesare.

Capitalul de risc

text: Giani Grădinaru

Statisticile din țările dezvoltate arată că politica fondurilor de capital de risc în privința fondurilor investite ar fi vânzarea la un preț de 10-12 ori mai mare a acțiunilor după 5-7 ani de la investiție în cazul firmelor noi și vânzarea la un preț de 5-7 ori mai mare a acțiunilor după 4-5 ani la firmele ceva mai mature.

După cum se poate constata, nivelul câștigului urmărit de un fond de capital de risc este ridicat. Acest lucru se explică prin aceea că nu toate investițiile se dovedesc a fi la fel de profitabile. Practic, fondul finanțează și societăți în care pierde întreaga sumă investită. Pentru ca un fond să fie profitabil trebuie să se accepte ipoteza după care circa 50% dintre societățile în care s-a investit vor realiza un profit minim, altele 25% vor fi vândute sau lichidate, înregistrându-se pierderi nete, rămânând 25% din societăți, dintre care doar jumătate vor putea fi cotate (deci, din totalul portofoliului fondului, doar 12,5%). Aceste „stele” trebuie să genereze o rată compusă de recuperare de peste 60-120%. Astfel, un fond de capital de risc dintr-o țară dezvoltată trebuie să-și propună o rată de recuperare de 20%.

În economiile aflate în proces de stabilizare, ca urmare a riscurilor mai mari, este normal ca această rată de recuperare medie să fie mai ridicată. Din mulțimea firmelor care solicită finanțare, fondul de capital de risc este atras de firmele care demonstrează capacitate de a genera cash și care fie dispun de o poziție concurențială puternică și care poate fi menținută, fie ținesc către această poziție. Pe de altă parte, se pune problema tendințelor pieței și ale sectorului de activitate. Fondul va fi mai puțin atras de piețe mature sau în declin. Totodată, ca

urmare a faptului că oferta fondului se adresează firmelor aflate în creștere (care sunt de regulă relativ mici), intrarea pe piață a unui concurent puternic face proiectul mai puțin atractiv. Practic, atunci când o asemenea intrare implică o firmă deosebit de puternică, fondul renunță imediat la proiectul respectiv. Pe de altă parte, fondul poate analiza și finanta firme aflate în stadiu de proiect, cu condiția ca acestea să fie promovate de întreprinzători cu experiență în domeniu. Evident, în acest caz întreprinzătorii trebuie să-l convingă pe investitor că au dorința și posibilitatea de a investi ei înșiși în proiect. În funcție de atractivitatea proiectului, fondul poate investi și în întreprinderi mature. Fondul este interesat în păstrarea cotel sale de participare o perioadă limitată de timp, după care iese din structura acționariatului.

Câștigurile fondului provin din diferența între prețul de vânzare al acțiunilor sale, realizat la ieșire, și prețul de intrare care este plătit de fond în momentul în care finanțează societatea, întreprinzătorii, indiferent de forma lor de organizare, aflați în căutare de finanțare, ar putea beneficia de mai multă atenție din partea investitorilor dacă ar putea conștientiza faptul că relațiile lor cu potențiali investitori nu sunt de natură „comercială”. De multe ori, întreprinzătorii tind să abordeze pe potențiali investitori pornind de la experiența lor cu clienții firmei. În realitate, în

Încercarea lor de a obține capital, întreprinzătorii se adresează unei piețe, piața de capital, căreia îi prezintă spre atenție un pachet de produse financiare. Pe această piață funcționează și fondurile de capital de risc care oferă finanțare firmelor mici și mijlocii fără a solicita în schimb garanții materiale.

Avantajul concurențial major al capitalului de risc față de investitori strategici constă în maniera în care este abordat procesul de dezvoltare a societăților în care se investește. Fondurile de capital de risc sunt parteneri financiari. În mod normal, spre deosebire de investitori strategici, fondurile nu prezintă în portofoliul lor afaceri similare și nu operează activități similare cu cele ale societăților în care investesc. Investitori strategici și fondurile de capital de risc prezintă orizonturi de timp diferite în privința investiției într-o societate. Odată ce a investit într-o societate, investorul strategic urmărește să-și mențină cota sa de participare (de cele mai multe ori este vorba despre o cotă de participare majoritară), în mod perpetuu. Din acest punct de vedere, obiectivul fondurilor de capital de risc este exact opus, având o strategie de exit clară.

Principala investiție a unui fond de capital de risc se face nu în utilaje sau produse ci în oamenii care promovează proiectul (managementul firmei). Un studiu statistic arată că 67% dintre investitori consideră ca factor prioritar că echipa de conducere trebuie să fie capabilă să desfășoare un efort susținut; tot 67% dintre investitori au apreciat drept prioritară cunoașterea pieței de către echipa de conducere; 31% dintre investitori consideră că pe primul loc se situează calitățile de lider ale întreprinzătorului și, în mod oarecum surprinzător, doar 28% consideră drept principal factor de succes câștigurile din investiție. Pentru a-și capta interesul investorului, întreprinzătorul trebuie să demonstreze o cunoaștere a sectorului de activitate și a operațiunilor firmei, capacitate de a prezenta afacerea în mod convingător, o cunoaștere a alternativelor de finanțare prin investiții de capital, capacitatea de a diminua percepția riscului de către investor.

Fiecare etapă din ciclul de viață al unei firme are propriile sale criterii de finanțare. Acestea sunt adaptate de specialiști în capital de risc, în funcție de condițiile pieței de capital de risc. Este evident, că, pe măsură ce firma se găsește într-un stadiu mai timpuriu, riscurile sunt mai mari. Implicit, și câștigul urmărit de fond este mai mare, în același sens crescând și cota de participare la capitalul social.

Fiecare fond își definește perioada de participare în societățile în care a investit. În anumite cazuri, ieșirea se poate realiza mai devreme sau mai târziu față de termenul planificat. De cele mai multe ori se lese mai devreme în cazul în care apar oportunități neașteptate privind vânzarea acțiunilor deținute de fond în cazul în care prețul este bun. Se mai poate decide ieșirea „prematură” din structura acționariatului atunci când se constată că nu este posibil să se realizeze parametrii planului de afaceri; în acest ultim caz prețul de vânzare poate fi chiar mai mic decât cel de achiziție. Amânarea ieșirii fondului dintr-o afacere poate fi consecința faptului că mediul de afaceri a emis semnale pozitive privind potențialul de creștere

în continuare a sectorului de activitate sau a firmei în care s-a investit. Desigur, o asemenea întârziere poate fi determinată și de faptul că la momentul respectiv nu au fost identificați cumpărători care să ofere un preț convenabil. În ambele situații, fondul amână decizia de ieșire în speranța obținerii unui preț semnificativ mai mare.

De fapt, sursa câștigurilor fondului o reprezintă creșterea rapidă a societății. Fondul de capital de risc este un investitor activ, implicat în procesul de adăugare de valoare firmei. Aceasta se realizează prin participarea sistematică în procesul de management strategic și prin facilitarea programelor de instruire a personalului și a activităților de consultanță în favoarea firmei.

De cele mai multe ori, capitalul de risc este remunerat prin câștigul obținut prin valorificarea acțiunilor deținute. În acest fel, fondurile sunt motivate să sprijine procesele de creștere a firmelor în care investesc pentru simplul motiv că această creștere este reflectată în valoarea firmei la momentul exitului. În plus, pentru protejarea intereselor sale, un fond de capital de risc nu va investi în societăți concurente, cu toate că o asemenea acțiune ar putea fi recomandabilă în sensul concentrării „maselor critice” care anticipează o fuziune.

Fondurile de capital de risc preferă cote de participare minoritare, chiar dacă o asemenea poziție minoritară face procesul de management mai dificil, în sensul că investitori financiari nu dețin puterea de vot necesară pentru a dicta în privința pozițiilor majore. Cei mai mulți investitori financiari încearcă să se asigure de cooperarea altor acționari importanți, astfel încât controlul asupra societății să fie exercitat pe baza unor asemenea alianțe. În cadrul unor asemenea alianțe, fiecare participant are propria sa contribuție la creșterea și succesul firmei în care s-a investit. Dacă, prin definiție, investitorii financiari adaugă valoare societății, partenerii lor tehnici sunt de fapt acei care creează valoare. De fapt, conform acestei filozofii, pare perfect logic ca fondurile de capital de risc să-și asocieze eforturile și banii cu investitorii strategici chiar de la început. Această filozofie a „responsabilității partajate” este derivată din faptul că, în general, fondurile de capital de risc nu au structura și competența solicitată de managementul unei afaceri non-financiare. În realitate, orice fond de capital de risc își dorește să fie „remorcat” de întreprinzător spre succesul afacerii comune.

Investițiile directe în societăți românești sunt în general profitabile, aceasta explicându-se prin prețurile de intrare atractive pentru investitori. Societățile au de regulă lipsă de capital, fie pentru că, la unele, procesul de creștere a nivelului de activitate este prea rapid, fie pentru că la altele acționarii au adoptat o politică excesivă în privința dividendelor, conducând la decapitalizare. Desigur, vorbim aici despre societățile care au perspective bune de creștere, au echipe de conducere performante, salariați bine calificați, precum și un bun istoric de profitabilitate, chiar în condiții de recesiune prelungită.

Jocul

de Mircea Pricăjan

E singur și, în depărtare, o vede. A rămas singur și își aude inima cum îi bubuie în urechi. Se mai uită o dată în jur, aruncă un ochi pe după colțul de fier al ascunzătorii – nu e nimeni – și, strângând în mână arma pe care singur și-a făcut-o din cinci tuburi subțiri, o rupe la fugă spre ea, spre o ascunzătoare mai sigură.

Aleargă apiecat de spate și cu ochii mișcându-i-se în toate părțile. Sângele i se zbate la temple și-i încetosează privirea. Transpirația îi umple fruntea. Se șterge și continuă să alerge.

Ajunge la ascunzătoarea pe care-a văzut-o și ieri, dar nu a îndrăznit să o folosească. E un mastodont de fier ruginit, cu unghiuri ciudate, cu tije și maneto amenințătoare. Are o ușă rotundă. În mijlocul ei se află o manetă circulară, așa cum a văzut ei în filmele cu submarin. Nu știe la ce-o fi folosit cutia aceea înainte s-o aducă o macara la depozitul de fier vechi, însă-n mod sigur acolo nu-l va găsi nimeni. Și, ținând ușa puțin întredeschisă, va putea supraveghea nevăzut o parte din curte și-i va vâna unul câte unul pe ceilalți băieți.

Trage cu toată forța de ușă și, când aceasta scârțâie puțin, el scrâșnește din dinți și n-o aude. Înăuntru e întuneric. Câteva raze de lumină pătrund prin găurile săpate de rugină în peretle gros de oțel.

Și miroase. Un dămf păstos de praf și umezeală, ceva acru și ranced, corosiv. Pe el, însă, nu-l mai înspăimântă nimic. În primele două partide ale jocului el a munit primul. A trebuit să stea deoparte și să-i urmărească pe ceilalți cum se caută pe după frigider dezafectate, caroserii sparte, muniți de țevi îndoit și mormane de span. A trebuit să stea deoparte și să aștepte să moară toți, mai puțin unul. Câștigătorul.

Cât de mult și-ar dori și el să fie câștigător măcar o dată!

Muscându-și buza de jos și închizând ochii, intră în obiectiv și trage ușa după el. Se pune la pândă. Simte că acum șansele sunt de partea lui.

Valentin Manta apăsă un buton pe consola telefonului de birou și, cu o voce oșosită, spuse:

– Amelia, eu plec spre casă. Tu mai rămâi?

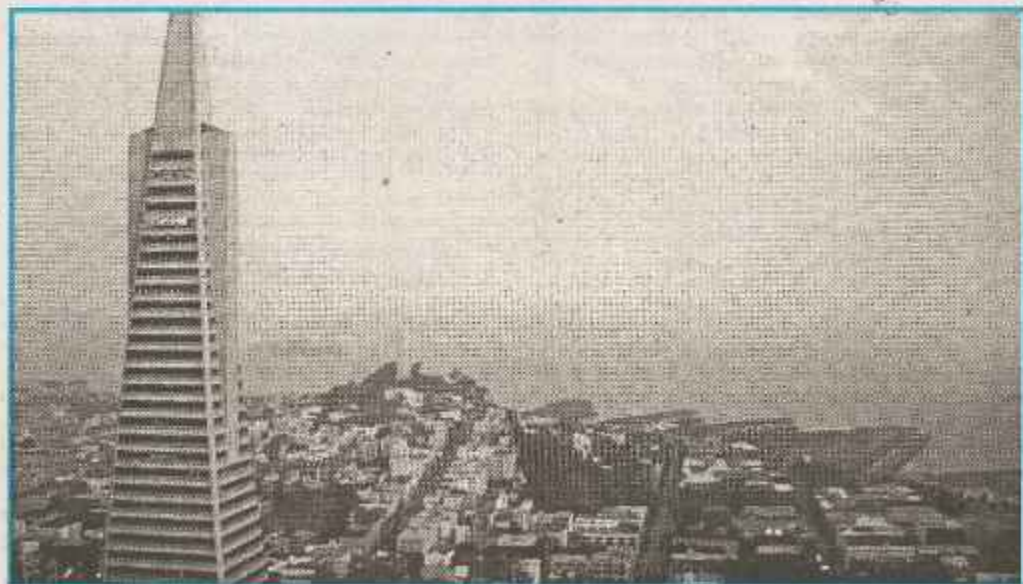
– Sunt gata și eu, se auzi o voce dintr-un difuzor mic. Vrei să te duc cu mașina?

– Nu, mulțumesc. Fac o plimbare. După o zi ca asta, o plimbare mă calmează.

– Cum vrei tu. Ne vedem mâine, atunci.

– Sigur. Pe mâine.

Ridică degetul de pe buton și scuase aerul din piept cu un orlat prelung.

Era avocat cu normă întreagă de peste douăzeci de ani și niciodată nu avusese o zi mai proastă ca aceea. În România, dacă un client avea bani, nu exista caz dificil. Trebuia doar să știi ce roți să ungi și totul mergea strună. Nici nu mai conta procesul. Iar pledoaria lui ținea mai mult de un act teatral, decât de unul judecătoresc. Cu cât părțile implicate erau mai bine înfipite în gălanta cu mălai, cu atât existau mai multe șanse ca totul să treacă pe neobservate. De regulă, se ajungea la înțelegeri amabile. Baniul domnului X treceau în contul bancar al domnului Y, iar pe traseu se făcea o escală prin gara domnului - în speță - Valentin Manta, care reținea o parte din transport și dădea undă verde garniturii spre destinația finală. Frumos, cu grijă și bună înțelegere. Ca între oameni, nu?

Niciodată nu fusese pus în fața unui șantaj. Niciodată, până acum. Tocmai el, avocatul. Intermediar. Pacificatorul. Vama - dincolo de care, odată trecut, ești un om nou, cu acte în regulă.

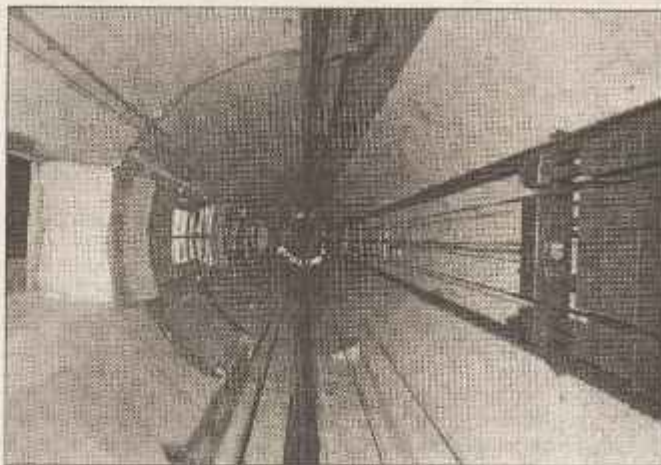
Enervat și obosit peste măsură, nu-și dorea acum decât să facă o plimbare până acasă, să încerce să-și limpezească gândurile și, după un somn bun, să se trezească într-o nouă zi, înveselit de aflarea soluției. O soluție pe cât de simplă, pe atât de evidentă. Căci, nu-i așa, la vedere stau cel mai bine ascunse lucrurile.

Se ridică din scaunul directorial din piele neagră, își culese servietă de pe masa de scris din lemn masiv de mahon, aruncă o privire rapidă pereților înțesați cu diplome peste diplome și fotografiile peste fotografiile cu celebrități din lumea afacerilor și ieși pe ușă.

În anticameră nu mai era nimeni. Amalia probabil că plecase deja spre parcare de la etajul al doilea, unde-și lăsa ea mereu mașina, acum un Renault de ultimul tip, ca să fie mai aproape de birou. Valentin mai oțtă o dată (oare nu era și Amalia implicată în toată povestea aceea?) și porni spre lift.

Apăsă butonul și așteptă. Nu-i trebui mai mult de cinci secunde liftului să sosească, și totuși lui - datorită devălmășiei de gânduri care-i zumzăiau în minte - i se păru că trecură ore întregi. Aiurit, cu sângele pulsându-i înspumat la temple, călcă în colivia de metal și ușile se închiseră în urma lui.

Stă la pândă vigilant. Se simte ca-n filmele cu comandouri în jungla amazoniană. Numai că jungla lui nu e plină de liane și șerpi, ci de bucăți de fiare contorsionate, bătute de ploți și roase de rugină, și nu stă într-o scorbură, ci într-un cuptor (crede el) de turnătorie. Înținericul îl înconjoară, numai că el nu-l observă. El stă cu privirea ațintită afară prin deschizătura îngustă a ușii rotunde. Stă cu ochii îngustați și cu unul dintre cele cinci tuburi lipit de buze. Glonțul e pe țevă: un cornet din hârtie, cu vârful înmuiat în aracet. Are cornete și din cele mai periculoase, cu ace cu gălmăie în vârf. Dar acelea sunt pentru trasul la țintă, nu pentru jocul de-a vânătoarea.

Dacă știi cum să suflă, atât de bine se implântă în copaci!

Aude zgomot de pași. A mai căzut un jucător. Aude strigăte infundate. „Ești mort! Ești mort!” „Mă predau!”, strigă altcineva, mai aproape, însă e imediat doborât la pământ cu un cornet năprasnic și urmează alte strigăte de „Ești mort! Ești mort!”.

Trece o vreme și tăcerea iarăși se pogoară.

Tensiunea crește în el și, când e pe cale să se relaxeze, în cântarea armei sale se ivește o siluetă. Se mișcă încet, cu precauție, aplecat de spate, aproape târâș. Nu mai așteaptă. Ocazia e unică. Își umflă plămânii cu aer, își apasă buzele pe capătul tubului și suflă cu toată forța.

Inamicul nici nu prinde de veste. Cornetul îl nimerește în piept.

Ar trebui să strige „Ești mort!”, dar nu o face. Nu vrea să-și deconspire poziția.

Dar în spatele inamicului mai e cineva. Un alt jucător.

- Ești mort! Ești mort!, strigă acesta și imediat întoarce capul spre locul unde stă el.

Speriat, se trage și mai înăuntru. Și, făcând asta, trage și ușa după el.

Întinericul e acum complet. Parcă nu se mai văd nici dărele acelea de lumină.

Biroul lui se afla la etajul al optulea într-o clădire de douăzeci de etaje. Primele două nivele erau ocupate de parcare.

Când se opri liftul, probabil că mai avea încă cinci etaje până la parter. Nu știa sigur, fiindcă nu urmărise afișajul electronic. Cablurile din oțel se întinseră brusc, suierând ca niște șerpi de junglă, iar lumina pălpăi, apoi se stinse.

Trezit parcă dintr-un somn de dimineață, Valentin Manta se lăsă pe vine și, speriat, întinse brațele în lături în căutarea unui sprijin.

Întinericul era peste tot. Un întineric dens, palpabil, care lărgea la infinit dimensiunile cuștii liftului. Dacă nu ar fi simțit sub picioare podeaua și dacă una dintre mâini nu ar fi atins peretele îmbrăcat în foaie de

aluminiu zincat, ar fi putut foarte bine să creadă că plutește în gol.

- Ce mama dracu'?, făcu el exasperat, simțind deja cum începe să respire mai greu. Hei! Oameni buni! Dați drumu' la curent!

Fără voia lui, scăpă servieta. În tăcerea care cuprinsese întreaga clădire, pocnetul pe care-l scoase aceasta semănă cu buhuitul detonării unei bombe cu hidrogen.

Valentin trase aer în piept și-l ținu acolo până ce simți că-l ard plămânii.

Aude zgomote ciudate. Nu mai e vorba de strigătele celorlalți jucători. Sunt tânguieli lugubre, scârșnete metalice, plescături apoase, sunt suierături ca de vânt pe la stresini într-o noapte de decembrie, când totul e înghețat, până și soarele, parcă. Sunetele acestea vin dinăuntrul cuptorului, nu din afara lui. Vin din inima întinericului. Vin din spatole, din fața, din stânga și din dreapta lui. Se învârt în juru-i. Îl amăresc.

Si-ar dori să strige, dar dorința de-a ieși câștigător încă e suficient de mare, încât să-l împiedice să o facă. Mai bine să aștepte. Să strângă tare din ochi și din dinți și să aștepte. Să-l lase pe ceilalți să se elimine unul pe altul și el să iasă doar când va mai fi rămas numai unul. Să-l pândească apoi pe acesta și să-l omoare cu un glonț chiar din gura cuptorului. Apoi va putea și el striga „Ești mort! Ești mort!”, căci acela va

fi strigățul învingătorului. Al Câștigătorului.

Să aștepte, deci. Să stea acolo în întineric și să nu-l bage de seamă; să asculte vaierele acelea și să nu le dea ascultare.

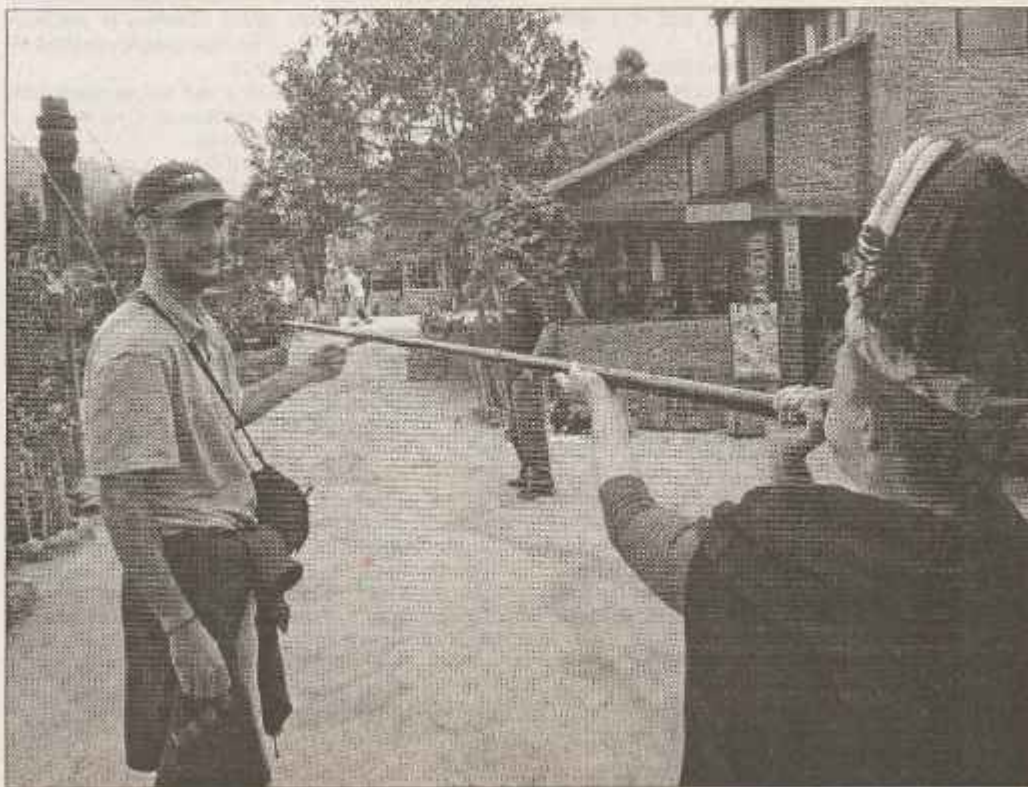
Reușește asta. Reușește pret de câteva clipe. Apoi, cu spaima dospită-n el de să dea pe delături, se ridică în genunchi și se lovește cu capul de tavanul cuptorului. Pe lângă durere, îl asaltează și o ploaie de rugină, care-i cade peste față ca o armă de păianjeni mici, parcă mângâindu-l cu picicarele lor păroase. Strânge și mai tare din ochi și duce mâna la cap. Nici urmă de sânge. Doar o umflătură mică, un cucui de care se va lecu cu siguranță în câteva zile. A scăpat ușor.

Amețit, cu atenția întoarsă pentru o clipă de la spaima care-l bântuie, mai așteaptă o vreme.

„Tăceți, tăceți, nu mai strigați!”, își spune în gând, sperând ca acele ființe care - e convins acum - se află împreună cu el în cuptor, să înceteze zarva. Aproape că și vede în întineric cum scapără mii de ochi mici: ochi verzi și albaștri și galbeni. Și negri. Aceștia-l înspăimântă cel mai tare. Ochi negri care scapără în întineric. Un negru sculptor, lucios, ca de metal polizat cu o piatră foarte fină.

Strânge arma și mai tare la piept și-și spune că, în caz de pericol, va apela la cornețele cu vârt de ac. Le are la îndemână, într-un buzunar special croit în interiorul vestei. Le pipăie și acolo sunt. Dintr-o dată, se simte mai curajos.

Ce Dumnezeu, așa trebuie să se comporte un Câștigător?

„Ciudat cât de greu trece timpul când ești captiv”, își spuse Valentin Manta nu fără o urmă de groază. „Și cine știe cât va mai trece până să vină cineva să mă scoată de aici.”

Gândul acesta nu făcu decât să-i adâncească panica. Respirația îi rămase în gât ca un dop de plută și simți cum îl strânge capul. Îl cuprinsese amețeaua. Pe dată, uită complet de santajul din care nu vedea nici o cale de ieșire (să-i cedeze nemernicului ala toată averea sa și să iasă la pensie la cerere era inacceptabil) și nu se putu gândi decât la situația sa de prizonier. La anxietatea care îl cuprindea pas cu pas. La claustrofobia de care până acum nu știuse că suferă. La moartea pe care și-o vedea deja cu ochii. La toate decodată și la nimic în special.

Prin păcă care-i acoperise gândurile, își aduse cu disperare aminte de telefonul celular. Cu mâini tremurânde, își pipăi sacoul și-i simți conturul. Era scăpat! Salvat! Săpă în buzunarul interior – îl scoase. Apăsă butonul la nimerirea și ecranul prinse viață. Oțișnuți cu întunecimea, ochii lui avură nevoie de câteva clipe să se adapteze la acea lumină spectrală. Îndată însă ce imaginea se focaliză, Valentin reuși să citească afișajul. Era ora 23.44. (Să fi trecut doar zece minute de când își părăsise biroul? Tinea minte că ultima oară când văzuse un ceas, cadranul anunța ora 23.34.) Și avea semnal destul. Cu bateria stătea cam slab – numai o liniuță.

Căută în agendă numărul Amaliei. „Sper să nu fi ajuns prea departe...” – gândi.

Punându-i toate speranțele în acel apel, apăsă butonul potrivit.

Și tot ce primi după o lungă așteptare nu fură nici măcar niște fășături ci de rețea ocupată, ci niște tânguiești lugubre, niște scrășnete metalice și niște tânguiești apoase, un șuierat ca de vânt.

Băiatul și-a pierdut deja orice stăpânire. Nu se mai crede un Câștigător. De fapt, atât de mult timp a trecut de când a rămas închis în cuptorul de turnătorie (a încercat ușa de nenumărate ori, a izbit-o cu pumnii și cu picioarele până ce i-a plesnit pielea și i-a dat sângele, a zburat din toți rărunchii și a rămas fără voce, a plâns și lacrimile i s-au uscat, după care a plâns din nou), încât a abandonat orice speranță că va mai ieși vreodată cu viață de acolo. Pentru un băiat de vârsta lui, gândul morții nu seamănă deloc cu ceea ce-ar gândi un adult, pentru el nu se leagă în nici un fel de altceva în afara de jocul pe care-l părăsește și e conștient că nu-l va mai putea începe niciodată. Însă asta înseamnă totul. Înseamnă că a pierdut și ultima șansă de-a mai ieși Câștigător.

Într-o clipă de disperare, și-a descărcat întreaga muniție (până și cornetele cu ace în vârf) asupra unor dușmani din umbre, asupra unor monștri veniți să-l scoată definitiv din joc.

(„Ești mort! Ești mort!”)

apoi a mai strigat o dată

(„Mă predau!”)

și a mai plâns lacrimile care i-au mai rămas.

Totul în zadar.

Acum, epuizat, costumat, deznădăduit, se

întinde pe spate în colbul cine știe câtor tone de aliaje arse și se predă.

Valentin Manta se trezi la un moment dat și își dădu seama că stătea întins pe spate în cabina liftului. Nu știa cât timp trecuse, nu știa când adormise. Știa doar că, epuizat, consumat și deznădăduit, aruncase telefonul în lături și se lăsase pradă ameteții. Ultima amintire cât de cât vie pe care o avea era a unor strigăte șterse, vagi, care spuneau:

(„Mă predau!”)

– E cineva acolo? Hei, răspunde-mi!

Acum auzea bubuituri. Și erau mult mai clare, mult mai apropiate.

Se ridică împleticit în picioare și-și auzi genunchii cum trosnesc. Observă la un metru de el lumina telefonului și-și dădu seama că probabil nu... dormise?... își pierduse cunoștința?... mult timp.

Bun! Bun! Bun!

Cineva încerca să spargă ușa liftului. Valentin se îndreptă de spate și, răgușit mai întâi, începu să strige: – Ajutor! Ajutor! Sunt aici! Ajutați-mă!

Cu toate că nu mai au voie de trei zile să se joace în curtea depozitului de fier vechi, de când a dispărut cel mai mic dintre ei, Vali și prietenii lui nu se pot abține și tot acolo se joacă. Cu arma din țevi tuberman în spinare și cu hainele întesate cu cornete de hârtie, Vali (Valentin Manta, cum îi spune apăsător mama lui de fiecare dată când face câte-o năzbătie) se ascunde după un perete din fier și, imediat ce vede cuptorul în depărtare, știe ce va găsi în el.

Curajos cum este – doar a ieșit nu o singură dată câștigător la jocul lor de-a vânătoarea! –, nu stă nici o clipă pe gânduri și o la într-acolo.

E puternic și nu are probleme să deschidă ușa prevăzută cu o manetă rotundă, ca la submarine. Și nu face un pas în spate atunci când îl izbește mirosul păstos de praf și umezeală, ceva acru și ranced, corosiv, peste care, mai puternic, se simte izul dulce de carne în descompunere. Nu face un pas în spate fiindcă nu-l sperie așa ceva. A văzut destule filme de groază și e inițiat.

Însă, oricât ar încerca, nu reușește să se convingă să intre în cuptor.

În schimb, strigă cu toată forța:

– Băieți, stop joc! Haideți încoace! Stop joc! Stop joc!

Când, cu scrășnete și tânguiești lugubre, ușa liftului este deschisă, Valentin Manta, avocat de succes și viitor pensionar la cerere, clipește des preț de câteva clipe, după care – înainte să le mulțumească salvatorilor săi – aruncă o privire în jur. Pe podeaua liftului, unele stropsite de greutatea corpului său, altele în perfectă stare, unele cu vârful înmuiat în aracet, altele prevăzute cu câte un ac cu gălmăie, stau împrăștiat o mulțime de cornete de hârtie, de felul celor pe care el însuși le folosea în copilărie la jocul de-a vânătoarea umană.

Damburger, o blondă din România cu gust belgian

Text: Alice Claudia Gherman

Fie că este vorba de o bere de tip *premium pils* sau de una *lager pils*, pentru experții de la *Martens S.A.* nimic nu mai este un mister. Folosind priceperea și rețetele belgienilor, ei pot produce orice sortiment. Ba, chiar, au scos și un sortiment nou pe piața românească: *MaDonna*, care este pe placul americanilor. Și munca le-a fost răsplătită: au câștigat numeroase premii și medalii în țară și în străinătate, ceea ce le-a adus numeroase satisfacții profesionale, dar și aprecierea consumatorilor.

leșirea la o bere este un motiv des invocat mai ales de bărbați în special vara când terasele sunt pline ochi. Dar nici femeile nu se dau în lături când vine vorba să se răcorească.

În afară de cea blondă, care e atât de bună, în toate privințele, mai există bere albă, de abajie, *barely wine* (vin de malt), fără alcool sau cea cu conținut mic de hidrați de carbon. Poate nici nu ați știut că există atâtea sortimente. Ei, bine, cei de la Martens S.A. Galați nu numai că știu acest lucru, dar le și produc. S.C. Martens S.A. este o societate cu capital integral privat, apărută după ce compania Brouwerij Martens n.v., cu sediul la Bochit, în Belgia, a cumpărat fosta *Fabnică de bere Galați* în 1998.

Având o experiență îndelungată în domeniu, Brouwerij Martens a jucat un rol cheie în dezvoltarea tehnică și tehnologică a unității din Galați prin aportul de capital în natură și lichidități, precum și în dezvoltarea produselor prin know-how și asistență tehnică. Astfel, instalația de fierbere, cheia calității berii, și cazanul de filtrare sunt de ultimă generație. Iar la serba fermentare au fost înlocuite toate traseele tehnologice cu conducte și armături din oțel inoxidabil. Valoarea totală a lucrărilor de investiții menționate mai sus și realizate începând din noiembrie 1998 până în prezent se ridică la peste opt milioane de dolari. Efectul investițiilor făcute se reflectă în creșterea productivității muncii, în scăderea costurilor de producție și în calitatea ireproșabilă a produselor societății.

Rețete belgiene originale respectate cu strictețe

Echipa de specialiști a S.C. Martens S.A., inspirându-se din tradiția belgiană, poate produce toate tipurile de bere menționate mai sus la o calitate ireproșabilă, probate de multitudinea de medali și diplome obținute în țară și în străinătate.

În segmentul berilor superioare, Damburger Royal Pils este o bere blondă tip *premium pils*, pasteurizată, produsă și îmbuteliată după o tehnologie belgiană, sub licența Brouwerij Martens n.v. Conținutul de alcool este de 5% în volum, respectând întocmai rețeta impusă de Martens Belgia și este

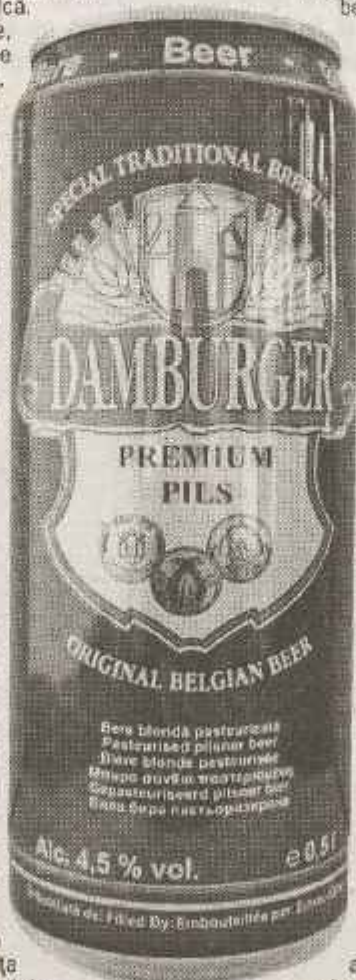
făcută cu apă captată din izvoare subterane de adâncime din județul Vrancea, malt și hamei de cea mai bună calitate, fiind fermentată după o metodă tradițională belgiană în instalații clasice. Damburger Royal a primit medalia de aur la concursul *Monde Selection de la Bruxelles* și la *World Selection of Quality Paris 2002* și *Bruxelles 2003*.

Damburger Premium Pils este o bere blondă de tip *pils*, cu un conținut minim de alcool pe 4,5% în volum, respectă întocmai rețeta impusă de Martens Belgia și este făcută cu apă captată din izvoare subterane de adâncime, tot din județul Vrancea, malt și hamei de cea mai bună calitate și este fermentată după o rețetă tradițională belgiană în instalații clasice.

MaDonna românească pe gustul americanilor

În segmentul încă foarte mic în România al berilor speciale se înscrie cea albă, MaDonna, sortiment unic pe piața românească. Acest tip de băutură este cunoscut în Germania și Belgia încă din Evul Mediu, prezentând un aspect tulbure și lăptos natural care rezultă din utilizarea simultană a grâului și malțului din grâu împreună cu malt din orzoaică. Aceste beri au un gust specific datorat materiilor prime, dar și extractelor naturale din plante, coriandru și curacao. Utilizarea unei culturi speciale de drojdie caracterizează buchetul final al acestei băuturi care este recomandat a se servi cu o felie de lămâie. Poate veți fi surprinși, dar trebuie să ne credeți pe cuvânt de următoarea informație: MaDonna se exportă în SUA și este considerată cea mai bună bere românească de pe piața americană. Dovada? O puteți găsi pe site-ul www.beerrote.com. Un alt argument care ne îndreptățește să considerăm MaDonna ca fiind un produs de înaltă calitate și cu gust bun este diploma prin care i se acordă medalia de argint la *Monde Selection, Bruxelles 2002*.

Driver NA este prima bere fără alcool din România produsă după un procedeu original conceput de către Departamentul de dezvoltare tehnologică al societății. După cum îi spune și numele, Driver se adresează conducătorilor auto, dar și altor categorii care vor sau trebuie să evite băuturile conținând alcool. La Salonul Național Fabricat în România-Berea, ediția I, 2001, acest sortiment a câștigat Premiul de Excelență, Marca de aur, iar la *Monde Selection, Bruxelles 2003*, și-a adjudecat medalia de bronz.

Un inel într-un trandafir

text Alice-Claudia Gherman
foto arhiva Media Pro Music

Atrage atenția prin prospețime și muzică. Este drăguță, are ochii mari, care îi dau un farmec aparte, și, în plus, cântă bine dând clasă multor artiști autohtoni. Anul trecut a obținut *Cerbul de Aur* la Brașov, ceea ce a făcut-o și mai dragă românilor. La 28 de ani, viața ei pare desprinsă din basmele cu zâne, totul se învâрте în jurul muzicii și al iubirii.

Analia Sells este originară din nordul Argentinei, iar cariera ei artistică în România are la bază o poveste de dragoste născută pe tărâm nord-american și continuată pe meleaguri mioritice. Melodii precum *Yo no soi de aquí, Siempre así, Samba a tu recuerdo, Se de ti (O poveste), Milonga sentimental, Mi canción (Cred în tine)* au devenit foarte cunoscute de un an încoace, Analia Sells nu doar interpretând melodii tradițional argentinieni, dar și compunându-și singură. La ediția de anul acesta ați putut-o urmări pe Analia într-un recital la seara de gală, pe scena Festivalului Internațional Cerbul de Aur 2005.

Când absolvă Facultatea de Arte Muzicale din San Miguel de Tucumán, orașul ei natal, argentiniana Analia Sells nu știa că un Făt-Frumos român îi va răpi inima și o va duce cu el undeva departe, tocmai în sud-estul Europei. Atunci avea 18 ani și visa să vorbească engleza fluent și încercând să o învețe chiar de la sursă, în SUA. *Visul american* o vrăjise și nu dorea decât ca acesta să devină realitate. Cum peste dorința de a învăța limba engleză s-a suprapus dragostea pentru muzică, o audiere la Conservator i-a adus o bursă la Boston. Aici l-a cunoscut pe Răzvan. „Urmam cursuri de canto clasic, eram în penultimul an, anul III, atunci a venit Răzvan din România la o specializare. Era prin februarie 2000, auzisem despre el de la colegii mei, dar Răzvan fiind violoncelist avea cursurile în săli diferite de cele unde mergeam eu. El tocmai trebuia să susțină un concert la care cânta piese ale unui compozitor argentinian, Alberto Ginastera. Am hotărât să merg la concert și cu ocazia aceasta să-l cunosc și eu. Într-o pauză la concert a venit și s-a prezentat – Răzvan Suma, iar eu l-am spus – Analia

Sells”, povestește Analia, astăzi soția lui Răzvan. A intervenit în acel moment ceva din alchimia iubirii și cei doi s-au plăcut unul pe celălalt. Totuși, faptul că Răzvan i-a spus că avea o prietenă în România, a ținut-o la distanță pe Analia. După plecarea acestuia în România în vacanța de vară, fata a încercat să-l uite și a refuzat chiar să-i răspundă la telefoane sau la e-mailuri. A sosit toamna și cursurile la Conservator s-au reluat, iar Răzvan și Analia s-au reintălnit. Cum tânărul violoncelist renunțase la dragostea lui din România, soarta a trecut de partea fetei Cosânzeana de Argentina. Către sfârșitul lui 2001 Analia și Răzvan erau împreună. „Problema era că el trebuia să se întoarcă în România, iar eu aveam un contract încă în SUA, unde predam muzica și trebuia să onorez acel contract. Era necesar să stau în SUA până la sfârșitul lui 2003. Relația noastră s-a dezvoltat rapid, evolua foarte bine și simțeam că ne iubim cu adevărat. I-am spus că voi veni în România să văd și eu țara lui. Am venit aici în august 2002 și am stat două săptămâni, Răzvan fiind din Cluj am stat foarte mult la Cluj și mi-a plăcut foarte mult. Nu știam că mă voi muta definitiv în această țară, mai ales că anterior visam să mă mut în Spania, unde locuiește sora mea mai mare. În octombrie 2002, m-a vizitat Răzvan și atunci m-a cerut în căsătorie. Cred că eu așteptam să facă pasul acesta, să ia o hotărâre și el s-a gândit că este necesar. Când a ajuns în Boston mi-a luat un trandafir imbobocit în care pusesse un inel de logodnă. Mi-a spus să-l păstrez și să aștept până se deschide. Am așteptat cam o săptămână. În ziua în care s-a deschis, el cumpărase șampanie. El, bine, trandafirul s-a deschis și am găsit inelul. Mi-a spus că e îndrăgostit de

mine, că e greu fără mine și să mă mut în România, că o să fie bine, că muzica latino-americană este îndrăgită în România etc. Am zis O.K., hai să mergem în Argentina să ne logodim. Am luat un avion și am plecat ca doi nebuni în Argentina, unde mi-a cunoscut familia. I-am spus mamei despre România ca să nu se sperie, ea a înțeles care este relația dintre noi și a acceptat. În decembrie, de Crăciun, în 2002 am venit din nou în România. Am fost la colindat la Cluj, în Oradea și mai ales la București, unde am stat cel mai mult." După ce și-a îndeplinit obligațiile contractuale în SUA, Analia a fost liberă să vină în România unde a făcut cununia civilă, iar din Ianuarie anul următor deja simpatica argentiniancă a putut să înceapă să predea muzică și engleză la o grădiniță particulară din București. În timp a început să lucreze și cu o formație în care cânta, iar în februarie 2004 s-a înscris la *Corbul de Aur*. „Când s-au decernat Premiile MTV România în aprilie 2004, un prieten de la The Fifties mi-a spus că va vorbi cu managerul de la Media Pro Music, mai ales că acestuia îi place muzica latino-americană. Am vorbit cu managerul de la Media Pro Music, acestuia i-a plăcut cum cânt și săptămâna următoare aveam deja repetiție. El m-au sustinut și la *Corbul de Aur*, unde am luat locul trei.”

Dacă unele femei se căsătoresc de mai multe ori cu bărbați diferiți, despre Analia Selis se poate spune că s-a căsătorit de trei ori cu același bărbat – Răzvan Suma. În timp ce căsătoria civilă s-a consumat pe 17 septembrie 2003, cununia religioasă ortodoxă a avut loc pe 27 august 2004, la Cluj. Cu această ocazie a fost furată mireasa potrivit

obiceiurilor românești și, evident, mirele a recuperat-o dând bani și băutură. Analia a rămas impresionată de muzica populară românească. „Am fost la un restaurant românesc cu bucate românești tradiționale, cu farfuri de ceramică și vin servit în cană de ceramică. Am avut muzică latino-americană, dar și populară. Îmi place foarte mult muzica populară din Ardeal și în general muzica tradițională românească”. Anul acesta, pe 20 august, tânăra artistă s-a îmbrăcat din nou mireasă purtând rochia de anul trecut ușor modificată și a făcut cununia religioasă catolică în Argentina. „Acolo se merge la biserică seara, pe la 21.30, apoi la 23.00 m-am îmbrăcat civil și am mers la restaurant, unde au fost servite grătar și bucate tradiționale argentinene. În Argentina există obiceiul la nuntă ca mireasa să poarte șapte porțariere de diferite culori. Șapte tinere necăsătorite pun piciorul alături de piciorul meu și mirele, Răzvan în cazul de față, trebuie să scoată porțarierele una câte una și să le pună la fiecare dintre cele șapte domnișoare fiindcă așa se zice că le dai noroc să se căsătorească. Răzvan a invitat la nuntă șapte prieteni care să mă ajute să-mi scot porțarierele. În loc să fie trase cu mâna, ei le-au tras cu gura. A fost extrem de distractiv. De asemenea, la nunți este obiceiul ca în tortul miresei să se introducă mici jucării legate de un fir la capătul cărui unele nu au nimic, iar altele au o verighetă. Se invită tot așa toți prietenii să mănânce tort, iar cine trage inelul se va căsători. Luna de miere am petrecut-o călătorind în toată Argentina de Nord, iar anul viitor vom vizita și Cuba, dacă putem numi și această călătorie drept lună de miere!” Analia, pe lângă muzică, știe foarte bine să gătească. Nu românește, aici o ajută

Ține un fel de jurnal (întins pe cinci-șase carnețele), în care notează gânduri și sentimente; îi place să-i asculte pe Grigore Leșe, Maria Tănase, Sofia Vicoveanca, Gheorghe Zamfir; îi admiră pe Ștefan Bănică jr., Loredana, Vama Veche și Bere Gratis; parfumul preferat – Allure de la Chanel; filmele preferate – Todo sobre mi madre și Women who are going to have nerve attack ale lui Almodovar; stilistul ei – Silvia Șerban.

soacra sa, dar știe să gătească meniuri argentinene și din repertoriul internațional. „Gătesc empanadas, un fel de plăcintă gătită din carne și legume specific argentinene, mai gătesc o ciorbă renumită la noi acasă – locro, știu să fac șnițele, paste, sosuri. Când mergem la Cluj, la mama-soacră, totdeauna ne întoarcem cu câteva kilograme în plus, acolo ni se servesc mâncăruri tradiționale ardelenesti”. Cu soacra de la Cluj tânăra argentiniancă are o relație foarte bună, ca de la mamă la fiică. „Tata a murit când aveam doi ani. Am crescut într-o familie cu trei fete – Veronica, sora mai mare are 30 de ani și este căsătorită în Spania, eu, am 28 de ani și sunt în România, iar sora mea mai mică, Florencia, are 27 de ani și se ocupă de o sucursală a unui mare magazin de feronerie, condus de mama. Am crescut fără tată, dar și Răzvan și-a pierdut tatăl cu ceva timp în urmă, iar soacra mea e singură. Eu o consider pe soacra mea ca pe mama, și chiar seamănă cu mama mea”, povestește Analia.

Combinații dintre cele mai ciudate

text **Liliana Petruș**

foto **Robert Hanciarec**

După bunul, dar cam costisitorul său obicei, moda își scoate limba tendințelor de la un an la altul. De data aceasta, însă, specialiștii domeniului au o veste cum nu se poate mai bună. Cel puțin din punctul de vedere al vestimentației, anul 2006 nu respectă nici o regulă, n-are limite.

Se poartă combinații dintre cele mai ciudate, astfel încât ceea ce altădată era catalogat drept „prost-gust” devine, dintr-o dată, *trendy*.

Catifeaua este vedetă incontestabilă

Dacă începem de la capitolul culori, sunt în vogă verdele vegetal, movul, rozul prăfuit, verdele smarald și albastrul intens. Eterna combinație alb-negru „divorțează”, cel puțin pentru un timp, aceste culori rămânând în top, dar purtate doar separat. Combinațiile de culori și materiale sunt, deja, o probă de imaginație dusă la extreme. Creatoarea de modă Zina Dumitrescu susține că asta înseamnă, de fapt, „o modă generoasă”: „Se poartă rochiile din mătase imprimată, cu tăietura sub sâni, asortate, dacă se poate spune așa, cu tăioare din stofă, în special în carouri, cu gulere și revere din catifea. O alăturare foarte îndrăzneță și altădată de neimaginată. Nici combinația de culori n-are limită, ceea ce spuneam ieri că e strident devine foarte șic. Eu sunt chiar fericită cu această tendință, pentru că femeile din România aveau obiceiul de a se ascunde sub culori foarte șterse. După 40 de ani, nu le mai vedeai decât în maro și gri. Or, moda e o chestiune de atitudine, trebuie să îndrăznim și aici. Se pune, însă, mare accent pe calitatea materialelor, în ideea că suntem prea săraci ca să ne cumpărăm lucruri ieftine. La acest capitol, vedeta incontestabilă este catifeaua, simplă sau imprimată. Și potrivită pentru orice articol vestimentar: corsete, bluze, rochiile, tăioare, pantaloni și fuste. După inspirație, poate fi combinată cu piele, voal, mătase, chiar și tricot. Tendințele anului 2006 cred că avantajează toate vârstele, dar nu și toate siluetele. Pentru că rămân în actualitate hainele cambrate pe bust și talie, precum și elementii blugi, tot cu talie joasă. Fustele au modele diferite, de la drepte până la bieuri generoase. Lungimea se învârteste în jurul genunchiului, adică mini și maxi, ambele moderate. Taloarele se mai lungesc puțin, înspre clasic, și sunt foarte ușor de adus în top dacă le punem gulere și manșete din piele sau blăniță. Pardesiile respectă și ele linia corpului, iar dacă sunt drepte este obligatoriu să aibă un cordón pe talie. Lungimea lor se oprește deasupra genunchiului. Purtate peste o fustă maxi, cu volum, au exact efectul de *în pas cu moda*”.

Sunt în vogă sacourile în carouri englezești, cu revere și cotiere din catifea

Pentru bărbați, vestimentația în domeniu nu sunt tocmai bune. Și hainele masculine umăresc linia corpului, de

unde va rezulta o mare grijă pentru kilogramele în plus, teroare adjudecată de obicei de femei. În primăvară se poartă pardesiile, cu o lungime care n-ar fi indicat să depășească genunchiul, decât în cazul persoanelor mai în vârstă, și un șlit mare pe mijlocul spatelui. Ca accesoriu, revin fularurile din mătase într-o singură culoare, cel mai adesea bordo sau alb, funcție de restul vestimentației. Pantaloni respectă linia clasică, sunt drepti, lățimea de jos fiind în funcție de numărul de la pantofi. Ciorapii e musai să fie lungi, astfel încât să nu se vadă nici o bucată de piele din poziția picior peste picior. De asemenea, ciorapii trebuie să aibă culoarea pantofilor sau a pantalonilor. Blugii rămân și în 2006 baza garderobei masculine, purtați cu cămăși în carouri mici și culori estompate. Ca o noutate, sunt în vogă sacourile în carouri englezești, cu gulere și cotiere din catifea. Când e cazul de cravată, lățimea trebuie să fie medie și nodul dublu. Pentru bărbații preocupați într-adevăr de modă, surpriza stă la capitolul pulovere. Se poartă cele ușor feminizate, în culori deschise și combinații îndrăznețe: fir de lână cu mătase și vâscoză cu lână. Puloverele cu pricina merg și peste o cămașă și direct pe corp, pentru bărbații care se vor sexi. Aceștia dacă-și mai asortează și o pereche de mocasini, purtați fără ciorapi, pot fi siguri că sunt „ultimul răcnet” în materie de modă masculină.

Lungime medie, cu influențe retro

În privința părului, începem cu bărbatul, că la el e foarte simplu: înapoi la *Beaties*, adică se poartă părul lung și drept.

La femei, lucrurile sunt mai complicate. Cuvântul cheie este „retro”, susține Ioana Dinu, stilist la salonul de frumusețe *Happy Style*. „Se poartă coafurile ușor buclate, rebele, în culori cât mai naturale: pământiu, arămiu, mocca, toate tonurile de blond. E un fel de revenire la anii '50-'70. Pentru aspectul de bucle ușoare se folosește un permanent de volum, aplicat la rădăcina părului, și foarte avantajos pentru femeile care se plâng mereu că au podoaba capilară subțire și rară. Lungimea părului nu prea merge la extreme, se poartă mediu. Toate tunsorile și culorile este obligatoriu să se facă funcție de structura oasească și forma feței. Doar femeile cu fața ovală se pot considera fericite, pentru că lor li se potrivește

Moda anului 2006 nu mai are nimic de-a face cu machiajul strident, scuzabil doar în show-uri. Tendința merge spre culori naturale, fără verde, albastru sau rozuri strigătoare la cer. Se poartă fardurile în nuanțe extrem de fine, gen cappuccino, oranj-havan, gri foarte estompat. Sunt trecute pe linie moartă și rujurile în culori stridente. Un gloss hidratant, aplicat pe buze, și puțin rimel sunt suficiente pentru atât de dorita frumusețe naturală.

orice. Pentru o doamnă cu pomeți proeminenți, însă, nu se recomandă decât tunsorile franjurate, pe culoarea naturală, eventual cu câteva șuvițe mai deschise. Tipul «triunghi» are nevoie de tunsori scurte și medii, dar cu volum, iar pentru tipul «rotund» nu există cale de mijloc, părul trebuie să fie ori foarte scurt, ori lung. Mai există și conformația «pătrată», care se estompează în coafuri înalte, pentru alungire și cu o lungime a părului care nu trebuie să depășească umărul».

Funcție de îmbrăcăminte, în 2006 se poartă și diverse accesorii de păr. Funde și clame, bentițe sau agrafe, strasuri și scipici cât cuprinde. La ocazii, o ținută simplă de seară se completează în mod fericit cu un accesoriu auriu sau argintiu, caz în care părul trebuie să fie strâns. În concluzie, dacă nu aveți un stilist să vă „analizeze” și apoi să vă asorteze la tendințele anului 2006, țineți minte doar atât: „lungime medie, cu influențe retro”. Orice coafeză care se respectă va înțelege că doriți „ultimul răcnet” în materie de modă a părului.

Farmecul aromelor

Text: Raluca Șeinoiu

**Câteva picături
aromate vă pot
schimba starea
de spirit și vă fac
să vă simțiți alt
om. Aceasta
este promisiunea
aromaterapiei, o
metodă de
relaxare, folosită
peste tot în lume.
Important este
să mirosiți aroma
care trebuie și
să vă lăsați purtați
de ea acolo unde
nici nu ați visat.**

Despre aromaterapie s-a scris și s-a vorbit foarte mult, astfel încât este imposibil să nu fi auzit până acum despre această metodă alternativă, folosită mai ales pentru relaxare. În ultimii ani a câștigat numeroși adepți peste tot în lume, deoarece e eficientă, foarte plăcută și deloc costisitoare. Totul pornește de la utilizarea uleiurilor volatile (extrase din plante, fructe sau esențe lemnoase) care se evaporă la o anumită temperatură. Aromele degajate ajung în nas și sunt preluate de celulele olfactive care au misiunea de a le direcționa către creier, de unde stimulul ajunge direct în sistemul limbic, în zona numită de specialiști „poarta către conștiință”. În acest loc, mirosurile sunt selectate și asociate cu emoții. Datorită compușilor activi, uleiurile și alte sub-

stanțe aromate pot alunga tristețea, stresul și frustrările acumulate de o persoană în timpul zilei. Centrul olfactiv este strâns legat de memorie. O adiere foarte slabă a unui anumit miros este de ajuns pentru a ne trezi instantaneu amintiri din copilărie, dorințe, nostalgii, pasiuni, secrete sau nemulțumiri reprimite. Asta aduce mult cu ceea ce spunea Proust despre acea madeleină. Ei, bine, cam așa funcționează și aromaterapia! Fie că aprindeți bețișoare parfumate, puneți uleiuri esențiale în lampă sau presărați săruri în apa de baie, vă veți simți relaxați, proaspeți și plini de energie. În condițiile astea, parcă nici vântul nu mai e atât de rece. Dar acest ritual, dacă îl putem numi astfel, nu poate fi folosit de femei gravide sau de copii.

Mirosul vă dă chef de muncă

Aromaterapia a ajuns să fie folosită chiar la nivel corporatist. Câteva mari corporații din Tokyo o utilizează pentru a spori productivitatea muncii. Un sistem de ventilație asistat de calculator imprăștie prin birouri, la anumite ore, diferite arome. Dimineața este lăsată să „acționeze” lămâia pentru a-i ajuta pe angajați să se trezească, iar înviorarea, de după prânz, este făcută de chiparos. Menta sporește eficiența muncii și alungă toropeala din birouri și din sălile de ședințe. Lavanda ajută la crearea unei dispoziții pozitive și relaxate. În plus, lucrătorii din aceste firme beneficiază de o pauză de 30 de minute la clubul de sănătate, unde fac câteva exerciții fizice într-o cameră înmiresmată cu lămâie și rozmarin, pentru a-și spori puterea de concentrare pentru tot restul zilei.

Dacă sunteți oboșiți și nervoși după o zi infernală la serviciu, esențele de iasomie, maghiran și citrice vă ajută să vă relaxați și să uitați de probleme. Cumpărați câteva sticlute cu uleiuri speciale și o sare de baie cu miros de portocale. Următorul pas este să aprindeți două-trei lumânările cu aromă de iasomie pe care să le așezați în jurul căzii. Toată tensiunea de peste zi va dispărea ca

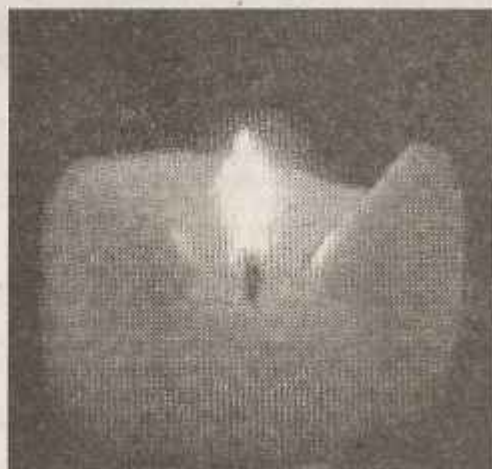
prin farmec dacă vă veți cufunda în apa fierbinte și veți inspira adânc miresmele liniștitoare.

Dintre toate lunile de iarnă, în februarie veți avea o mare predispoziție la stări depresive. Dar această nu este o regulă, oricând aveți impresia că frigul vă moleșește, aromele de lavandă, cedru, busuioc, cușoare, rozmarin și salvie sunt un bun aliat în lupta împotriva depresiei. Puneți puțină apă și cinci picături de ulei esențial în lampa de aromaterapie și cuibăriți-vă în pat cu câteva reviste optimiste în brațe. Dacă nu aveți chef de citit, stați cu ochii închiși și rememorați amintiri plăcute sau faceți planuri pentru vacanța de vară. Sunt metode extrem de eficiente pentru a uita de nesuferita iarnă.

Recăpătați-vă energia într-o jumătate de oră

Femeile se pot simți adesea mult mai lipsite de energie decât bărbații. Dacă abia ați ajuns acasă și nont! să vă așezați în pat, dar nu se poate, căci trebuie să vă jucați cu copiii sau să pregătiți cina, este cazul să apelați la această metodă de relaxare. Esențele de angelică, eucalipt, ienupăr, mentă și lămâie vă vor ajuta să vă simțiți ca nouă în câteva minute. Imediat ce ajungeți acasă, anunțați că aveți nevoie de o jumătate de oră numai pentru dumneavoastră. Este un interval pe care îl puteți folosi pentru a face o baie reconfortantă – ori pentru a sta relaxată în fotoliu în timp ce vă lăsați vrăjita de miresmele magice ale bețișoarelor parfumate sau ale uleiurilor. Inhalați adânc aromele timp de 10-15 minute, apoi dați-vă pe față cu un pic de apă rece. Vă veți simți ca și cum tocmai v-ați întors din vacanță.

Dacă vă e dor de iubire, atunci parfumurile de ylang-ylang, trandafir, santal, nucșară și paciuli sunt adevărate afrodisiace olfactive. Aprindeți mai multe lumânări parfumate și stingeți toate luminile din dormitor. Pentru a simți cât de mult vă iubiți, tot secretul este să vă (ne) strâns în brațe și să vă lăsați alinați de aromele seducătoare.

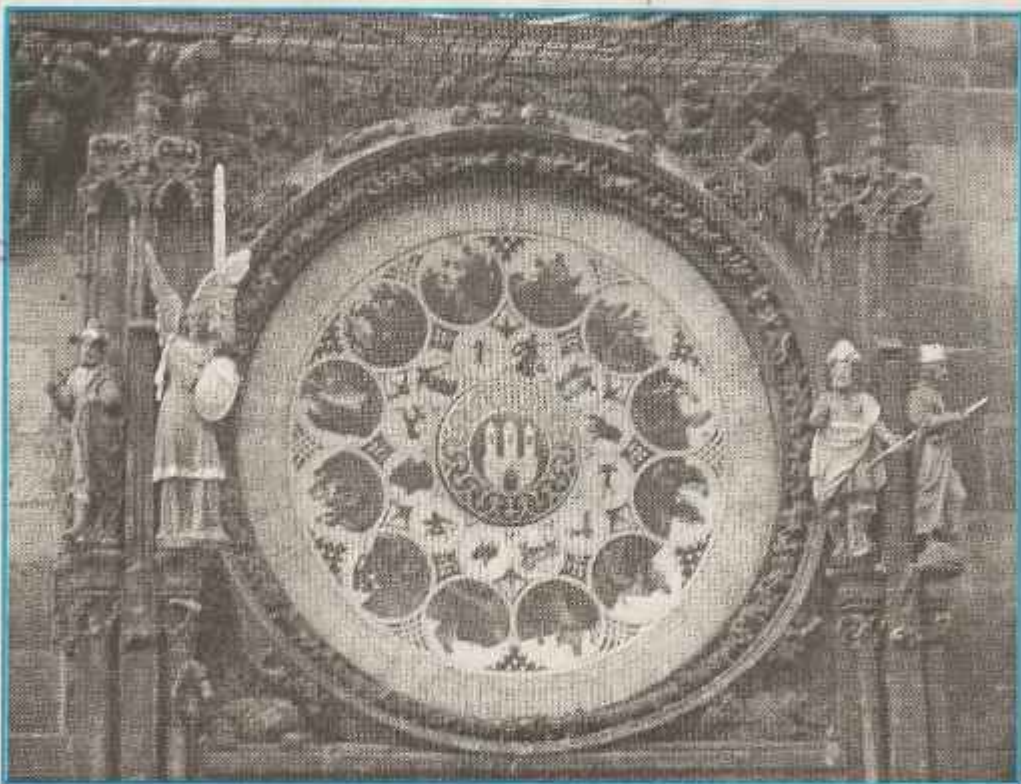

D'al fine al capo

de George Arion

**„Ați vedea cești sparte adunându-se
și sărind înapoi pe masă“**

Stephen W. Hawking

Plouă. Ceasul din turnul Gării Barintown arată ora treisprezece. Numele gării e scris cu litere luminoase. Un tren trage la peron. Din pricina căderii, din acest unghi i se văd doar câteva vagoane. La geamuri sunt capete de călători aplecate în afară - îi caută probabil din priviri pe cei care le-au venit în întâmpinare. Tot din perspectiva asta poate fi zărit un individ care stă încovoial în fața unui bancomat. Chioșcul de ziare e închis. Și alte magazine din zonă sunt închise. Multe reclame de pe acoperișuri sunt aprinse. Un cerșetor doarme sub copertina unei stații de autobuz. E mai întuneric decât de obicei la această oră.

Frank Baum și Neil Beamon sunt doi polițiști care mai au mult până la pensie, dar deja li s-a acrit de câte le-a fost dat să vadă datorită unei meserii în care se

câștigă puțin, iar primejdiile sunt la tot pasul. Amândoi sunt înalți de statură, bine făcuți - scurtele de piele pe care le poartă îi fac și mai solizi. Acum stau în biroul lor sorbind cafea proastă luată de la automatul de pe coridor. O chestie din aia în care bagi o monedă, auzi un zornăit și în pahare de plastic ti se servește aceeași licoare insipidă și străvezie, indiferent dacă ai cerut un *espresso* sau un *cappuccino*. Trag cu sete din țigări și comentează cu glas obosit.

- Urâtă crimă, zice Frank, un roșcovan cu fața acoperită de pistru.

Celălalt, un blond cu o mustață hazlie, începe să râdă:

- Da' ce? E vreo crimă frumoasă?

Frank nu-i răspunde. În sinea lui îi dă însă dreptate. Se întinde, cascade de-i tronesc falcile. Continuă să se uite la televizor.

Plouă din ce în ce mai tare.

Rigoarele – unele înfundate de frunze – abia mai prindesc să evacueze uriașă cantitate de apă. Pe strada din fața Gării se văd bălți prin care mașinile trec împrăștiind fâșii de apă. Putini trecători pășesc la adăpostul umbrelor, zgribuliți și morocnoși. Cei mai mulți probabil stau în fața televizorilor și urmăresc prognozele meteo. După cum arată un ceas electronic cu calendar dintr-o vitrină, în Barintown e duminică, 22 octombrie. O echipă a televiziunii filmează de zor potopul revărsat din cer. Iac probabil un material critic la adresa municipalității care nu se preocupă îndeajuns de rețeaua de canalizare.

Pe ușa barului *Night is Night* ies doi indivizi care poartă pelerine de ploaie portocalii. Aruncă o privire spre ceasul din turnul Gării – e 12.45. Se adăpostesc sub copertina unde doarme cerșetorul. Peste câteva clipe se urcă într-un autobuz care se pierde în zare. Cu ei urcă și echipa televiziunii care îi pune câteva întrebări șoferului.

– Închide dracu' fereastra aia! Ne congelăm de tot.

Ascultător, Neil se duce la geam și-l închide, după ce aruncă o privire în stradă.

– Afurisită vreme! Parcă-i potop.

– Pe-o vreme ca asta bogătanii sunt la vilele lor de la munte, cu gagici care apar pe copertele revistelor și beau coniacuri franțuzești în fotolii, lângă semineuri. Trai pe vătrai, iar noi tragem la saibă pentru liniștea lor.

– Nu mânia pe Dumnezeu, alții o duc și mai rău.

– Asta cam așa e.

...Cei doi zdrahoni în mantale portocalii merg pe alea centrală a unui cimitir. La un moment dat o

cotesc la dreapta, pe o alea mai îngustă. Se opresc în dreptul unui mormânt acoperit cu o lespede pe care scrie: Paul Morgan, 1950-2005. Îndepărtează coroanele de flori, ridică lespede și încep să sape. Când ajung la sicriu – e negru, dintr-un lemn scump, cu mânere de bronz – mai mulți bărbați și femei se adună în jurul gropii. Toți au umbrele în mâini. Preotul își rostosește litania, câteva doamne cu fețele acoperite de văluri plâng încetșor. Căparii petrec niste frânghii groase pe sub sicriu și îl scot în ploaia care curge în continuare. Mai multe brațe înșfac sicriul și îl așază pe un dric. Acesta se pune în mișcare urmat de multime. Sicriul e deșus în capela de la intrarea în cimitir. Cei mai mulți pleacă la casele lor. Mai rămân să jalească văduva și câțiva prieteni. Apoi dispar și ei.

Frank își ia ochii de la micul ecran. Își apostrofează colegul.

– Nu te mai făfăi atâta!

Ascultător, acesta se așază pe un scaun, aruncând o privire tristă în jur – decorul e populat cu o moblă simplă și veche, care de multă vreme ar fi trebuit înlocuită. De unde însă bani? Primarul a promis la alegeri că va avea grijă de sediul poliției și-l va dota cu mobilier nou și cu tehnică de ultimă oră. Alegerile însă au trecut și acum primarul ridică neputincios din umeri la orice solicitare din partea șefului poliției. Nici măcar de-o zugrăveală nu e rost – afșele și hățile de pe pereți de-abia acoperă crăpăturile ivite în urma cutremurului de acum doi ani.

Pe Frank îl frământă însă altceva.

– Banul rămâne ochiul dracului. Avea și așa destul bisturi. De ce-a trebuit să-l omore? Se știau din copilărie, afacerea era înfloritoare, ce mama-naibii, erau parteneri!

– Dacă-i fura, n-a mai suportat. L-a curățat. Ce? Dacă pe tine te-ar jupui cineva din câștigul pe care îl ai, mult-putin, nu l-ai lua gâtul?

– Ba bine că nu.

Sicriul e urcat într-o furgonetă neagră și dus la un serviciu de pompe funebre. Aici capacul e ridicat și mortul e întins pe o masă. Cineva îi scoate toate hainele, un altul îi extrage substanțele cu care fusese îmbălsămat și îi șterge machiajul de pe față. De-abia acum, în dreptul inimii se zărește o gaură de glonte. Aceeași furgonetă duce trupul la morgă. Medicul legist îl cercetează din cap până în picioare, asistat de detectivul Frank Baum – poartă un ecuson pe care i se poate citi numele. Medicul vorbește, detectivul ia notițe pe un carnetel. Apoi cadavru e îmbrăcat într-un costum bleumarin și dus într-un parking

subteran de lângă Gară. E așezat pe jos, lângă o pată de ulei.

În jurul lui apar polițiști și unii dintre cei pe care i-am văzut la cimitir, dar și mulți gură-cască. Se culeg probe, se iau amprente, se pun întrebări.

Toți se retrag din parking. O vreme locul rămâne pustiu. Apoi, lângă cel mort se iesește un individ îmbrăcat cu un sacou cărămiziu. În mână ține un pistol. Privirile îi sunt rătăcite. Ține arma în continuare îndreptată în poziție de tragere. Deodată, cel mort se ridică sprinten de la podea. Cei doi se înfruntă privind-se cu ură.

Bărbatul în costum cărămiziu se retrage spre un Audi roșu. Arma îi e acum în buzunar. Urcă în mașină. Dă cu spatele și iese din parkingul subteran, uitându-se cu atenție în jur. După câteva clipe, Morgan urcă și el într-un jeep.

De-abia atunci Frank Baum îi spune colegului său Neil Beamon:

– Aici e începutul casei. Ce-i înainte nu mai are nici o importanță.

Neil Beamon oprește derularea casei folosind telecomandă.

– Mare bătaie am avut că au fost camere de supraveghere în parking. Ce simplu am rezolva orice caz dacă am putea fi filmați în fiecare clipă! Am pune mâna imediat pe orice criminal. Și ce idee să pui cap la cap imagini luate de camerele de supraveghere și de către o echipă de televiziune.

– Așa e, aprobă Frank morocinos. Dar caraghios mai arată oamenii într-un film dat înapoi! Și mașinile

care merg cu spatele! Și picăturile de apă care urcă la cer! Și mortul care învie! Însă nu-i prea mișto să te știi filmat când te duci la budă. Chiar dacă așa ai prinde orice ucigaș. Am rămâne șomeri dacă tehnica asta se mai dezvoltă mult.

– N-avea grijă, o să vină o vreme când tot ce se petrece pe Pământ o să fie înregistrat pe casete. Or să pună camere de supraveghere și în dormitoare, ca să vadă ce ghiduși faci cu nevasta.

– Pușcoa pe limbă!

Pe colegul lui îl muncesc dintr-odată alte gânduri. Se uită la ceas și pufnește.

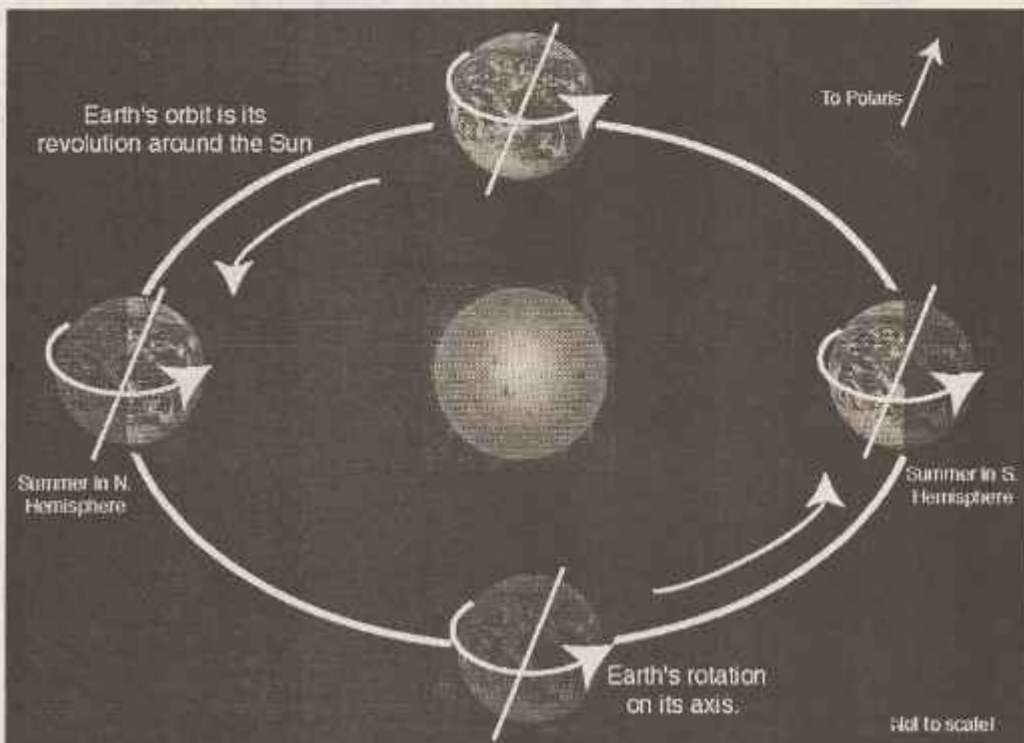
– Dacă rabla mea n-a luat-o din nou razna, e trecut de miezul nopții, e deja luni, mi s-a acrit de ancheta asta, criminalul e la prigon, mortul e în groapă, am terminat și raportul de scris... Hai să halim ceva! Mor de foame. N-ar fi rea și o bere. Pe urmă, ușcheală acasă. Dimineața o luăm de la capăt, fir-ar a naibii de slujbă!

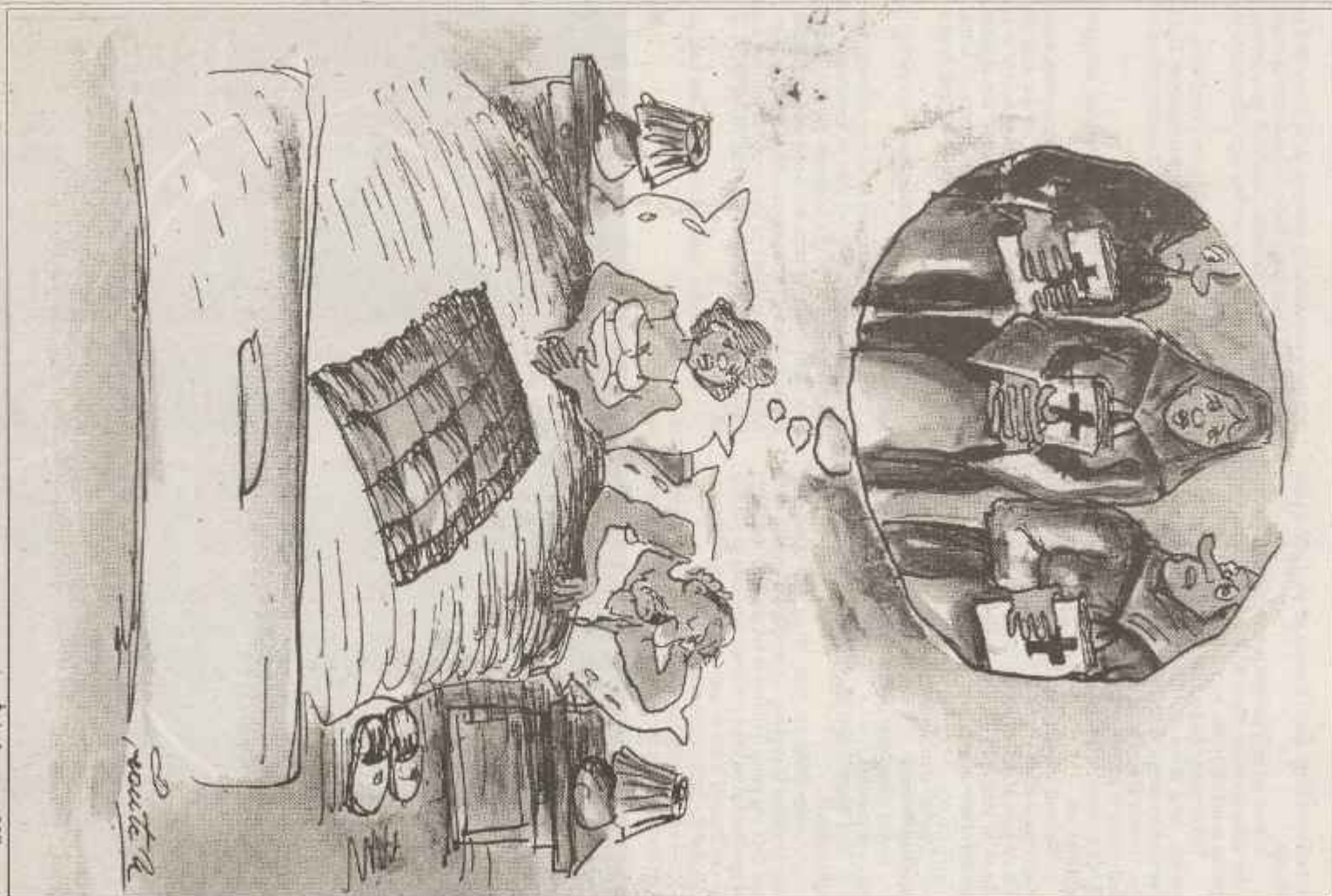
– Fără ea ai muri de foame. Dar o bere pe frigul ăsta? Mai bine o țărle!

Cei doi sting televizorul la care se uitaseră, scot caseta din aparatul video, o pun în învelitoarea ei, deschid geamul și ies din încăperea plină de fumul unor țigări ieftine. În urma lor, o pală de curent iscată de deschiderea și închiderea ușii ridică o filă de calendar care zăcea aruncată pe jos și o poartă prin aer. Cu litere roșii, mari, pe ea scrie doar atât: DUMINICĂ, 22 OCTOMBRIE.

Tocmai atunci, ceasul din turnul Gării bate de douăsprezece ori...

■

Năstase

desen de Leonte Năstase

Harul școlii românești: „Anastasia Popescu – Mama Sica“

text: **Gia Iova**foto: **Robert Hancioarec** și arhiva *Fundației Preasfânta Fecioară Maria*

Se petrec tot felul de revoluții în învățământul românesc. Practic, nu se întâmplă mare lucru, atâta timp cât mentalitățile dascălilor rămân la fel de rigide și de inhibante pentru elevi. Există, însă, ca în întreaga lume, mici oaze de gând bun, care înfloresc încet și din interiorul cărora realitatea pare cu totul alta. Un astfel de loc special, un „altceva“ pentru învățământul de la noi, sunt grădinițele *Arc-en-Ciel* și *Școala Anastasia Popescu-Mama Sica*. „Singura șansă a noastră, pentru viitor, ar fi să îi salvăm pe copii prin‘du-i“, spune *Mona Șerbănescu*, cea care a inițiat, de 11 ani, un program unic, o școală de concepție românească de succes.

Proiect de integrare

Când spunem că programa școlară a acestor copii este unică, nu e o vorbă mare. Nu oriunde copii pregătesc câteva expoziții mari pe an, în galerii importante din București: Palatul Sutu, Institutul Francez, Catacomba. Nu oriunde elevii sunt capabili să pregătească rapid un spectacol mare în trei limbi străine (limbile pe care le învață încă de la trei ani – franceza, engleza, germana) sau să deruleze alert proiecte mari, care țin cont de valorile culturii românești, dar și ale celei europene. Activitățile inițiate de Fundația Preasfânta Fecioară Maria, prin grădinițele și școala pe care o patronază, sunt mult peste programa națională, și sunt, de aceea, revelatoare. Proiecte care ținesc recuperarea tradiției satului românesc ori proiecte ecologice, culturale: au fost ani de comemorare pentru Ciucurencu, Brâncuși, Eminescu, ani în care copiii au vizitat muzee speciale pentru a face cunoștință cu marii oameni de cultură, dar și-au și exersat pensula ori cuvântul, făcând ei înșiși artă. Și, mai ales, nu oriunde copiii sunt atât de firesc apropiați de credința în Dumnezeu, fără a resimți neapărat dogma, ci mai ales siguranța, curățenia, sfîntenia, care îi călăuzește și care se regăsește în fiecare dintre ei. Acest meșteșug al împărtășirii credinței este destul de rar, iar dascălii care lucrează aici sunt dăruți cu har. Dna Mona Șerbănescu, președintele fundației, ne împărtășește din ideile care au născut această nouă realitate: „Încercarea noastră este aceea de a face o predare cu religia integrată. Este un concept la care am ajuns și datorită întâlnirilor cu niște oameni extraordinari. De altfel, întregul demers al școlii noastre este semănat, în ani, cu întâlniri excep-

ționale, începând cu dna profesoară Anastasia Popescu, căreia i se spunea Mama Sica de către copii (un simbol al rezistenței prin credință, în comunism, Mama Sica a și precat un timp, la această școală). A urmat părintele Constantin Voicescu și, mai nou, câțiva părinți deosebiți de la mănăstirea Antim. Naș putea să-i uit pe părintele Marin Cojoc, cel care a venit la biserica Săpientei după plecarea la Domnul a părintelui Voicescu, și nici pe părintele Vasile Gordon, care este președintele de onoare al Fundației Preasfânta Fecioară Maria. Demersul nostru educativ a plecat de la dorința de a face un învățământ care să reprezinte o alternativă românească, altceva decît *Step by step* sau *Waldorf* ori *Montessori*. O alternativă care să aibă ca fundament o trăsătură specifică românului, și cu siguranță aceasta este credința în Dumnezeu. Ne-am sprijinit în dorința ancestrală de a ne conforma unei tradiții pe care viața a reușit să o dovedească viabilă. În privința școlii, lucrurile nu stau ușor, pentru că în ultimii 50 de ani școala a fost spălată de tot ceea ce înseamnă spiritualitate și ultimii ani de după '89 nu au reușit să înlăture acest rău. Tocmai de aceea ne-am propus ca nu doar ora de religie să fie întâlnirea copilului cu spiritualitatea ortodoxă, ci să încercăm să aducem, în tot ce înseamnă școală, o întâlnire firească cu credința în Dumnezeu.”

Vorbesc de la sine expozițiile de icoane pe sticlă ale copiilor, îndrumați de artistul plastic Roxana Cioabă, ori concertele de muzică religioasă ale corului Sf. Elisabeta, pregătite de prof. Cristina Mariș. Icoanele copiilor (unii nu au nici măcar patru ani) se nasc din revelație, nu din exercițiul prozaic al creionului pe hârtie. Nițind mai adevărați acești Sfinți Gheorghe, aceste Fecioare Mari sau mici Iisusi rezemați ușor de gâtul mamei, icoanele tinere concurează oricând cu o icoană profesionist alcătuită, pentru că în ele grăunțele credinței izbucnesc chiar din mâna celui ce seamănă. Întui de cercetat cum, iar această nevoie de sfîntenie firească înțeleasă nu înfrânează, ci dimpotrivă, dă frâu liber creativității.

Portretul artistului în copilărie

Această școală nouă te întâmpină cu expoziții care vorbesc despre fantastica imaginație a copiilor: linguri pictate, îngerași din pânuri de porumb, mângăluțe din lut pictat, pietre colorate, dar îmblânzite de culoare... Dacă profesorii îi îndrumă pe micuții de grădiniță să construiască, să meștească (obicei numit pedagogie), aceștia fac, neobosiți, artă!

Pentru că, în virtutea acestui salt de la locul comun, în str. Matei Volevod nr. 19, deprinderile obligatorii ale copilăriei devin adevărate exerciții artistice. Aici desenatul trebuie să producă neapărat expoziții, pictura se așază pe sticlă, în icoane, iar frământarea plastilinei a fost înlocuită demult cu modelarea lutului. Aici serbările copiilor sunt frecvente spectacole de imagine și text. Maturul, obișnuit al galeriilor de artă contemporană, va fi bucurios să descopere aici ceea ce știe

ei că se numește experiment, *happening*, ori adevărate *work-shop-uri*. Cum ajung prichindei să facă, ușor, ceea ce un consacrat studiază mai întâi ani și ani? Admitând că arta este talentul de a fi liber cu tălc, copiii reușesc cel mai bine, pentru că ei încă nu știu ce este acela un înlocuitor. Ei folosesc culoarea, cuvântul, forma, așa cum își folosesc mâinile sau ochii. Neapărat în mare bucurie și curăție. Neîndoielnic, la Arc-en-Ciel se descoperă, se frământă, se coace, se plămădește artă.

Învățământ românesc, minoritar

Mai mult decât atât, activitățile numite de alții că fiind extrașcolare sunt aici obișnuite încă de la grupa mică. A nu se înțelege că aici copiii nu urmează programa cerută la nivel național. Elevii au un orar normal, urmat, zilnic, de ore care îi stimulează esențial: pe lângă cele trei limbi străine se predau aici ore de teatru, şah, pian, balet, dans sportiv, ceramică, informatică și chiar arte marțiale (*Aikido*), iar vara a devenit o tradiție ca programul să fie reluat în timpul *Școlii de Vară*, un program important pentru copiii care nu pot pleca din București în timpul vacanței. Ce este nou aici în exercitiul pedagogic? „Limbile străine reprezintă o cheie pentru copil, pentru viața lui de cetățean, la fel cum o cheie o reprezintă și buna stăpânire a limbii române sau matematicile, pe care punem accent. Suntem preocupați și de stimularea dezvoltării în relația cu ceilalți, de dezvoltarea inteligenței emoționale. Pentru că există o diferență între copilul român și cel dintr-o școală occidentală. Adesea copilul român are mult mai multă informație, dar nu știe să se comporte într-o relație nouă, abordează mai greu un subiect de discuție, nu are întotdeauna dezvoltură în relația cu adulții. Cei alți au o programă mai aerisită, dar li se dau des teme, proiecte, în fața cărora ei trebuie să judece, să aleagă o soluție. În acest sens am încercat și în școala noastră să îi facem pe copii res-

ponsabili și doritor de a-și asuma anumite sarcini, dar să le oferim și credință, ca pe un fundament cu care ei pleacă în lume și pe care nu vor avea cum să-l piardă vreodată”, spune Mona Șerbănescu.

Din păcate, trebuie să recunoaștem că acesta e, de fapt, un învățământ minoritar. Încă nu există posibilitate și nici dorința ca acest concept să se dezvolte la scară mare. De ce? „Pentru că nu există formatori de care avem nevoie. Copiii au nevoie de modele. Dar copiii noștri, acum, au anti-modele. Lor li se povestește că nu este nevoie să învețe, li se spune că vedetele de televiziune au fost repetente... Noi vehiculăm excepțiile, dar copiii noștri au asta ca pe o normalitate. Ceea ce înainte pentru un copil de la țară era un țel, o dorință profundă, aceea de a învăța, acum a devenit un lucru de care ar trebui să se ferească. Școala n-are aduce prea mulți bani, față de oricare altă afacere. Singura soluție ar fi ca școala însăși să se dreagă. Și doar credința ne poate ajuta să tracem peste vâltoarea asta, ca și civilizație I”, conchide Mona Șerbănescu.

Prietenie pentru copiii din Nănești

De curând, pe 30 septembrie, copiii și-au exercitat aptitudinile, dar și altruismul și compasiunea, oferind un spectacol de binefacere pentru colegii lor din Nănești, copii care au trecut prin trauma inundațiilor și care au nevoie de bani ca să-și repare școala, grav afectată. A fost, de fapt, un mănunchi de forțe care s-au adunat pentru a alcătui un pod de piatră stabil, oferind și afectiv, prin căldura cu care au fost primiți copiii din Nănești (prin reprezentanții lor, Alina, Cosmina și Mirela), dar și financiar, pentru că s-au putut strânge, până la final, 3.000 de lei noi. Alături de copiii *Școlii Anastasia Popescu - Mama Sica*, au apărut pe scenă elevii ai *Școlii nr. 85 - Prof. Vasile Bunescu*, ai *British School of Bucharest* și ai *Școlii pentru Deficienți de Auz nr. 2 - Sf. Maria*, implicarea organizației *Salvați Copiii* a fost foarte importantă, iar cea artistică a lui Kathleen Brooks, profesor de teatru din Marea Britanie, a fost esențială pentru reușita spectacolului. Un *Harry Potter* inedit, în limba engleză, pornit de la ideile copiilor, a captat atenția micilor privitori, dar și a adulților. Cu această ocazie, revistele *Flacăra* și *Rebus*, parteneri media ai evenimentului, au donat publicații copiilor și școlii din Nănești.

Sugestii de cumpărături pentru luna cadourilor

pagini realizate de **Alice-Cludia Gherman**

Altex

Telefon **GE29252**
Preț 27,90 lei

Telefon **GR29167**
Preț 32,90 lei

Telefon **GR29267**
Preț 49,90 lei

Telefon
Panasonic KXTS500RMB
Preț 47,90 lei

Telefon
Panasonic KXT500RMW
Preț 49,90 lei

Telefon **GE29650**
Preț 149,90 lei

Telefon
Panasonic KXTCD200FXT
Preț 149,90 lei

Telefon **GE27850**
Preț 124,90 lei

Altex

ALMANAH FLACĂRA 2006

Monitor
Davio

C900

Preț 999,90 lei

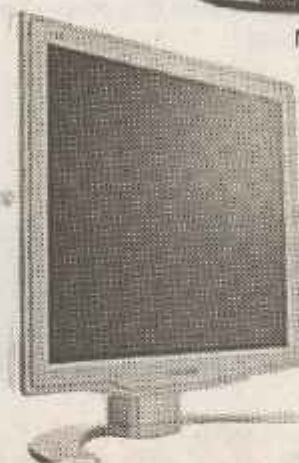
Monitor Samsung 913N

Preț
1.229,90 lei

Monitor LG L1780U

Preț
1.299,90 lei

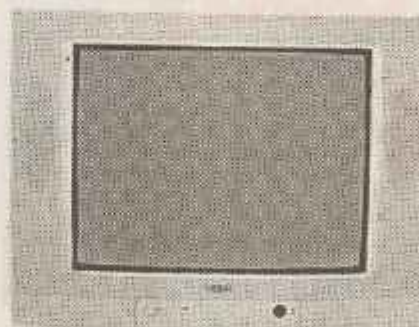

Monitor
Philips
170C5BS
Preț
999,90 lei

Monitor Philips
170X5FB

Preț
1.229,90 lei

Televizor
TELEtech 2006
Preț 399,90 lei

Televizor 14PT1556
Preț 479,90 lei

Laptop PY435ES
Preț 2.599 lei

Peggy Sage

te învață arta
unghiilor frumoase

Peggy Sage îți propune o gamă variată de nuanțe, de la clasicul griș la roșul prună, coniac, ciocolată, cafeniu, caramel, maroniu, mocca, bronz, chihlimbariu, bej cașmir. Răsfăț-te cu oricare dintre ele și unghiile tale vor fi etalonul frumuseții!

**Accelerator
pentru uscarea
unghiilor**
Spray 300 ml
Preț 46,86 lei
Spray 125 ml
Preț 31,84 lei

**Uleiul de cuticule
trifazic roll-on
pentru unghii moi**
Preț 29,00 lei

Lac de unghii
Preț
19,9 lei

**Paiete pentru
unghii**
Preț 11,50 lei

The Body Shop

Nail Colour
01, 02, 03,
04, 05, 06
Preț 24,30 lei

TEA TREE
- Daily
Foaming
Facial
Wash
Preț
33,50 lei

Astor Ultra Volum

Preț 27 lei noi

**White Musk
Extra Rich
Body Cream**
200 ml
Preț 52,50 lei

White Musk Dusting Powder
Preț 40 lei

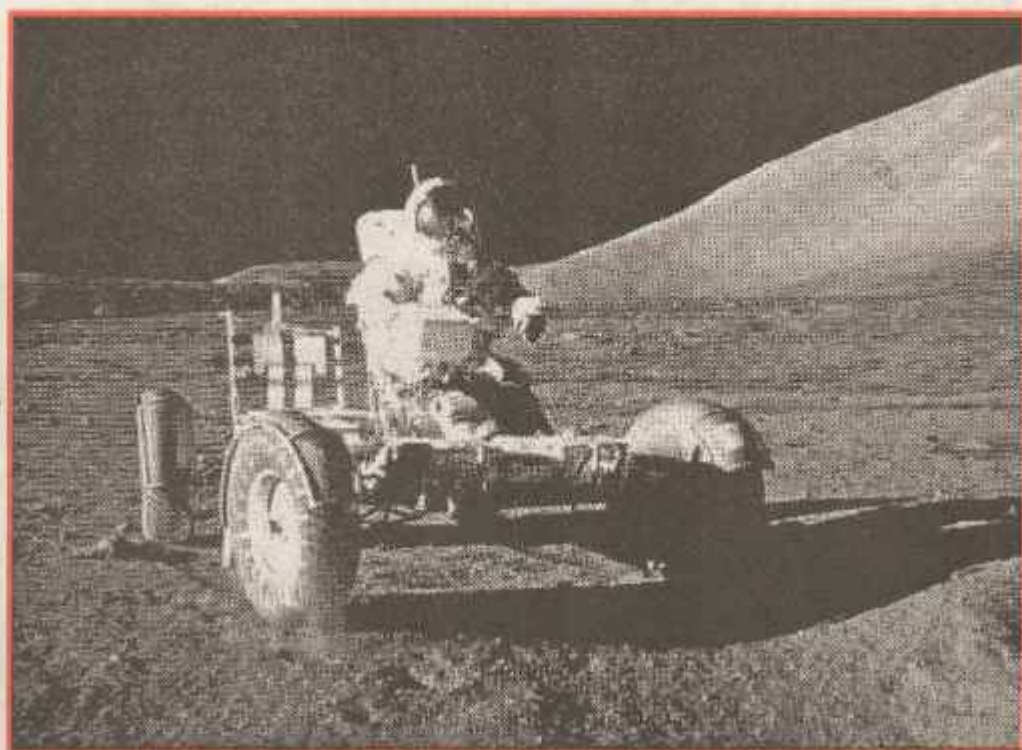
Pentru că pământeni se înghesuie să cumpere proprietăți în Cosmos,

NASA nu mai are loc pe Lună

Text: **Liliana Petruș**

Foto: **Octavian Tîbăr** și **arhiva personală**

Recent, presa publica o informație de-a dreptul năucitoare. Cică NASA intenționează să-și facă o bază militară pe Lună, dar există o mică problemă: nu mai are loc, pentru că terenurile de pe-acolo sunt deja vândute. Iar fericiții proprietari, împrăștiați prin toată lumea, inclusiv în România, nu au nici un chef să fie expropriați. Și cum americanii le cam au cu democrația și proprietatea, chiar și atunci când zburdă prin Cosmos, NASA n-are decât să-și cam pună poftă în cui. Ori să aleagă o altă planetă, ceva mai „nelocuită”. Și n-ar fi rău să se grăbească, pentru că și pe Marte și Venus a început să fie cam înghesuială.

Un american gestionează tot Sistemul Solar

Oricât de ciudat ar părea, dacă mâine vi se pune pata, puteți să vă cumpărați un teren pe Lună. Sau pe Marte și Venus, acolo zona fiind „mai rezidențială”, că nu s-a aglomerat, încă. Adi Drăgan, un bucureștean altfel în firea lui, se ocupă de această afacere de câțiva ani. Când îi spun că subminează interesele NASA, se amuză copios: „Hai să fim serioși. Cosmosul e destul de mare încât să ne încapă pe toți, dar ar fi mai confortabil fără baze militare. Vânzările actuale nu cred că depășesc 20-30% din suprafața Lunii, așa că stați liniștiți. Încă mai e loc.”

Ideea de a vinde parcele pe alte planete nu i aparține compatriotului nostru. Și el a fost mirat când a citit despre astfel de tranzacții, pe *Internet*. Dennis Hope, patronul firmei americane *Lunar Embassy*, gestionează tot Sistemul Solar, mai puțin Soarele și Pământul. Adică vreo 54 de corpuri cerești, dar deocamdată se vând proprietăți doar pe Lună, Marte și Venus. Dacă încă n-ați cedat psihic în fața unei asemenea realități, o să vă explicăm și cum este ea posibilă și perfect legală. Americanul cu pricina este, pur și simplu, primul pământean cărui i-a venit o asemenea idee. Și cum nu există o lege care să interzică tranzacțiile în Cosmos, nimeni nu l-a putut opri. Și nici n-a încercat, pentru că în SUA ceea ce nu este interzis este permis. Simplu!

Sute de români au teren în Cosmos

Adi Drăgan a luat legătura cu Dennis Hope și l-a propus extinderea afacerii și în România. Patronul Sistemului Solar nu numai că a fost de acord, dar a stabilit și prețuri preferențiale, în scop umanitar, respectiv înființarea unei asociații pentru sprijinirea persoanelor cu handicap locomotor, în timp, când afacerea va merge ca pe roate. Una peste alta, în România, Luna este mai ieftină decât în alte țări.

Numai 59,99 euro pentru o parcelă de 70 de hectare. Prețul este același pentru Marte și Venus, doar că acolo parcelele sunt mai mari, adică au 80 de hectare. Agentul lunar, că așa se numește Adi Drăgan, s-a înregistrat legal, ca persoană fizică autorizată să comercializeze. La obiectul de activitate a trecut doar comerț, că era, totuși, cam deplasat să scrie în acte că vrea să vândă Luna de pe cer. Clienții nu s-au lăsat așteptați prea mult. Vedete, politicieni, reprezentanți ai corpului diplomatic, polițiști și oameni obișnuiți. În total, câteva sute de proprietari români pe Lună, Marte și Venus. În cursul unui an, cele mai multe vânzări se înregistrează în preajma Crăciunului și a Zilei Îndrăgostiților. Portretul robot al cumpărătorului de pământ în Cosmos, schitat de doamna Drăgan, implicată și ea în tranzacții, arată cam așa: „O persoană romantică, specială, care dorește să facă un dar original. Titlul de proprietate, individualizat, făcut sul și legat frumos cu un șnur tricolor, are, să știți, o notă de noblete. Dăruiești cuiva o idee, un vis, care chiar există, numai că, deocamdată, nu-l poți pipăi. Este un cadou cu foarte multe conotații.”

Agenții lunari nu trag țepe imobiliare

Dacă vă imaginați că agentul nostru lunar s-a îmbogățit pe Șeama Cosmosului, nu este așa, nici pe departe. Se pare că europenii, în general, și românii, în special, nu sunt așa de „lunatici” ca americanii. Acolo vânzările merg mult mai bine, e o modă să ai un teren pe Lună, pentru că o fi să fie. Mai mult, de când s-a lansat ideea de turism spațial, experimentată, chiar, de câteva ori, tranzacțiile s-au înmulțit simțitor. Întrebat dacă nu cumva, în febra vânzărilor din toate colțurile lumii, se suprapun mai mulți proprietari pentru același loc, agentul lunar susține că afacerea e monitorizată corect, fără țepe de acest gen: „Nu se pune problema ca în România sau te miri unde să se vândă proprietăți la mâna a doua. Dorința expresă a promotorilor acestei afaceri este ca oamenii care vor coloniza Spațiul să nu fie supuși inegalităților și

nedreptăților de pe Pământ.”

În afara faptului că vinde Cosmosul la bucată, Adi Drăgan este un personaj absolut normal. A terminat vreo două facultăți, Construcțiile și ASE-ul, dar nu le-a mai licențiat, „din lipsă de timp”. Este căsătorit cu o frumoasă de femeie, care îl sprijină în toate, mai mult sau mai puțin pământene, și au împreună un băiețel de șapte ani, Cristi, campion național la karate, categoria juniori. Copilul este fascinat de afacerea familiei sale, pe care, cu siguranță, o va prelua într-o zi. Poate chiar cu posibilitatea de a viziona, înainte de tranzacție, terenul pe care dorești să-ți cumperi în Cosmos. Până atunci, însă, își domină detașat colegii și prietenii, la categoria „ce mai fac părinții mei?”. Nu-l impresionează nimic din această zonă, pentru că ai lui „sunt cei mai tari, măi, că vând pământ pe Lună!”

Un „monstru sacru“

Text: Pompiliu L. Dumitrescu

„Rostit de ea, dialogul sună mai frumos decât este, datorită tonalității vocii și clarității dicțiunii și mai ales a inteligenței și a sensibilității care luminează fiecare sens din fiecare propoziție rostită.“ Cu aceste cuvinte, renumitul dramaturg american Tennessee Williams o definea pe una dintre marile vedete feminine ale Hollywood-ului, actrița de teatru și film Katharine Hepburn. Este suficient să spunem că, într-o carieră de excepție și care s-a întins pe șase decenii, Katharine a câștigat patru premii Oscar, un record în materie.

S-a născut la 12 mai 1907 în Hartford, Connecticut, ca fiică a unui urolog și a unei militante pentru drepturile femeii. Anul 1928 are o triplă semnificație pentru ea: absolvă colegiul Bryn Mawr, își începe cariera de actriță și se căsătorește cu omul de afaceri Ludlow Ogden Smith, de care divorțează cinci ani mai târziu. De pe atunci își manifestă trăsăturile care o vor caracteriza: inteligență, voluntară, încăpățănată, sofisticată, plină de nerv, prototipul femeii independente, care coplesce bărbatul cu personalitatea ei. Premonitoriu parcă, primul ei film, în care apare în 1932 avându-l ca partener pe John Barrymore, se intitulează *A Bill of Divorcement* (Motiv de divorț). În regia lui George Cukor. În anul următor câștigă primul Oscar pentru al treilea film în care a jucat, *Morning Glory* (Focul sacru). Paradoxal, după acest triumf, comportamentul ei neconvențional (purta pantaloni, nu se machia, refuza să dea interviuri) duce la dezinteres din partea mogulilor hollywoodieni. Ba chiar, prezența în mai multe filme mediocre o face să fie numită *atrava box-office-ului* Totuși, în 1934 obține „Leul de aur” la Veneția pentru rolul din *Little Women* (Cele patru fiice ale doctorului March). În 1937, reușește un succes relativ de public și de presă cu *Stage Door* (Pensiunea

artistelor), alături de Ginger Rogers. În 1938 schimbă platoul de filmare cu scena de pe Broadway și reușește un succes răsunător cu piesa *The Philadelphia Story* (Poveste din Philadelphia). Cu o intuiție managerială demnă de vremurile noastre, cumpără imediat drepturile pentru marele ecran și se întoarce în industria filmului, dar în condițiile impuse de ea. Versiunea cinematografică (1940) îi aduce o nominalizare la Oscar și Premiul criticilor din New York.

În 1942 joacă pentru prima dată alături de Spencer Tracy, în pelicula *The Woman of the Year* (Femeia zilei). Cu acest prilej, regizorul George Stevens lansează un nou cuplu de actori, iar relația dintre Katharine și Spencer va dura 27 de ani, până la decesul lui. Extrem de diferiți ca proveniență socială, educație, gusturi și manieră de joc, dar amândoi plini de voință și ignorând tiparele Hollywood-ului, ei au format un cuplu de excepție deși relația lor a fost extramaritală.

În 1951 joacă în *The African Queen* (Regina africană) împreună cu Humphrey Bogart și obține a cincea nominalizare la Oscar. Anul '50 îi aduc încă trei nominalizări, dar nici un trofeu. *Long Day's Journey into Night* (Lungul drum al zilei către noapte) îi aduce în 1962 premiul la Festivalul de la Cannes. În sfârșit, în 1967 câștigă al doilea Premiul Oscar pentru *Guess Who's Coming to Dinner?* (Găici, cine vine la cină?). Este și ultimul film în care apare împreună cu Spencer Tracy, din cele nouă. La 14 aprilie 1969 primește al treilea Oscar pentru *The Lion in Winter* (Leul în iarnă). După câteva filme pentru televiziune, în 1981 apare alături de Henry Fonda în *On Golden Pond* (Pe lacul auru). Prilej pentru cea de-a 12-a nominalizare, ceea ce îi aduce și al patrulea Oscar, record.

În 1994 joacă în *This Can't Be Love* (Asta nu poate fi dragoste) și în *Love Affair* (Idila). În cea de-a doua peliculă interpretează rolul matusii lui Warren Beatty și va fi ultima sa apariție într-un film.

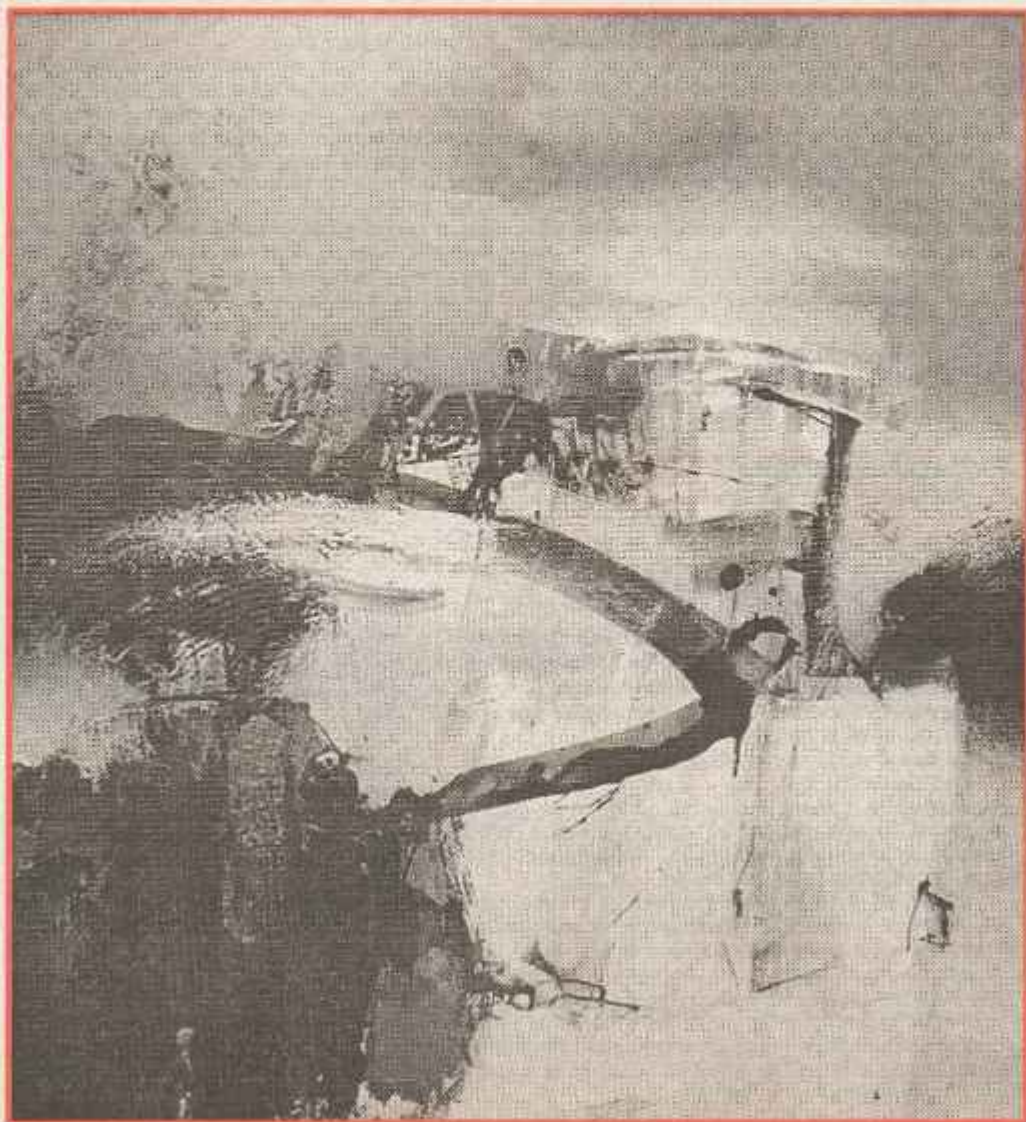
În ultimii ani se retrăsese din viața publică, din pricina vârstei înaintate și a problemelor de sănătate (suferea de Parkinson). În 1997 și-a vândut locuința din New York și s-a retras pe proprietatea familiei în statul său natal, Connecticut. Aici, în orașul Old Saybrook, s-a stins din viață, duminică, 29 iunie 2003.

A avut numeroși fani, atrași de onestitatea și autoironia actriței. Popularitatea ei a ajuns până în... Tibet, de unde un admirator pasionat i-a trimis un obiect de cult.

Exprimați-vă în culori!

text Raluca Șeinoiu

Culorile vă binedispun sau vă întristează, vă relaxează sau vă încarcă de energie, fiind un excelent indicator al personalității dumneavoastră. O vorbă veche spune că e important să trăiești momentul, la care am putea adăuga că un pic de culoare nu strică, ba chiar ne ajută pentru a ne face să ne simțim cât mai în formă și a avea o stare psihică de invidiat.

În zilele ploioase și friguroase de toamnă sau de iarnă, când nu aveam moralul prea ridicat, am primit de multe ori sfatul de a mă îmbrăca în culori vii pentru a mă simți mai bine. Și trucea a mers! O bluză roz, o eșarfă albastră, o găsiță cu gerbera roșii, un etui verde pentru ochelari, se pot găsi o mulțime de variante pentru a înveseli universul din jurul nostru.

Culorile reflectă mersul istoriei și sunt mereu în concordanță cu tendințele din artă, modă și muzică. De la strălucirea de aur din perioada hippie de a marcat anii '60 și '70, la rozul și turcoazul intens de anul acesta, vă veți da seama că acestea vă ordonează amintirile și vorbesc despre sentimentele pe care le-ați trăit. Delicat și subliminal, limbajul culorilor vă exprimă personalitatea și starea de spirit și vă influențează tacit în fiecare clipă, creând un adevărat curcubeu al trăirilor.

Încă de pe vremea templelor mistice, când vechii egipteni observau frecvențele diferite ale luminilor reflectate de acestea, au fost observate efectele petelor de culoare asupra organismului. Atunci s-a emis o teorie care mai este și astăzi pusă în practică: expus la o anumită culoare, corpul uman răspunde emoțional și afectiv. Dacă veți petrece foarte mult timp înconjurați de roșu, presiunea sângelui va crește și, aproape fără să vă dați seama, vă veți simți un pic mai agitați, mai plini de energie. La polul opus, supraexpunerea la albastru este sinonimă cu scăderea tensiunii în vasele sanguine.

Culoare tonică și emoțională, portocaliul vă activează starea psihică și vă stimulează energia sexuală. Așadar, mai în glumă, mai în serios,

sexologii vă recomandă să vă cumpărați desuori asemenea portocaliei pentru a avea o viață sexuală mai activă, iar pentru a vă liniști și a avea senzația de spațiu, înconjurați-vă de verde. Acesta vă oferă un sentiment de siguranță și echilibru, dar și o perspectivă diferită asupra realității, care fie că ne place sau nu, nu e întotdeauna cea mai plăcută.

Ce se poate spune din acest punct de vedere despre tendințele din moda actuală, care scot la iveală materiale transparente, organza sau cașmiruri înfiorate? Transparența înseamnă lumină și am putea spune că în nici un anotimp aceasta nu strică. Noua eră în care a intrat culoarea vorbește despre echilibru, analogie și, mai ales, simplitate. Dacă veți decora interiorul locuinței în alb, crem, ruginiu sau orange, care evocă idei de frumusețe, onestitatea, familiaritatea sau echilibrul, vă veți simți dintr-o dată învințați de liniște ce poate fi transmisă și celor din jur.

Totuși, oricât de exact ar fi definită multitudinea de efecte pe care fiecare culoare o are asupra omului, nu există o rețetă cromatică pe care ar trebui să o respectați în fiecare zi. Cel mai bine este să vă urmați intuiția și să vă îndreptați către culoarea pe care o simțiți mai aproape de suflet în fiecare secundă. Oricât de ciudat ar părea, subconștientul vă îndrumă să alegeți tenta cromatică potrivită, care să exprime cel mai bine starea dumneavoastră afectivă la un moment dat. Și chiar dacă moda prezintă anumite tendințe pentru un anumit sezon, cel mai bine este să faceți propriile alegeri cromatice care știți că vi se potrivesc și vă avantajează.

Dictionar al culorilor

Roșu. Folosiți-l atunci când vreți să atrageți atenția unui interlocutor. Este o culoare activă, care stimulează și motivează. Însă, nu faceți abuz, deoarece excesul obosește și irită.

Roz. Îmbrăcați-vă în roz atunci când vreți să cuceriți, pentru că este culoarea feminității. Însă doamnelor nu le-ar strica un pic de moderație pentru a nu lăsa impresia de fragilitate și slăbiciune. În casă, rozul creează o atmosferă intimă, caldă și destinsă.

Galben. Dacă într-o zi doriți să surprindeți, să epatați, să emanați poftă de viață și o veselie continuă, îmbrăcați-vă în galben. Acesta vă va pune în centrul atenției și, în același timp, vă puteți baza pe el când întreprindeți o muncă intelectuală, deoarece sporește atenția și capacitatea de concentrare.

Violet. Vă ajută să faceți o schimbare în viață, fiind culoarea care simbolizează transformarea și evoluția spirituală. Are efect relaxant asupra sistemului nervos.

Alb. Dacă vreți să uimiți prin simplitate și puritate, dar și prin putere, aveți oricând la îndemână albul. El este în același timp un amplificator al senzațiilor de siguranță și eficiență.

Negru. Exprimă forță și putere, este elegant și de cele mai multe ori este suficient pentru a sugera bunul gust desăvârșit. Poate de aceea mulți designeri fac rochii de seară, extrem de șic, mai mult în această culoare. În același timp este și un atribut al radicalismului, iar folosirea lui în exces nu mai pare atât de extragăvantă ca în trecut.

Cum învață pisicile

text: Raluca Șeinoiu

Mulți iubitori de animale nu adoptă o pisică, ci un câine motivând că felina face numai ce vrea ea, ba mai mult, îi manipulează pe cei care o înconjoară. Așadar, nici vorbă de dresaj, căci mâtele sunt firi foarte independente. Și totuși, dacă vreți să vă învățați pisica să folosească litiera în locul canapelei, merită să citiți aceste rânduri, fiindcă, oricum, tot ce faceți, faceți din dragostea pentru ea și pentru a-i fi ei bine. E cazul să acceptați această realitate.

Înainte de a începe complicata muncă de a obişnui pisica să facă un anumit lucru, trebuie să cunoaştem felul în care învață ele: dacă o experiență este bună, vor încerca să o repete. În cazul în care este neplăcută, se vor strădui să o evite pe viitor. Pisicile adoră să „verifice” cu ghearele mobila din sufragerie, așa că nu vor renunța la capriciu. Însă se vor speria tare de tot, dacă vor nimeri în flacăra unei lumânări, așa că n-o vor mai face.

Cheia educației constă în faptul că trebuie să vă asigurați că fiecare lucru pe care vreți ca îndrăgitul animal să îl facă este plăcut pentru ace-

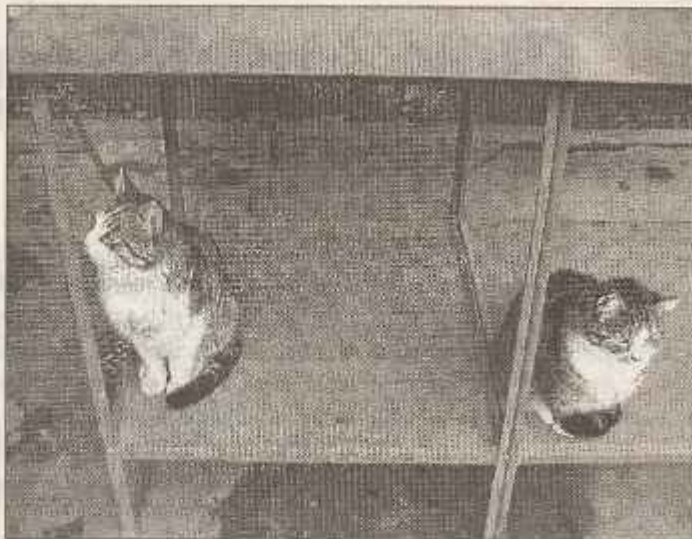
ta și îi oferă satisfacție.

O problemă frecventă este aceea când sare pe dumneavoastră la cinci dimineața, mieunând cu disperare și făcând tot posibilul să vă scoată din somn. Ce e de făcut în acest caz? În mod eronat, mulți proprietari se dau jos din pat și își hrănesc animalul, se joacă cu el sau îi dau voie pe afară. Astfel pisicuța învață că, în urma modului său de a se comporta, primește exact ce își dorește.

Mulți stăpâni sunt frustrați pentru că nu o pot prinde asupra faptului împlinit, așa că preferă să îi indice animalului „locul crimei” (constând de obicei

într-o pată udă pe covor sau în fragmente din ceea ce a fost odată o draperie) și să îl certe în acel moment. O modalitate obișnuită de corecție este aceea de a forța felina să aducă meze zona proaspăt murdărită în momentul când s-a „scăpat”. În locuri nepemise și apoi de a o duce la litiere, în speranța că va înțelege unde trebuie să își facă nevoile. Este total greșit! Din ceea ce îi explicați, ea va înțelege că nu trebuie să se mai lase prinsă și luată în brațe și că litiere este un fel de cameră de tortură.

Pedeapsa nu funcționează în cazul educării pisicilor. În primul rând, agresarea nu are ce căuta în cazul unei relații atât de speciale, iar în al doilea rând, dacă o prindeți asupra faptului, va prefera să „facă nebunii” numai când nu vă aflați în preajmă. Pe de altă parte, dacă o pedepsiți mai târziu, nu va asocia acțiunea dumneavoastră cu ceea ce a făcut rău și, în ambele cazuri, comportamentul incorrect va continua. Unele pisici se poartă exact cum nu trebuie pentru a ne atrage atenția și, odată ce ne concentrăm asupra lor, vor continua să se comporte la fel. Ce e de făcut? Există un plan cu trei puncte ce trebuie urmat. În primul rând, nu o pedepsiți, indiferent ce ar face. Străduți-vă ca relația dumneavoastră cu ea să fie armonioasă, distractivă și, bineînțeles, satisfăcătoare pentru ambele părți. Este știut că pisica devine agitată și pusă pe harță când se plictisește. Veți reuși să o calmați dacă vă ocupați mai mult de ea, mângâind-o și jucându-vă cu ea. Un alt lucru important

este curățenia mediului în care trăiește și a sa, pentru că animaluțul de lângă dumneavoastră trebuie mereu să simtă dragostea și respectul stăpânului.

În al doilea rând, trebuie să știți că metoda cea mai eficientă de a o educa este prin recompense, așa că organizați-i spațiul vital și organizați-i regimul de viață astfel încât acțiunile ei să fie încununate cu succes. Un bun exemplu este cel de a o obișnui să folosească litiere. Atunci când o va folosi, lăudați-o și dați-i în schimb ceva bunătăți pe care nu i le oferiți de obicei. Până nu capătă bine acest obicei, nu îi permiteți accesul în alte zone ale casei atunci când își caută un loc unde să „scape de griji”.

A treia etapă se referă la amenajarea spațiului vital. Am putea lua drept exemplu zgâriatul mobilei.

Nu vă veți mai confrunta cu această problemă dacă îi procurați un pomșor de cățarat pe care să poată exersa, faceți-l cât mai atractiv și împodobiți-l cu jucării pentru a deveni locul ei preferat unde să își consume energia. Nu uitați că pisica are nevoie să vă mai impliceți și dumneavoastră din când în când în sesiunile de joacă.

Oricare ar fi situația comportamentală pe care vreți să o îndreptați, nu trebuie să uitați că grațioasele animaluțe se educă cel mai bine cu ajutorul laudelor și al recompenselor. Și ce poate fi mai plăcut decât să aveți o pisică educată care să vă toarcă în brațe!

Broadway s-a mutat la București

text: Raluca Șeinou

Începând de la sfârșitul lunii septembrie, spectatorii Teatrului Național trăiesc magia de pe *Broadway* urmărind spectacolul *Chicago*. Este o montare inedită, sub bagheta regizorului spaniol Ricard Reguant Molinos. Ca să fie mai convingător, acesta a dansat alături de actorii români la conferința de presă care a anunțat premiera!

Ion Caramitru, Maia Morgenstern, Monica Davidescu, Ștefan Bănică jr., Ilina Goia, Andrei Duban și Anca Turcașiu sunt numele care apar pe afișul muzicalului *Chicago*, în versiunea lui bucureșteană, care are de luptat cu impresiile lăsate publicului de celebrul film *holywoodian*, animat de prezența vedetelor Catherine Zeta Jones și Renee Zellweger. După cum ne-a mărturisit regi-

zoru, „toți am fost complici ai unei montări diferite” – deci intenția de distanțare față de film este asumată. Alături de producătorul Ricard Molinos, protagoniștii au participat la o conferință de presă desășurată într-o atmosferă destinsă, chiar prietenească. Actorii și directorul au prezentat drumul nu tocmai vesel parcurs pentru a ajunge aici. „Când am preluat conducerea Teatrului

National, am aflat că acest spectacol nu se va mai ține. Dar însuflețit de insistențele actorilor, pe care i-am înțeles, fiind și eu actor, am făcut tot ce mi-a stat în putință pentru ca acest spectacol să se realizeze", a povestit Ion Caramitru, precizând că a fost susținut în tot acest timp de către actrița Ilinca Tomoroveanu, fosta directoare interimară.

Chicago este una dintre cele mai fastuoase montări de până acum din România, cu o investiție de 1,5 milioane de euro, dintre care 500.000 reprezintă numai costurile de producție. Producătorii au spus că nu urmăresc să obțină un profit, totuși costul unui bilet, între 200.000 și 1.300.000 de lei, pare să indice contrariul. Spectacolul urmează să fie prezentat de două ori pe săptămână, pe întinderea a două stagii, iar dacă se va dovedi un succes, există posibilitatea realizării unui alt spectacol similar. *Șapte neveste pentru șapte frați* – care va avea și el „în spate” un film celebru!

Zămbitor și binedispus, Ricard Reguant Molinos a avut numai cuvinte de laudă la adresa actorilor români, menționându-le pe Monica Davidescu și Ilinca Goia drept susținătoare înecate ale proiectului, fără de care acesta nu s-ar fi realizat. Compozitorul Dan Ardelean, autorul muzicii, a ținut să sublinieze că în acest music hall sunt „actori care cântă, și nu cântăreți care joacă”. Ștefan Bănică Jr., invitatul TNB pentru acest proiect, a adăugat că „acesta nu este un spectacol ca pe Broadway, ci unul făcut de actori de teatru, nu de music hall”.

După ce la începutul carierei sale a jucat într-un spectacol de revistă, Maia Morgenstern se reîntoarce cu această ocazie la prima iubire. Actrița care a intrat-o pe mama lui Iisus în filmul lui Mel Gibson a spus că i-a fost greu să reia repetițiile după o perioadă de pauză, dar a făcut-o cu plăcere și a avut multe de învățat din această experiență, mai ales că este „o montare ca nu mai poate fi întâlnită nicăieri în lume”.

Odată terminate pregătirile, a venit ziua premierii, asaltată de spectatori. Anca Turcasu este maestrul de ceremonii care ne previne de la început că „totul este numai jazz” (aluzie la... un film celebru), după care începe show-ul propriu-zis. Este povestea criminalei Roxie Hart (Monica Davidescu) care își ucide amantul și ajunge într-o închisoare de femei din Chicago, în care regulile le fac Mama Morton (Maia Morgenstern sau Carmen Ionescu) și avocatul Billy Flynn (Ștefan Bănică Jr.). Aici o va întâlni pe Velma Kelly (Ilinca Goia), o altă criminală cu veleități de artistă, care îi va deveni rivală. Amândouă își doresc o carieră în showbiz și tânjesc după atenția presei, manipulată de abilitățile avocatului, care obține grațierea clientelor sale.

Seamănă destul de bine cu ceea ce se întâmplă și astăzi în viața reală... Și totuși, ceea ce vedem pe scenă este o montare plină de strălucire și de grație, însuflețită de talentul și de interpretarea extraordinară a actorilor implicați în acest proiect. Rivalitatea dintre cele două femei este convingător construită de către Monica Davidescu și Ilinca Goia, cu ajutorul celor două personaje care „trag sforile”, Mama Morton și Billy Flynn.

În orice caz, spectacolul trebuie văzut, mai ales că așa ceva nu a mai existat în România de câțiva ani buni, iar protagoniștii au darul de a te face să trăiești emoțiile lor la maximum. Au fost mulți colegi de breșă care au găsit nod în papură acestei producții, spunând că sunt probleme legate de interpretarea vocală. Părerile criticilor au fost împărțite. Unii au spus că este un efort, dar că pentru așa ceva era nevoie de un cu totul alt antrenament. Acumînd unele imperfecțiuni, directorul Ion Caramitru s-a declarat totuși mulțumit de spectacol, care a inaugurat stagiunea. Caramitru a subliniat că în felul acesta s-a deschis apetitul publicului pentru un gen absent o sută de ani de pe scenele românești.

Melomanul de festival

de Oltea Șerban-Pârâu

Revenirea o dată la doi ani în luna septembrie la concertele *Festivalului Enescu* a dat naștere în ultimul timp unui nou tip de meloman român – melomanul de festival. Rareori îl vei întâlni pe acesta la concert în timpul stagiunilor filarmonicilor sau formațiilor muzicale radio. Dar atunci când e festival, va fi nelipsit. Să fie bine, să fie rău? Aș tinde să privesc cu atenție partea pozitivă a acestui fenomen, pentru că sunt convinsă că după două-trei festivaluri, acei spectatori (majoritatea) care vor fi venit (și) pentru muzică și nu doar pentru a-și împlăni melodioarele telefonului mobil cu efluviile simfonice venite dinspre scenă vor începe a fi tentați de concertele de la Ateneu, de la Sala Radio sau de spectacolele de la Operă, pentru a ne referi doar la București.

Pe de altă parte, să nu uităm că mai bine de jumătate dintre cei care au ocupat cele 4.000 de locuri ale Sălii Palatului erau autentici iubitori de muzică clasică și chiar cunoscători ai domeniului și că, din alte puncte de vedere, *Festivalul Enescu* este și pentru ei un eveniment.

Ceea ce este important de spus este că în anul 2005, la 50 de ani de la trecerea în neființă a lui George Enescu, existența evenimentului este esențială pentru a scoate în evidență un fapt cultural. Iar maniera în care a fost conștientizat festivalul în ultimul timp a mers chiar pe această idee.

Festivalul în cifre

Ediția din 2005 a Festivalului Internațional George Enescu a fost organizată de Guvernul României prin Ministerul Culturii și Cultelor, coproducători fiind Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune și Primăria Municipiului București. Contribuția președintelui festivalului, directorul Operei de Stat din Viena, Ioan Holender, a dus, printre altele, la o eficientizare a actualei ediții ce a început în seara de 4 septembrie la Sala Palatului, față de cele anterioare. De această dată, majoritatea orchestrelor venite din străinătate au susținut câte două concerte, cu programe diferite, spre bucuria tuturor – organizatori și spectatori. Printre ansamblurile implicate s-au aflat șase orchestre simfonice din străinătate (Orchestra simfonică Kirov, Orchestra Filarmonică a Israelului, Orchestra Radio din Stuttgart, Capela de Stat din Dresda, London Philharmonic Orchestra, Orchestra Națională a Franței) și cinci din România (Filarmonica George Enescu și Orchestra Națională Radio din București, filarmonicile din Cluj Napoca, Iași și Timișoara), orchestre de cameră (King's Consort, Academia Saint Martin in the Fields, Orchestra de cameră din Lausanne, Orchestra de Cameră Radio ș.a.), cărora li s-au alăturat formații camerale, companii de balet, formații corale sau colectivul Operei Naționale din București. Festivalul Enescu a adus la București și de această dată soliști și dirijori de mare valoare precum Zubin Mehta, Christian Zacharias, Kurt Masur, Dan Grigore, Horia Andreescu, Myung-Whun Chung, Valery Gergiev, Cristian Mandeal, Nigel Kennedy, Marjana

Lipovsek, José van Dam, Elisabeth Leonskaja, Barbara Hendricks ș.a.

Biletele la concertele festivalului au fost accesibile (în cazul abonamentelor, se poate face comparația cu biletele la film), chiar dacă au existat și locuri în primele rânduri care au avut prețuri mai mari.

Cert este că prețul biletelor nu a fost unul restrictiv.

În acest an, Concursul Internațional George Enescu s-a desfășurat pe trei secțiuni – vioră, pian și compoziție, la această din urmă secțiune fiind înscrise peste 50 de lucrări provenind din peste 20 de țări, o cifră semnificativă dacă ne gândim la faptul că Enescu ținea cel mai mult la calitatea sa de compozitor. Numele câștigătorilor actualei ediții sunt Diana Rotaru (România) și David Filip Hefti (Elveția) la secțiunea simfonică și Mariana Ungureanu (Republica Moldova) și Kim Young-Guk (Coreea) la secțiunea muzică de cameră. Premiul I și Premiul special pentru interpretarea unei sonate de George Enescu la pian revenind Irinei Zaharenkova (Estonia), iar Premiul I la vioră fiind câștigat de Valery Sokolov (Ucraina).

Programul concertelor a cuprins, ca de obicei, și opusuri enesciene camerale și simfonice, dintre care nu a lipsit opera Oedipe în versiunea regizorală a lui Petrika Ionescu – cu Orchestra și Corul Operei Naționale din București dirijate de Michael Boder, avându-i în rolul titular pe Esa Ruuttunen și respectiv pe Ștefan Ignat, în a doua reprezentație. În festival au fost programate peste 40 de lucrări contemporane românești, ceea ce poate fi considerată o victorie a Uniunii Compozitorilor.

Prin așfie de concert

Este foarte greu să faci o selecție a celor mai bune momente ale ediției a XVII-a a Festivalului George Enescu. Ca niciodată, Sala Palatului a fost arhiplină aproape la toate concertele simfonice, cu o singură excepție, atât concertele orchestrelor străine, cât și cele ale românilor atrăgând spectatorii fără drept de apel. Și, dacă aruncăm o privire în jurul nostru, vom constata că nu este ușor să aduci 4.000 de spectatori la manifestări de muzică clasică nici în țări cu o tradiție culturală mult mai solidă decât a noastră.

Am ascultat *Filarmonica George Enescu* atât la concertul de deschidere, dirijată de Horia Andreescu, cât și în timpul festivalului, avându-l la pupitrul pe dirijorul Sir Neville Marriner, celebrul creator al *Academiei St. Martin in the Fields*, și ca solist pe Dan Grigore, cu popularul *Concert pentru pian și orchestră nr. 2* de Rachmaninov. Cu o plăcere deosebită am ascultat *Orchestra Națională Radio*, care s-a bucurat de participarea violonistului Nigel Kennedy (împreună cu Remus Azolței pentru *Dublul concert* de Bach și solist în Elgar), muzician care a reprezentat unul dintre vârfurile de popularitate ale acestei ediții, mai ales datorită manierei sale ieșită din tipare de a aborda discursul muzical clasic.

Poate că avem amintiri mai palide de la *Orchestra Radio din Stuttgart* sau *London Philharmonic Orchestra*, dar ne vom gândi întotdeauna cu plăcere la *Orchestra simfonică Kirov* con-

dușă de Valeri Gergiev care a sedus publicul în special în repertoriul rus (*Simfoniile a V-a și a VI-a* de Cealkovski), dar și în versiunea atât de personală și de pasională la *Suita I* de Enescu. De asemenea, de neuitat rămâne coplesitoarea *Sinfonie a VI-a* de Mahler cu *Orchestra Filarmonică a Israelului* și Zubin Mehta, personalitate imensă a vieții muzicale internaționale care revine la București pentru a treia oară în ultimii ani. Excepționale au fost și concertele *Capelii de Stat din Dresda*, una dintre cele mai „bătrâne” orchestre din Europa (înființată acum 450 de ani), care, condusă de Myung Whun Chung, a prezentat într-o manieră ireproșabilă lucrări reprezentative ale unor mari compozitori ai spațiului germanic – Haydn, Beethoven, Brahms sau Buckner. Finalul l-a aparținut *Orchestrai Naționale a Franței* condusă de Kurt Masur, care a abordat și ea un program francez (Franck, Debussy, Ravel), marcând debutul la București al *Anului Internațional al Francofoniei*.

La Ateneu s-au desfășurat recitaluri de muzică de cameră și concerte cu orchestre de cameră aproape în fiecare după-amiază, cele mai prizeate fiind însă – așa cum era de așteptat – concertele de vineri și sâmbătă, de la miezul nopții. În acest context ne-a fost oferită pe de o parte o integrală a *Suitelor pentru orchestră* și a *Concertelor brandenburgice* de Bach, iar pe de altă parte *Orchestra de cameră din Lausanne* avându-l în față pe inegalabilul Christian Zacharias – care ne-a oferit poate experiența artistică cea mai puternică a acestei ediții – ne-a fascinat cu integrala concertelor pentru

pian și orchestră de Beethoven.

Din această ediție a festivalului nu au lipsit nici spectacolele rezervate iubitorilor de operă sau baletului. În afară de *Oedipe*, singura lucrare enesciană care nu a lipsit de la nici una dintre cele 17 ediții de până acum ale festivalului, au putut fi urmărite două superbe seri cu *Giselle Rouge* și *Don Giovanni* și *Molière* ale Teatrului de balet Elfin din Sankt Petersburg (din păcate, programate simultan cu simfonicele *Orchestrai Kirov*), dar și recitaluri de jazz – Nigel Kennedy și *Kroke Jazz Project* sau Barbara Hendricks.

Piața Festivalului

Unul dintre aspectele cele mai deosebite ale acestui festival, una dintre cele mai interesante achiziții ale ultimelor ediții preocupate de atragerea unui public nou către cultură a fost și în 2005 organizarea manifestărilor din Piața Festivalului George Enescu – spațiu situat între Atenaul Român, Biblioteca Universitară și Palatul Regal, în care atâta timp cât vremea a ținut cu organizatorii (mai precis între 3 și 18 septembrie) s-a auzit muzică clasică în aer liber, oricine putând participa la aceste concerte fără să plătească bilet și având posibilitatea să vină și să plece când dorește.

Au fost aici pensionari care nu-și permiseseșă nici măcar un bilet la festival, au fost aici părinți cu copii prea mici pentru a-i duce în sălile de concert, dar pe care încearcă să-i formeze în spiritul bunului gust (chiar dacă aceștia au fost uneori mai fascinați de baloanele albe și verzi oferite de TVR Cultural sau Radio România Cultural decât de muzica propriu-zisă). Important este că timp de două

săptămâni ambianța aceluia spațiu a fost profund culturală, iar acolo au avut ocazia să devină cunoscuți publicului talentați elevi ai liceelor de muzică, alături de această serie de recitaluri ale Fundației Remember Enescu, fiind programate spectacole foarte diverse, începând cu *Big Band-ul Radio* sau *Bucharest Wind Orchestra*, sau cu soliști, corul și orchestra Operetei și ajungând la un interesant spectacol pe un scenariu de Rodica Mandache și Răzvan Dolea intitulat *ENESCUvinte*, avându-i în prim-plan pe Victor Rebengiu, Rodica Mandache și Mircea Rusu, alături de Irina Iordăchescu, Leonard Pulu și Ieronim Buga. S-a vorbit mult despre „coborârea festivalului în piață” – ea este o idee fericită, pe care ar trebui să o ia ca exemplu mai mulți promotori de acte sau de fapte culturale din România.

Festivalul s-a încheiat, va reveni în septembrie 2007 cu noi oferte. Au rămas după acest an Enescu multe discuri, cărți, publicații speciale... Cred că achiziția cea mai importantă a acestui eveniment este însă una ce nu poate fi închisă între copertile unui volum. Și anume că diferența între melomanul de festival și melomanul român autentic începe să devină din ce în ce mai mică.

Dacă artiștii și cei care fac cultură în România vor încerca să coboare din tumul de fildeş și să atragă ce se mai poate atrage către bun gust, cultură și valoare, probabil că ne va plăcea tot mai mult lumea în care vor trăi copiii noștri. Dacă vom continua să ne lamentăm și atât pe tema dispariției lente a culturii (fie ea românească sau universală) e foarte posibil să avem și noi contribuția noastră personală la aceasta.

Pe gustul dumneavoastră

Text: Alice-Claudia Gherman

Tocăniță de castraveți

1 kg castraveți murați, 150 g ceapă uscată, 100 g ardei gras, 150 g roșii, 150 ml ulei, 10 g piper, 25 g sare, 250 g pulpă de vițel, 50 g bulion, 2 legături (mărar și pătrunjel)

Carnea de vițel se tranșează și se spală, apoi se înăbușă în ulei circa o oră. Separat se înăbușă în ulei ceapa tocată mărunt cu ardeiul gras peste care se adaugă roșiile tăiate cubulețe, apoi bulionul, castraveții murați, tăiați în bare. Se pot adăuga la toate acestea și frunze de țelină (numai după preferință, nu e obligatoriu). Când carnea de vițel s-a frăgezit, se așază peste ea compoziția de legume mai sus prezentată și verdețea tocată mărunt. Se servește totul cald.

Trufe de ciocolată

500 g smântână groasă, 500 g ciocolată neagră, fină, tăiată bucățele, 2 linguri coniac/brandy, 2 linguri cafea instant (ness), 50 g

alune prăjite, tăiate bucățele, 1 lingură de boabe de cafea zdrobite

Smântâna se încălzește la foc mic până devine fierbinte. Se ia de pe foc și se adaugă bucățile de ciocolată și se amestecă până se topește. Compoziția rezultată se împarte în două vase. Într-una adăugăm brandy/coniac, iar în cealaltă ness și amestecăm bine fiecare compoziție. Ambele vase se dau la congelator timp de o oră până se răcește crema. Pe o hârtie cerată se ia câte o lingură din amestecul de brandy/coniac și i se dă o formă sferică. Repetăm operațiunea și cu amestecul de ness până terminăm compozițiile din cele două vase. După ce bomboanele astfel rezultate s-au întărit, le rostogolim prin alune pisate (cele cu brandy) sau boabe de cafea pisate (cele cu ness). Se păstrează în frigider.

Supă chinezească de pui

Un pui de mărime potrivită, 200 g ciuperci feliate, 100 g ceapă verde tăiată felii, 1 linguriță de lămâie verde tocată mărunt, 20 g muguri de bambus, un piept de pui tăiat julienne, 15 g verdețea tocată mărunt

Carnea de pui se pune la fiert cu puțină sare. Când este fiartă se scoate pentru a se răci. Separat, se călește ceapa verde în puțin ulei/unt topit, se adaugă lămâia verde tocată și se

lasă totul la foc potrivit timp de cinci minute, amestecând ușor. Această compoziție se adaugă la zeama de pui și se lasă totul la foc potrivit încă alte cinci minute. Când preparatul s-a răcit se adaugă mugurii de bambus feliți și carnea de pui fiartă separat, precum și verdețea tocată mărunt.

Purceluș de lapte cu varză roșie

Un purceluș de lapte (carnea spălată și condimentată cu: sare, piper, boia de ardei, usturoi), o varză roșie proaspătă, 1/3 varză albă proaspătă, dafin, piper, bulion, ulei

Carnea condimentată se dă la cuptor, se rumenește fără a fi lăsată să devină crocantă. Separat se călește varza (folosim și varză albă pentru a da un aspect mai plăcut) cu puține boabe de piper, frunze de dafin și bulion, sare. Se așază varza călită în straturi, alternând varza roșie cu cea albă pe un platou, iar deasupra purcelușul rumenit la cuptor.

Consoană Ambasador (supă de vită concentrată)

100 g os de vită, 30 g ciuperci tăiate cruton, 100 g piept de pasăre, fără piele și os, tăiat cruton, un albuș de ou, sare, piper boabe, o ceapă tăiată mărunt, 30 g zarzavat (morcovi, țelină, pătrunjel rădăcini), 5-10 g supă concentrată

Se pune osul de vită la fiert cu zarzavatul și ceapa. Când acestea sunt pe jumătate fierte se adaugă carnea de pasăre, supă concentrată, sare, piperul boabe și apoi ciupercile. Când totul este gata se strecoară zeama și se limpezește, iar în supă astfel limpezită se adaugă albușul de ou bătut cu un pic de spumă. Se servește fierbinte!

Filé de somon

1 kg de somon, 425 g sos Calipso (100 g frișcă naturală, 50 g smântână, 50 ml coniac, 25 g ketch-up dulce, 200 g maioneză, *kaien* sau boia iute, după gust), 100 g unt, 100 ml vin, 200 g maioneză, 75 g țelină, 100 g varză albă, 100 g morcovi, 50 g mere

Somonul se taie în trase. Se opărește fiecare trasă în sos din vin, unt, sare și piper, după care se lasă la răcit. Se pregătește sosul Calipso amestecându-se cu mixerul ingredientele: frișcă, smântână, maioneză, ketch-up, coniac, boia de ardei/*kaien*, sare, piper. După ce s-a răcit somonul, se așază trasele peste o salată de crudități făcută separat din țelină, varză și morcovi. Se stropește totul cu sos Calipso.

Filetto Pomodoro e Formaggi

300 g mușchi de vită, 400 ml sos Worcestershire, 200 ml vin roșu, 4 g boabe de piper multicolore, 40 g usturoi, 60 g roșii, 60 g cașcaval

Mușchiul de vită se prăjește pe grătar, se face în acest timp un sos din vin roșu, sos Worcestershire, usturoi pisat și piper. Se adaugă peste mușchiul de vită într-o tigaie și se așază felii de roșii peste carne, se rade cașcaval

și se lasă în tigaie până se topește cașcavalul. Se servește cald.

Sufle Surprise

200 g din trei sortimente de înghețată (vanilie, fistic, cacao sau altele la alegere), 60 g beza, 20 g blat, 10 g decor de tort, 10 g vișine confiate

Pe un blat de tort se așază în straturi sortimentele de înghețată, se acoperă totul cu beza și se dă la congelator până îngheață bine, apoi se scoate blatul astfel rezultat, se dă rapid la cuptor să se rumenească bezeaua de deasupra. Se scoate tortul și se ornează cu decor și vișine confiate.

Panacotta

400 g frișcă naturală, 20 g blat de gelatină, 1 baton de vanilie, 2 picuri de zahăr vanilat, 1 fiolă esență de vanilie, câteva fructe de pădure și frunze de mentă

Sos de zmeură: 200 g zmeură proaspătă, 100 g zahăr, 100 ml coniac Courvoisier, 150 g unt

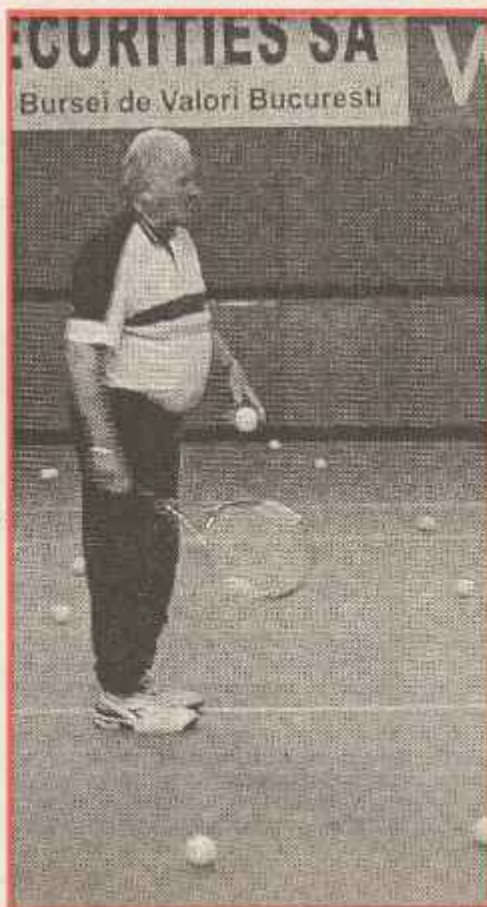
Panacotta: frișca se pune la fiert cu zahărul vanilat, esența de vanilie și batonul de vanilie. În acest timp, se pune în apă rece gelatina. Luăm frișca de pe foc și o lăsăm un pic să se răcească, apoi adăugăm gelatina, amestecând totul foarte bine. Compoziția o turnăm în forme de crem-caramel. **Sosul de zmeură:** se pune untul la topit cu zmeură și zahăr, la foc încet. Înainte ca sosul să fie gata adăugăm coniacul. Se servește totul pe un platou în care am pus mai întâi sosul de zmeură, apoi am răsturnat din forme Panacotta. Decorăm totul cu fructe de pădure și frunze de mentă.

Omul din spatele succeselor lui Ilie Năstase

text și foto **Raluca Șeinoiu**

Costică Năstase a fost primul care i-a pus racheta în mână celui ce avea să devină numărul unu în lume. I-a dat o mamă bună de bătaie ca să îl ducă la tenis. Ea fost antrenor și a mers cu el la toate competițiile majore.

A fost coleg de cameră cu Ion Ținac, iar în Italia le-a dezvăluit tainele sportului alb copiilor unor familii celebre. Întors în România după 35 de ani, a fondat o școală unde se antrenează numai copii aleși de ochiul său format și de la anul va avea un cuvânt de spus la academia de tenis a fratelui Nasty.

Puțini știu că Ilie a pus mâna pentru prima dată pe rachetă la frageda vârstă de doi ani, iar cel care l-a ajutat să facă acest gest a fost fratele său, Costică Năstase. Extrem de ambițios, acesta a început să practice sportul alb la 16 ani la clubul Steaua, însă la început condițiile erau destul de grele: „... mergeam la club de la opt dimineața și începeam să dau mingi, apoi ajutam la teren și abia pe la două după masă începeam să joc. Mi-a plăcut foarte mult și mi-am dorit să fac carieră în sport. Când am terminat școala, i-am spus lui tata că nu mă interesează să practic meseria de electrician pentru care mă pregătisem. I-am spus că eu vreau să joc tenis”. După venirea lui Ion Ținac în București, au jucat împreună la dublu în echipa națională. „Mergeam amândoi cu motocicletă la Ținac pe ruta București-Brasov-Dova având sacoșă cu rachete în spate. La un moment dat, mi-a spus Ion că dacă nu eram, trebuia să mă inventeze. Ion Ținac este cel mai bun prieten al meu și acum este și vecinul meu, aici pe malul lacului”. își amintește Costică Năstase. În prezent bunul său prieten vine din când în când pe la școala sa de tenis la care a fost cooptat și fiul său, numită *Asociația de Tenis Costică și Mihnea Năstase*. Acesta din urmă locuiește în prezent în Statele Unite unde practică avocatura și are și o licență în științe politice. La începutul lunii octombrie îl așteaptă să vină într-o vizită în România când bunicul se va bucura mult de prezența nepoatei sale. Abia îl așteaptă pentru că el nu mai merge în Statele Unite din pricina mâncării,

deși are o casă în Florida unde numai soția mai ajunge din când în când.

Căpitanul ne jucător al echipei României la Cupa Davis între 1970 și 1974, Costică Năstase a primit la retragerea sa din activitate o pensie de 1.500 de lei, situație care în opinia sa nu îl avantajează. „Nu avea nici un rost să rămân aici când eu puteam câștiga cinci mii de dolari pe lună în afară”, spune fostul tenisman.

După ce l-a pus pentru prima dată racheta în mână, tot Costică are meritul de a-i fi călăuzit pașii pe acest drum. „Când ilie avea doi ani, tatăl nostru, care era casier la bancă, a trebuit să se mute cu întreaga familie la Râmnicu Vâlcea, numai eu am rămas aici. Șeful lui tata juca tenis cu mine, m-a văzut abătut într-o zi și m-a întrebat ce am. I-am zis că sunt supărat fiindcă eram singur în București și îmi era dor de ai mei. M-a întrebat dacă eu vreau ca el să vină înapoi și bineînțeles i-am zis că da. A doua zi erau înapoi în București. Dacă nu se întâmpla așa, ilie nu ar mai fi făcut tenis”, povestește posesorul titlului de maestru emerit al sportului și continuă: „Fratele meu a fost un talent, dar a trebuit să lupt cu el. A mâncat de multe ori bătaie de la mine ca să termin cu fotbalul și să vină la tenis. Iar mai târziu a fost ajutat mult de Iriac. Dacă nu era Iriac, ăstia îl mâncau pe ilie până să ajungă sus, dar așa nu s-au atins de el. Atunci era altă mentalitate chiar și în tenis, nu jucau cu tine, pentru că veneai dintr-o țară socialistă. Chiar și fiul meu s-a lovit de această problemă.”

A mers cu ilie la toate competițiile și l-a supravegheat îndeaproape pregătirea, mai ales la finalul carierei. „În 1975 s-a disputat meciul dintre România și Franța în Cupa Davis. Fratele meu a mâncat bătaie de la francezul Joffe, juca atât de slab că nu l-am mai recunoscut. I-am propus ca în iarnă să mergem la conacul său de lângă Paris și să îl pregătesc cât mai bine. Cât am stat acolo, am fost tot timpul cu gura pe el, i-am dat șuturi, i-am pus să facă gimnastică, am făcut-o chiar și pe doctorul

dându-i vitamine. Și rezultatul s-a văzut imediat. În 1976 a ajuns până în finală la Wimbledon, dar a pierdut tot din cauza lui. Și tot în acel an a fost în finală la Flushing Meadows la vârsta de 30 de ani, e o performanță”. Își amintește fratele fostului număr unu mondial ATP. Despre stilul de joc al lui Nasty, Costică spune că: „A jucat tenis de fantezie, fiindcă nu îl interesau banii. De aia a și fost un clown al turneeelor. Cu banii pe care l-a dat pe amenzi, îmi luam 15 case.”

Temp de 35 de ani cât a stat în Italia, Costică Năstase a avut propria școală de tenis unde au învățat să joace dorăsele unor personalități precum Calisto Tanzi de la Parmalat sau directorul de la Benetton. După întoarcerea în țară în 2000, Costică a fondat Asociația de Tenis Costică și Mihnea Năstase, unde învață să mănânce racheta câțiva copii foarte talentați, aleși pe sprânceană de ochiul format ca antrenor al lui Costică, organizatorul de până acum a două turnee pentru juniori unde premiile constau în echipamente. Unul dintre puștii care l-au adus până acum cele mai mari satisfacții este Junior Zamfirescu, care la numai zece ani, are deja la activ câteva turnee câștigate. Pe teren, Costică este mereu sever, considerând că astfel își învață elevii ce înseamnă disciplina. Cam așa a fost și cu ilie. La certat și pe Junior, fiindcă cerea prea des întreruperea pregătirii ca să bea apă, așa că l-a spus: „Nu mai bei apă, fiindcă joci în Sahara!” și nu l-a mai chemat la antrenament decât în momentul când a considerat el potrivit. Am fost curioasă să știu dacă sunt și fete în această școală și ce nivel au. Răspunsul a venit imediat: „Am o fată foarte bună, joacă excelent. La vârstă e o bato pe Irina Spăriea, dar din păcate nu știu dacă va face performanță, căci nu prea are susținerea părinților”. Joacă personal câte un set cu fiecare copil, fiindcă este de părere că dacă se antrenează la grămadă nu le crește nivelul. Admirator declarat al lui Agassi și Federer, Costică nu a prea urmărit parcursul tenismenilor români cel mai bine cotați în momentul de față, dar nici al celor din afară, pe motiv că sunt ca niște roboți, nu au tehnică. Și totuși, a fost în tribune la turneul Romanian Open Tennis din fiecare an. La 72 de ani este activ și pus pe fapte mari, mai ales când vine vorba de copii de la școala sa. La sfârșitul discuției am schimbat două vorbe cu soția, care a fost mereu alături de el, însă a preferat să stea în umbră. Și totuși, nu s-a putut abține să nu îmi arate o poză cu ilie și fiica sa Alina, care îi e tare dragă, pe terenul de tenis, moment surprins în toamna aceasta la Openul de la București.

La anul, ilie Năstase își va deschide propria academie de tenis, unde fratele său, admirator al lui Federer și Agassi, va ocupa probabil postul de director tehnic.

Costică nu mai joacă, nici măcar în turneele de veterani, fiindcă s-a obișnuit prea mult să fie antrenor, mai ales că a înconjurat lumea de patru ori și l-a văzut pe toți cei ce se ocupă de pregătirea fizică a jucătorilor, iar deviza sa este: „Vreau să văd jucători buni!”

Olivia Steer

În fața unei noi provocări în televiziune

Text **Raluca Șeinoiu**
Foto **arhiva PRO TV**

A debarcat de la pupitrul știrilor matinale de la PRO TV, dar acesta nu a fost un pas înapoi pentru Olivia Steer, din contră, a mers înainte acceptând un format interesant, care i se potrivește de minune. Nici unul dintre genurile jurnalistice nu îi este străin, ea realizând, de-a lungul celor nouă ani de presă, reportaje, știri, dar mai ales anchete în urma cărora s-a lăsat cu destituiri.

Aceste argumente nu pot decât să ne facă și mai curioși în legătură cu viitoarea sa emisiune, dar fosta balerină de pe scena teatrului din Oradea este zgârcită cu detalii. Așa că nu ne rămâne decât să așteptăm în fața televizorului, fără a ne enerva în timpul pauzelor publicitare care la ea în familie „sunt sfinte”.

Timp de doi ani ne-a zămbit în fiecare dimineață, ne-a informat în legătură cu cele mai importante evenimente, iar la sfârșitul matinalului de la PRO TV ne-a urât să avem parte de o zi cum ne place. Este soția lui Andi Moisescu și a fost colega lui Mihai Dedu. Olivia Steer, căci despre ea este vorba, are o carieră de succes în televiziune, chiar dacă acum a debarcat de la pupitrul știrilor matinale. „A fost o perioadă foarte frumoasă... Solicitanță, epuizantă pe alocuri, datorită regimului strict pe care ți-l impune un matinal, dar, fără îndoială, provocatoare. Spun asta pentru că formatul matinalului PRO TV ți cere abilități și de prezentator de știri și de om de divertisment. Trebuie să ai vorbele cu tine atunci când îți dai pasa lui Neti, Busu sau Vadim, să le ai și atunci când pică prompterul, să fii cu chef de muncă la 4 noaptea și să ți-i păstrezi până la nouă, cel puțin. Ai nevoie de multă energie și cap să ți-o drămuiești”, spune vedeta PRO TV când vorbește despre emisiunea pe care a prezentat-o. Și trebuie să o credem pe cuvânt, căci puțin dintr-un noi pot începe munca atât de devreme.

Activitatea de acum este la fel de importantă, căci Oliviei îi place să fie reporter, statut pe care l-a avut mereu, realizând materiale pentru Știrile de la ora 19.00.

Așadar, faptul că nu mai este alături de Mihai Dedu dimineața nu reprezintă un pas înapoi în carieră, așa cum s-ar putea spune, din contră, pentru ea este o continuare firească a muncii în televiziune: „Am revenit la statutul de reporter, în sensul unei reîntoarceri. ...mi găsesc în continuare subiectele, mi le găsesc, le filmez, le scriu și le montez. Pentru că asta cred eu că ar trebui să facă orice om de televiziune și, în plus, pentru că reportajul este o mai veche, mare dragoste a mea” și pe final dezvăluie un secret: „Naș putea să spun că statutul meu este acum de reporter, câtă vreme eu mă aflu în pregătiri pentru un proiect nou, extrem de important pentru mine”. Nu a vrut să spună mai mult și nici nu am insistat, dar având în vedere că este foarte ocupată, după cum ne-a dezvăluit PR-ul său, și nu și-a făcut timp nici pentru o scurtă întâlnire cu noi, toată discuția noastră desfășurându-se prin e-mail, nu ne rămâne decât să o credem pe cuvânt.

Ne putem aștepta la orice din partea unei persoane care a dovedit până acum că se pricepe bine la știri, că face față de minune într-o emisiune de divertisment și, cine știe, poate vorbește foarte frumos și despre publicitate, dacă ne gândim că Andi Moisescu este de ani buni realizatorul emisiunii *Marcă înregistrată*. Și totuși, care este cel mai important sau emoționant eveniment la care a luat parte în calitate de reporter? „Sunt foarte multe momente trăite ca reporter, pe care mi le aduc

aminte cu drag și asta pentru că sunt de nouă ani în mass-media. Cele mai importante momente nu sunt conferințele de presă, întâlnirile cu șefii de stat și nici controalele OPC. Ci sunt cele care se leagă de o anchetă pe care o faci, o dezvăluie șocantă, care transformă în bine viața comunității. De regulă sunt scandalurile care se lasă cu demiteri, cu trimiteri în judecată și implică cu o urbe mai sănătoasă moralmente. Am avut ocazia să fac astfel de anchete pentru *Evenimentul zilei*, *Bihoreanul* sau *PRO TV*. Am scris și am generat scandal pe seama fostului comandant IJP Bihor, a Universității Oradea, a unui președinte al Consiliului Județean Bihor, a unor magistrați certati cu legea din Oradea. În cele mai multe cazuri, anchetele mele s-au lăsat cu procese de calomnie și insultă, pe care le-am câștigat de fiecare dată”, mărturisește ea. Păcat că în televiziune nu se fac prea multe anchete, altfel am fi avut pe ecrane un adevărat jurnalist de investigații în persoana Oliviei Steer, încă mai cochetă cu presa scrisă pe care o numește „prima iubire”, dar nu pe partea de investigații, ci colaborând la o revistă de media unde semnează un editorial.

Când vine vorba de modele profesionale, își înceapă privirile spre CNN, postul pe care îl consideră un reper în jurnalism. Îi admiră mult pe Richard Quest, Becky Anderson, pentru conceptul de jurnalist pe care îl întrușipează, și Rosemary Church, această fiind adevărate modele pentru ea. În viața de familie un adevărat idol este tatăl său, fost profesor universitar, vorbitor de mai multe limbi străine, pe care îl consideră „model de meticulozitate, chiar și pentru un călugăr yoghin”.

În timpul liber îi place să evadeze alături de soțul ei în afara Bucureștiului, să stea într-un loc liniștit și să citească. Însă, din păcate, munca în televiziune o acaparează și nu prea are răgazul de a face ce își dorește. Un mare regret este că nu mai ajunge la balet, o pasiune mai veche: „Am făcut balet din clasa a doua până în a X-a. Am încă acasă, la mama, poante, tutu, rochite de spectacol. La fiecare sfârșit de an al Școlii Populare dansam pe scena teatrului din Oradea și am rămas cu un teanc de poze cu mine, balerină. Acum ce să zic? Aș vrea să mai pot, mai ales că acum și femeile mature au posibilitatea de a practica... Dacă ziua ar avea mai multe ore, aș apuca poate să fac iar balet. Dar n-am renunțat încă la idee...”

Anul trecut, în septembrie, și-a unit destinul cu Andi, marea iubire a vieții, după cum spune chiar ea, și au avut parte de o nuntă foarte frumoasă, dar și de o lună de miere pe măsură din timpul căreia n-au lipsit de la festivalul de publicitate de la Portoroz și s-au plimbat cu gondola la Veneția. După acest eveniment, Olivia și-a schimbat look-ul, tunzându-se scurt. Acum, la un an de la fericitul eveniment, au marcat momentul într-un mod special, după cum ne-a mărturisit chiar ea, însă nu a spus exact cum. Cine știe, poate o vom vedea cu o altă înfățișare...

desen de Aurel Ștefan Alexandrescu

Virginitatea lui Andersen

În noiembrie 1997, la Copenhaga, Bente Kjoelbye a publicat o carte intitulată **Andersen și prietenii sale**. În această biografie a cunoscutului povestitor danez, autoarea a lansat o ipoteză surprinzătoare: Hans Christian Andersen nu ar fi avut niciodată o relație sexuală, murind virgin! Analizând viața intimă a marelui scriitor, Kjoelbye a ajuns la această presupunere bazându-se și pe faptul că, pe când avea doar 14 ani, Andersen și-a pierdut mama, ceea ce l-a făcut să caute la femei mai mult iubirea maternă de care a fost lipsit. Astfel, femeile pe care le-a iubit i-au devenit confidente și muze pentru operele sale, dar niciodată amante.

Mărul nu este fructul păcatului

Un botanist englez a descoperit o neconcordanță între știință și Biblie. După cum știm, în cartea sfântă se spune că Raiul în care trăiau Adam și Eva ar fi fost situat undeva în Mesopotamia. Dar pe atunci în regiunea respectivă creșteau doar gutul și cașii! Prin urmare, constată savantul britanic, fructul cu care șarpele a ispitit-o pe Eva nu putea fi nicicum un măr. Poate o caisă...

Cel mai, cea mai...

• Cel mai „luminos” (dacă putem spune astfel) copac crește în Africa de Nord. Scoarța așa-numitului **copac al diavolului** conține o cantitate atât de mare de fosfor încât noaptea se poate citi la lumină pe care o răspândește.

• Asistând la un concurs de tragere cu arcul, cunoscutul matematician Pitagora a considerat că locul cel mai liniștit pentru a rezolva o problemă este chiar sub una dintre țintei. El și-a justificat opțiunea explicând că nici o săgeată a concurentului respectiv nu nimerise ținta. De altfel, este prima aplicație cunoscută a calculului probabilităților.

• Cel mai temut dușman al pericolosului rechin este un mic peștișor, **diodon maculatus**, care trăiește în apele Americii de Sud. Înarmat cu un ac foarte ascuțit, peștișorul, odată înghițit de rechin, caută să evadeze și îi străpunge stomacul, provocându-i moartea.

• Mirlan Hargrave, din Wakefield, Anglia, este una dintre cele mai perseverente candidate la obținerea permisului auto. Nefiind descurajată de eșecurile în serie, ea a luat examenul în 1970, la cea de-a 40-a încercare, deși trecuse de vârsta de 60 de ani.

• Cel mai „plimbăreț” om din lume pare să fie J. Hart Rosdall (1914-1977) din Elmhurst, Illinois, SUA. El a vizitat 221 de țări independente și teritorii autonome străbătând în total 1.626.605 mile.

• Cea mai veche monedă din lume, a cărei datare a fost certificată de către specialiști, este **staterul**. Confectionată dintr-un aliaj de aur și argint, moneda a circulat în Lydia antică (Asia Mică), în timpul domniei regelui Gyges (685-652 î.Hr.).

• Cea mai lungă cuvântare din istoria Senatului american a fost cea rostită de Wayne Morse, senator din statul Oregon, care, în zilele de 24-25 aprilie 1953, a vorbit fără întrerupere timp de 22 de ore și 26 de minute. Obiectul discursului l-a constituit proiectul de lege cunoscut sub numele de **Tidelands Oil Bill**. Și când te gândești că unii parlamentari de-ai noștri nu au nici măcar o intervenție timp de o legislatură întreagă...

• Cel mai vechi drum descoperit în lume este **SweetTrack** din Shapwick, în comitatul englez Somerset. El a fost construit în anul 4000 î.Hr.

• Cea mai puțin răspândită maladie pe Pământ este **boala răsului**. De ea suferă numai membrii tribului Foru, din Noua Guinee. Pentru aceasta nu s-a descoperit încă nici un leac.

• Cel mai vechi almanah cunoscut a fost tipărit la Viena, în anul 1469.

• Cel mai mare ziar din lume a fost publicat în Creta, în acest an. Intitulat **Chillout**, ziarul (de fapt un săptămânal, întrucât apare doar miercuri) măsoară 2,10 m x 2,85 m. Prima ediție a fost tipărită în 4.000 de exemplare.

• Cel mai mare dicționar este **Deutsches Wörterbuch**, cele 33 de volume însumând 34.519 pagini.

• Cel mai mare tiraj actual al unui cotidian a fost înregistrat de **Yomiuri Shimbun**, publicat la Tokyo. Edițiile de dimineață și seară din ianuarie 2002 au apărut în 14.323.781 de exemplare.

• Cel mai mare tiraj pentru o revistă îl are **Parade**, o publicație în culori care se distribuie duminică în SUA în 35,9 milioane de exemplare, simultan cu 330 de ziare.

• Cel mai valoros manuscris ilustrat este **Codex Hammer** al lui Leonardo da Vinci, în care descria submarinul și motorul cu abur. A fost vândut în 1994 la **Christie's** (New York) pentru 30,8 milioane de dolari.

• Cele mai multe lovituri în centrul țintei („ball roșu”), la darts, în 10 ore, le-a reușit Perry Prine (SUA) - 1.432. Performanța a fost realizată pe 27 martie 1998, la Mentor-Ohio (SUA).

Cronologie și

Un englez specialist în modă a alcătuit un tabel al evoluției pe care o cunoaște îmbrăcămintea, în special cea feminină. Astfel, cu cinci ani înainte de a fi modernă, ea este imorală; cu trei ani înainte – tipătoare; cu un an înainte devine curajoasă, iar când ajunge a fi la modă este frumoasă. La un an după dispariția respectivei mode, ea este lipsită de gust, după cinci ani este urâtă, după 20 – comică, după 30 – originală, după 50 de ani devine romantică, iar după un secol ori revine, ori este socotită inimitabilă.

De la câine la... canar

De multe ori, studiind etimologia unor cuvinte, avem parte de adevărate surprize. Spre exemplu, știm că denumirea canarului vine de la locul său de băștină – Insulele Canare. La rândul lui, însă, numele acestor insule provine de la latinescul *canis* = câine. Explicația constă în faptul că descoperitorii teritoriilor respective au găsit acolo mari halte de câini sălbatici. Și iată cum micuța pasăre cântătoare a căpătat un nume „câinesc”.

Umor involuntar

În 1967, Academia de umor din Stockholm a decernat premiul Institutului de Meteorologie. Motivația a fost simplă: „Buletinele acestuia conțin o sensibilă imaginație poetică, dublată de o fantazie absolut ideală și au fost preponderent contrarii față de timpul real”.

Cu ne-am face astăzi?

Într-una dintre provinciile Chinei exista în antichitate o lege potrivit căreia, în cazul când se dovedea infidelitatea unei femei, era închis... soțul acesteia! Să presupunem că nu-și onora cum trebuie îndatoririle conjugale?

Contenar cu dentiția nouă

Lui Vincent Bazzo, un crescător de vite din Brisbane, Australia, i-au ieșit pentru a treia oară dinți, la vârsta de... 92 de ani! „Sunt foarte mulțumit de noii mei dinți. Nu numai că mă ajută să mănânc, dar îmi pot ține și pipa cu ajutorul lor”, declara el. Întâmplarea s-a petrecut în urmă cu vreo patru decenii.

Atenție, automobiliști!

În Chile o lege interzicea purtarea pălărilor a căror diametru depășea 1,75 m. Motivul era foarte simplu: asemenea obiecte vestimentare constituiau adesea o cauză de accidente pe străzile orașelor.

Un nou menu

Renumită pentru gâtul lung, girafa are și o limbă pe măsură, care atinge și 60 de centimetri.

Care pentru câte persoane ar ajunge pregătită cu măsline?

Un mie paradox

Statul în picioare este mai obositor decât mersul pentru că la păstrarea echilibrului este nevoie de activitatea a peste 300 de mușchi.

Untul, plachetele și infarctul

O experiență întreprinsă timp de un an de zile în departamentul Moselle, Franța, a verificat ipoteza conform căreia trecerea de la o alimentație bogată în grăsimi saturate (unt, smântână, carne grasă de porc și de vită) la un regim în care predomină grăsimile polinesaturate (ulei, margarină, carne slabă de pui, oaie, vițel, pește) modifică în mod favorabil funcțiile plachetelor sanguine.

S-a ales Moselle deoarece aici mortalitatea cardiovasculară este foarte ridicată: 9,7% față de 5,7% în departamentul Var (în Moselle se gătește cu unt, în Var cu ulei).

Plachetele cresc numărul de celule ale musculaturii netede care constituie peretele arterei (generând astfel ateroscleroza) și în același timp formează cheagul care obstruează artera îngustată.

După un an de regim alimentar fără grăsimi saturate, la cele 100 de familii ținute sub observație activitatea coagulantă a plachetelor a redevenit normală.

Echipa care a studiat această problemă a constatat o modificare identică în Scoția. Locuitorii dintr-o zonă la sud de orașul Glasgow au o alimentație bogată în unt și smântână, iar alții, la nord de Dundee, consumă margarină și ulei. Analizele sângelui au arătat la aceștia din urmă funcții absolute normale ale plachetelor și anormale la ceilalți.

Texte: Pompiliu L. Dumitrescu

Întoarcerea mașinilor vechi

text Mugurel Mărgărit

Salonul Auto București din acest an a prezentat imaginea unei piețe auto sănătoase, aflată într-o creștere susținută. La următorul salon, cel din 2007, lucrurile ar putea să fie complet diferite. Integrarea europeană va aduce cu sine eliminarea restricțiilor la importul mașinilor uzate și o posibilă scădere drastică a vânzărilor de mașini noi.

Ultimii doi ani au fost de excepție pentru piața auto din România. Dacă până în 2003 statisticile spuneau mai mereu că, în ciuda unei populații superioare țărilor din regiune, vânzările de autoturisme noi sunt mult sub nivelul celor din Ungaria sau Slovacia, anii 2004 și 2005 au adus progrese substanțiale. Pe fondul creșterii puterii de cumpărare și revigorării Uzinei Dacia piața auto a crescut cu o treime în 2004. Anul acesta, cifrele sunt

amețitoare. Până în luna august vânzările de autoturisme autohtone au crescut cu 56,7%, iar cele pentru autoturismele de import cu 82,2% (Sursa APIA).

Marius Carp, director la Asociația Producătorilor și Importatorilor Auto, susține că în 2006 piața se va stabili și, în cel mai bun caz, se va mai înregistra o creștere ușoară a vânzărilor. Experiența ultimilor ani ne-a arătat însă că piața românească este

una atipică. Nimeni nu se aștepta la această creștere bruscă a vânzărilor și factorii legați mai ales de puterea de cumpărare și de dorința românilor de a achiziționa o mașină sunt greu de contabilizat. „Moda” mașinilor ieftine lansată de Dacia (prin modelul Logan) ar putea să-l oblige pe competitori la noi reduceri de prețuri și astfel vânzările ar putea crește încă o dată. Un factor în plus este și salonul auto din acest an: „Ne așteptăm ca această ediție a Salonului și ofertele speciale pregătite de importatori și dealerii la Salon să ducă la o creștere substanțială a vânzărilor de automobile, cu până la 50%. Astfel, piața românească de automobile ar putea atinge pragul de trei miliarde de euro. SIAB nu este o simplă expoziție de mașini, accesorii și piese, este un loc în care vizitatorii vin împreună cu familia și potrec o

întreagă zi, un loc în care se formează dorința și preferința pentru un anumit tip de mașină. De asemenea, este un loc în care poți fi mândru că ești român, fiindcă Salonul dovedește încă o dată că industria română de automobile este una dinamică și modernă”, susține Victoria Lupu, director AMC APIA Expo. Și s-ar putea să aibă dreptate din moment ce în doar trei zile pe la salon au trecut 90.000 de vizitatori, iar expozanții nu mai conținere să înregistreze comenzi. Și chiar dacă nu vă aflați printre cei care vor avea o mașină nouă, tot vă puteți bucura. Mașini moderne înseamnă mai multă siguranță pe șosele și mai puțină poluare.

Dar toate acestea sunt previziuni legate de piață în 2006 și e clar că avem motive să fim optimiști. 2007 aduce însă o cu totul altă poveste.

În acest moment, pentru a importa un automobil de ocazie din străinătate acesta nu poate fi mai vechi de opt ani și trebuie să respecte standardele Euro 3. Nici una din aceste norme nu se va mai aplica din 2007 pentru autoturismele second hand. Odată cu aderarea la Uniunea Europeană, în cadrul liberei circulații a bunurilor și mărfurilor, un autovehicul care are dreptul să circule în unul din statele membre poate fi înmatriculat și în România.

Ca atare, mașini vechi și totodată ieftine vor invada plaiurile mioritice. Fenomenul ne este cunoscut din urmă cu câțiva ani când mașini, mai ales germane, se găseau la prețuri începând cu 1.000 de mărci. Acum sunt în mare parte trase pe dreapta din lipsa pieselor de schimb și din cauza costurilor

mari pentru reparații.

Numărul mașinilor de ocazie foarte vechi intrate până acum în țară ar putea să fie mult inferior celui din anii ce vor urma integrării. Marii importatori de mașini la mâna a doua, firme cu experiență în domeniu, și-au deschis deja reprezentanțe sau sunt în curs de a o face. 22 de milioane de români reprezintă o piață imposibil de neglijat.

Presiunea asupra mașinilor noi va fi foarte mare. Marius Carp, director APIA, spune că este greu de apreciat impactul: „Am urmărit evoluții foarte diferite de la o țară la alta. Sunt foarte mulți factori în joc, de la reacția cumpărătorilor și până la cea a guvernului. Piața mașinilor noi și cea second-hand sunt într-o relație de interdependență.” Și lucrul acesta este foarte clar atunci când te uiți la cifrele din vânzări ale mașinilor noi și second hand

din Polonia (cea mai mare piață central și est-europeană); în primul semestru din 2004 au fost vândute 190.000 de automobile noi, iar în perioada similară din 2005 doar 130.000. Declinul vânzărilor este de aproape 33%. „Importurile au explodat în 2004 și au fost vândute 800.000 de mașini vechi. Anul acesta a fost deja atinsă cifra de 600.000 mașini”, completează Carp.

Cum se pot apăra importatorii de mașini noi și producătorii? „Cea mai importantă este politica guvernamentală.

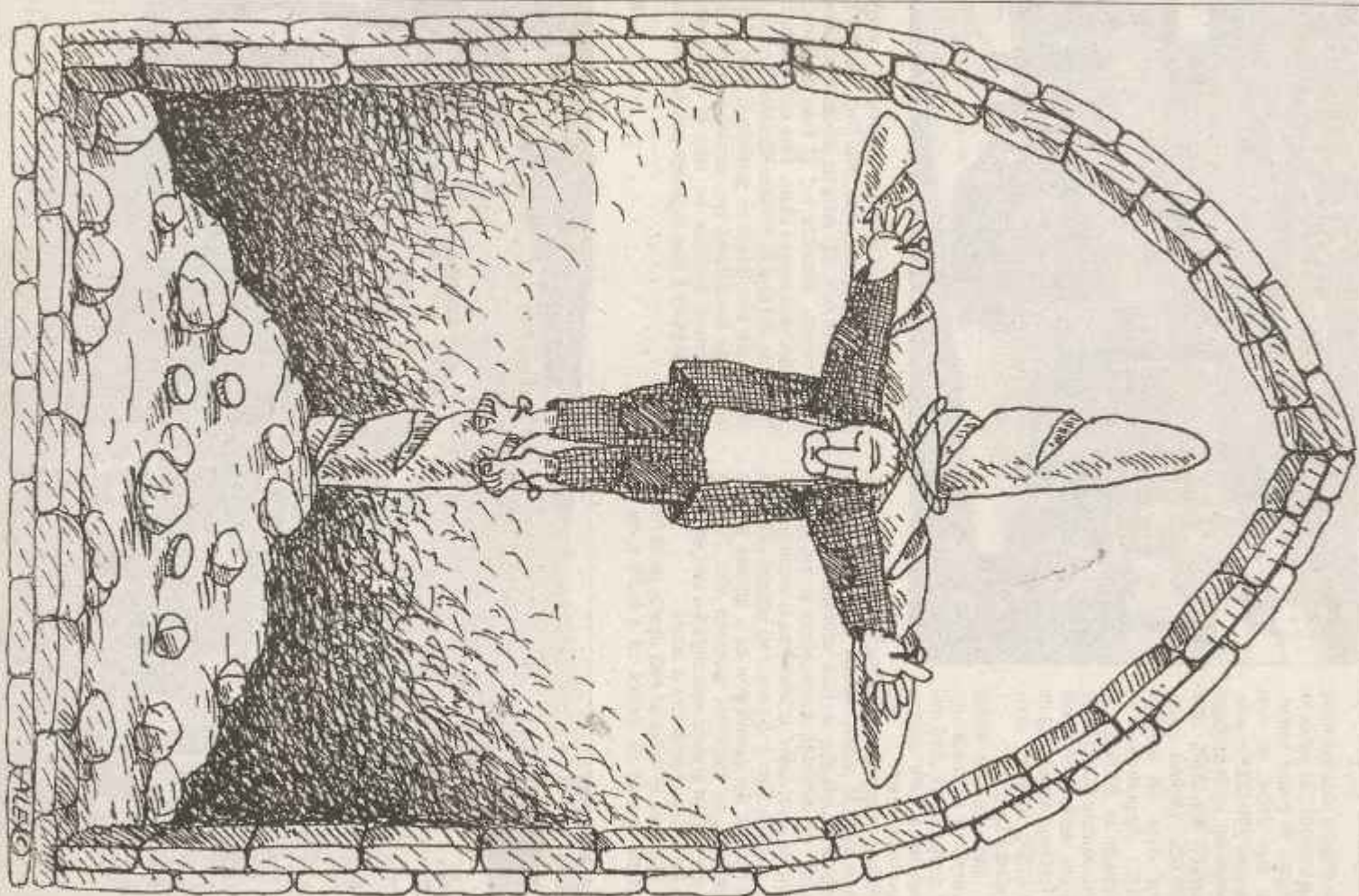
În Polonia, de exemplu, nu a fost luată nici o măsură de control al autovehiculelor la mână a doua. Ungaria a introdus o taxă ecologică variind în funcție de vechimea automobilului și mai ales de normele Euro. Astfel, la înscriserea în circulație, pentru mașinile Euro 1 și Euro 2 se plătesc taxe care nu mai fac din cumpărarea lor o afacere atât de rentabilă”, ne spune tot directorul APIA. Cu toate acestea, chiar și piața auto ungară a avut un declin de 8% în primul semestru al anului.

Salvarea ar trebui să vină așadar de la Palatul Victoria și este de înțeles că o bună parte din

importatori își pun speranțele în guvernul condus de un fost președinte al Asociației Producătorilor și Importatorilor Auto. Alții merg pe principiul „dacă nu îi poți învinge, alătură-te lor” și și-au creat deja divizii care vând mașini uzate. Este cazul Grupului Jiriac Auto, dar și al lui Porsche România. O mașină vândută aici beneficiază de garanție și chiar și de facilități la cumpărarea prin leasing sau rate. În acest moment vânzările nu sunt la cote foarte înalte, dar poate fi doar încălzirea pentru momentul 2007.

... dar nu e râsul vostru

Mica Luiza își termină rugăciunea de seară:
- Și, Doamne, trimite niște haine bietelor fete
din revistele pe care le citește tata în baie....

Elefantul și șoricelul sunt împreună la mare.
Elefantul este deja în apă, când șoricelul țipă la el:
- Ieși afară!
- De ce?
- Îți spun după ce ieși!
Oftând, elefantul iese:
- Ei, ce-i?
- Nimic... Nu-mi găsesc slipul și am vrut să văd
dacă nu cumva l-am luat tu.

- Ai condus atât de repede încât a trebuit să
închid ochii la fiecare curbă!
- Păi și eu am făcut la fel!

- Doctore, după ce-mi pun ochelarii pe care mi
l-ai recomandat, voi putea citi?
- Desigur.
- Ce bine! Până acum n-am știut niciodată să
citesc!

- Soția mea dorea ca pe copilul nostru să-l
cheme Mihai, iar eu vroiam să-l spunem Vasile.
Pe chestia asta ne-am certat nouă luni de zile!
- Și la ce soluție ați ajuns?
- I-am spus Maria.

Mergând pe stradă, unui polițist îi cade din
buzunar o monedă de 5.000 de lei.
Un trecător îl vede și-l atrage atenția:
- V-a căzut o monedă!
- Dă-o-ncoace! Cinci mil... Ce să fac cu ea?
- Puteți să dați un telefon.
- Daaaa?, se miră polițistul. Ridică moneda și
tu duce la gură: Alo, mama?

Soția intră în casă. Soțul o întreabă:
- Ei, ai reușit să bagi mașina în garaj?
- Da... În cea mai mare parte...

Un pasager o întreabă pe stewardesă:
- Ne dați și parașute?
- Pentru ce vă trebuie parașută?
- Ultima oară când am traversat oceanul cu
vaporul, fiecare dintre noi avea în cabină un colac
de salvare. Și totuși, mai mulți oameni știu să
înnoate decât să zboare...

Doi indieni se odihnesc pe un deal. La un
moment dat, se văd în zare semnale de fum. Unul
dintre indieni se ridică să vadă mai bine. Celălalt îl
întreabă:
- Ce spune?
- Nimic, dă celălalt din mână, reasezându-se.
Sunt doar reclame...

O barză cu un moș în cioc. La un moment dat,
moșneagul zice:
- Hai, recunoaște că ne-am rătăcit!

Doi lilieci, atârnați într-un copac, își făceau sies-
ta. Unul îl întreabă pe celălalt:
- Care a fost cea mai dură zi din viața ta?
- Când am avut diaree.

Doi homosexuali merg la munte.
Unul dintre ei întreabă:
- Poposim?

Un bătrân cere să emigreze. La completarea
formalităților este întrebat de ce.
- Datorită homosexualității...
- I?
- Păi, în timpul naziștilor se pedepsea cu
moartea, după aceea cu carantina, apoi cu
închisoarea, iar acum este permisă prin lege. Aș
dori să emigrez până nu devine obligatorie.

La o oră târzie din noapte, sună telefonul.
Domnul răspunde, ascultă și izbucnește:
- Și de unde ați vrea să știu eu? Sunați la CFR!
- Cine era?, întreabă nevasta somnoroasă?
- Habar n-am! Un idiot întreba dacă e liberă
calea.

O fată și un băiat stau pe o bancă. După o oră
de liniște, băiatul se decide să rupă tăcerea:
- Nu vrei să mergem la mine acasă?
- Nu aveam de gând. Însă m-am convins!

O veche vorbă marinărească spune: iubește-ți
copilul ca și când ar fi al tău...

O blondă a împietrit în fața oglinzii: „Am văzut
pe undeva fața asta... Sunt aproape sigură că o
știu... Dar de unde?... Ah, ca! E tipa care mă fixa
azi ca nesimțita la coafor!”

... dar nu e răsul vostru

Știați că...?

...părintii cei mai tineri din lume aveau 8, respectiv 9 ani (China, 1910)?

...fiecare „popă” de pe cărțile de joc reprezintă un conducător celebru?

Caro – Regele David
Cupă – Charlemagne
Treflă – Alexandru Macedon
Pică – Iuliu Cezar

... $111.111.111 \times 111.111.111 = 12.345.678.987.654.321$?

...dacă, într-o statuie equestă, calul are în aer ambele picioare din față, călărețul a murit în luptă?

...dacă doar un picior al calului este ridicat, călărețul a murit în urma rănilor câpătate pe câmpul de luptă?

...vestele antiglonț, scările de incendiu și imprimantele cu laser au în comun faptul că au fost inventate de femei?

...pe vremea lui Shakespeare, aștemururile erau dotate cu... funii? De aici, altfel înțelegibile expresie engleză „Sleep tight” („Dormi strâns”).

...în Babilon, în urmă cu patru milenii, timp de o lună după căsătorie, tatăl miresei trebuia să-i asigure mirelui atâtă mied cât putea acesta să bea? Miodul este o bere pe bază de... miere. De aici, expresia „lună de miere”!

...în Anglia străveche, intenția de a avea copii trebuia aprobată de rege? Acesta oferea cuplului o plăcuță pe care cei doi trebuiau să știe atâtea în fața ușii. Pe plăcuță scria: „Fornication Under Consent of the King” („Împerechere cu acordul regelui”). De aici, cel mai folosit cuvânt din limba engleză.

...GOLF este acronimul de la „Gentlemen Only, Ladies Forbidden”? Acum joacă și femeile.

NOTĂ de la Directorul General către Directorii Executivi

„Astăzi la ora 11 va fi o eclipsă totală de Soare, care va fi observabilă timp de două minute. Având

în vedere că acesta este un eveniment rar și cu totul deosebit, se permite tuturor angajaților observarea eclipsei din parcare. Va urma o eclipsă totală de Soare, care va dispărea timp de două minute. În schimbul unei sume minime, se poate proteja vederea cumpărând o pereche de ochelari speciali pentru eclipsă. Directorul general va ține o scurtă cuvântare, prin care ne va da anumite explicații. Acest lucru nu se petrece în fiecare zi și este un eveniment foarte important.”

NOTĂ de la Directorii Executivi către Șefii de Secție:

„Astăzi între orele 10.30 și 11.30 toți salariații se vor întâlni în parcare. Va urma o eclipsă totală de Soare, care va dispărea timp de două minute. În schimbul unei sume minime, se poate proteja vederea cumpărând o pereche de ochelari speciali pentru eclipsă. Directorul general va ține o scurtă cuvântare, prin care ne va da anumite explicații. Acest lucru nu se petrece în fiecare zi și este un eveniment foarte important.”

NOTĂ de la unul dintre Șefii de Secție către Șeful de Sector:

„Azi Directorul General va ține o cuvântare despre eclipsă, timp în care va face să dispară Soarele timp de două minute. Acesta este un lucru care nu se poate vedea în fiecare zi, așa că toată lumea să meargă în parcare începând de pe la 10, până pe la 11. În schimbul unei mici sume de bani, veți avea ochelari de protecție.”

NOTĂ de la Șeful de Sector către Șeful de Echipă:

„Vreți 10 sau 11 persoane să meargă în parcare, unde Directorul General va ține o eclipsă de Soare timp de două minute. Acest lucru n-o să se întâmple în fiecare zi și cei care ieșiți să aveți niște bani pregătiți, pentru că o să vă coste. Și să aveți ochelarii cu voi.”

Șeful de Echipă către angajați:

„Cățiva dintre cei care poartă ochelari, să meargă în parcare, ca să vadă cum dispăre Directorul General timp de două minute. Dacă vreți ca asta să se întâmple zilnic, trebuie să strângem niște bani!”

Un preot catolic, unul ortodox și un rabin, după o conferință asupra religiilor, își petrec seara pe malul lacului din apropiere. Mai mult, pentru că era cald și locul pustiu, se decid să facă o baie în lac. Lasă hainele pe mal și, goi pușcă, intră în apă. Când ies, nu apucă să se îmbrace că apar câteva femei, venind spre ei. Rușinați, preoții își acoperă zonele intime, însă rabinul își acoperă fața. După ce trece momentul penibil, preoții îl întreabă pe rabin ce-a fost asta. La care rabinul răspunde:

– Nu știu cum este în comunitățile voastre, însă în a mea eu sunt recunoscut după față!

Retrospectiva sportivă 2005

Text: Pompiliu L. Dumitrescu, Raluca Șeinău și Tudor Călin Zarojanu
Foto: AP, EPA Rompres

Anul care se încheie n-a fost unul prea spectaculos în materie de sport. Cel puțin pentru români. Dând Cezarului (adică fotbalului) ce-i al Cezarului, trebuie spus mai întâi că seara magică în care trei echipe românești s-au calificat *in corpore* în grupele Cupei UEFA a fost repede umbrită de confirmarea celui de-al nu-se-mai-știe-câtelea eșec al Naționalei în calificări la Europene și Mondiale. 2005 a însemnat și anul debusolării totale a lotului feminin de gimnastică, zguduit de scandaluri, dar și cel al frumoaselor surprize oferite de Asesoft Ploiești – la baschet – și CFR Cluj – la fotbal. Sportul internațional s-a aflat, putem spune, sub semnul celor trei șeptari: Lance Armstrong a câștigat cel de-al șaptelea Tur al Franței, în vreme ce Valentino Rossi a atins cota șapte a titlurilor mondiale la motociclism, cei doi egalându-l astfel pe „Kaiserul” Formulei 1, Michael Schumacher, care anul acesta a fost învins de... nenumăratele schimbări ale regulilor competiției.

În paginile care urmează vă oferim câteva crâmpoie din ceea ce a fost anul sportiv 2005.

În timp ce România intră în Europa, fotbalul nostru a ajuns în lumea a treia

După ultima participare a „tricolorilor” la un turneu final de anvergură (C.E. 2000), fotbalul din țara noastră a intrat de-a binelea într-un con de umbră. Secolul XXI nu ne prieste deloc: am ratat „mondialul” 2002 și „europenele” 2004, reprezentanților în competițiile continentale intercluburi le este tot mai inaccesibilă prezența în fazele superioare ale respectivelor întreceri. România este pe locul 28 în clasamentul FIFA – Coca-Cola și pe poziția 26 în ierarhia UEFA. Șansele de calificare la Weltmeisterschaft 2006 au fost diminuate serios după ce ne-a cântat „cucul amenesesc” la acei 1-1 de la Erevan, oficialii federali inclină tot mai mult spre varianta participării la C.M. 2012 din perspectiva țării organizatoare (ce aberație!), iar în februarie (pe 16 și 24) ne-am amăgît că suntem în „primăvara europeană” prin prezența steliștilor (totuși, cîste lor!) în acest surrogat al Cupei UEFA.

Ne mai lipsea ceva ca să fie dezastru deplin: comunicatul dat publicității de către UEFA privind formatul Ligii Campionilor pentru viitorul sezon. Așadar, Campiona României va trebui să dispute și **turnul întâi preliminar** în loc să mai intre direct în cel de-al doilea! Ne vom confrunta, astfel, cu adversare din „lumea a treia”, campioanele din Kazahstan, Armenia (deh, globalizarea!), Insulele Feroe sau Moldova. Asta în timp ce parteneriele noastre din grupa preliminară a C.M. 2006, **Olanda și Cehia**, își trimit câte o echipă **direct în grupele Ligii**. Același lucru, însă cu primele două clasate, pentru Anglia, Italia, Spania, Germania, Franța, Portugalia, cărora li se adaugă câștigătoarea trofeului în 2005 și campiona Greciei. Între cele nouă țări care au câte două reprezentante la start regăsim **Olanda, Cehia** dar și Ucraina, Turcia, Belgia, Elveția, Scoția, Norvegia, Grecia. Câte trei echipe vor alina Franța, Germania și Portugalia, iar câte patru (!) – Anglia, Spania și Italia.

Supărat ca văcarul pe sat

Plecat intempestiv de la conducerea tehnică doar cu câteva zile înainte de începerea campionatului, devenind ulterior selecționerul naționalei, „Piti” a lăsat locul lui **Walter Zenga**, între altele, desemnat în trei rânduri cel mai bun portar al lumii. Italianul a venit cu acel plus de profesionalism, căutând și reușind în mare măsură să însușească o nouă mentalitate în abordarea jocului, proprie întrecerilor din Serie A. De altfel, nu întâmplător Steaua a încheiat turul din postura de lider, cu șase puncte avans față de locul secund.

Ei, bine, din relatările de la fața locului am aflat că acestui om care a cunoscut gloria sportivă i s-au adus, după încheierea meciului de la Villa-real, cele mai nerușinate afronturi. Un personaj care în urmă cu cinci ani nu auzise de fotbal și de Steaua, a avut tupeul să-l interpeleze într-un mod inacceptabil, în fața jucătorilor, pe cel de pe urma căruia tocmai ajunsese pe unde nici nu visase. Și când te gândești că lăchămerul, cocotat în fruntea unui club de mare tradiție, a figurat pe listele de candidați la președinția țării! Auziți logic la cel autointitulat patron: „Eu bag bani în echipa asta, dar pierd pe mâna altora.” Nemulțumirea acestuia provenea din faptul că Zenga a „cutezat” să nu-l asculte prețioasele indicații privind alcătuirea „11”-ului de start și, ca atare, Florentin Dumitru (în special) și Nicolae Diniță nu au jucat.

De fapt, imixtiunile în problemele tehnice ale echipei aveau precedente multiple. După înfrângerea de acasă (1-2) cu Zelenik, deși calificarea fusese obținută, Văleni Răchită a plătit primul „dalele sparte” și a fost exclus din lot în doi timpi și trei mișcări. La partida susținută la Valencia, s-a produs aceea misterioasă trimitere în tribună a lui Rică Neaga, care a fost exilat apoi în China. La returul cu aceeași echipă, au urmat presiunile pentru titularizarea lui Andrei Cristea. Culmea, ex-băcșuanul a marcat ambele goluri care au făcut posibile prelungirile și calificarea la 11 m. De aici, paranoia a fost gata și iluzia că jocul de fotbal nu mai prezintă nici un secret pentru noul strateg. Apropo de strategie: culmea cinismului, să lansezi zvonul că fiecare jucător va primi o sută de mii de dolari pentru obținerea calificării, iar după ce te vezi cu bucatele în căruță, să oferi doar vreo douăzeci de mii. Nedezmîntîndu-se, promisiunile au curs permanent: pentru depășirea și acestui ultim obstacol iberic, ar fi fost comandate statuete din aur reprezentându-l pe Sf. Gheorghe și care să le fie oferite jucătorilor! Cine să-l mai creadă? De altfel, recursul la divinitate a fost un laimotiv predilect, ca și donațiile generoase pentru care a știut să-și ofere o publicitate pe măsură.

Faptul că autoritatea antrenorului este deja știrbită s-a văzut și din **refuzul** lui Fl. Dumitru (care știa probabil că este susținut de patronul său) de a efectua încălzirea și de a evolua în ultimele șapte minute ale partidei! De altfel, finanțatorul a declarat ulterior că alegerea sa între antrenor și jucător va fi întotdeauna în favoarea celui de-al doilea. Deocamdată, la închiderea ediției, „Omul păianjen” se afla încă în Italia și urma să aibă o discuție

serioasă cu acela care îi arată din când în când „pisica” — Marius Lăcătuș sau, din nou, Victor Pițurcă. Nu ar fi primul paradox din fotbalul nostru, deși plecarea întempestivă a lui „Pițu” din vara trecută de la Steaua s-a datorat inflexibilității sale de a tolera amestecul în problemele tehnice, la mijloc fiind intenția excluderii lui Romeo Pădureț.

De altfel, încă din momentul numirii lui Zenga ca antrenor, se pare că patronul nu l-a agreeat, acesta funcționând doar potrivit unei înțelegeri verbale, ceea ce îl face vulnerabil în orice moment. Oricum, contractul îi expira la sfârșitul lui iunie, dar umilințele la care a fost supus îl pot determina pe italian să renunțe la o treabă pe care o începuse atât de bine. Ultima declarație, la un post tv, a celui care tale și spânzură în Ghencea („Să fie clar, eu sunt patron, el este angajat! Dacă eu zic să-l bagi în teren pe X, îl bagi. Nu-l bagi, piecil Nimeni nu este de neîncercut!”) pare să fi adus lucrurile într-un impas din care este greu de întrevăzut o ieșire.

Triumf magic pentru Asesoft Ploiești

Baschetbaliștii de la Asesoft Ploiești au câștigat FIBA Europe Cup, demonstrând că o echipă românească poate face performanță pe plan european. Până în 1998, echipa Universității Ploiești era asociată cu BRD. Banca s-a retras, dar jucătorii au rămas la amatori în Divizia B. Marele noroc a fost venirea lui Sebastian Ghiță. Totul era făcut din dragoste pentru sport, în condițiile în care bugetul echipei pe un sezon nu depășea 10.000 de dolari. Trecerea de la amatorism la profesionalism s-a făcut în 2002, când Alexandru Iacobescu, acum președinte la Asesoft, și Sebastian Ghiță au lăsat tricourile și au pus umărul la crearea unei adevărate echipe, aducând oameni valoroși. După numai un sezon în Divizia A, în care au terminat pe locul 4, cei doi au început o campanie de achiziții fără precedent în România. La Ploiești au venit nouă dintre componenții lotului național, printre care Toni Alexe,

Rareș Apostol, Levente Szijarto și Paul Helcioiu. După șase luni, lor li s-a adăugat Cătălin Burlacu, transferat din Germania. Din toamna trecută au cumpărat și trei sărbii: Bulatovici, Krasici și Kuzmanovici. După moartea lui Toni Alexe, din ianuarie, au mai luat încă trei jucători din Serbia. Anul acesta, la începutul lunii aprilie, CSU Asesoft a jucat extraordinar, fără nici un complex, în fața Lokomotiv Rostov, al cărui buget se cuantifică în milioane de dolari. Ploieștenii au scris, astfel, istoria baschetului românesc la nivel de club. Până acum, rezultatul de referință era locul trei ocupat în ediția 1960-1961 a Ligii Campionilor de marea echipă a Stelei din care făceau parte Folbert, Nedef, Novacek sau Emil Niculescu. Dar totul s-a schimbat după această victorie.

Soneria finală l-a găsit pe Jojici cu mâinile în aer. Antrenorul sârb al ploieștenilor a început să alerge alurea prin sală, Burlacu și Helcioiu s-au trântit îmbrățișați la pământ într-o parte a sălii, în timp ce în centru s-a încins o horă a bucuriei. După câteva momente, toți jucătorii s-au îndreptat în acordurile lui *We Are The Champions* spre acea parte unde era așezat un poster imens cu Toni Alexe. Toți au aplaudat, iar spectatorii au strigat: „Toni Alexe!”, „Asesoft!”, „România!”. A fost semnalul începerii petrecerii care a durat până la ora șase dimineața. Autocarul în care se aflau jucătorii s-a îndreptat spre centrul orașului escortat de 20 de autoturisme. Acolo îi așteptau alți suporterii. Șampania a început să curgă, berea la fel, timp în care, peste 300 de oameni au putut viziona pe un ecran imens înregistrarea partidei. Spre sfârșit, focuri de artificii au luminat cerul.

Greu de ales

Certurile (eufemistic vorbind, întrucât a fost scandal în toată regula) care au existat în preajma alegerilor pentru funcția de președinte la Federația de atletism și au dus, în cele din urmă, la începătura lui Balaș (mai apoi, și la „ostracizarea acestuia, care, deși prezintă pe stadion, nu a fost invitată să ofere trofeul instituit în memoria soțului ei, Ioan Soter)? ● Să nu amintesc, astfel, triumful (chiar găfăind) al stelștilor, care au cucerit pentru a 22-a oară cununa de campioni? ● La jocul cu mingea mică, handbaliste le s-au calificat recent la turneul final al „mondialelor” din luna decembrie,

România fiind singura țară participantă permanent la o astfel de competiție. Din păcate, urmașii cva drupilor campioni mondiali au ratat calificarea la C.E. 2006, ultima prezentă la „europene” producându-se în urmă cu nouă ani ● La Campionatele naționale de înot, celor prezenți pe podium li s-au acordat medalii, șnururi și tricouri inscripționate 2004? De asemenea, are vreo importanță că festivitatea de retragere din activitate a Dianei Mocanu a fost mai mult decât modestă? ● O rivalitate la fel de mare (ca și la fotbal) o regăsim între cele două cluburi departamentale, Steaua și Dinamo, în jocul cu mingea ovală. Formația din Ghencea a realizat eventul campionat – Cupa României după victoriile în fața celei din Șos. Ștefan cel Mare ● Handbalista Carmen Amariei Lungu (inter stânga) anunță că nu mai joacă pentru România cât timp va fi Gheorghe Tădici antrenorul naționalei ● Tristul Alin George Moldoveanu (puscă aer comprimat 10 metri) este primul sportiv român care a obținut calificarea la vitoarea ediție a J.O. (Beijing, 2008) ● După câștigarea edițiilor din 1995, 1997 și 2001, Germania a obținut al patrulea titlu consecutiv de campioană europeană la fotbal feminin (3:1 în finală cu Norvegia) ● La Indianapolis, în Marele Premiu, al SUA de Formula 1, au luat startul doar 6 monoposturi (din cele 20), celelalte 14 (echipate cu gume *Michelin*) abandonând. În atare condiții, Barrichello s-a dovedit, din nou, „Jocotenentul” lui Schumacher, lăsându-l pe Michael să înregistreze prima victorie din acest sezon ● Gică Hagi nu regretă că a refuzat oferta Stelei („nu era momentul”), iar la Nyon a avut loc tragerea la sorți a primelor faze din cupele europene. Numărându-se printre cei 14 capi de serie, Steaua a intrat direct în turul 2 preliminar al Ligii (26-27 iulie-2/3 august), având ca adversară pe învingătoarea dintre Glentoran Belfast (Irlanda de Nord) și FC Shelbourne (Irlanda) ● În faza întâi eliminatoare a Cupei UEFA participă 50 de echipe, repartizate pe trei zone geografice: nord, sud-mediteraneană și central-estică. *Rapid* a fost, de asemenea, cap de serie, în cea de-a doua zonă, și va întâlni pe UE Santa Julia (Andorra). Mecurile vor avea loc pe 14

și 28 iulie. De aceea, giuleștenii și-au permis doar nouă zile de vacanță, fiind prima echipă care s-a reunit la pregătiri, urmând să efectueze un tureu de zece zile în Elveția. (*Dinamo* va debuta pe 11 august în cel de-al doilea tur preliminar al Cupei UEFA) ● La Wimbledon, acolo unde Ilie Năstase a pierdut două finale (în 1972 și 1976), Andrei Pavel „face” dublu cu Victor Hănescu (amândoi au fost eliminați în turul 2, la simplu) ● Rodion Cămătaru și Marcel Pușcas au rămas fără licența de impresar pentru că le-a expirat polița de asigurare. De menționat că ultimul este un vechi contestatar al președintelui FRF, Mircea Sandu.

În așteptarea alegerilor de la FRF

● Pilotul Michael Schumacher („singur împotriva tuturor”) a prins totuși ultima treaptă a podiumului (ca și scuderia sa, Ferrari) ● Sabreul Mihai Covallu a adus României în acest an prima (și unica) medalie de aur la un Campionat Mondial, într-o probă olimpică ● O singură tușă le-a privat pe floretiste de medalia de aur pe echipe ● Lance Armstrong se gândește să revină pentru „a-i enerva” pe francezi (care l-au acuzat că s-a dopat în... 1999!) ● Calificare a celor trei bucureștene în grupele Cupei UEFA ● Finlandezii n-au putut (sau n-au vrut) să ne ofere dreptul de a participa la barajul pentru C.M. 2006 ● Bugetul alocat sportului pentru 2006 este redus cu un sfert față de cel pe acest an.

Echipa națională. Forcing-ul „tricolorilor” din finalul preliminarilor C.M. (victorie împotriva Cehiei chiar cu cât ne trebuia – 2:0 – și succesul la limită de la Helsinki) n-a reprezentat până la urmă decât o „treceție la piciorul de lemn”. Din nou (pentru a câta oară?) am rămas la mâna altora, însă finlandezii (lipsiți de orice motivație) au cedat la un scor de forțat în fața cehilor. Prilejul a fost folosit din plin spre a ne dovedi mai balcanici decât suntem situați geografic: pur și simplu, la diferite niveluri (presă, componenți ai echipei naționale ș.a.) s-a vehiculat (la modul serios?) ideea stimulării materiale a vikingilor. Acum venim și zicem că poate ne-au „făcut-o” tocmai pentru că au fost igniți profund (sau le-am dat ideea să ceară ei înșiși o

recompensă de la adversarii). Cum-necum, „după șapte vaci grase”, iată că au urmat „șapte vaci slabe”, ultima calificare fiind obținută în 1999 pentru C.E. 2000!

Partea proastă este alta; precedentele două ratări la turnee finale de anvergură ne-au adus în postura de a fi în grupa a treia valorică și de aceea ne-am proccupat cu Olanda și Cehia ca principale contracandidate. S-a apreciat de la început că nu avem decât șansa a treia, dar iată că nu am putut să ne depășim condiția. Ei, bine, situația se va repeta, din păcate, și la proxima tragere la sorți a preliminarilor C.E. 2008. Dar speranța moare ultima, nu-i așa?, mai ales că, în sfârșit, pe Stadionul Național din Complexul Lia Manoliu s-a adus un covor de gazon din import!

Cupele europene. După acea seară denumită „magică” (din 15 septembrie), atunci când Steaua, Dinamo și Rapid au obținut rezultate dătătoare de speranțe în manșa întâi din primul tur al Cupei UEFA, nu s-a împlinit un vis: calificarea în corpore a celor trei bucureștene în faza grupelor. În prima etapă, evoluând cu o dezvoltură cu adevărat europeană, Steaua a întrecut pe RC Lens cu 4-0. Neînvinși în cupele europene din noiembrie 2003, francezii s-au inclinat în fața „roș-albaștrilor” care au dovedit o eficiență maximă și au demonstrat nivelul de omogenitate pe care l-au atins (ce „plombă” de aur este acest Victoraș Iacobi!). În schimb, Dinamo nu a reușit decât o remiză albă în fața celor de la Heerenveen, contrazicând sloganul galeriei: *Cine vine-n Gropă? Fără cinci nu scapă!* Rapid face parte dintr-o grupă a românilor, cu Șahtionul lui Mirocea Lucescu și Rennes al lui Loți Băloni, dar nu a fost programată în această etapă.

Divizia A. Surprinzătoare (și nu prea) mutările de la nivelul conducerii unor cluburi. Astfel, Gino Iorgulescu demisionează de la FC Național (din motive personale) din funcția de președinte, locul său fiind luat de Radu Niculescu. De asemenea, Gigi Becali a renunțat la toate acțiunile pe care le deținea la Steaua, alimând că le-a cedat la doi nepoți și un cumnat, contra sumei de 500.000 de euro. Mai înainte, însă, l-a instalat pe Marius Lăcătuș în funcția de președinte!

Altul este baiul. Sebastian Bodu, șeful ANAF (Agenția Națională de Administrare Fiscală), a luat de mult timp în vizor cluburile de fotbal. Iată, de altfel, cum se prezenta, la 30 septembrie, lista datornicilor la bugetul de stat (sume exprimate în euro): 1. Steaua 11.773.401, 2. Dinamo 6.695.432, 3. F.C. Național 3.073.828, 4. Oțelul 3.018.853, 5. Rapid 2.589.682, 6. FC Argeș 1.747.565, 7. Sportul Studentesc 1.439.173, 8. Poli Iași 520.483, 9. Gloria 288.931, 10. FCM Bacău 34.736, 11. Farul 11.776. Și a venit bomba: Fiscul a pus sechestru asigurator pe averea lui Gigi Becali „pentru a acoperi creanțele pe care le are clubul Steaua față de stat, mai precis debitorul Gigi Becali”. Una dintre primele reacții ale machidonului a fost și aceea ca echipa militară să nu se prezinte la meciul cu Lens! (Nici nu am fi știut ce spectacol superb pierdeam!)

După aproape o treime din derularea sa, cam-

pionatul prezintă o situație neschimbată la „vârf”: Steaua este singura echipă neînvingătoare și ocupă primul loc (23 p.), cu un golaveraj de excepție (19:4), urmată la un punct diferență de Dinamo (29:7). („Europeana” Rapid se află abia pe locul 6, cu 15 p.).

Alegeri la F.R.F. Mirocea Sandu ne ține de la o vreme în joc de glezne; după ce ne-a făcut să sperăm că nu va mai candida pentru un nou mandat, se pare că se va „sacrifica” în continuare. Pentru aceasta s-a făcut un lobby pregătit cu grijă, prin inaugurarea (de două ori!) a Centrului Național de Pregătire de la Mogoșoaia, în prezența lui Michel Platini, apoi a șefilor FIFA și UEFA, Sepp Blatter, respectiv Lennart Johansson. În noile condiții, „Nașu” este chiar generos: le oferă singurilor contracandidați (de până acum), Gică Popescu și Ionuț Lupescu, funcții decorative: director de marketing și relații internaționale (să aducă și sponsor!) – pentru primul, director sportiv al echipelor naționale, care să se ocupe de hoteluri, chartere, organizarea meciurilor, echipamentul de joc și de antrenament, sponsori, legăturile cu jucătorii din străinătate – pentru cei de-al doilea. În noul mandat, Mirocea Sandu se gândește și la unele restructurări, cei care vor plăti „oalele sparte” fiind Cristian Bivolaru, secretarul general adjunct cu probleme internaționale, și Nicolae Pantea, secretarul general adjunct cu probleme de copii și juniori. Așteptăm cu nerăbdare rezultatul scrutinului!

... dar nu e râsul vostru

Dorel Zaica files

Răspunsurile copiilor la cele mai neașteptate întrebări, puse de profesorul Dorel Zaica de-a lungul anilor

Ce sunt drogurile?

Drogurile sunt niște plante pe care le usucă gangsterii și le iau ca pe niște medicamente, care îi amortizează, să nu-și mai recunoască faptele. (14 ani)

Ce este răscoala?

Răscoala înseamnă când părinții noștri nu găsesc bani și atunci răscolesc ca să găsească. (8 ani)

Ce este economia?

Economie înseamnă să nu mai cheltuim din salariu, ca să-l punem la bancă. Cheltuim numai din ciubucul care ni-l dă șeful. (7 ani)

Ce sunt amprente?

Ampretele e când punem mâna pe o clanță și rămân degetele acolo și le găsește poliția. (8 ani)

Ce este politica?

Politica este când mai mulți oameni se întâlnesc și vorbesc foarte mult. (8 ani). Politica e un fel de spionaj. (12 ani)

Ce este sufletul?

Suflet e când îți pune mama prăjituri pe farfurie și îți lași prăjituri și lu' ăla mic. (8 ani)

Ce este tristețea?

Tristețe înseamnă când un om vine la altul și bea mult. (7 ani)

De ce se bat potcoave cailor?

Calulul l se bat potcoave pentru că potcoavele sunt mai ușoare decât calul și ele merg mai repede decât calul. (8 ani)

La cal se pune potcoave să nu cadă calul pe spate, atunci când pune frână, calul se înțepenește în potcoave. (9 ani)

La cal se pune potcoave ca să tropăie pe stradă, că dacă nu tropăiește nu e cal. (7 ani)

Ce este respectul?

Respect înseamnă să te scoli și să stea babele pe scaun. (9 ani)

Ce înseamnă cuvântul „modern”?

Modern e când vezi ceva frumos și e scump și n-ai bani. (7 ani)

Cum se face parfumul?

Parfumul se face din apă, dop și din parfum. (5 ani)

Cum rezistă păsările călătoare să zboare, zi și noapte, mii de kilometri?

Rândunicile când pleacă în țările calde, pe drum se așază pe aripa berzel și se odihnesc. Păsările când pleacă așa departe își iau mâncare la ele într-o sacoșă. Înainte de a zbura, mai stau o lună, două, să se odihnească. (7 ani)

Cum știu cei de la televizor că mâine va fi vreme urâtă sau frumoasă?

Omul de la televizor știe că mâine plouă, că are un bilet și citește. Biletul i l-a scris mama lui. (6 ani)

Dacă pământul se învârtă, cum de nu cădem de pe el?

Nu se învârtă decât pământul, asfaltul nu se învârtă. (6 ani)

Pământul este rotund. Noi nu cădem de pe el, pentru că străzile sunt drepte, ele nu sunt rotunde. (8 ani)

Pământul are forma rotundă. Noi nu cădem de pe el, că noi nu mergem acolo unde se face el rotund. (7 ani)

Ce sunt buruienile?

Buruienile sunt niște plante folosite doar lor. (12 ani)

Ce este plopul? Plopul este o viețuitoare din lemn. (7 ani)

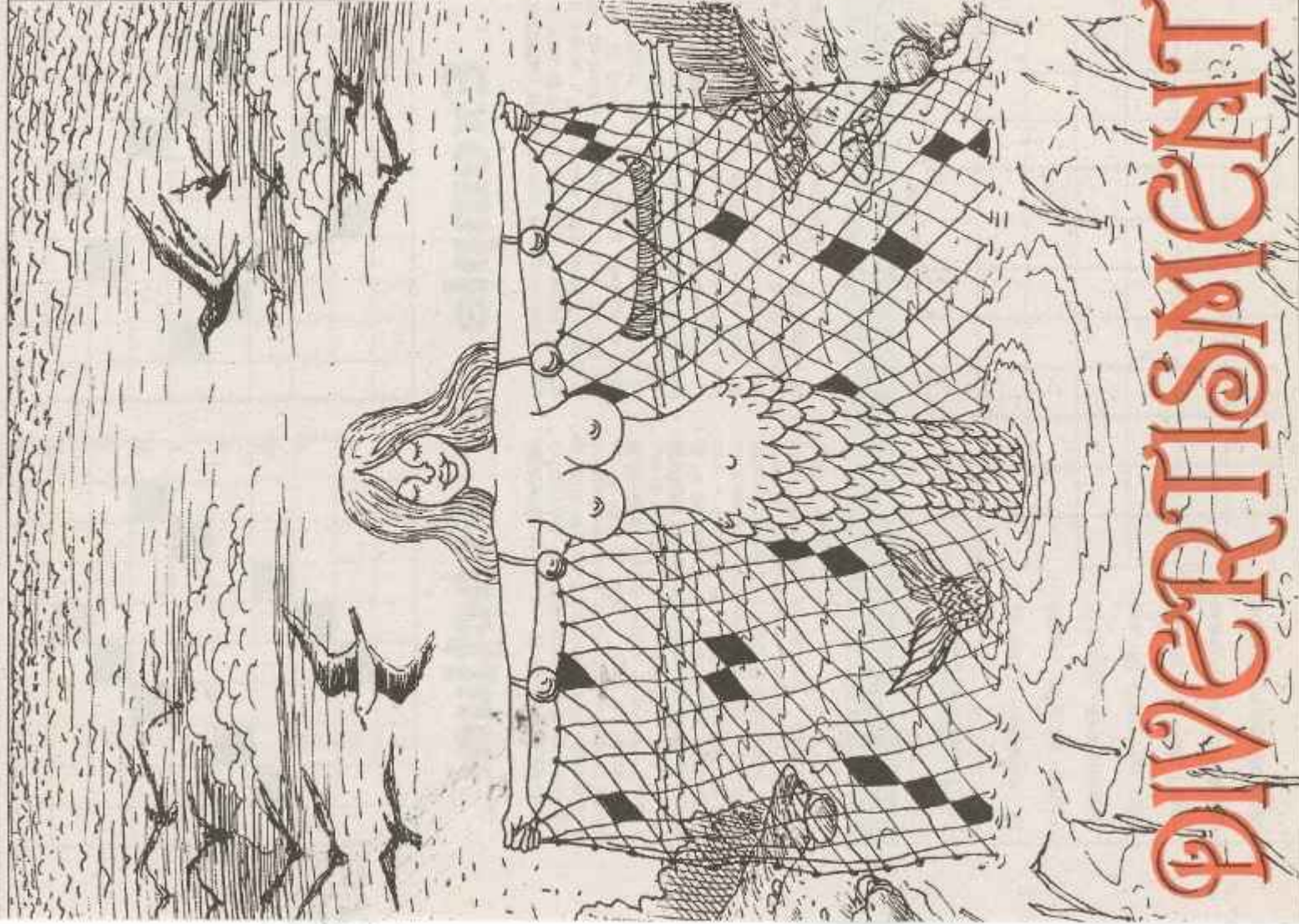
Ce este ambiția?

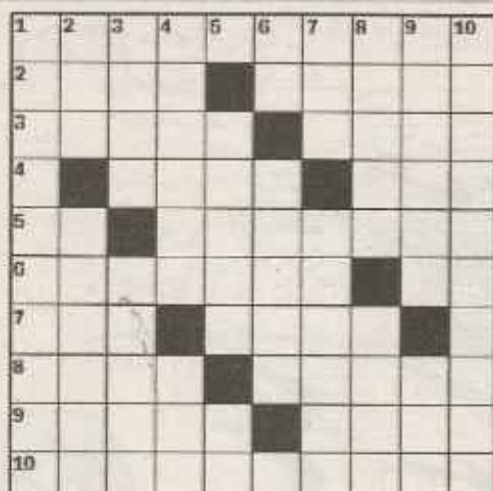
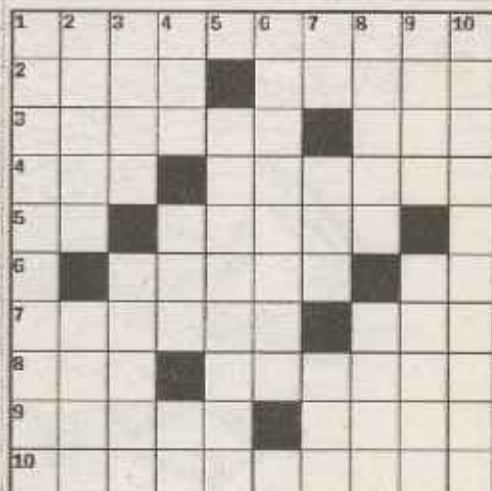
Ambiția în viață înseamnă să fii egoist. (10 ani)

Ce este zâmbetul?

A zâmbi înseamnă să râzi parcă în gândul tău. (8 ani)

A zâmbi este când niște oameni râd cu gura închisă, ca să nu deranjeze oamenii de la bloc. (7 ani)

DIVERTISMEN^T
ALEX

Exemple

ORIZONTAL: 1) Aparat care înmagazinează energie electrică. 2) Sursă de inspirație - Zăvoare. 3) Ajuns la puncte - Cuvânt care imită sunetul produs în zbor de insecte. 4) Garnitură - Dans național spaniol. 5) Teșit! - Referitor la cântatul în grup. 6) Vânturat - Nu. 7) Dans de origine franceză, cu schimb de parteneri - Dedesubt. 8) În canal! - Miri. 9) Venit regulat din proprietatea asupra unui bun (pl.) - Slugarnic. 10) Ciudată în comportament.

VERTICAL: 1) Combinație. 2) Gândire - Atașat unui lucru. 3) Ros - Afund. 4) Torm - Bolta cu stele - În otet! 5) Băstinaș. 6) Aliați la țămul mâni. 7) Cavă la centru! - Larg - Atracție feminină. 8) Listă cu nume - Prefix pentru „jumătate”. 9) Program de lucru - Omblig. 10) Acceptabilă.

Fracțiuni

ORIZONTAL: 1) Lecultor. 2) Mediul undelor radio - Cel de acolo. 3) Imbrăcat frumos (reg.) - Zeul grec al iubirii. 4) Mat - Intestin. 5) Tuns! - Specialiști în protejarea mediului. 6) Chemări - Simbolul argintului. 7) Bot de porc - Lipsit de minte (pop.). 8) Stânjenel - Berze exotice. 9) Agricol - Suport al țevii de tun. 10) Lipsită de serviciu.

VERTICAL: 1) Care nu mănâncă produse din carne. 2) Fir de urzeală - A face fărâme. 3) Lipsit de dăra - A alungi. 4) Steag - Calapod. 5) Care vorbește puțin - Rege! 6) Precum - De culoare roșie cu nuanțe de galben. 7) Spini - Mod de vorbire. 8) Prefix pentru „căldură” - Infanterie (fam.). 9) Lipsită de picioare - Garnitură. 10) Pusă pe cruce.

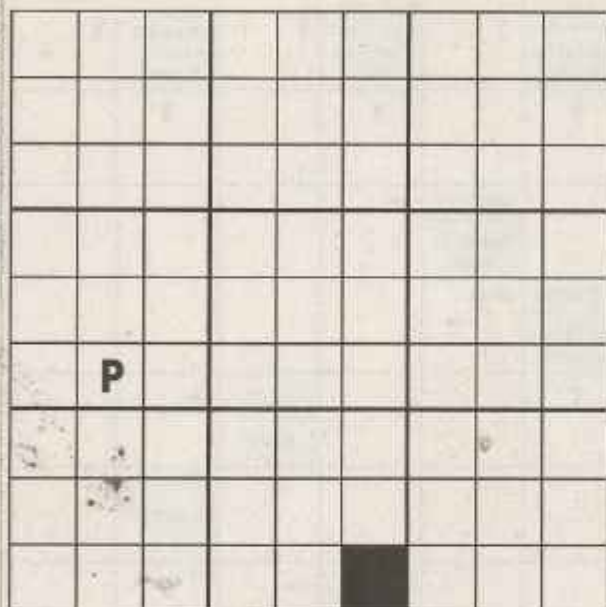
Paralelisme

1) Casa militarilor. 2) Arbori africani uriași. 3) Letală. 4) A înmiresma. 5) Carte de mici dimensiuni. 6) Planisfere. 7) Festiv. 8) Rămânere în poziție fixă.

SENZAȚII

Răzvrătită	↓	Albu- cenușii la păr ținut	↓	Nes!	↓	Cu greu	↓	Ușor de modelat	↓
Care poate fi mișcat	↓		↓	Stabil la centru!	↓	Carte cu hărți	↓	A geme	↓
Anemic	→				Capil mic	→			
Delicat	↓				Aprile în april	↓			
				Lăcrimat	→				
				Oscilație a navelor	↓				
Rocă	→						leșit!	→	
Teul	↓						Nerod	↓	
		Cântăret la nai	→					Însumat	↓
		În sonet	↓						
Cuprinse în acte	→					Glas de broască	→		
Parte din asetaj	↓					Zia trecută	↓		
				Ridicătură din aluvioni	→				Ocară
				Interdicție religioasă	↓				↓
	Fir de urzeală	→			Toc de ochetar	→			
	Mirate	↓			Folositor	↓			
		Tricou cu găurele	→				Bine!	→	
		Puscăriaș	↓				Bară de metal	↓	
Leul				Număr de exemplare	→				
Parte a urechii				Adevărat	↓				
						Avantaj	→		
						Atom cu sarcină	↓		
Seve			Vechiul grec	→				Ode!	↓
În mină!	→		Șlep gol!	↓					
					A domoli	→			
A anexa									
Străzi largi cu vendeață	→								

Reconstituire bloc

Vă invităm să potriviți pătratele de mai jos în grila alăturată astfel încât să rezulte o încrucișare corectă. Pentru ușurința dezlegării sunt date deja un punct negru și o literă.

	I	I
A	M	T
A	N	A

T	A	N
A	G	A
N	A	I

I	T	
G	H	I
N		A

U	G	U
R	E	N
A	N	I

N	E	R
G		E
U	P	

C	A	P
A	R	E
L		Z

M	A	L
U	R	I
S	T	M

O	D	
R	I	J
A	V	A

T	A	L
	N	E
V	E	

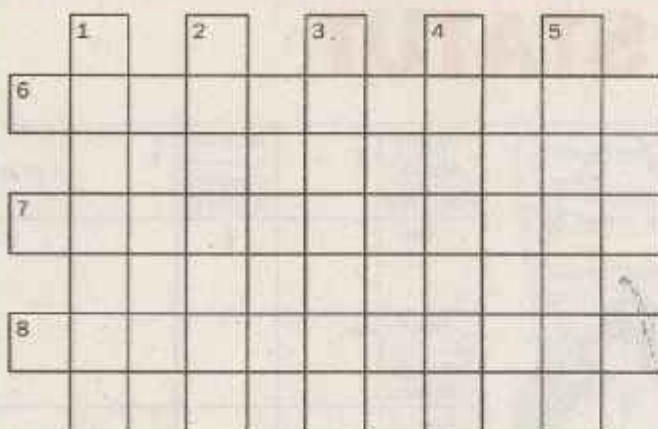

Paralelisme

1) Pădurean. 2) Vorbitor la microfon. 3) A reuși. 4) Strânse să se scurgă apa. 5) Care mănâncă iarbă. 6) Muzicieni. 7) Declarație oficială. 8) Rubrică având un conținut extrem de variat.

STATUT

[illegible]

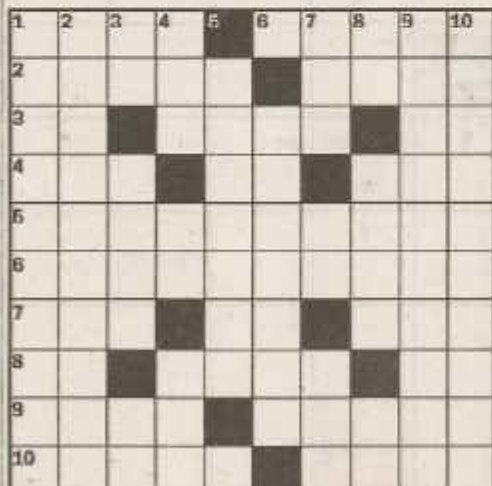

Paralelisme

- 1) Versuri. 2) Sezon.
3) Asistenți la joc.
4) Unse. 5) Intuiții.
6) Jene. 7) Lucruri de
amănunt. 8) Tremurări
ca frunzele.

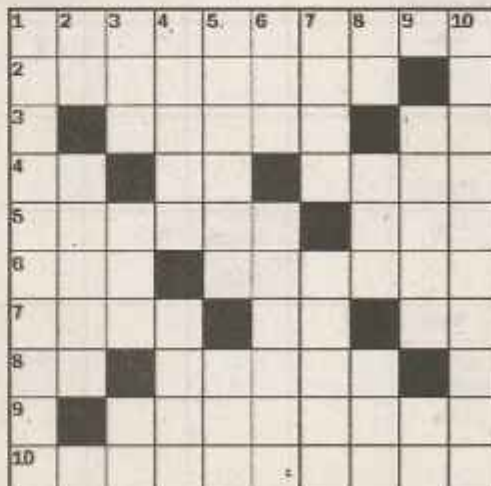
Semne

ORIZONTAL: 1) Miros neplăcut – Robust. 2) Legat de vară – Tânăr. 3) Zimțat pe margini – Haină călugărească – Margini de valtrap! 4) Ceasuri – Extreme la joc! – Lichid sangvin. 5) Nimiciri din avioane. 6) Arta magicienilor. 7) Emisar – Curea! – Aceea. 8) Neg! – Înaltă fidelitate (2 cuv.) – În lună! 9) A scoate din memorie – Conținutul problemei. 10) Jgheab cu mâncare pentru vite – Colt de piatră.
VERTICAL: 1) A se dezvăța. 2) Prezițere a viitorului cu ajutorul astrilor. 3) Munte! – Își dorește să egaleze pe cineva – Tuns! 4) Ață – Capete de barcazi! – Situație proastă. 5) Vulri. 6) Femelele porcului. 7) Lac de unghii – Divan gol! – Individ. 8) Leu! – Ață de însăliat – Ușite! 9) Schimbarea ordinii inițiale. 10) Descurajanți.

Efecte

ORIZONTAL: 1) Înlăturări ale răspunderii penale. 2) Vorbe grele. 3) Locul oilor – Cuvă! 4) Mei! – în lege! – Dans cu bătaie din picioare. 5) A începe o acțiune – Plină de apă. 6) Lipsit de dăra – Mers. 7) Indian din Texas – Bio! – Capete de axe! 8) Bețe! – Barba împăratului. 9) Discută în contradictoriu. 10) Clăritate.
VERTICAL: 1) Groaznic. 2) Margini de mal! – Stupid. 3) Cafea solubilă – Fir de urzeală – Ramuri de pom! 4) Ager – Mănunchi. 5) Perioadă de pregătire – În colet! 6) Pielea obrazului – Iubit. 7) Pășune – Artiste care duc o viață non-conformistă. 8) Vărfuri de echerel! – Voal – Aceea. 9) A percepe imagini – Scul! 10) Lipsa poftei de mâncare.

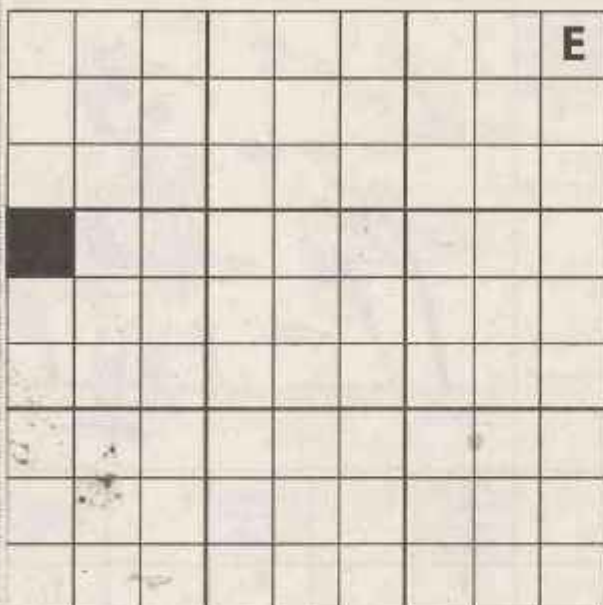

UNGHIURI

ALMANAH FLACĂRA 2006

Umilit	↓	Scriere în versuri	↓	Asistă la spectacol				
Grăsos		Cranii	↓					
	→							
Mașină de teren	→							
Roade	→							
Bis!	→							
Extras din operă			Apă gazoasă					
	→		↓		Final de stih!	↓	Ceasuri	↓
					Precum		De vară	
					↓		↓	Euforii
Cuțite cu țigări	→							↓
Întrebare	↓							
		Sous la legănare	→			Diferența bărbaț- lenilor	→	
		Locuri de atenzare				Blocnotesuri		
	Pentru	→			Acuți!	→		Cleric de pe prima treaptă
	A ataca				Zile române			
	↓				↓			↓
			Neelastică	→				
			Mitocancă					
Luna a cincea			↓		Evaluare de cheltuieli	→		
Cere liniște	→				Seră	↓		
							În raid!	→
							Astfel	
Referitor la boala					Gate	→	↓	
Onest	→				Nota a șaptea			
Net!	→				↓			
		Deținător	→					
Mauri	→					Au 12 luni	→	

Reconstituire bloc

Vă invităm să potriviți pătratele de mai jos în grila alăturată astfel încât să rezulte o încrucișare corectă. Pentru ușurința dezlegării sunt date deja un punct negru și o literă.

L	E	I
I	S	
D	E	M

A		P
R	O	I
E	S	E

I	C	E
	E	X
C	A	P

A	R	A
P	U	D
A	L	E

A	T	A
T	A	R
U	R	I

B	O	A
I	C	A
Z	A	

	A	V
P		E
A	D	R

	U	Z
H	A	I
E	R	S

E	S	O
C		R
	S	T

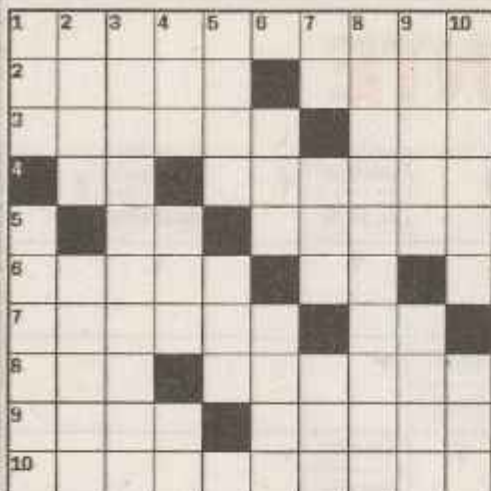
Paralelisme

- 1) Pictori religioși.
- 2) Plante inferioare.
- 3) Specialist în agricultură.
- 4) Trunchi de arbore.
- 5) Căntece de pasăre.
- 6) Torturare.
- 7) Loviri cu coatele.
- 8) Animale preistorice.

ALIANTE

ALMANAH FIACARA 2006

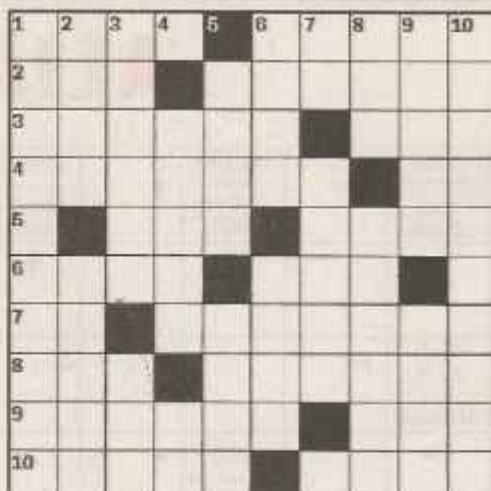
Centre comerciale		Maestrii artei militare		În țară!		Picături		Întrare	
Ca o năluca		Neal		Glas de broască		În șagă!		Brădioare	
Stație C.F.R.						Eien!			
Afirmatie						Pere!			
		Spini				Ceasuri			
		Complecare				Vas mic militar			
Rest de cafea				Ucis					
Legat de imagine				Lipsite de vedere					
						Băutură din struguri			Metru cub de lemn
						Tas			
Păsări de baltă								Coș gol!	
Animal de pradă								Mișcă în apă	
				Luat la suprafață					
				Cu automobil în viață					
	Tipar							Posace	
	Celebru								
		Punct pe piele				Tare			
		Roși				Echipa britanică			
Pantof gol!				Mediul undelor					Slut
Afară din joc				A pleca pe usă					
								Seul	
								Cafeniu deschis	
Bazare						Apă gazoasă			
Femei cu copii						Îțel!			
				Panou de pus tabloul					
Întreg						Apă sub presiune			
Obligat									

Combinații

ORIZONTAL: 1) Tipete. 2) Rama bărcii - Listă de acte. 3) Frângerii - Și așa mai departe. 4) Cuteri - Urișă. 5) În cadă - Mamifer canivor sălbatic asemănător cu lupul. 6) Sursă de apă - Simbolul cuprului. 7) Bălbăit - Tub gol! 8) A dușmăni - Volume. 9) Crustacee - Zidit. 10) Care are un sens pozitiv de expunere (fem.).

VERTICAL: 1) Interjecție care imită aruncarea unui obiect - Certă. 2) Amețit de alcool - Cămătar (od.). 3) Dregători care conduceau un ținut. 4) Dănele - Câine de pază - Peie! 5) Distanțate - Bot de porc. 6) Individ - Domn. 7) În stoc! - Vorba broaștei - Lipsit de glas. 8) Lovituri în bărbie la box. 9) A cadența - Viteaz. 10) A semna - Fir de urzeală.

Suvenir

ORIZONTAL: 1) Sucul plantelor - Plăpând. 2) Folosite la cusut - Cea din urmă. 3) Cei care se ocupă cu măcinatul grânelor - Alean. 4) Preamănă - În frig! 5) Epocă geologică - Jigniri fără voie. 6) Camere - Acțiunile tăcute ai gesturilor. 7) Capete de levier! - Omorâre. 8) Oriât - Farfurie zburătoare. 9) A nu lua în seamă - Cub la table. 10) Vas de tuci - A da cu răsnelul.

VERTICAL: 1) Abuziv. 2) Răsnet - A repara. 3) Bară îngustă și flexibilă - Frângie pentru carmace. 4) Galben strălucitor - Proclus avicol. 5) Carul de pe cer - Bun de împuns la taur. 6) Soluție contra insectelor - Sumă de bani la jocul de cărți. 7) Ieșit! - Protecții. 8) Cută pe obraz - Plătite pentru încălcarea legilor. 9) Lipsit de formă - Adevărat. 10) Spectacole teatrale de gen ușor.

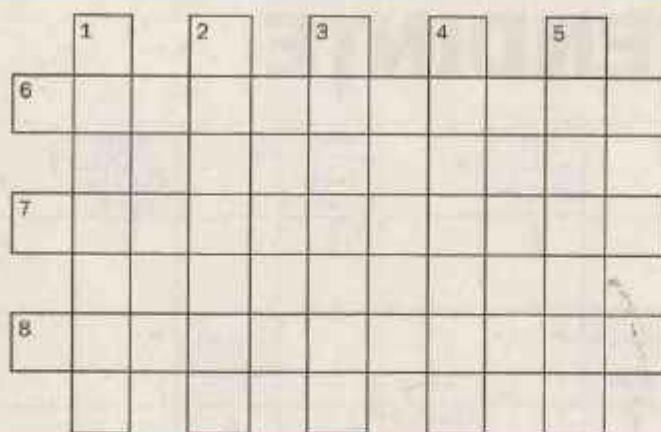

Paralelisme

- 1) Înțelegere între părți. 2) Dop. 3) Urs nord-american. 4) Imediat (dim.; pop.). 5) Mișcare oscilatorie. 6) Ridicăta de zidari. 7) Locuri de taină. 8) Îndurare.

TENDINȚE

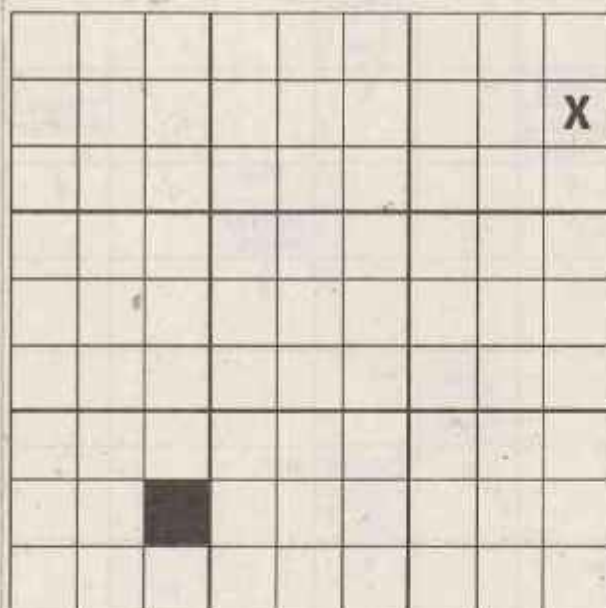
Locatare	↓	Sfârșit de stih!	↓	Ață	↓	Cuib!	↓	Unități militare	↓
Ambră		Mers în apă		A apuca		De mari dimensiuni		Element pozitiv	
→		↓		↓		↓		↓	
În mină!	→			Dușmănie	→			Cununi	→
A lua stupefiante				Ziaristică				Vlăstare	
→				↓		Ceata londoneză	→	↓	
						Victorie			
În cită!	→			Un S culcat	→				
Dună				În casă!					
→				↓					
		Lamă	→					Armă	
		Individ							
Lui însuși	→	↓				Lături	→	↓	
Încet						Cauc			
→						↓			
				Omorât	→				Legat de sânge
				Reparat la casă					↓
		Fir metalic	→	↓			Tunsi		
		Arbore înalt					Minte de excepție		
		↓					↓		
		A fugi de război	→						
		Anexa moto							
Nes!		↓				Gest	→		
Porție	→					În prag!			
→						↓			
						Punct pe pielea	→		
						Fruct biblic			
Stea căștoare				Controale la graniță	→	↓		Zeul	
Jună!	→			În meci!				↓	
				↓					
						A prinde sunetele	→		
→									
Dinte mare								În lună!	→
Șef la universitate	→								

Paralelisme

1) Sol. 2) Trestii.
3) Faptă dusă până la capăt. 4) A fi aproape de sfârșit. 5) Munciți din greu. 6) Meserii. 7) Lăudăroșenie. 8) Apăruți pe neașteptate.

Reconstituire bloc

Vă invităm să potriviți pătratele de mai jos în grila alăturată astfel încât să rezulte o încrucișare corectă. Pentru ușurința dezlegării sunt date deja un punct negru și o literă.

I	N	A
T	O	T
A	R	A

U	N	G
	I	E
U		R

T	O	R
O	T	E
R		T

A	D	U
T	A	
E		N

O	B	L
R	A	I
A	L	B

I	R	E
L	A	X
A	S	A

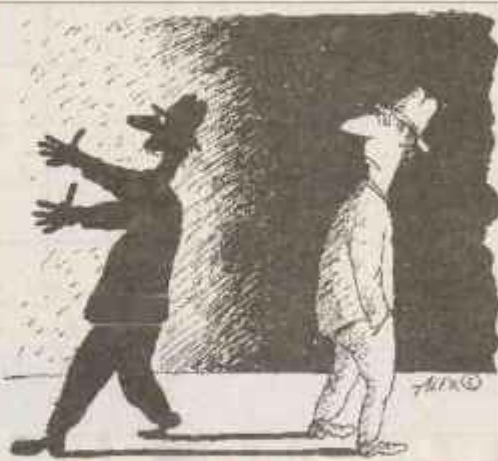
C		L
I	L	
D	I	T

I	N	E
C	U	
E	R	E

	C	I
L	I	T
U	P	E

ÎN UMBRĂ

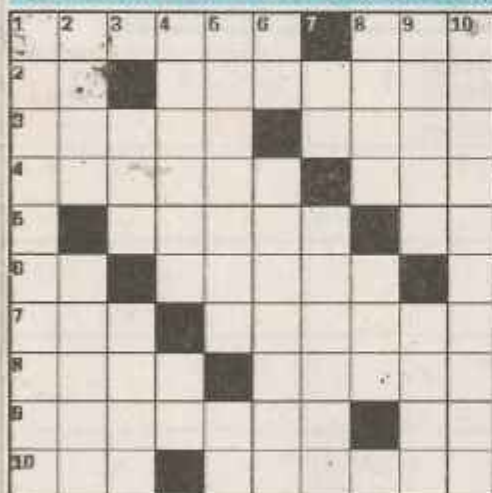
ALMANAH FIACĂRĂ 2006

Silită	↓	Pătură pe oal	↓	Stop				
Nărăvas		Curel						
		↓		↓				
Femeie de la țară	→							
Meil								
	→		Temel	→				
			A merge în apă					
A garanta	→		↓					
Giucură								
	→				Au tuburi muzicale	↓	În bitt	↓
					Vorbăreț		Îci	
Specialiști geodezi	→				↓			
Întrebare								
	↓			Mun	→			
				A se deprinde				Zeu păcăn
			↓					↓
	În cadă	→		Fel de ufo	→			
	Sihăstrie			Sătușu				
	↓							
			Epoci	→			Zile romane	→
			Paznic la harem				Aceea	
În umăr			↓				↓	În sobă
Păcălita în amor	→							→
								Măcinat la moară
								↓
					Casă de gheață	→		
					Săuțură din struguri			
Grădiniță în piață	→			Zgărcit	→			
În venă				Spin				Inel de țanț
				↓				↓
							Ziua curentă	→
Obişnuiți								
Apăsat pe cuvinte	→							

Paralelisme

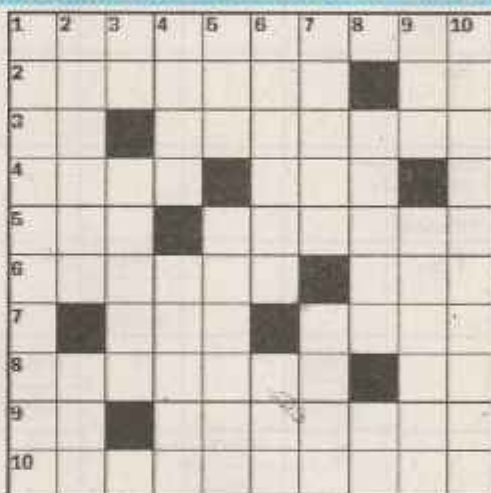
1) Păzit. **2)** Premiat. **3)** A interzice. **4)** Contribuții personale. **5)** Arcuri la pat. **6)** Expresii ale dezacordului. **7)** Băuți ușor. **8)** Jocuri de cuvinte.

Excepții

ORIZONTAL: **1)** Ață mai groasă – Capăt de ață. **2)** În apus! – Ivăre. **3)** Se mișcă pe strune – Măncat de cai. **4)** Neroditori – Imaculat. **5)** Lipsit de un braț – În raid! **6)** În poză! – A lua de suflet. **7)** Frecvent – Lipsită de complicații. **8)** Barză exotică – Utilat. **9)** Cumpănit – În exod! **10)** Boo din Tibet – Palavragiu.

VERTICAL: **1)** Convulsivi. **2)** Hoție – Animal cu blana acoperită de dungi. **3)** Hârtie de plată – Țesătură groasă. **4)** Albăstirii – Salon golf! **5)** Dat unei întrebări – Cefei **6)** În lavă! – Înselător în dragoste. **7)** Biol – Roți de condus vasele. **8)** Vapor – Capabil. **9)** Verbală – Lipsită de tensiune. **10)** Învrăbitor.

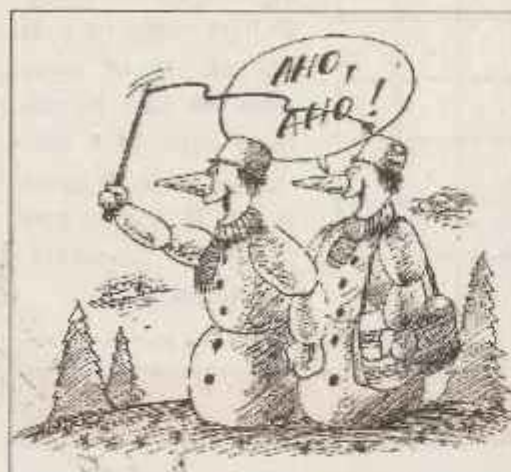

Alambic

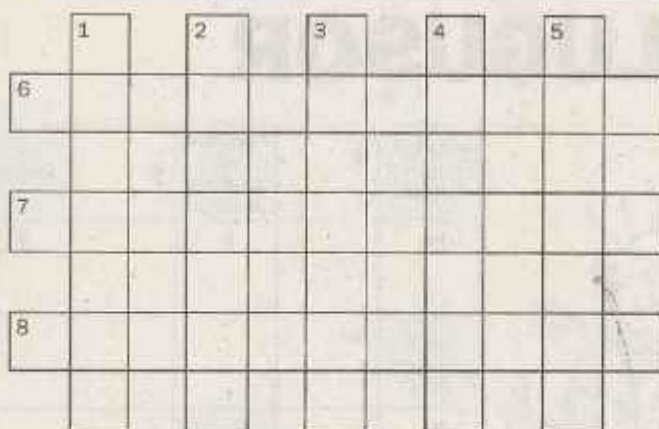
ORIZONTAL: **1)** Îscăliți. **2)** Extras din baie – În cont! **3)** În dotă! – Ideal. **4)** Ritm – Destins. **5)** Ceas – Scoarță cerebrală. **6)** Bizar – Grup de albine. **7)** Praf și pulbere – Grup de păsări sau de animale. **8)** Loc de muncă pentru pictori – În ziar! **9)** În bloc – Vânzător de cărți vechi. **10)** Măhnire.

VERTICAL: **1)** Chelfăneaiă (pop.). **2)** Scoateri din memorie – Volum. **3)** Balon golf – Motive. **4)** Perete despărțitor la anatomie – Moneda americană. **5)** Epoci – Încăpere mică. **6)** Sol de vin – Și așa mai departe. **7)** Floarea lacului – Ai fi bine. **8)** Prefix pentru „în afara” – Simbolul cuprului. **9)** Etui – Legat de vânt. **10)** Îngurgitarea unor substanțe otrăvitoare.

PLUGUȘOR

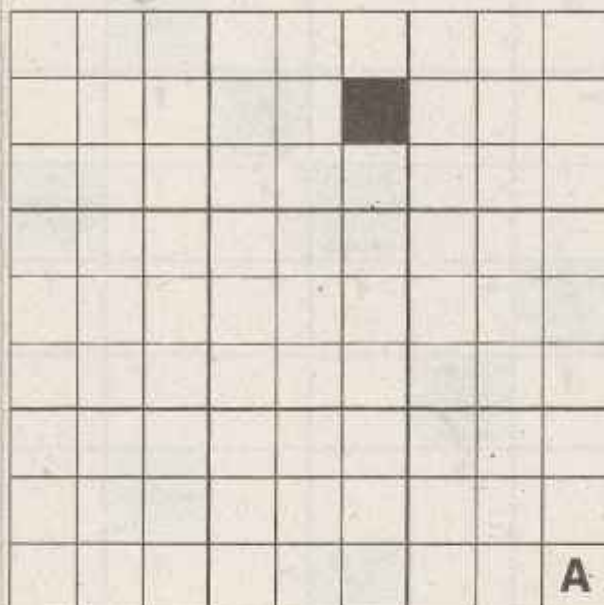
				Adaptări A sprijini	↓	Dispozitiv de susținere în surdă	↓	Apexare	↓
				→		↓		↓	
				Slut!	→				
				Nes!	→				
				→		Cotă!	→		
						În boală!			
				Ascutiș	→	↓			
				Pedestal					
Știința războiului Măncătoare de iarbă	↓	Micare	↓	Serie la tun Indicator de trecere	→				
→		Necăsătorit	↓	↓				Itut	
Cap de bulub!	→			Aci	→		Cap de zebră!	↓	
Legat de primăvară	→			Murdar	↓		Serviciu religios		
→						În oțet!	↓		Personaje feminine
						Cap de coloană			↓
În coiet!	→			În feți în ele	→	↓			
Disc	→			Răuri	↓				
→						Gluver			
						Ureche la vas	↓		
Luare în stăpânire	→							Hămăcie	
În ligă!	→								
→		Cerb nordic	→			Plini de apă	→	↓	
		Tunst	↓			Dănsul	↓		
Fir de urzeală	→			Unul de-al nostru	→				
Animalic	→							Cole!	→
→									

Paralelisme

- 1) A înțepa cu vorbe. 2) Post negru (pl.). 3) Scoasă de la socoteală. 4) Care se sfârșește ușor. 5) A face rost de ceva. 6) Luare în răs. 7) Una din țara cea mai populată. 8) Intersectare.

Reconstituire bloc

Vă invităm să potriviți pătrățelele de mai jos în grila alăturată astfel încât să rezulte o încrucișare corectă. Pentru ușurința dezlegării sunt date deja un punct negru și o literă.

S	M	I
M	E	U
O		N

E	N	D
T	A	
I		G

E		I
	B	L
C	A	I

D	U	E
I	N	
C	U	L

C	E	L
	P	A
S		S

O	R	B
T	I	R
I	L	A

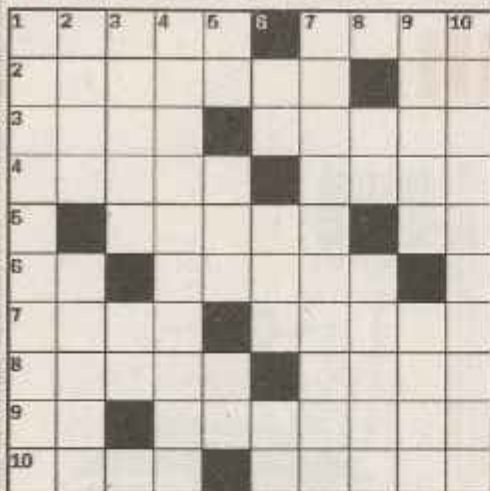
I	D	E
C	U	C
R	O	H

S	P	L
P	O	E
A	E	Z

L	A	
A	B	I
P	A	B

LINII

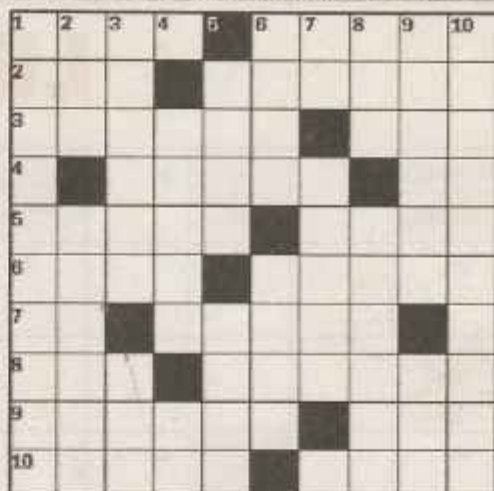
A reutiliza Hotărât	Iz Cerl	Făcut din osse			
Haină de goală					
Bio!	Extreme la șahi				
Tăișuri	A brânză				
Etic			Stea va- riabilă	Lei!	Genera valabil
			Făcut din zale	Înrudite cu corbul	
Scaun pe cal Notă muzicală		Laudă Corp			
	iarbă cosită a dous oară				Oări pe bani
	A se alia				
	În șurăl	Creduli			
	Baltă	Ani			
				Tighe!	
				Indicator de trecere	
Etirat Copist Cupe!			Vase de sânge		
			Grosolan		
	Cuvânt de negare			Doctor pe scut	
	Fruct			Prat și pultăre	
Pătrate agricole Găină cu pui		Ostas de-al lui Ștefan			
		Dimpotrivă			
				Ceas	
Acceptabil					

Minute

ORIZONTAL: 1) Postav aspru (pl.) – Conținut. 2) Ban de aur – Capete de axe! 3) Lipsit de accent – Multime de arbuști apropiați. 4) Fond comercial – Semn cu mâna. 5) Multime – Cute! 6) În atac! – Legat de locul de origine. 7) Compus al oxigenului – Atuit. 8) Timp de gândire – Hang. 9) În fire! – Mici arbori din familia leguminoaselor. 10) Puii caprei – Glas de pui.

VERTICAL: 1) Păcăleli de magician. 2) Nimic într-o expresie populară – Orientare. 3) Înțelegere între părți – În ligă! 4) Asemănări greșite cu altcineva. 5) În vest! – Aceea – În azot! 6) Început de ediție! – Spus la legănat – Șlep gol! 7) Unora cărora nu prea le pasă. 8) Sesiune! – Laț de prins vitele. 9) Cântăreț la instrumentul lui Pan – A'zbi. 10) Arat adânc în vederea însământării.

Clisee

ORIZONTAL: 1) Produs folosit în industria berii – Om foarte bogat. 2) Măsura lui Cuza – Prăjituri cilindrice. 3) Tub de preluat apa de pe casă – Uzat. 4) Purcel (pop.) – Net! 5) Mireană – Anunț public. 6) Plantă textilă tropicală – Argile (pop.). 7) Margini de zăpăst – Cheltuieli de serviciu. 8) Fir în ac – Legat de creșterea păsărilor. 9) A nu accepta un judecător – Pline de apă. 10) Pasăre de pradă – Pus la greu.

VERTICAL: 1) Chemare la armată. 2) În acest moment (pop.) – Sărăcăcios. 3) Lățit – Unele de cusut. 4) Spațiu liber între piesă – În rută! 5) Adăpostul navelor – Acțiuni de gardă. 6) Nașă – Un anumit lucru. 7) În vale! – Au temperatura ridicată. 8) Local cu băuturi – În orice fel. 9) Tânăr foarte frumos – Poezie de laudă. 10) Carte de succes.

Paralelisme

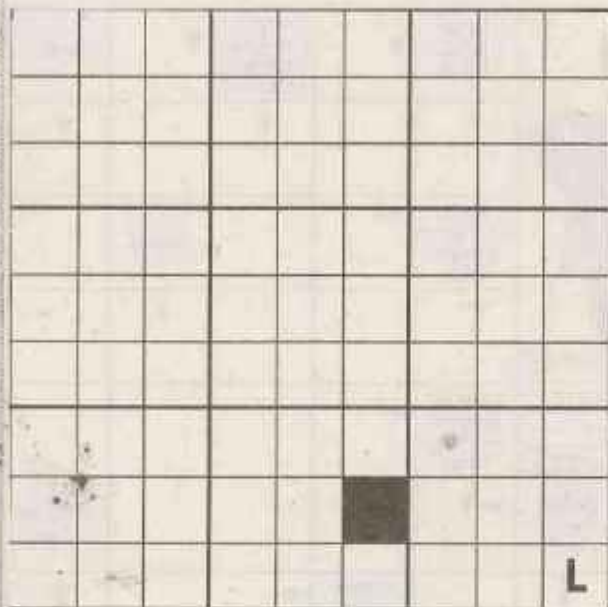
1) Năravuri. 2) Ispravă. 3) Apăsător la armă. 4) Tricouri cu găurele. 5) Jaluzele. 6) Descumpăniți. 7) Stricare a chipului. 8) Entuziasm.

CADOURI

Favă	↓	Leșini	↓	Iubit
Blajin		Ansamblu cal-cărută	↓	↓
↓				
Acuț!	→		Sfaturi	
Câmpie andă	↓		↓	
Lips-i ce picicare	→			
Grajd	↓			
Au onoarea pătată	↓			
Nehotărât	↓			
↓				
Atacare necinstită	→			
Capabil	↓			
↓				

Reconstituire bloc

Vă invităm să potriviți pătratele de mai jos în grila alăturată astfel încât să rezulte o încrucișare corectă. Pentru ușurința dezlegării sunt date deja un punct negru și o literă.

O	I	M
M		P
	L	O

	G	A
T	A	
I		S

V	E	S
A	N	
N	E	A

I	T	I
L	I	O
I	C	N

D	R	U
A	G	R
B	E	

I	T	A
D	A	T
I	T	E

G		S
O	N	O
U	E	D

T	E	J
A	S	U
N	T	

T	E	R
A	G	A
P	I	L

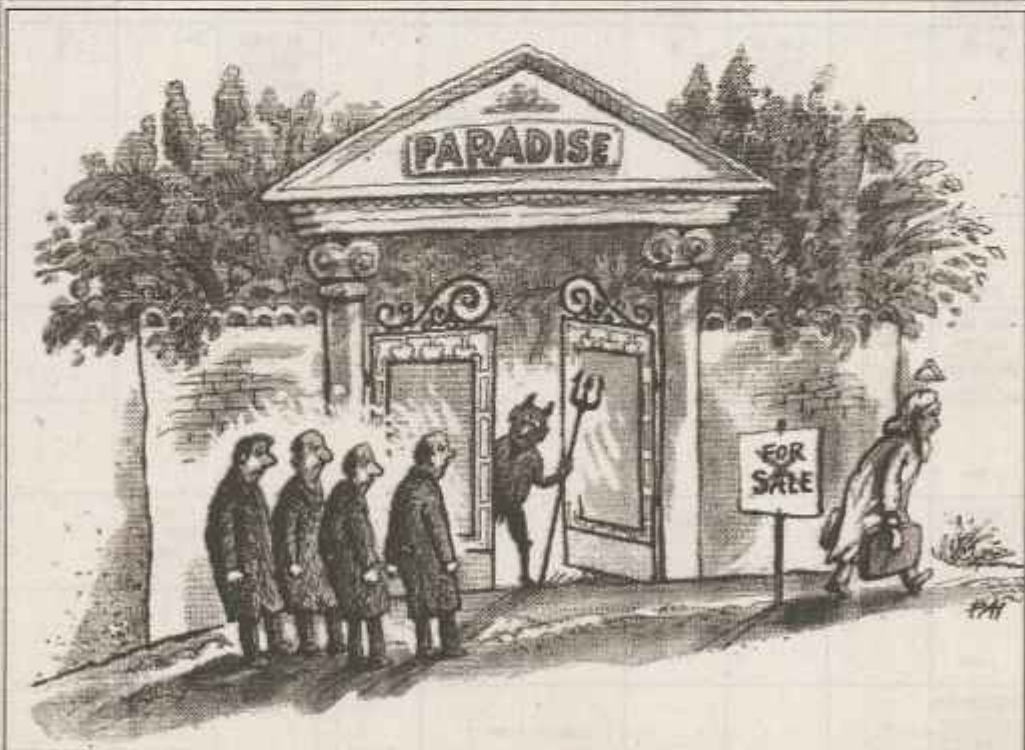
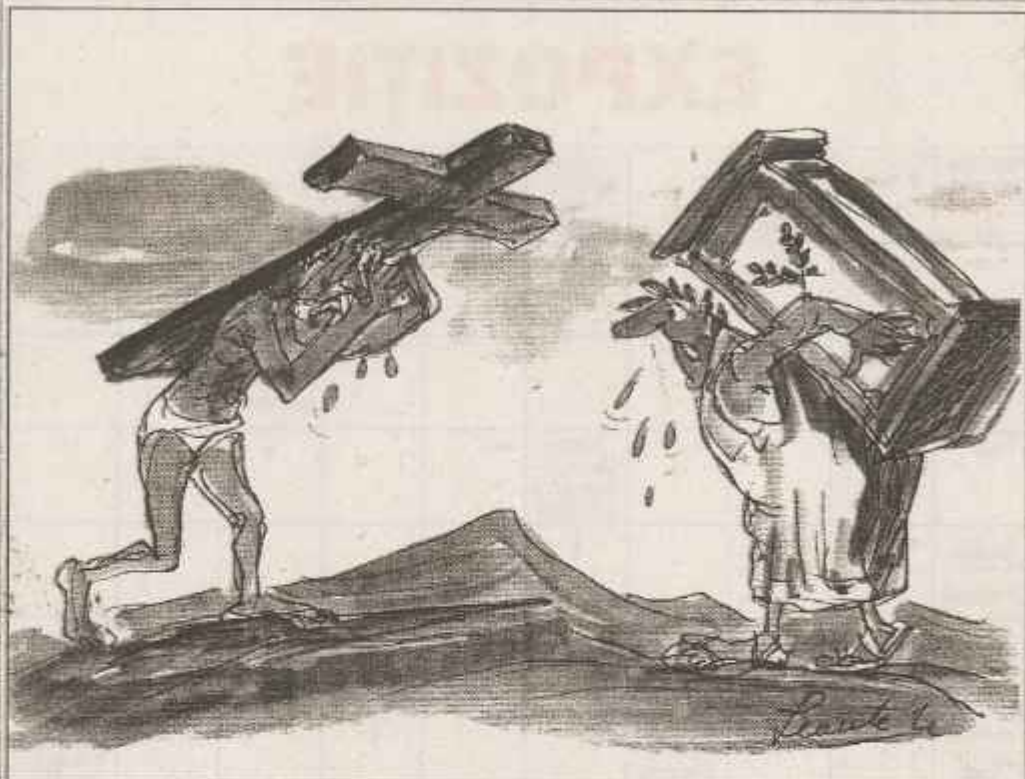

Paralelisme

- 1) Mirosurile plăcute.
- 2) Fascicule de lumină.
- 3) A lua aerul.
- 4) Contribuții în bani.
- 5) Lipsiți de interes.
- 6) Sunt gata de treabă.
- 7) A scoate din starea de echilibru.
- 8) Înconjuțați.

EXPOZIȚIE

Depozite agricole	↓	Staționări	↓	Casa albinelor	↓	Melii	↓	A săcări	↓
Ci		Pui de bivoliță	↓	Individ	↓	Pericol	↓	Văi înguste	↓
A face zarvă	→							Aer!	→
Fol				Cantor	→		Amfiteatru	↓	
				A scoate o publicație	↓				
Orizont	→					Cântec de cuc	→		
Conștientă						Maximă	↓		
	→					Banii noștri	→		
În ariel	→			Perfect	→	Avânt	↓		
Notă muzicală				Exercițiu fizic					Zgomot de foame în stomac
	↓							În lege!	→
		Loc la teatru	→					Merge pe sine în oraș	↓
		A prevede o clauză	↓						
		Poziție acrobatică	→						
		Istovii	↓					Acela	↓
	→			A deveni mai hain	→				
Joc de noroc				Țioban	↓				
Masă de lucru	→					În balot!	→		
						Capeta de axei	↓		
	→					Râu la gust	→		
						Animal de pradă	↓		
A vorbi la ureche				Școlar	→				
Seul	→			Trup golf	↓			Înel de lanț	↓
	→								
						Ziua curentă	→		
Sistem de separație									
Mască de caprei	→			Împăturit	→				

desen de Leonte Năstase și Iulian Pena-PAI

PREVIZIUNI 2006

Berbec ♈

În ceea ce privește sănătatea, mare atenție în intervalul 7-16 martie, deoarece este posibil să apară neplăceri majore, mai ales dacă aveți o suferință cronică. Tot atunci sunt posibile neînțelegeri generate de o serie de intrigă venite de la persoane care nu vă prea iubesc. În lunile aprilie și mai veți fi mai agitat, mai neliniștit și gata oricând să demarați o acțiune în forță. Dacă veți ști să vă stăpâniți impulsivitatea, această perioadă ar fi favorabilă pentru punerea în practică a unor proiecte mai vechi.

Din punct de vedere sentimental situația nu vă va avantaja în primele luni ale anului. Unele nemulțumiri mai vechi ar putea să izbucnească în orice clipă, punând în pericol echilibrul relației dv. sentimentale, și așa foarte fragil. Veți simți nevoia de mai multă stabilitate în viața dv. sentimentală și veți fi dispus, mai mult ca oricând, să faceți tot ce este nevoie pentru a avea o relație care să vă satisfacă.

Sfârșitul lunii august sau începutul lunii septembrie vă ar putea aduce un câștig carecum spectaculos și, oricum, neașteptat.

La sfârșitul lunii noiembrie, Jupiter își va face intrarea în zodia Săgetătorului, protejându-vă din toate punctele de vedere.

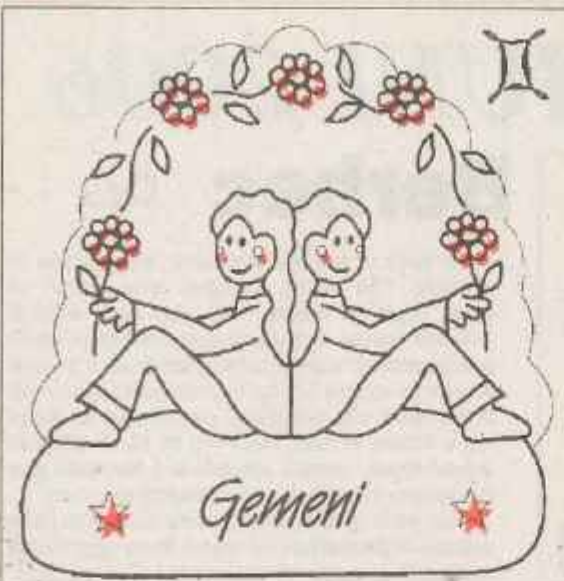
Pentru dv. anul 2006 va fi un an plin de frământări în plan material. Este posibil să faceți o investiție de mai mare anvergură, dacă nu ați și făcut-o deja, și să vă fie foarte greu să vă achitați datoriile. Oricum, cheltuielile vor fi mari și stresul legat de acest subiect nu se va diminua decât după luna februarie. Afacerile începute de mai mult timp vor începe să-și arate roadele mai ales din luna februarie.

♉ Taur

Acest an va debuta cu o stare de agitație, de nemulțumire, care nu vă caracterizează în general. În primele două luni va trebui să dați dovadă de prudență în tot ceea ce faceți, altfel ați putea fi angrenat în tot felul de situații conflictuale sau chiar ați putea avea parte de un accident. În familie se vor derula tot felul de evenimente care vă vor ține cu sufletul la gură pentru câteva luni. Este posibil să aveți neînțelegeri cu părinți sau cu ceilalți membri ai familiei și va fi nevoie de multă abilitate pentru a ieși cu bine din toate discuțiile aprinse care vor izbucni din orice nimic. Nu este exclus nici să se deterioreze câte ceva prin casă, a căror remediere vă va costa o mare cantitate de nervi și de bani. Începând din luna martie situația va fi mai puțin tensionată, dar veți rămâne o bună bucată de vreme cu un sentiment de nemulțumire, de frustrare, de însingurare. Șansa dv. din acest an se va vedea în realizări ale partenerului de viață, realizări care vă vor mai îmbunătăți starea de spirit. De asemenea, colaborările în care veți fi implicat se vor dovedi

foarte avantajoase. O realizare mai deosebită în această direcție ar putea să apară în a doua jumătate a anului. În luna septembrie ați putea pleca la studii în străinătate sau ați putea semna un contract cu un partener străin. Noi posibilități de câștiguri se vor ivi în ultimele luni ale anului.

Gemeni

conștiințozitate și veți munci din greu pentru a face față tuturor cerințelor. În cazul în care doriți să faceți o schimbare de mai mare anvergură în acest domeniu, perioadele aprilie-mai sau august-septembrie v-ar putea aduce unele oferte care să vă avantajeze.

În luna martie veți fi agitat, nemulțumit de anumite situații ivite în cămin. Ar fi bine să evitați să vă implicați în discuții în contradictoriu, deoarece scandalurile pot izbucni în orice moment. Mai ales între 7 și 15 martie vă puteți aștepta la un eveniment care să vă pună nervii la grea încercare. În aceste zile este cazul să fiți mai atent la relația cu superiorii ierarhici, căci și aici ar putea să apară o neplăcere.

Luna mai reprezintă o perioadă bună pentru a face investiții. Tot atunci va trebui să fiți mai atent cu banii, deoarece nu este exclus să încerce cineva să vă păcălească. Luna august v-ar putea aduce o reușită în plan social, demonstrând astfel că eforturile dv. nu au trecut neobservate.

Sfârșitul anului va fi deosebit de favorabil în mod special în ceea ce privește îmbunătățirea relației de cuplu.

Rac

Vă așteaptă un an excelent, în care „Marele Benefic”, Jupiter, vă va proteja și va face ca toate eforturile dv. să se bucure de succes. Tot ceea ce veți întreprinde se va rezolva mai ușor, veți fi optimist, plin de încredere în propriile capacități. Zona cea mai favorizată va fi cea sentimentală. Popularitatea dv. în rândul persoanelor de sex opus va crește considerabil. Oriunde vă veți duce vă veți bucura de apreciere, dar nu este cazul să vă încredeți în orice zâmbet amabil. În cazul în care nu sunteți implicat într-o relație, este foarte posibil ca în acest an să vă găsiți jumătatea. De asemenea, nu vor lipsi ocaziile de a vă petrece în mod plăcut timpul liber, de a vă distra în compania rudelor sau a prietenilor. Bucuri pot să apară și din partea membrilor mai tineri ai familiei. Familia dv. se poate lărgi prin apariția unui nou membru.

Neplăcerile din acest an pot să fie legate de situația materială. Va trebui să munciți mult pentru a finaliza afacerile pe care le-ați început. N-ar fi exclus ca în intervalul ianuarie-martie sumele ce vi

se cuvin să vă parvină cu întârziere. Destul de dificilă va fi luna septembrie, când este posibil fie să pierdeți o sumă de bani din cauza unor investiții neinspirate, fie să faceți cheltuieli exagerate pentru divertisment.

Nu amânați rezolvarea situațiilor cu care vă confrunțați după luna noiembrie, căci norocul nu vă va însoți în aceeași măsură.

? Leu

Veți avea parte de un an dificil, în care va trebui să munciți mult pentru a obține rezultatele pe care vi le doriți. Tocmai dv., care sunteți obișnuiți cu succese ușoare, veți fi pus în situația de a fi nevoiți să faceți de două ori un lucru pentru a-l putea finaliza cu bine. Poate tocmai de aceea veți trăi adesea un sentiment de nemulțumire, de frustrare, de însingurare. Primele două luni ale anului vor fi și mai grele, căci Marte, aflat în zodia Taurului, vă poate pune în situația de a întâmpina dificultăți deosebite în plan profesional. Relație cu șefii și în general cu persoanele cu funcție va fi tensionată, așa că va trebui să procedați cu maximum de atenție.

În luna-martie se pot înregistra neînțelegeri cu prietenii sau cheltuieli nejustificate. Nu sunt excluse pierderile financiare. Aprilie și mai vor fi luni bune pentru a face schimbări în apartamentul dv. În cazul în care doriți să vă schimbați casa, cu siguranță veți găsi ceva pe placul dv. De asemenea, ați putea să finalizați unele lucrări de mai mare anvergură pe care le-ați făcut în cămin.

Luna septembrie va aduce neplăceri în ceea ce privește relația cu partenerul de viață. Aceeași conjunctură ar putea determina apariția unor probleme serioase în viața partenerului, probleme care să vizeze sănătatea, serviciul sau relația cu cei din jur.

Fecioară ♍

Jupiter, aflat în zodia Scorpionului, va face o relație bună cu zodia dv. de naștere în cea mai mare parte a anului, semn că veți avea parte de un

an bun. Veți fi optimist, încrezător în șansa dv., iar comunicarea cu cei din jur va funcționa excelent. În cazul în care veți avea de susținut un examen sau de realizat o lucrare mai dificilă, calitățile dv. mentale vor ieși în evidență, aducându-vă aprecierile cunoșcutilor.

Din păcate, sănătatea nu va fi punctul dv. forte. Acordați mare atenție oricărui simptom, deoarece neglijențele în acest domeniu vă pot cauza necazuri serioase. În cazul în care aveți o suferință cronică, este posibil ca aceasta să se acutizeze. Din fericire, traversați pe ansamblu o perioadă bună, așa că totul se va rezolva cu bine.

La începutul anului este posibil să aveți unele neplăceri legate de o călătorie și ar fi bine să așteptați ca lucrurile să se rezolve de la sine. De asemenea, dacă aveți de luat decizii în ceea ce privește semnarea unor acte, este bine să fiți precaut.

Luna mai va fi una excelentă pentru dv., mai ales dacă sunteți născut pe la jumătatea zodiei. Este posibil ca în viața dv. să se producă o schimbare oarecum neașteptată, dar pe care v-o doreați de mai mult timp.

Începând din luna noiembrie șansele dv. de a avea realizări în plan familial vor crește considerabil.

Balanță

Șansa dv. din acest an se va concretiza în oportunitatea de a obține câștiguri din afacerile în care sunteți implicat. Chiar și în cazul în care aveți un serviciu obișnuit veți avea ocazia de a vă îmbunătăți veniturile, sau de a face investiții inspirate. Totuși, în primele două luni ale anului veți avea parte și de multe cheltuieli, și nu vă va fi prea ușor să le faceți față. Dorința dv. de mai multă stabilitate va fi accentuată mai ales în prima jumătate a anului. Ați putea încerca demararea unor activități mai deosebite, dar pentru care nu trebuie să așteptați rezultate imediate.

În lunile martie-iunie plățile către dv. vor fi făcute cu întârziere, ceea ce vă va crea unele neplăceri, dar până la urmă vă veți descurca.

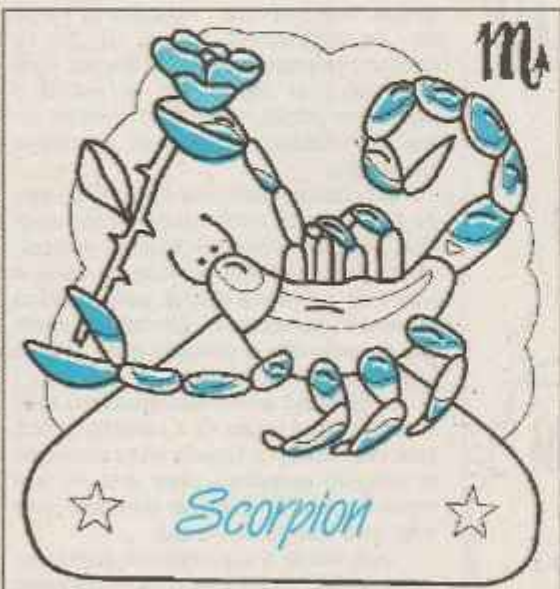
Situația dv. sentimentală s-ar putea îmbunătăți în lunile aprilie-mai. Este posibil să faceți o pucerire din anturajul de la serviciu, dar nu va fi o relație de durată. Pe perioada verii veți fi ceva mai activ, mai implicat în chestiunile cotidiene, dar nu veți avea realizări spectaculoase.

Luna septembrie vă poate aduce cheltuieli mari pentru divertisment sau neplăceri în relația cu persoana iubită. Oricum, va trebui să fiți foarte atent,

căci pretențiile dv. nejustificate pot crea o adevărată furtună în viața dv. sentimentală.

Sfârșitul anului va fi deosebit de favorabil, căci veți avea ocazia de a rezolva măcar o parte din problemele cu care văți confruntat până acum.

Scorpion

mai multe ori veți fi lăsat singur la greu. În plan profesional va trebui să faceți față unor situații deosebite, mai ales că de cele mai multe ori șefii nu vă vor susține inițiativele. Dacă nu veți fi foarte atent, există riscul de a pierde o poziție socială sau de a avea confruntări obositoare cu superiori ierarhici.

Din păcate, anul nu va debuta prea bine, căci Marte aflat în opoziție cu zodia dv. de naștere vă poate pune în situația de a avea conflicte cu cei din jur și mai ales cu partenerul de viață.

Viața dv. sentimentală ar putea înregistra schimbări de anvergură în lunile martie sau aprilie. Fiți totuși precaut căci lucrurile nu vor evolua chiar așa cum vă doriți. Lunile august-noiembrie vor fi deosebit de tensionate. Neînțelegerile cu unele rude sau persoane cu funcție vă vor măcina și veți trăi într-o permanentă stare de stres. Ar fi de dorit să vă purtați cu prudență și să nu dați curs impulsivității de moment. Veți simți o mare nevoie de manifestare, dar inițiativele dv. se vor lovi de obstacole incredibile.

Pentru dv. anul 2006 va fi unul deosebit de agitat. Vă veți confrunta cu o mulțime de probleme, care vă vor stresa, dar veți avea șansa de a găsi soluții potrivite pentru a le rezolva. Oricum, va trebui să munciți mult pentru orice nimic și de cele

Săgetător

Nu se poate spune că vă așteaptă un an greu, dar nici nu veți avea realizări deosebite. Este însă o perioadă favorabilă finalizării mai degrabă decât demarării unor noi activități. Oricum, dacă doriți să obțineți rezultate mulțumitoare va trebui să dați dovadă de conștiinciozitate și de perseverență în tot ceea ce faceți.

Ianuarie și februarie vor fi două luni în care sănătatea v-ar putea crea unele neplăceri. De asemenea, la serviciu puteți avea parte de o atmosferă agitată din cauza neînțelegerilor cu colegii. Oricum, veți avea parte de multă alergătură pentru a rezolva situații dintre cele mai complicate.

O perioadă bună pentru schimbări de natură domestică va fi luna martie. Dacă doriți să faceți lucrări de mai mare anvergură în apartament, cu siguranță conjunctura astrală vă va avantaja. Tot așunci, unul dintre părinți dv. ar putea beneficia de o călătorie în străinătate sau poate chiar dv. veți călători pentru a vă vedea rudele. Oricum, dacă aveți în plan o deplasare ar fi bine să nu o amânați după luna august, deoarece se pot ivi

situații deosebit de dificile legate de bani, de acte sau chiar de sănătate.

Luna decembrie va fi excelentă pentru dv. și ar fi cazul să profitați de fiecare moment pentru a vă simți bine.

Capricorn

sunteți implicați. Ceva mai greu vă va fi cu banii. Este posibil să faceți o cheltuială mai mare și vă veți chinui o bună bucată de vreme pentru a vă redresa din punct de vedere financiar. Chiar de la începutul anului sumele ce vi se datorează vă vor parveni cu oarecare întârziere, ceea ce vă va încurca într-o oarecare măsură planurile.

În primele două luni ale anului viața dv. sentimentală va fi cam agitată. Nemulțumirile pot izbucni în orice moment, așa că ar fi de dorit să vă manifestați cu prudență. Din punct de vedere mental veți funcționa excelent. În primăvară, examenele pe care le veți da vor avea rezultate excelente, iar deciziile se vor dovedi inspirate.

În toamnă pot să se accentueze problemele financiare care oricum v-au ținut cu sufletul la gură pe aproape tot parcursul anului. Fiți foarte prudenți în a accepta sprijinul financiar al prietenilor, deoarece este posibil

ca o persoană să încerce să vă păcălească.

Activitățile sociale vă vor da ocazia pe aproape tot parcursul anului să vă faceți noi prieteni. Puterea dv. de convingere va fi foarte mare și veți reuși să găsiți adepți pentru proiectele în care

≡ Vărsător

Este posibil ca în prima parte a anului să obțineți noi sarcini la serviciu, semn că vă sunt recunoscute meritele.

Ar trebui să acționați însă cu prudență deoarece va trebui să vă descurcați de unul singur. Relația cu colaboratorii nu va evolua nici pe departe așa cum ar trebui și veți munci în anumite momente până la epuizare pentru a pune lucrurile la punct.

Relația cu partenerul de viață nu va fi nici ea strălucită și, dacă nu veți fi mai conciliant, riscați o

ruptură dureroasă. De asemenea, este posibil ca în viața acestuia să apară tot felul de probleme a căror rezolvare va necesita timp și mai ales nervi. Acționați cu prudență în lunile ianuarie și februarie deoarece nu este exclus să aveți parte de un accident.

În aprilie sau mai reușitele dv. în profesie vor avea repercusiuni fericite asupra situației financiare. Este posibil, deci, să primiți o mărire de salariu sau să demarați o afacere ce se va dovedi rentabilă.

Lunile august-noiembrie nu vor fi prea fericite. Inițiativele dv. vor fi blocate de tot felul de evenimente. Problemele din familia dv. se vor accentua, ele putând avea un efect negativ asupra randamentului dv. la serviciu. În cazul în care până acum ați făcut greșeli mari, acum veți fi tras la răspundere.

Pești ♓

Călătorile și, în general, relația cu străinătatea vor reprezenta domenii în care ați putea avea realizări în acest an. Ați putea pleca la o bursă în străinătate sau chiar ați putea pleca definitiv din țară. Proiectele pe care le aveți în plan au șanse mari de a le realiza, așa că puteți fi optimist. Puterea de muncă va fi mare și nu trebuie să aveți nici o rezervă în a vă lansa în activități mai deosebite. Oricum, este o bună perioadă pentru a demonstra ce sunteți în stare.

La serviciu vă va fi ceva mai greu în acest an, mai ales în a doua jumătate. Veți avea de făcut față

unor situații dificile și va trebui să munciți din greu pentru a finaliza lucrările în care sunteți implicat. Sănătatea va trebui și ea urmărită cu atenție, căci orice simptom tratat cu superficialitate vă poate crea neplăceri în viitorul apropiat.

Lunile aprilie,

mai și septembrie vor fi cele mai bune pentru dv., putându-vă aduce schimbări majore, dintre cele mai bune.

ALMANAH

FIACARA

2006

Coordonator almanah:
TUDOR CĂLIN ZAROIANU
cazin@publicatiilefiacara.ro
Secretar general de redacție:
PETRUȘ STOIAN
petrus@publicatiilefiacara.ro
Coordonare pagini divertisment:
DAN POPA
ilustratii
AUREL ȘT. ALEXANDRESCU
Tehnoredactare computerizată:
LAURA TIBAR
cpr@publicatiilefiacara.ro
Culegere: **Ileana TEȘULEANU**
Corectură:
Pompiliu L. DUMITRESCU

Almanah anual al revistei

FIACARA

Fondată în 1911

de Constantin Banu

Director: **ALEXANDRU ARION**

alexandru.arion@publicatiilefiacara.ro

Redactor-șef:

MIRIAH GALĂȚANU

miriah.galatanu@publicatiilefiacara.ro

revista@revistafiacara.ro

Editor de Cărți: **Fiacara**

Fiacara, Almanah Fiacara, Cărți de Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Fiacara, Fiacara, Almanah Fiacara, Fiacara

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

george.arion@publicatiilefiacara.ro

Vicepreședinte: **ALEXANDRU PASĂRIN**

alexandru.pasarin@publicatiilefiacara.ro

Director distribuție: **GABRIEL DUMB**Contabil șef: **ELENA ANGHIEL**

Director publicitate și marketing:

EMIL DUMITRU

emil.dumitru@publicatiilefiacara.ro

Foarte important!

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenții de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

ISBN: 973-7900-13-8 ISSN: 1222-7226

Tipar: MECAPRESS - BUCUREȘTI

Preț: 4,90 lei / 149.000 lei vechi

Adresat: București, Piața Presei Libere 1, Sector 1, C.P. 33, C.P. 12, cod 015701.
Tel.: 317.91.42; 317.91.44; Fax: 317.91.43

Abonează-te

la

REBUS

Cuvintele
te premiază!

1001 PREMII

2X excursia

în Grecia oferite de

1X set canapele

oferit de

GEPA Decor

6X produse electrocasnice

oferite de

Electrolux

face viața mai ușoară

60X produse electrocasnice

oferite de

Genco

SAMSUNG

SCARLETT

12X accesoriil auto

oferite de

CITYCENTER
e altceva!!!

și încă **920 premii**

Toți abonații pe un an vor primi gratuit un Calendar Naturist (365 file)

REBUS

o revistă editată de

PUBLICAȚIILE

FLACĂRA

De fiecare dată
când te urci la volan ești altul...
...dar nu știi când se poate rupe filmul.
Ar fi bine să treci mai întâi
pe la noi !

ASIGURAREA DE CARE AVETI NEVOIE !